

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

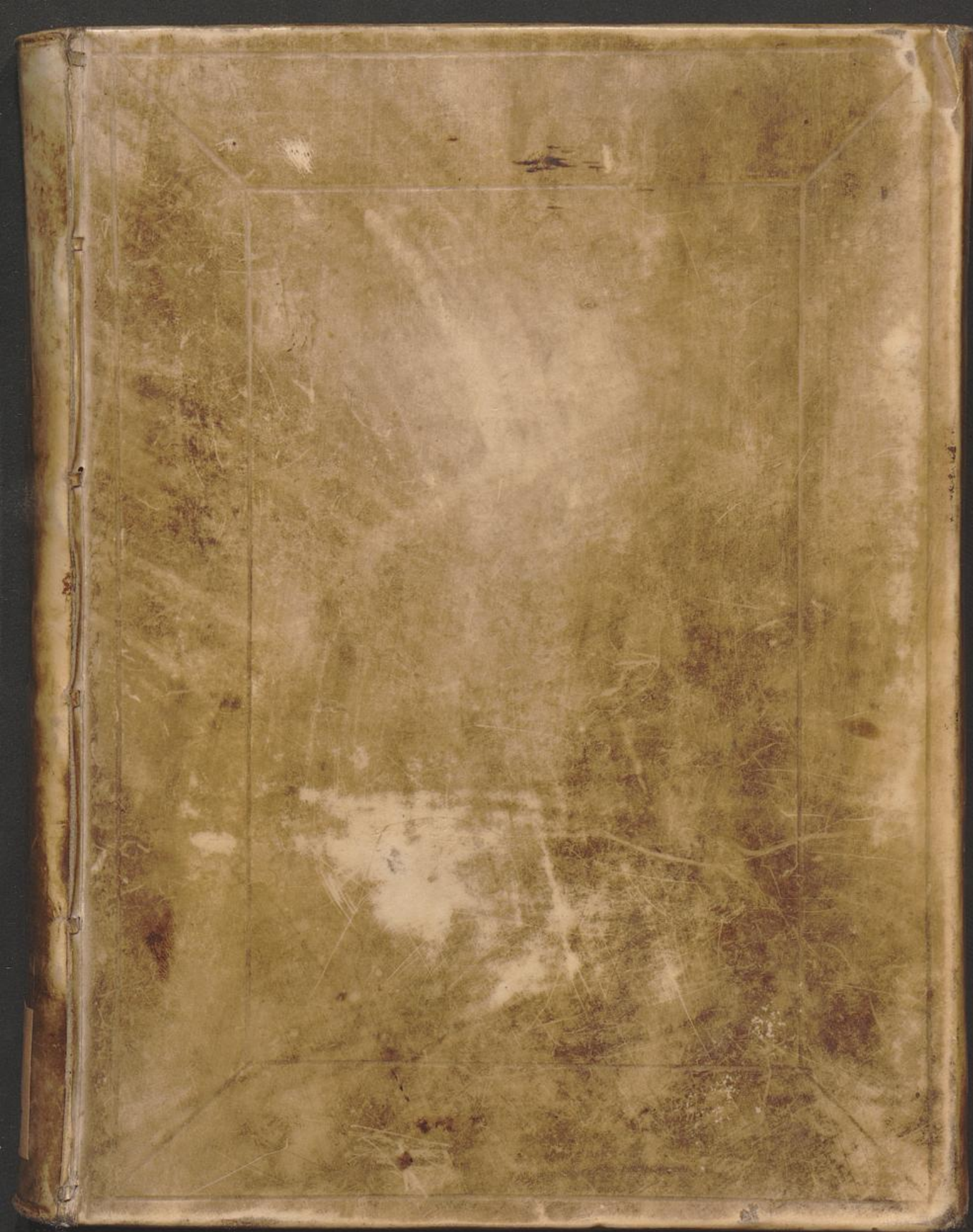
Universitätsbibliothek Paderborn

De Cultu Sacrosancti Cordis Dei Ac Domini Nostri Jesu Christi

Galliffet, Joseph de

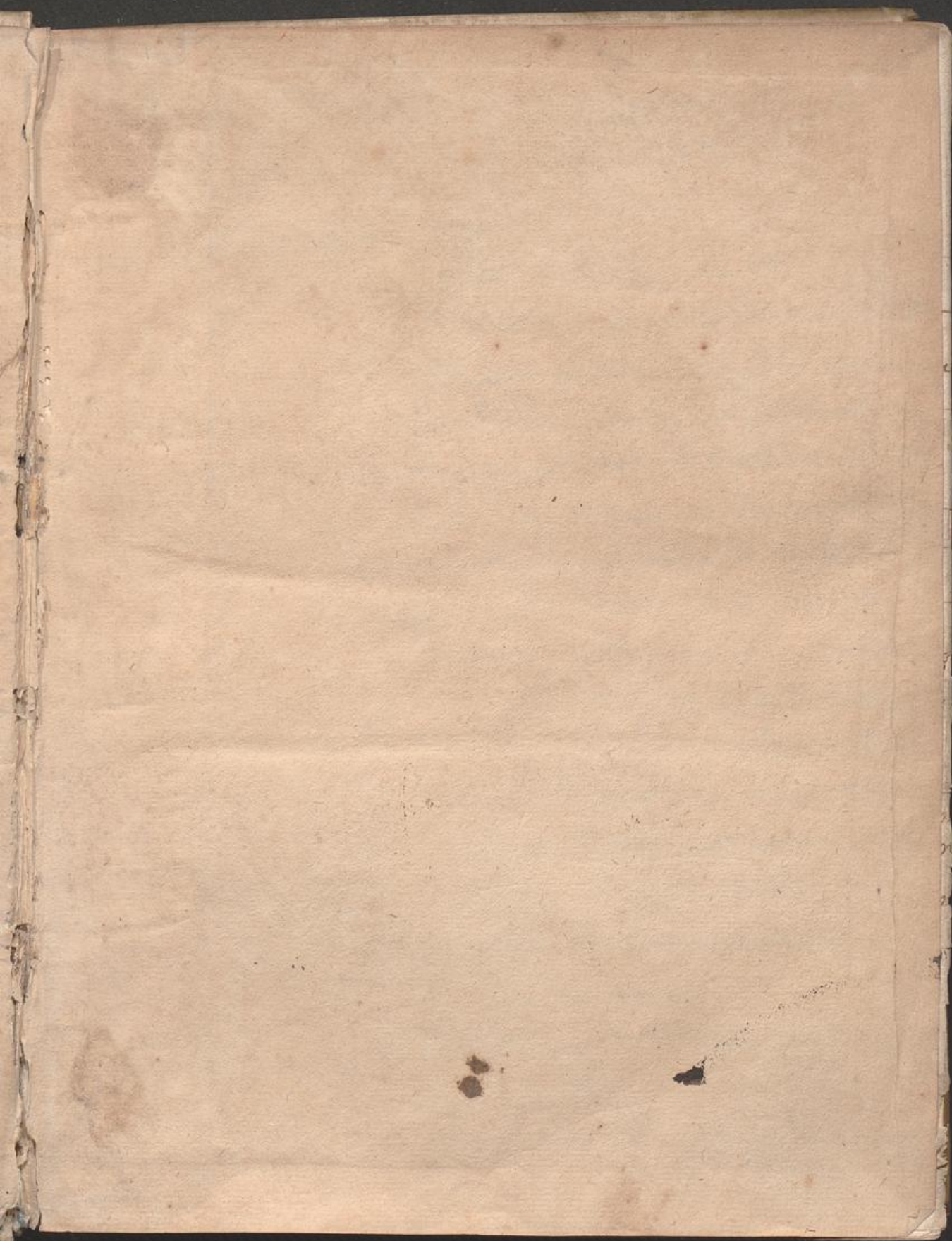
Romae, M.DCCXXVI.

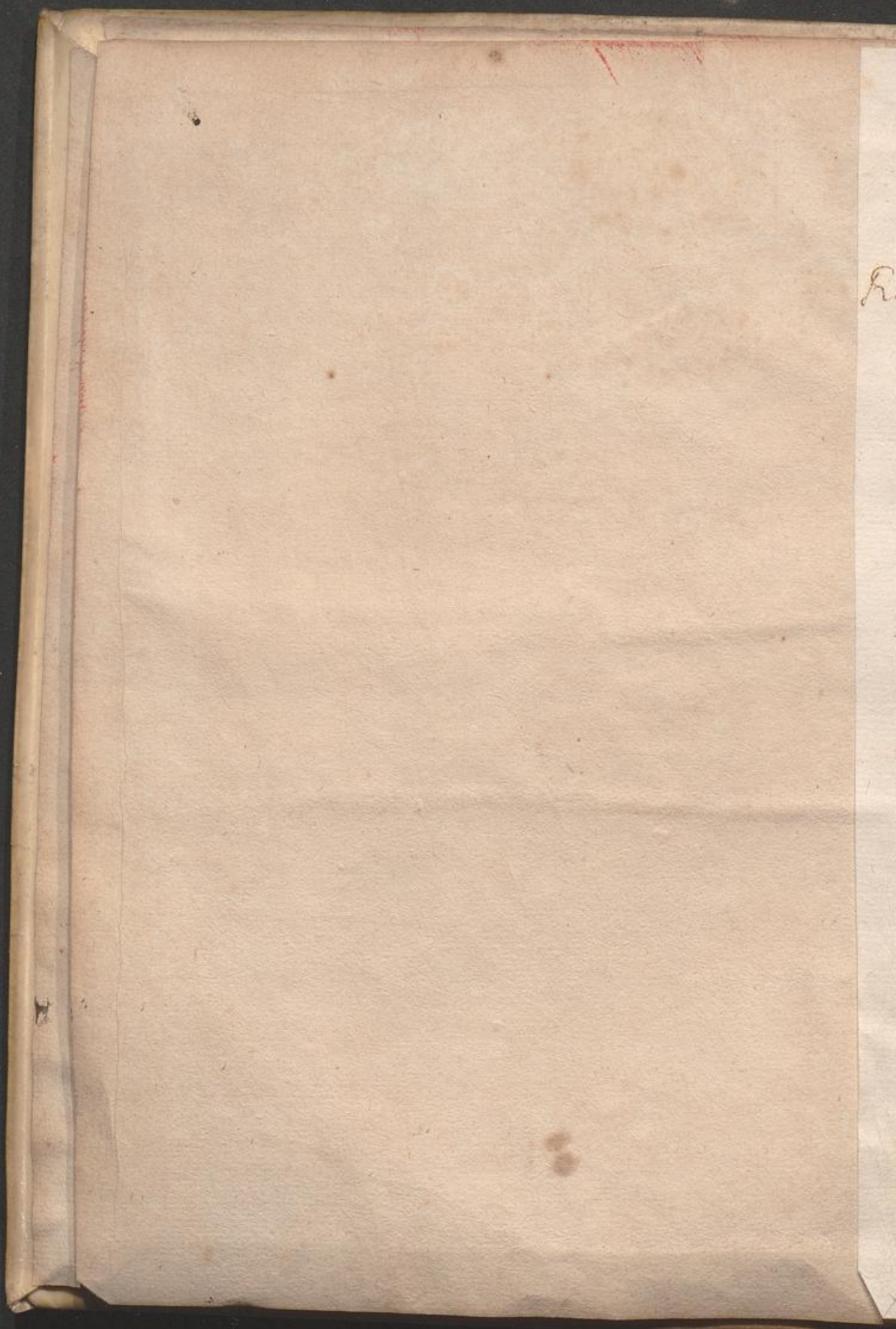
[urn:nbn:de:hbz:466:1-45817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45817)

Th. 2648.

1. XI
26

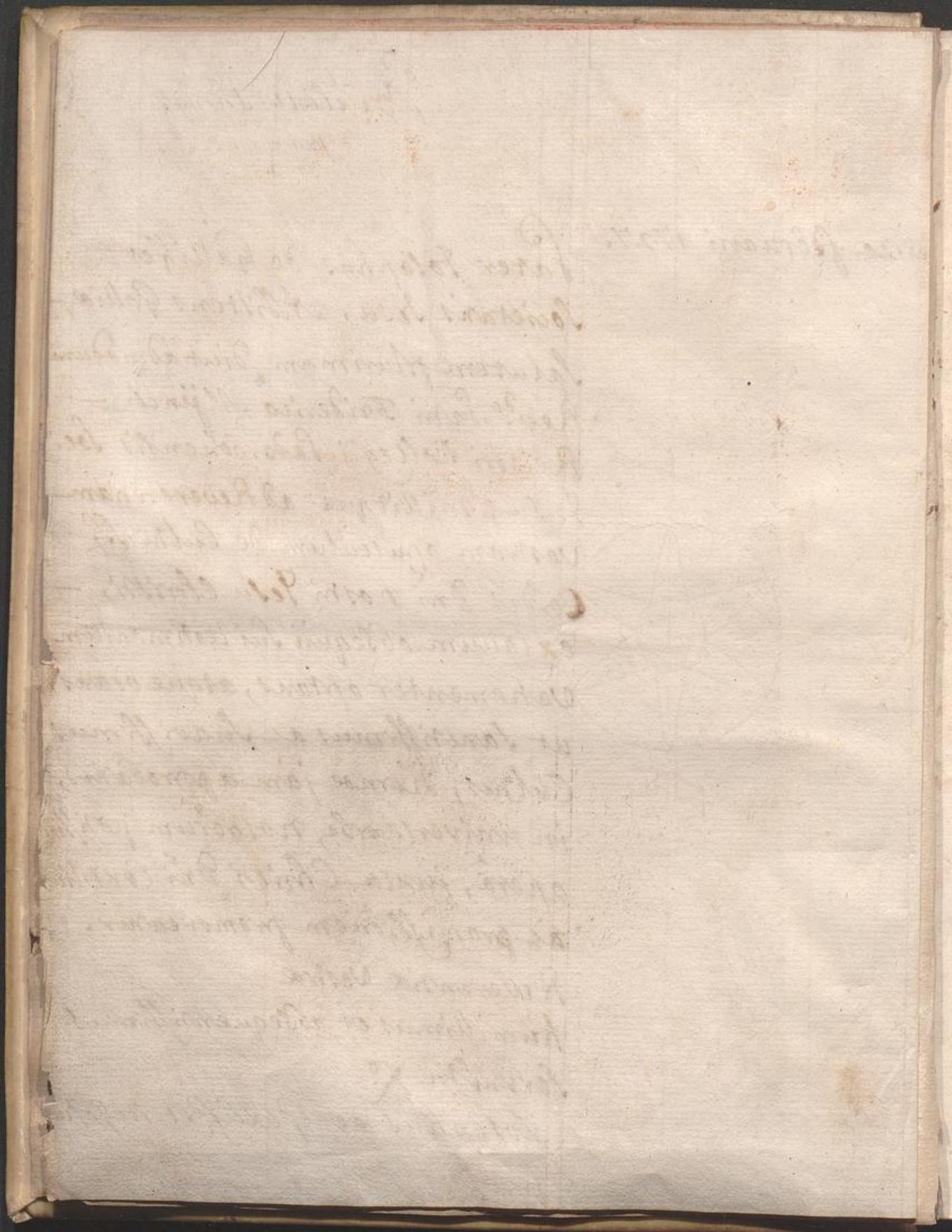

Ge. Klitt. Thwed.
pai.

Romae die 20. februarii 1727.

Pater Josephus de Galliffet
Societatis Jesu, Assistens Galliae,
Salutem plurimam dicit admodum
Rev.^{do} Patri Friderico Mjinch
Rectori Collegii Paderbornensis Soc.
Jesu, mittitque ad Reverentiam
Vestram opusculum de Cultu S.
Cordis Dni nostri Jesu Christi,
exiguum obsequii sui testimonium,
vehementer optans, atque orans,
ut sanctissimus ac suavissimus
Cultus, Romae jam approbatus,
in universo orbe, nostrorum potissimum
operâ, juxta Christi Dni Conciliorum
ac promissionem promoveatur.
Reverentiae Vestrae
humillimus et obsequentissimus
servulus X.
Josephus de Galliffet. Soc. Jesu.

DE CULTU

SACROSANCTI

CORDIS DEI

Collegii S. Mis. Jux. C. Paderbornae 1730.

DOMINI NOSTRI

JESU CHRISTI

In variis Christiani orbis Provinciis jam propagato.

AUTHORE

R. P. JOSEPHO DE GALLIFFET.

*Societatis JESU Sacerdote.
Cum autographo auctoris.*

*Bibl.
Theodorici
Paderb.*

ROMAE.

Apud JOANNEM MARIAM SALVIONI,

M. DCCXXVI.

Superiorum permissu.

DE CULTU

SACROSANCTI

CORDIS DEI

Collegio S. Mariæ, Paderborn

DOMINI NOSTRI

IESU CHRISTI

In Collegio S. Mariæ, Paderborn

AUTHOR

FR. JOSEPHUS DE GALLIET

M. Mariæ, Paderborn

Thesaurus

Thesaurus

ROMA

Apud Joannem Marianum, S. Mariæ

Thesaurus

Thesaurus

BENEDICTO XIII.
PONTIFICI MAXIMO.

BEATISSIME PATER,

*Novum opusculum ad
honorem Christi Do-
mini unice scriptum SANCTI-
TATI VESTRÆ demississime,*

a 2

ut

ut decet, pedibus ejus provolutus, sed
fidenter tamen offero. Quamvis e-
nim apprime sentiam, quam pa-
rum libellus hic meus Majestate
Pontificia dignus sit ex aliis qui-
dem capitibus quæ apud homines
commendare librum solent, at cer-
te ex materia quam complectitur,
& ex fine quo tendit, visus est SAN-
CTITATIS VESTRÆ attentio-
ne dignissimus. Agitur enim, BEA-
TISSIME PATER, de nova glo-
ria Jesu Christo parienda. Agitur
de novo gratiarum fonte in Ecclesia
aperiendo. Quæ duo sane, ad Vica-
rii Christi supremique Pastoris solli-
citudinem ac vigilantiam excitan-
dam, aptissima sunt.

*Libelli nostri materia de Excel-
lencia Cordis Jesu est; quam pau-
cis olim Sanctis viris cognitam, his
temporibus toti Ecclesiæ ipse Domi-
nus manifestare dignatus est: unde
novam divinissimo Cordi, adeoque
ipsi Jesu, gloriam efflorescere neces-
se est. Finis intentus hic est, ut ei-
dem sanctissimo & amantissimo Cor-
di cultus & amor debitus a Fide-
libus adhibeatur: ex quo novus &
exuberantissimus gratiarum fons,
juxta divinum consilium, in Eccle-
sia exoriri debet. Et sane, BEA-
TISSIME PATER, jam ab uni-
versali Ecclesia colitur solemnissimo
ritu Caro sanctissima Christi, Cor-
pus ejus videlicet & Sanguis; coli-*

*tur Crux, coluntur vulnera, colitur
& ipsum Jesu nomen. Quæ religio-
nis officia, aliaque ejusmodi non pau-
ca, singulari Dei beneficio, ad ipsius
Jesu Christi gloriam, Ecclesiæque
utilitatem, instituta & credimus &
gaudemus. Nunc, ad beneficiorum
cumulum, amantissimus Dominus
similem honorem Cordi suo sacro-
sancto conciliare vult. Quod qui-
dem beneficium, si recte inspiciatur,
illa priora non æquare modo, verum
etiam superare non immerito vide-
ri potest. Quid enim divinus Spon-
sus, Ecclesiæ sponsus exhibere ad a-
mandum & colendum unquam po-
tuit, Corde suo pretiosius, sanctius,
amabilius, divinius, ditius, omni-
que*

que gratiarum genere facundius.

Ego vero, BEATISSIME PATER, de rebus omnibus ad istud pietatis officium pertinentibus, XL. annorum experientiâ plane edoctus, ejus originem, progressum, naturam, excellentiam, ac praxim hocce libello complectens, demonstrare, Deo bene juvante, conabor, tum auctoritate, tum ratione, tum etiam divinis nec suspectis revelationibus, tum maxime expositione rerum a divina Providentia gestarum, quæ certum Dei consilium in re præsentî ostendere possunt, conabor inquam, demonstrare cultum propositum erga Cor Jesu esse per se sanctissimum ac solidissimum,

Deo

Deo Patri & Christo Jesu in pri-
mis acceptum, animabus interiori
vitæ deditis maxime proprium, de-
nique toti Ecclesiæ utilissimum ac
desideratissimum. Utrum vero hoc
sufficienter ad finem intentum effe-
cturus sim, cupio vehementer, ut
SANCTITAS VESTRA ipsa
dispiciat, dijudicetque. Quare Do-
minum Jesum enixissime precor, ut
SANCTITATI VESTRÆ ani-
mum injicere velit libellum nostrum
perlegendi, quo ipsa per sese, dirigen-
te Spiritu Sancto quo plena est, in-
telligere possit, quæ sit in re ista
Christi voluntas, & consequenter
quæ ejus in terris Vicarii partes es-
se debeant.

Sci-

Scitur Beatæ Gertrudi olim divi-
nitus revelatum, excellentiam Cordis
Jesu ultimis Ecclesiæ temporibus es-
se manifestandam, hocque præstan-
tissimum munus, ad refrigescentem
charitatem accendendam, a divina
miserericordia, tanquam modum ef-
ficacissimum esse reservatum. Uti-
nam, BEATISSIME PATER,
quod omnium Cordis Jesu studioso-
rum votum est, tempus illud optatis-
simum, tanto ante prænunciatum,
præsentem Pontificatum respiciat.
Ego quidem spem meam, quam ab
ipso creationis SANCTITATIS
VESTRÆ principio corde con-
cepi, hîc ingenue profitebor, inti-
 mumque animi mei sensum aperire

lib. 4. c.
4. edit.
Ital. Ve-
ner. an.
1710.

b

non

non dubitabo. Quum primum SAN-
CTITATEM VESTRAM ad
Petri solium evectam fuisse rumor
publicus nunciavit, Romaque uni-
versa eventum, in quo Dei consilium
contra humanas cogitationes tanto-
pere elucebat, letabunda admirare-
tur; ego qui probe noveram, quam
ardentes ad Deum preces, toto du-
rante sacro Conclavi, fusæ essent, ut
divina bonitas eum Ecclesiæ Pon-
tificem præficere vellet, cuius favo-
re & autoritate, cultus Cordis Je-
su recipi in universa Ecclesia posset,
rei exitum tacitus considerans, hac
continuo spe dulcissima cor meum
deliniri sensi, scilicet Christum Je-
sum hac ratione extraordinaria,
quem-

quemadmodum in aliis suis operibus solet, parare sibi voluisse ministrum fidelem, cujus tandem opera ac studio, in cultu Cordis sui stabi-
liendo uteretur. Spem augebat mirum in modum, quod ad divinam sapientiam pertinere intelligebam, ut ad cultum Cordis Jesu promovendum is maxime Pontifex delectus esset, qui eidem Cordi esset gratissimus; quique Cor gereret Cordi divinissimo simillimum. Hanc vero laudem sciebam nemini magis esse propriam quam SANCTITATI VESTRÆ, cujus ab incunabulis hic verus cordis caracter fuit, ut humilitate, charitate, mundi contemptu, voluptatis aversatione, pauperum cu-

*ra, zelo honoris Dei, Templorum
cultu, aliisque virtutibus quarum
exempla edere nunquam cessavit,
Cordis Jesu similitudinem referret.*

*Cæterum, BEATISSIME
PATER, quum me SANCTI-
TAS VESTRA de pietate erga
Cor Jesu loquentem audit, ne velim
existimet, me novum aliquid ad se-
dem Apostolicam afferre quod aut
suspectum videri possit, aut etiam
Ecclesiæ incognitum. Sentiet enim
SANCTITAS VESTRA si opu-
sculum nostrum decurrere dignabi-
tur, hocce pietatis officium totâ jam
Ecclesiâ, singulari Dei Providentiâ,
Episcoporum auctoritate dilatatum
& amplificatum; imo ab ipsa etiam*

Ro-

Romana Sede innumeris locis Indulgentiis decoratum. Verum his Christus Iesus contentus non est; aliquid amplius desiderat, nimirum certam Romani Pontificis approbationem, quâ, pietatis officium sibi gratissimum, rite munitum, populo Christiano acceptius sit, rituque solemni ubique absque contradictione celebrari queat. Hanc porro approbationem BEATISSIME PATER, ardentissimis votis animæ sanctæ numero infinitæ tota Ecclesia dispersæ efflagitant; hanc Episcopi sexcentis locis expectant, ac desiderant; hanc Principes Regesque a BEATITUDINE VESTRA postulare parati sunt. Nos autem

Dei, ut confidimus, obsequentes voluntati, consiliorum ejus executioni, hoc opusculo viam sternimus, neque alius nobis in scribendo scopus fuit. Alit spem de SANCTITATIS VESTRÆ favore conceptam recordatio festivitatum huic, quam expectamus, similium a decessoribus suis jam in Ecclesia tanto Fidelium fructu conditarum. Sic Urbanus IV. singulari ipsius laude nunquam interitura, solemnitatem instituit Corporis & Sanguinis Christi. Gloriam non absimilem sibi vindicavit S. Pius V. officium & Missam pro Celebritate sanctissimi Nominis Jesu indicendo. Sic alii Pontifices alias festivitates, Crucis, Vulnerum, Sudarii,

darum, spinæ coronæ, cæterasque ejusmodi divino instinctu probavere, & apud fideles inducere. Quidni ergo speremus solemnitatem Cordis Jesu, qua nulla sanctior, nulla suavior, nulla amabilior, opus BENEDICTI XIII. esse futurum: hocque suæ in Jesum pietatis & amoris monumentum SANCTITATEM VESTRAM posteris esse relicturam.

Hunc porro honorem BEATISSIME PATER, si SANCTITAS VESTRA Cordi divinissimo procreare studeat, quantam gratiarum vim ex illo misericordiæ fonte in se derivandam sperandum est? Quid in illo divinæ potentiæ ac beneficen-

tiæ

*tiæ thesauro, auxilii viriumque ad
sublime munus quod gerit sancte
exequendum non reperiet? Eget e-
nim vero in arduo universalis Eccle-
siæ regimine, sapientiâ in negotiis
tractandis plane divinâ. Eget pa-
tientia in laboribus continuis feren-
dis indefessa. Eget fortitudine ac cō-
stantia in difficultatibus superandis
plusquam humana. Nec minus eget
ad durandum, aliqua quietis ac so-
latii parte. At Corde Jesu nihil in
consiliis capiendis sapientius; nihil
in laboribus tolerandis patientius;
nihil ad corroborandum fortius, de-
nique ad quietem ac solatium, nihil
dulcius, nihil suavius, nihil jucun-
dus. Hæc, BEATISSIME PA-
TER,*

*TER, quam vere a nobis dicantur,
cupimus, ut SANCTITAS VE-
STRA experientia comprobet, &
ad ipsius felicitatem ardentissimis
votis a Deo Opt. Max. flagitamus,
& flagitare non cessabimus.*

SANCTISSIME PATER,

SANCTITATIS VESTRÆ,

Humillimus & obsequentissimus
Servus ac Filius,
Josephus DE GALLIFFET,
Societatis JESU.

c

Quum

QUum sanctissimus D. N. Urbanus Papa VIII. die 13. Martii anno 1625. in S. Congregatione S. R. & universalis Inquisitionis Decretum ediderit, idemque confirmaverit die 5. Julii anno 1634. quo inhibuit imprimi libros, hominum qui sanctitate, seu martyrii fama celebres e vita migraverunt, gesta, miracula, vel revelationes, seu quæcunque beneficia tanquam eorum intercessionibus a Deo accepta continentes, sine recognitione atque approbatione Ordinarii, & quæ hactenus sine ea impressa sunt, nullo modo vult censerì approbata. Idem autem sanctissimus die 5. Junii 1631. ita explicaverit, ut nimirum non admittantur elogia Sancti, vel Beati absolute, & quæ cadunt super personam, sed ea dumtaxat quæ cadunt supra mores, & opinionem: cum protestatione in principio, quod iis nulla adsit auctoritas ab Ecclesia Romana, sed fides tantum sit penes Authorem. Huic Decreto, ejusque confirmationi, & declarationi, qua par est observantia & reverentia insistendo, profiteor me haud alio sensu quicquid in hoc libro refero accipere, aut accipi ab ullo velle, quam quo ea solent, quæ humana dumtaxat auctoritate, non autem divina Catholicæ Romanæ Ecclesiæ aut sanctæ Sedis Apostolicæ nituntur; iis tantummodo exceptis, quos eadem Sancta Sedes, Sanctorum, Beatorum, aut Martyrum Catalogo adscripsit.

MICHAEL ANGELUS TAMBURINUS

Præpositus Generalis Societatis JESU.

QUUM librum, cui titulus: *De cultu Sacrosancti Cordis Dei ac Domini nostri Jesu Christi* a P. Josepho de Galliffet Societatis nostræ Sacerdote conscriptum, aliquot ejusdem Societatis Theologi recognoverint, & in lucem edi posse probaverint, facultatem facimus ut typis mandetur, si iis ad quos pertinet ita videbitur. Cujus rei gratiâ has litteras manu nostra subscriptas, & sigillo nostro munitas dedimus. Romæ 6. Septembris 1725.

Michael Angelus Tamburinus.

A P P R O B A T I O

*Reverendi admodum Patris F. Bernardini Membrive
Ordinis S. Dominici, Prædicatoris Regis Catholici,
Qualificat. Inquisit. Generalis Hispan. Theologi
Regis Magnæ Britannie, Provincialis Scotie, &
Consultor Congregationis SS. Rituum.*

QUUM librum, cui titulus *De Cultu Cordis Dei ac Domini Nostri Jesu Christi*, ab admodum R. P. Josepho de Galliffet Societatis Jesu, Gallie Assistente compositum, & vitam ven. Matris Margaritæ Mariæ Alacoque, Ordinis B. Virginis Mariæ a Visitatione, jussu Patris sui spiritualis ab ipsamet exaratam, de commissione Reverendissimi Patris Sac. Palatii Apostolici Magistri, non minori animi mei ædificatione, quam cura viderim; in ejus le-

ctione illico mihi in mentem venit prophetia Simeonis, &
 & in veritate comperi, his temporibus evenire Cordi Jesu,
 quod de ipsomet Domino nostro Jesu prophetavit S. Se-
 nex: *Hic positus est in ruinam, & signum cui contradice-*
tur: ut revelentur ex multis cordibus cogitationes. Quis
 credet auditui nostro? In cujus mentem venire potest,
 quod quum Dominus Jesus misisset in cor hujus ven. suæ
 servæ affectum propagandi speciali cultu amorem Cordis
 sui, Christiani ex hoc scandalum sibi sumerent; verentes,
 ne Christus dividatur. Hoc tamen scandalum non dissi-
 mile est alteri, de quo conquesti sunt Discipuli, quando
 Phariseis scandalum fecit parabola Christi de corde im-
 piorum. Sed sicut Christus floccificet Phariseos tunc
 murmurantes, sic & nos relinquamus oblatrantes contra
 cultum Cordis Jesu; cæci enim sunt, & duces cæcorum. Hi
 namque, etsi labiis honorare totum sibi Jesum videan-
 tur, cor autem eorum longe esse a Jesu Corde, hujus ope-
 ris lectio clarissime manifestat; illisque testimonium per-
 hibet, quod *emulationem Dei habent, sed non secundum*
scientiam. Sanctissimam Jesu faciem in Veronicæ linteo
 impressam, omnis terra veneratur, quin ulli usquemodo
 scandalum fecerit hæc solemnitas; nec aut ex ea, aut aliis
 hujuscemodi festivitatibus divisus fuerit Christus: sic ne-
 mo incaute signa sua ponere; atque in dulcissimum Cor
 Jesu contradictionis tela vibrare deberet, ne Populus
 Christianus fraudetur tot bonis, quæ omnes, immo et ipsi
 contradictores, ex hujusce Religionis propagatione pos-
 sent haurire. Futurum quippe spero, ut sanguis pretiosissi-
 mus vivifici Cordis Jesu, lineas hujus operis, veluti per
 subtilissimas arterias oppositorum corda demulceat, ac
 omnium animos ad mutuum amorem erga divinum ama-
 torem accendat. Author siquidem hocce in opere bene
 omnia fecit: vindicat superabunde ab objectis cultum
 Cordis Jesu: demonstrat puritatem cordis ven. Margari-
 tæ, quæ teste Bernardo, *in duobus consistit, in gloria Dei*
 &

& utilitate proximi. Quæ duo nullibi melius reperimur,
 quam in Corde amantissimi Jesu. Eruat denique
 cor Authoris *verbum bonum*, dicat *opera sua Regi*, Sum-
 mo Sacerdoti Pont. Max. BENEDICTO XIII. cui
 mirifice consonat sententia Cassiani: *Vis scire de fratre*
tuo quale cor habeat? Attende, unde libentius & frequen-
tius loquatur; ex abundantia enim cordis os loquitur. Et
 quum noster Sanctissimus BENEDICTUS XIII. *In illud Psal.*
Egre dieba-
tur foras &
loquebatur
in idipsum.
 pro more, Pastoralis officii curis cumulatissime expletis,
 reliquum tempus, consortia hominum fugiens, libenter
 infumat in dulci colloquio, cum, aut de Jesu & Mariæ
 Cordibus, profecto hoc opus jure sibi vendicat. Et si Be-
 nediectus XI. Ordinis etiam Prædicatorum frigefcente
 mundo, ad inflammanda corda nostra Jesu amoris igne, S.
 Patris Francisci stigmata solemnitate duplici celebrari vo-
 luit: Quid non faciet noster BENEDICTUS XIII.
 pro Jesu & Mariæ Cordibus? Quum igitur hoc opus in
 nullo offendat, immo in omnibus ædificet, & per omnia
 Fideles accendat in amantissima Jesu & Mariæ Corda, ju-
 dico typis mandari posse, ac debere. Datum in Con-
 ventu S. Mariæ supra Minervam Ordinis Prædicatorum,
 die 26. Februarii anni 1726.

In Officio
Stigm. S. P.
Francisci.

F. Bernardinus Membrive,
 Mag. Provincialis Scotiæ, & Consult.
 Sacra Congregationis Rituum.

A P P R O B A T I O

Reverendi admodum Domini Marii Macchabei Procurat. Generalis Congreg. Clericorum Regul. S. Pauli, S. Congreg. Indicis, & SS. Rituum Consultor, ac S. Officii Qualificat.

DE mandato R. P. Sac. Palatii Apostolici Magistri, attente vidi opusculum, cui titulus *De Cultu Sacrosancti Cordis Domini Deique nostri Jesu-Christi*, ab admodum R. P. Josepho de Galliffet Societ. Jesu, Galliae Assistente compositum; necnon *Exemplum fideliter exscriptum ex iis, quae jussu Patris sui spiritualis scripsit de vita sua ven. Mater Margarita Maria Alacoque Ordinis B. V. Mariae a Visitatione*. nihilque quod fidei, aut bonis moribus nocere; plurimum quod virtuti, & perfectioni prodesse possit, in utroque reperi. Perhibet opusculum, laudati cultus originem, progressum, excellentiam, finem, & fructum. Perhibet exemplum praeclara virtutum monumenta, ad cultum erga sacratissimum Cor Jesu firmandum. Satisfaciet profecto utriusque operis materies, bonorum votis, qui appendentes munia pietatis, & cultum devotionis, ad pondus Sanctuarii, discent quam juste specialia suae Religionis officia huic sacro Cordi devoverint. Dediscent critici cultum hunc cavillis impetere, ne Cordi Jesu, amoris lanceâ jamdudum propter eos vulnerato, novum vulnus apponant. Haurient omnes ab hoc sacratissimo Corde, eos confirmatae pietatis fructus, quos Sanctorum Chrysostomi, Isidori, Bernardi, &c. scripta testantur, si intima Cordis Jesu, toto sui Cordis affectu ingredi non detrectent. Ad hoc enim perforatum est latus tuum (ait D. Bernardus Jesum alloquens) ut nobis pateat introitus. Ad hoc vulneratum est Cor tuum ut per vulnus visibile vulnus amoris invisibi-

*De Passione
Domini cap.
3.*

bile videamus. Hinc, ut pietas quæ ex Apostolo ad 1. ad Tim.
omnia utilis est, omnibus profit: Nedum, opusculum, quod c. 4.
ad promovendam devotionem & cultum erga Sacro-
sanctum Jesu Cor, solide scripsit Author; Verum et-
iam dictum exemplum, quod humilis servæ Dei obe-
dientia tanquam certum virtutis patrimonium posteris re-
liquit, in publicam lucem edi posse censeo. Ex Colle-
gio SS. Blasii & Caroli ad Catenarios de Urbe. Hac die
22. Aprilis 1726.

*Ego D. Marius Macchabei, Procurat. General.
Congreg. Cleric. Regular. S. Pauli. S. Congregat.
Indicis, & SS. Rituum Consultor, ac S. Officii
Qualificator.*

I M P R I M A T U R.

Si videbitur Rever. Patri Magistro Sac. Palat. Apost.

N. Episcopus Bojanus Vicesger.

I M P R I M A T U R.

Fr. Gregorius Selleri Ordinis Prædicatorum
Sac. Palatii Apostolici Magister.

PRÆFATIO.

QUOD in aliis majoris momenti operibus, ad Dei gloriam, animarumque bonum spectantibus usuvenit, ut sine multis magnisque impedimentis nunquam ad exitum perducantur, id in re presenti, quam tractandam suscipio, in primis evenisse vidimus. Quum primum de cultu sacrosancti Cordis Jesu agi coeptum est, vix a paucis æquo animo ejusmodi cultus est susceptus; aliis rem totam tanquam quid frivolum & inane respicientibus. Nonnulli ex eorum hominum genere, qui novitatem omnem rejiciendam putant, nullo habito boni, malive discrimine, religionis officium, de quo nihil prius inaudierant, hoc solo nomine quod novum esset, repellebant. Quasi vero, novitas veræ pietati contraria sit conjungique cum illa nunquam possit; aut hoc suavi Dei Providentiæ, in Ecclesiæ gubernatione, solemne non sit, ut novum semper pium aliquod exercitationis genus successu temporum oriatur, cujus videlicet ope, fidelium animi, veterum usu diuturno, sensim torpentes, quodam quasi novitatis gustu illecti & excitati, ad pietatis fervorem renoventur. Alii quidam, ex horum numero qui cœlestes visiones & quicquid inusitatum ejusmodi gratiarum est, contemnendum ducunt, cœlestem quamdam revelationem audientes, unde cultus Cordis Jesu originem trahere dicebatur, tam revelationem quam cultum ex tali fonte oriundum aspernabantur. Magna pars
stu-

P R Æ F A T I O .

studio contradicendi, ut fit, magis quam veritatis amore ducti, statim ut nomen audire cultus Cordis Jesu, nova appellatione quasi perculsi, nulla adhibita in re examinanda diligentia, temere id totum quod afferebatur improbare cœperunt, aspernari, vituperare; contra sentientes, piumque munus laudantes amplectique volentes, prohibere, dictariis insectari, minimeque pati esse quietos. Scilicet, iridentes objiciebant, jamjam omnium Corporis Christi membrorum festivitatem instituendam fore: cur enim potius Cordis, quam pedis, aut manus, aut capitis. Id porro nihil aliud esse, quam Christum ipsum dividere velle, qui totus quantus est in Eucharistia adorari ac coli debeat, non divisim ac per partes. Plerique moderationes, nihil equidem in eo pietatis officio reprehensione dignum videri sibi fatebantur, cæterum levis esse momenti ducebant, & muliercularum devotioni fovendæ magis accommodatum, quam ad solidam pietatem quidquam adjumenti conferens. Demum illi, qui rem paulo interius consideraverant, probari sibi quidem maxime totum id quod proponebatur dicebant, sed quum nihil afferri aliud existimarent quod jam cultui Corpori Christi in Eucharistia latenti debito, & usurpari solito, non conveniret (decepti videlicet officiorum similitudine) judicabant antiquum religionis exercitium, novo Cordis Jesu vocabulo insigniri, nec necesse, nec utile fore.

Hominibus ita comparatis, cultus suavissimus Sacrosancti Cordis, ab ipso Jesu, uti dicemus, multo
an-

P R Æ F A T I O .

ante divinitus inspiratus ac traditus, exiguum admodum progressum fecerat. Ignoratus a multitudine, ab aliis vero aut impugnatus, aut neglectus, latebat in paucorum veluti pectore conclusus, qui quidem ipsi pium officium palam exercere, adversantium metu, vix audebant.

Scilicet, jam inde ab initio præfenserat Dæmon, quantam gratiarum vim donorumque cœlestium copiam, ex eo cultu, tanquam e fonte, emanare in homines necesse foret, si evulgari contingeret, hauriendique e sacro latice libera facultas aliquando concederetur. Itaque quoad potuit obstitit. Verum quid Dæmonis artes & conatus, quid hominum impugnationes adversus Dei consilium? Optatum illud demum tempus advenit, quo Deus, singulari misericordiæ suæ munere, Cor Jesu Filii sui dilectissimi, thesaurum illud bonorum omnium inexhaustum, fidelibus referre constituerat; ut quicumque sacrosancto Cordi debitos honores adhibere vellent, divitiarum quas complectitur participes esse possent, donisque e sacro fonte prodeuntibus profusissime complerentur. Modum autem rei perficiendæ, totamque divini consilii rationem, mox, ipso operis initio, duobus primis capitibus, in quibus de origine ac progressu cultus agetur, Dei aspirante gratia prosequemur. Cæterum quod in Gallia nostra contigit, id, in aliis regionibus quarum gratia scribendi consilium iniimus, eventurum quoque non dubitamus. Obstitabit initio malus Dæmon ne cæteri populi tanti boni participes fiant. Non deerunt & illic obtrectatores, qui contradicendo, cavillando, vitu-

P R Æ F A T I O.

tuperando, cultus Cordis Jesu progressum impediunt. Sed vincet demum gratiâ suâ Christus Jesus: quodque apud nostrates effecit, ut, superatis omnibus impedimentis, Cordis sui cultum stabilierit, tam firmis jam fundatum radicibus, ut procellas metuere deinceps non possit; idem, pro sua bonitate, apud exteros etiam perfecturum speramus plane atque confidimus. Nos vero, ad piissimi ac suavissimi cultus augmentum ac propagationem aliquid conferre cupientes, hunc libellum edidimus, in quo totam ejusdem cultus rationem, a multis certe non satis cognitam, ac propterea male neglectam atque contentam, explicare paucis pro tenuitate nostra connitemur; & quidem, quod a divina gratia speramus, ea soliditate ac perspicuitate, ut morosis etiam lectoribus, sui que ingenii subtilitate, ut accidit, ad cavillandum abutentibus, facturos nos satis, nobis polliceamur.

O Jesu, his meis exiguis cœptis aspira, atque quum me hoc opusculum, ad tui sanctissimi Cordis honorem, scribentem adjuveris, hanc mentem animumque servis tuis extra Galliam degentibus immitte, ut quod nos, levi & infirma manu, quæ vires nostræ sunt, aggredimur, illi clariori a te luce perfusi, majorique gratia adjuti, validiori ac feliciori conamine in singulis Regnis ac Provinciis perficiant. Quo famuli tui per orbem dispersi, tuæ largitatis, ac munificentiae participes esse queant: tuque, ea potissimum ratione & cultu quo maxime cupis, ubique terrarum honorere.

DE

DE CULTU SACROSANCTI CORDIS DEI

AC

DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI

In variis Christiani orbis Provinciis jam propagato.

PARS I.

UT ratione, certaue via procedamus, ordoque aliquis dicendis adhibeatur, hanc primam ac præcipuam opusculi nostri partem, quæ totam rei tractandæ essentiam complectitur in tres dividere partes, seu totidem libros, commodum visum est: in quorum primo, cultus originem, progressum, ac naturam explicabimus. In Altero ejusdem excellentiam ostendemus. In Tertio denique usum & praxim docebimus.

Carolus Nottuorini

Petrus Maueri sculp.

LIBER PRIMUS

*De Origine, Progressu, & Natura cultus
Sanctissimi CORDIS JESU.*

CAPUT I.

Origo piissimi Cultus.

Ametfi inter Sanctos viros;
qui actis retro sæculis florue-
re, plerique reperiantur, qui
studio singulari erga cor Je-
su affecti fuere: ut ex dicen-
dis apparebit. Atque adeo
cultus cordis Jesu, ex illa
quidem parte, antiquissimus
dici possit, tamen quia paucis dumtaxat hominibus,
iisque præcipuo quodam amore dilectis, hoc munus a

A Di-

Divina Misericordia, olim concessum fuit; necdum in vulgus emanarat: fieri non potest, quin officium erga cor Jesu, quo de agimus, novum esse plerisque videatur: qui scire proinde cupient, unde factum sit, ut sic repente prodiret in publicum: quo auctore? quo consilio? Præterea, quum reapse nova ratio, cordis Jesu colendi, nec usurpata prius, his temporibus afferatur: jure suo sciscitabuntur, quis novæ hujus rationis adinventor fuerit, quæve illius autoritas sit? Atque his ego quidem dubitationibus, satisfacere volens, antequam ad cultus naturam explicandam aggredior, pauca præmittere de illius origine cogor: eoque facio lubentius, quod ea prorsus ejusmodi est, ut maximam commendationem huic SS. Officio allatura esse videatur.

Cultus Sacrosancti cordis Dei Jesu, ejusque cultus tota ratio, modusque, ab ipso Jesu, privatim revelante ortum habet: inventor ipse Jesus est, idemque procurator ac promotor: ipse cultum ac venerationem peculiarem cordi suo adhiberi præcepit; modumque in eo cultu servandum præscripsit ipse divinitus. Neque jam super ea re prudentibus, ac gestoribus consciis, ullus dubitationi superest locus: explorata res est in Gallia, & pervulgata: ut autem exteris quoque, sit cognita, quemadmodum se res habeat, breviter narrabimus.

Ante omnia, hoc observare juvabit: quam multa sint in Ecclesia Catholica, religionis officia, aliaque omnis generis pia opera, ad Dei gloriam, Sanctorum cultum, animarum bonum, spectantia; quæ quum in singulis regnis, provinciis, ac pene civitatibus recepta jam ac stabili-

bilita sint; non aliam tamen habent originem, quam privatas revelationes: seu Summis Pontificibus, seu Episcopis, seu aliis Sanctis viris, aut foeminis divinitus injectas. Mitto Religiosorum ordinum, tam virorum quam mulierum, institutiones; quæ prope omnes Deo aut Virgine Matre revelantibus, initium accepere; uti ex fundatorum vitæ actis, ac propriis cujusque ordinis annalibus certissime constat. Mitto innumera, quæ in monumentis Ecclesiasticis passim occurrunt, ad Fidei propagationem, ad malorum Ecclesiæ impendentium liberationem, aut bonorum procuracionem conducencia, ab eodem fonte profecta. Hæc mitto, ut in rebus quæ proposito nostro magis congruunt hæreamus. Enimvero quot in Ecclesia celebritates, ac festi dies; quot devotionis officia, ac pietatis exercitia, fidelium usu ubique recepta, initium a privatis revelationibus habuere? Quid memorem festa inventionis Sanctæ Crucis; dedicationis Sanctæ Mariæ ad Nives; ejusdemque Virginis conceptionis, nativitatís, ac visitationis festivitates; Rosarii, ac Scapularis, solemnitates; apparitionem S. Michaelis Archangeli; inventionem Sancti Stephani; aliaque ejusmodi sexcenta, adeo nota & communia, ut pigeat his enumerandis immorari?

Verum inter omnes ejusmodi festivitates, quarum initia, privata cuiuspiam revelationi referri debent; una est, totâ Ecclesiâ, celeberrima, tam ad propositum nostrum accommodata, ut nefas sit, illam hoc loco præterire. Celebritatem dico Corporis Christi: in cujus institutione, tanta reperitur, cum ea de qua agimus, confor-

*Baron. in
notis. 2. foliis.
lii. 8. Sept.
8. Decemb.*

mitas, ut mihi, utriusque originem, progressum, modum, successus, difficultates, incrementa attente consideranti, nihil omni ex parte similis esse posse, visum fuerit. Quod, ne temere a nobis dici, aliquis fortasse suspicetur; ab hac utriusque officii & solemnitatis, inter se comparatione, narrationem nostram auspicari operæ pretium duximus: persuasi nimirum, nihil aptius animis, ad ea quæ in decursu dicturi sumus, præparandis, afferri posse.

Igitur ex legitimis historiæ Ecclesiasticæ monumentis, duo, circa festivitatis Corporis Christi institutionem, pro certis habentur. Primum: Eam ortum sumxisse ex facta privata revelatione. Constat hoc punctum, ex ipsa institutionis Bulla Urbani IV. his verbis: *intelleximus olim dum in minori essemus officio constituti, quod fuerat quibusdam Catholicis divinitus revelatum, festum ejusmodi generaliter in Ecclesia celebrandum.* Fuit autem hæc revelatio facta virgini Deo sacræ, nomine Julianæ; quæ postea in sanctorum numerum relata est: ejusque festus dies in 5. Aprilis incidit. Secundum: Hujus festivitatis initia, innumeris magnisque contradictionibus, ac difficultatibus paruisse. Rem totam a Scriptoribus Ecclesiasticis fusius traditam, paucis, pro ratione instituti nostri, contrahe-

*Chapeau-
ville de reb.
Leod.*

Bar. 1230.

*Sed om-
nium fusi-
me Bolland.
act. SS. 5. A-
pril. in vita
S. Julianæ.*

Vivebat juxta civitatem Leodiensem, suo clausa monasterio, Juliana virgo: quum Deus, qui humilitate delectatur, cujusque fermocinatio cum simplicibus, festivitatem Corporis Christi antea Ecclesiæ incognitam

tam

tam instituere volens, suum illud consilium humili ac simplici virgini communicare non est dedignatus: eidem una denuncians, se, in hoc exequendo consilio, illius operâ uti constituisse. Illa hac denunciatione percussa, rei que novitate attonita, simulque difficultatibus perterrita, reputans apud se quantum ejusmodi negotium, a foeminae imbecillitate, monasterio praesertim inclusae, omnique ope destitutae abhorreret; revelationi sibi coelitus immisae diffidens, ipsos viginti annos divinis impulsibus resistit; nemini rem concedere ausa. Verum longiorem moram Domino non ferente, ac Julianae conscientiam stimulare non cessante, veritas illa ne voluntati divinae cum numinis offensione resisteret; hoc timore victa, rem demum totam confessorio suo manifestavit.

Anno 1710
Bolland. ibid.
in Comment.
pr. xvio. s. 4.
et l. 2. vita
c. 2.

Erat ille Leodiensis Ecclesiae Canonicus, vir pius, spirituumque discretionis gratiâ praeditus: cui quum dudum nota esset Julianae Sanctimonia, de veritate supernae revelationis, adjuvante in primis divino lumine, dubitare minime potuit. Attamen ut in re tanti momenti certius ageret, placuit in consilium adhibere viros nonnullos pietate simul ac doctrinâ conspicuos. Hi mature perpensis omnibus, unanimi consensu confessorii sententiam probavere; communique etiam consilio ad divinae voluntatis executionem impigre animum adjecere.

Anno 1230

Verum ubi primum rumor increbuit, agi de nova inducenda festivitate in honorem Corporis Christi in Eucharistia residentis; mirum est quas ille turbas rumor exciverit; quae animorum contentiones extiterint; quibus-

busve contradictionibus, impugnationibus, ac demum persecutionibus illi vexati sint, qui hujus consilii auctores, fautoresve sunt habiti.

*Apud Bol-
land. c. 3.*

Ita est, ita sane. Illa illa festivitas, qua vix ulla hodie in Ecclesia sanctior; nulla illustrior, nulla justior; nulla fidelibus acceptior, ac gratior; nulla utilior; nulla dulcior; non sic a principio habita, non sic accepta fuit: imo acerrime impugnata, summoque cum contemptu rejecta. Adeo ut historico coevo, qui turbas illas commentariis suis persecutus est, affirmare licuerit, *festivitatem illam positam fuisse in signum cui contradiceretur, innumerosque habuisse contradictores, & atrocissimos impugnatores.* Ubi illud quoque observandum duxit, in re nostra non omittendum, in eadem videlicet Clericorum congregatione in qua Deus defensores novae festivitatis elegerat, impugnatores ejusdem obstinatissimos extitisse. Julianæ revelatio quæ afferebatur, ceu delirium infirmæ mentis rejectum est. Ipsa Juliana gravissimis insectationibus exagitata ac vexata fuit. Qui vero ejus partes tueri visi sunt, stolidæ credulitatis infirmulari, variisque passim injuriis, probris, irrisionibus, laceffiri coeperunt: vix ut in sacro cultu promovendo quicquam agere, loquive palam, adversantium metu auderent.

Neque deerant obtrectatoribus argumenta quibus pervicaciam suam plausibilem redderent. Impugnabatur Sanctissimus cultus, ceu novitas actis retro sæculis incognita: eoque solo capite reprobanda. Inutilem præterea ac prorsus superfluam novam festivi-
ta-

tatem clamabant: quippe quæ jam celebraretur feria 5. majoris hebdomadæ in Cœna Domini: ac insuper quotidie in missarum Solemniis de institutione SS. Sacramenti commemoratio fieret.

Ipsam etiam nomen Corporis Christi, quod festivitati indicebatur, novam calumniandi materiam cavillatoribus subministrare aptum erat: objicere enim poterant (quod diebus nostris in re simili factum vidimus) vocabulo illo, nihil nisi materiale, Carnem Christi videlicet, fidelium devotioni proponi: cultus autem Christi Carni adhibitus, quid ad solidam pietatem conferre posset, non apparere. Veram ac Germanam Christianorum pietatem aliquid a materia, sensibusque magis discretum postulare. Præterea novo cultu ipsum quodammodo dividi Christum videri: qui quum totus quantus est, in Eucharistia sit; non carere superstitione soli illius corpori præcipuam, ac peculiarem venerationem adhibere. Denique si Corpori Christi colendo propria festivitas instituenda sit, idem pari jure faciendum animæ, divinitati, personæ; ac festa sine modo multiplicanda. His, similibusque rationibus, prout unicuique affectus, aut animi præoccupatio suggerebant, nova festi institutio acerrime, ac constanter impetebatur. Verum enim vero officium Sanctissimum Dei consilio susceptum, sæva licet tempestate jactatum, mediis quasi in fluctibus felicem, divina providentia dirigente, cursum tenebat: varia in loca sensim sine sensu penetrabat; veritas ejus, soliditasque discussis paulatim præjudiciorum tenebris agnoscebatur, diffundebatur, probabatur: imo
in

in ipsis etiam adversariorum animis, errore contrario paulatim depulso, praevalerat.

Episcopus Leodiensis primus omnium fuit, qui anno 1246. novam festivitatem, suffragio suo comprobata, sua in Dicecesi publicam esse voluit. Inde in vicinas provincias propagata: annis deinceps decurrentibus, in aliis etiam remotissimis recepta fuit; novis ubique contradictionibus obnoxia: donec Urbani IV. Summi Pontificis autoritate, universali Ecclesiae anno 1264. multis adhuc reclamantibus, proposita est. Ac postea a Clemente V. in Concilio Vienenfi anno 1311. confirmata, post annos a prima origine circiter octoginta, pacificam demum ubique possessionem obtinuit.

Jam, ad rem nostram veniamus. His porro, quae modo narravimus, immorari tantisper oportuit, quia nativam eorum omnium imaginem referunt, quae in festivitatis cordis Jesu institutione contigerunt. Rem totam paucis accipe, studiose lector, atque quum tacitus inter utriusque Officii initia, & incrementa, comparisonem institues, senties profecto unum ab altero, ne puncto quidem discrepare.

Vivebat Parodii (quod in Gallia, Burgundiae ducatus oppidum est) Virgo Sanctimonialis nomine Margarita Alacoque, ex ordine S. Francisci Salesii a Visitatione B. Mariae nuncupato: quae virgo anno 1690. vita functa est. Fuit haec vitae sanctitate insignis, omnibusque coelestibus donis mirum in modum cumulata. Quod ut omnibus certo appareat, adjiciemus huic opusculo codicem translatum, qui ab ipsamet virgine manu sua,

sua, obedientia cogente, vernacule conscriptus fuit, in quo vitæ suæ seriem ad certam usque ætatem mira simplicitate complexa est. Adjungemus etiam nonnulla litterarum fragmenta ad eundem finem pertinentia; ac demum ad cumulum proferemus testimonia præsidum & antistitarum ejusdem virginis, illius sanctimoniam commendantium. Hæc omnia qui legerit, convincetur plane, hanc quoque Virginem inter cæteras Christi Jesu sponfas dilectissimas annumerari facile posse. Hæc igitur illa Sanctimonialis fuit quam Dominus Jesus eligere dignatus est, ut officio ad cordis sui cultum destinato initium faceret. Ac primo quidem, ut eam ad tantum opus præpararet, cœlestes quasdam ac mirabiles illustrationes in ejus animam immittere cœpit de Cordis Jesu excellentia, quibus illa in admirationem rapta, tanto illius SS.^{mi} Cordis amore exardescere cœpit, ut studio illius gloriæ procurandæ pene confici videretur. Nihil cogitabat aliud, nihil loquebatur aliud, nihil moliebatur aliud, nihil ardentius desiderabat, nihil postulabat vehementius.

Tum vero Jesus famulam suam hac ratione præparatam, cœlesti, ut solebat, visione recreatam admonuit, velle se cordi suo SS.^{mo} peculiarem cultum in Ecclesia suscitare, nova in eum finem solemnitate instituta: in negotio vero procurando, se ipsius opera uti constituisse, declaravit. Quantum lætitiæ ac voluptatis sacræ Virgini peperit nuncium de instituenda nova solemnitate, tantumdem mœroris ac timoris attulit ratio operis perficiendi, in qua videlicet, opera ejus desiderari

B

vide-

videbatur. Suæ namque tenuitatis apprime conscia, similes prorsus animi motus experta est, quas in B. Juliana vidimus. Timuit: filuit: divinis impulsibus, ac monitis multos annos restitit: donec conscientiae stimulis, ac Numinis offendendi timore victa; quum animæ præsertim rectorem idoneum, quem illi Deus adiutorem destinaverat, nacta esset; omnia demum eidem aperire constituit.

Fuit is P. Claud. la Colombiere e Societ. Jesu, ille idem qui totâ hodie Europâ clarus est ac celebris, cum ob concionum excellentiam quæ publicæ luci donatæ magnos ubique fructus peperere: tum vero præcipue ob ea, quæ vivens præclare gessit, præsertim in Anglia, quò superiorum jussu trajecerat, Ducissæ Eboracensis postea Angliæ Reginae a concionibus futurus. Quo munere vir Dei dum strenue fungitur, aliisque viro Apostolico dignis operibus incumbit, hæreticorum odio in carcerem truditur; ubi pluribus mensibus miserrime detentus, tandem extractus, tota Anglia in odium Fidei pulsus est. Unde in Galliam remigrans, confectus morbo quem ex assiduis laboribus, ærumnisque toleratis contraxerat, quatuor adhuc circiter annos ægre vitam protraxit; ac eodem denique morbo consumptus est: bonis omnibus magnum sui desiderium relinquens. Vir fuit omnium existimatione summo ingenio, summâque prudentiâ, eloquentiæ in primis laude conspicuus; sed quod caput est, singulari pietate ac vitæ sanctimonia præstans. Quæ opinio sanctitatis post mortem, ut in sanctis fere accidit, longe fuit illustrior: quum nempe
mul-

multa præclara, quæ ipso vivente ignorata fuerant, cognoscere demum licuit: inter quæ non infimum tenere locum videtur arduum illud, dignumque tali viro votum, quo sese Deo obstrinxerat, summæ perfectionis assequendæ, in absoluta omnium societatis nostræ constitutionum, ac regularum observatione.

Hunc igitur talem, tantumque virum, ut dicere cœperam, Christus Jesus prædictæ virgini adjunxit pii operis focium. Verum hæc provincia qua ratione tum dictæ virgini, tum P. Claudio a Deo demandata sit, ex illis ipsis cognoscere operæ pretium erit: rem enim totam scripto testatam reliquere. P. Claudius in certo codice in quem cœlestes illustrationes referre solebat, sibi a Patre luminum immissas, eo maxime tempore, quo exercitiis spiritualibus juxta morem Societatis nostræ operam dabat (qui codex ob rerum præstantiam editus est in lucem) in illo inquam codice, dum in Anglia jam esset, hæc instinctu Numinis scripta ad verbum reliquit.

His spiritualibus exercitiis finem imponens firmissime animo decrevi, omni studio curâque in id incumbere, ut quod Domini jussu mihi præscriptum fuit, executioni mandetur. Gratia siquidem dulcedine ineffabili modo delibutus, cognovi penitus sensique, Deum opera mea uti velle, in negotio sibi acceptissimo procurando, quod totum pertinet ad certum quoddam religionis officium, Christum Jesum in altaris Sacramento respiciens; cujus officii rationem, Dominus Jesus personæ sibi in primis charæ, peculiari revelatione

„ manifestare dignatus est . Plerosque ego jam in Anglia
„ ad hocce piissimum officium amplectendum, Deo adju-
„ vante, feliciter permovi : litteras quoque ad amicum in
„ Galliam misi; rogans, ut ad hoc idem quos posset indu-
„ ceret : quod utique ad Dei gloriam maxime cessurum
„ confido, ob ingentem vim animarum magna pietate
„ præstantium, in eo loco ac communitate degentium .
„ Quin possum, o mi Deus, ubique terrarum versari,
„ quodque a servis & amicis tuis jure tuo expectas, apud
„ omnes gentes prædicare ! Cum igitur Deus consilium
„ suum dictæ personæ declarasset; ipsaque ad me retulisset;
„ quæ referebat, scripto ut traderet jussi : quæ ego rursus
„ in hoc exercitiorum meorum diario describere non sum
„ gravatus . Siquidem Deus hoc negotium curis etiam
„ meis vult promoveri .

„ In hunc ergo modum illa rem totam, scripto manu
„ sua confecto, complexa est . Die quodam infra octavam
„ Corporis Christi, cum orationi, coram Sanctissimo Sa-
„ cramento vacarem, cœlestibus gratiis a Domino meo
„ supra modum omnem repleta sum . Ego vero quum
„ pro tantis beneficiis aliquid pro tenuitate mea repen-
„ dere ardenter cuperem ; votis meis Dominus annuens,
„ nihil inquit, præstare potes, quod mihi futurum sit ac-
„ ceptius, quam si illud perficias, quod te sæpius antea
„ monui . Tum cor suum Sacrosanctum detegens: vides
„ inquit cor meum : Cor illud tanto hominum amore
„ succensum, ut nihil prætermiserit, viribus exhaustis
„ penitus atque consumtis, quo amorem hunc immen-
„ sum certissimis signis testatum eis relinqueret . Eorum

ta-

tamen pars maxima usque adeo se mihi gratos, ami-
cosque non exhibent, ut me etiam injuriis, contumeliis-
que in hoc amoris mysterio assidue laceflant. Quod
eo etiam acerbius accidit, quod a personis mihi dicatis
talìa quoque pati cogor. Itaque a te requiro ut feria
sexta, quæ post octavam festi Corporis mei proxima
tequitur, cordi meo colendo peculiariter sit dicata, qua
die ad Sacram mensam accedendo, injuriæ cordi meo
in altaris mysterio inflictæ, eo maxime tempore, quo
palam fidelium venerationi expositus sum, violati ho-
noris reparatione sarciantur. Et quidem spondeo, eos
omnes qui hoc honore cor meum afficient, ipsius divini
cordis influxu coelestium gratiarum copia fore cumu-
landos. Tum ego: heu Domine mi, heu, quam tan-
dem adhibere vis consiliorum tuorum adjutricem! Me
nimirum cujus summa vilitas, ingensque peccatorum
numerus, successum potius impediunt, sane quam juva-
bunt: præsertim quum tot alii e famulis tuis præsto
sint, qui operam suam in eo quod cupis strenue navent.
Tum Christus: an vero imprudens ignoras, infirma
mundi me eligere solitum, ut fortia confundam, meæ-
que esse sapientiæ, imbecilles homines in consiliis meis
exequendis adhibere, ut nimirum quum ipsi sibi nihil ad-
scribere valeant, potentia mea gloriosius manifestetur?
Rationem igitur, Domine mi, viamque demonstra
jussa tua perficiendi. Jesus autem: adi inquit, ad servum
meum N. eique meo nomine refer, ut omni ope con-
nitatur, quò hoc religionis officium stabiliatur: futurum
hoc cordi meo gratissimum. Ne vero despondeat ani-

„mum propter impedimenta quæ multa occurrent su-
 „peranda: namque scire debet, eum omnia posse, qui
 „sibi prorsus diffidens, fiduciam suam omnem in me
 „uno, spemque collocat. Hactenus P. Claudius.

Ille vero eximia pietate vir, spirituumque discernen-
 dorum magister peritissimus, quum virginis sanctitatem
 haberet perspectissimam, nullamque fraudem in eo
 quod agebatur suspicari omnino posset: mandatum
 Domini sui excepit ea reverentia, qua par erat, cultum-
 que deinceps cordis Jesu pro virili parte promovere,
 quoad vixit, non destitit. Modicum tamen piissimus
 cultus eo vivente progressum habuit: seu quod Dei fa-
 mulus paulo post in Angliam, uti dictum est, trajecerit:
 seu quod ex Anglia redux, quatuor dumtaxat annos
 continuis morbis afflictatus superstes fuerit: seu denique
 propter impugnantium morositatem, qui ea novitate
 offendi videbantur, ac ne induceretur resiste-
 bant. Verum enim vero Deus opus suum quod coeperat imper-
 fectum non dereliquit; uti cap. sequenti videbitur.

C A P U T II.

De progressu Sanctissimi Cultus.

Patre Claudio La Colombiere e vivis sublato: scri-
 pta illius opera publicæ lucis dignissima paulo post
 edita sunt: inter quæ memoratus ille codex est repertus,
 qui admirabiles plane pietatis sensus continens, summa
 aviditate a populis exceptus est, atque etiamnum piorum
 ma-

manibus, totâ Europâ varias in linguas translatus, magno cum animarum fructu usque teritur. In eo autem codice quum revelatio illa, de qua dictum est. (Deo sic res longe ante ad propositum finem mirabiliter disponente) inserta esset: inde officio erga cor Jesu, mirifica accessit commendatio: atque ex eo fonte primum noster hic cultus emanavit in publicum. Codicem illum alii postea libelli secuti sunt, de eadem re uberius, & explicatius tractantes; variasque exercitationes ac præcationum formulas cordi Jesu colendo idoneas complectentes: quorum ope Sacratissimus Cultus celebrior factus, a multis usurpari, & in praxim deduci cœpit. Verum quod fuit novæ praxis ac cultus initium, idem & perfectionis fuit. Nam ubi primum animadversum est, novum istud pietatis exercitium diffundi, usuque perfici: incredibile dictu est qui animorum motus, qui clamores extiterint: iis etiam in locis ubi non publice sed privatim tantum usurpari contigit. Adeo ut plerique pacis studio, omnino ab eo exercitio cessandum duxerint. Ipsum (quod mirere) cordis Jesu vocabulum sacro officio inditum, multorum iram & indignationem accendere videbatur, ut coram ne pronunciari quidem sine offensione quiret. O Jesu, o Salvator hominum amantissime, quid demum in hoc tam sacro tamque suavi vocabulo fuit, tali contemptu dignum? Quid in corde tuo, quo nihil sanctius, nihil dulcius, nihil nobilius, nihil divinius esse potest, quid inquam repertum est, aptum ad animos Christianorum offendendos? Qua tandem mentis aut cœcitate tanta, aut perturbatione con-

contigit, ut fideles tui, officium tam sancto, tam divino, tamque amabili nomine insignitum ac nobilitatum, ipsiusmet vocabuli averfatione & odio, fastidirent ac respuerent? Mirum hodie cunctis accidit, quum auditur, aut legitur, solemnitatem Corporis Christi acerrimas olim in prima sui institutione contradictiones passam esse: at mirum certe magis posteris aliquando accidet, quum audient, aut legent festivitatem cordis Christi similibus impugnationibus patuisse.

Porro nihil huc attinet, ea singillatim enumerare, quæ contumeliose in Sacrum Cultum seu dicta, seu scripta, seu gesta sunt: quanta vi, & acerbitate in illum, viri etiam religiosi insurrexerint: quam indigne passim habiti sint pii officii authores fautoresque; quibus calumniis, dictariis, irrisionibus jactati: quam sæva in ipsam quoque virginem Margaritam persecutio in ipso suo monasterio efferbuerit: hæc inquam longiori narratione referre nihil juvat; præsertim quum multi adhuc, qui horum participes fuerunt, superstites sint, atque in melius jam mutati. Omnia uno verbo complectar, renovata scilicet singula, quæ de initiis festi Corporis Christi narravimus.

Verum quod ibidem de divini consilii executione observavimus, idem omnino in negotio præsentis contingit. Excitata nimirum tempestas, cursum piissimi cultus retardare quidem potuit; at nullatenus impedire. Factum est enim, aspirante Numine, ut ubi semel fuit cognitus, diffundi latius ac propagari nunquam deinceps cessaverit. Primum quidem occulte, ac timide a
pau-

paucis susceptus : postea publice ac confidenter usurpatus a laicis pariter ac clericis ; sed maxime uti decebat in religiosis coetibus a viris foeminisque ; junioribus natuque majoribus ; doctis juxta ac idiotis ; perfectis in studio virtutis , parumque provectis ; consilium ad id dantibus privatim ac impellentibus confessariis , animarumque ductoribus ; hortantibus etiam publicè verbi divini præconibus ; eo plane successu ut digitum Dei hîc quoque fuisse rerum conscii dubitare minime possint . Libelli in eam rem conscripti toto regno disseminati : Imagines Sanctissimi cordis magno numero & pingi & sculpi cœptæ , sexcentisque in locis fidelium adorationi palam expositæ : altaria cordi Jesu dicata plurima : confraternitates in ejusdem divini cordis honorem , in omnibus regni provinciis Episcoporum authoritate constitutæ ; atque a Sede Apostolica consuetis indulgentiis decoratæ : festus dies cordi Jesu colendo destinatus , & ab eisdem confraternitatibus solemni , ut fit , pompa & apparatu celebratus : quod quidem festum ut Sanctimonialia a visitatione Beatæ Mariæ nuncupatæ singulis annis simili pompa in suis Ecclesiis celebrent , ab Episcopis , totâ Galliâ ac deinde a summis Pontificibus , brevi indulgentiæ speciali , toto orbe concessum est . Id præterea in eisdem monasteriis , aliisque nonnullis in more positum est , ut singulis mensibus dies una cordi Jesu colendo præcipue consecrata sit , indictâ eo die in eumque finem omnium Sanctimonialium sacra communione . Denique piissimus cultus , 40. annorum spatio , impedimentis superatis , toto regno

C

fen-

fenfim diffusus, summo animarum fructu ac bonorum omnium gaudio late vigeat: cum ecce tibi novus ac mirabilis modus a Divina Sapientia præparatus, derrepente præter omnem expectationem exorsus est: quo certe nihil ad Sanctissimum cultum dilatandum; ad populorum animos percellendos, ac permovendos; ad Pastorum zelum acuendum; ad reverentiam denique sacro officio apud Magnates, plebejosque conciliandam aptius, & efficacius esse potuit. Siquidem grassante in Gallia his posterioribus annis pestilentia, urbesque florantissimas in Provincia miserrime devastante; hanc Deus cogitationem singulis urbibus peste afflictis iniecit, ut ad cor Jesu tanquam ad certum perfugium recurrerent: quo consilio quasi divinitus afilato, avidissime a Præsulibus ac Magistratibus suscepto, sese omnes cordi Sacratissimo, votis etiam solemniter editis, non sine præsentis numinis auxilio devoverunt. Quibus votis sese peculiariter ad festum Sanctissimi Cordis Jesu singulis annis in perpetuum celebrandum, Episcopis annuentibus & edicentibus, obstrinxere. Hoc Massiliæ primum, hoc Aquisfextis, hoc Telone, hoc Arelate, hoc Avenione invicem factum est. Quæ tam subita, tam inexpectata, tamque solemnis populorum, & Episcoporum ad cor Jesu conversio, præsertim in tam variis, ac diversis locis, tanta animorum consensione, sine instinctu divino excitari minime potuisse credenda est.

Porro eventus ille mirabilis, quum ad commendationem piissimi cultus, propter tot Episcoporum auctoritatem multum omnino valeat: illiusque progressum
in

in tot Diœcesibus præcipuis sane, ac diffusis clare demonstraret; operæ pretium erit, ea quæ hac occasione gesta sunt, ex ipsis Episcoporum publicis decretis, aliisque authenticis instrumentis cognoscere. Quæ propterea ad calcem hujus opusculi diligenter annectemus.

Cæterum existimandum non est, hos Provinciæ Episcopos primos extitisse, qui Sacrosancto cordi publicam venerationem adhibuerint. Alii enim non pauci tum intra Galliam, tum extra, illis exemplo præiverant; piûmque officium jamdudum amplexi, suis in Diœcesibus publicum esse voluerant.

Archiepiscopus Lugdunensis Fr. Paul. de Neuville de Villeroy Galliæ Primas, anno 1718. 3. Decemb. nullo adhuc imminente contagionis periculo, sed sola innata pietate, Numinisque instinctu permotus, mandatum edidit typis impressum, quo festum cordis Jesu in amplissima Diœcesi celebrandum indicebat. Anno vero 1721. 3. Junii. Cum jam pestilentia quæ Provinciam vastabat, terrorem vicinis provinciis incussisset; mandatum illud primum, novo decreto confirmavit: diemque cordi Jesu Sacrum in universa Diœcesi feriatum esse voluit. Archiepiscopus Bisuntinus Pet. de Grammont pietate ac religione insignis, anno 1692. cultum cordis Jesu ita probavit, ut Missam propriam die cordi divinissimo dicato celebrandam, missali quod illius provinciæ peculiare est, atque a Romano diversum, inferi mandaverit. Illo ipso tempore Episcopus Lingonensis Archiepiscopo Bisuntino proximè vicinus; hujus exemplum secutus idem omnino in hono-

rem cordis Jesu sua in Diœcesi constituit: Missamque Bifuntinam suo quoque missali adjungi præcepit. Episcopus Constantiensis in Normania Carol. Fr. De Lomenie de Brienne, primus omnium in Gallia fuisse videtur, qui cordi Jesu cultum solemniori ratione detulerit, jam enim ab anno 1688. templo ad honorem Sanctissimi Cordis in Seminario suo excitato ac consecrato; constitutaque pia sodalitate cordis Jesu nomine insignita, quam Romana Sedes indulgentiis etiam decoravit, officio publico festum cordis Jesu pompa solemnissima celebravit.

Contigit sub illud ipsum tempus, ut ordo Sancti Benedicti cultum Sacratissimi cordis sibi peculiari ratione amplectendum duxerit: Officio divino proprio, sub ritu duplicis secundæ classis, suis in Ecclesiis in honorem divini Cordis certa assignata die, celebrato, ut videre licet in libello Parisiis edito officia hujus ordinis peculiariter continente.

Memoratis Episcopis adjungi debent, quotquot in orbe Christiano sunt, qui Monialibus a Visitatione B. Mariæ facultatem concessere festum cordis Jesu in propriis Ecclesiis solemniter, ut faciunt, pompa celebrandi; quos certe innumeros esse constat. Nam de Gallia quidem hoc asseri sine ulla dubitatione potest, nullum esse hujus ordinis Monasterium, in quo singulis annis, approbantibus Episcopis, festum illud Sanctissimum non agatur. In aliis vero extra Galliam provinciis, ac Regnis; in Germania præsertim, ac Polonia, idem pene factitari exploratum est.

Item

Item adjungendi sunt illi omnes Episcopi, qui sodalitates cordi Jesu dicatas, sexcentisque in locis jam constitutas approbarunt, ac condiderunt. Neque enim ab illis ignorari potest, quanto apparatu ab ipsis sodalibus, quantoque populorum concursu idem festum singulis annis peragatur. Denique adjungenda etiam videtur Romanæ Sedis autoritas, quæ omnes illas sacras sodalitates sub cordi Jesu nomine institutas, eidemque Sanctissimo Cordi publice colendo destinatas, ac dicatas, Indulgentiarum litteris cohonestavit. Ut autem certo appareat quam ingens jam sit in Ecclesia, harum sodalitatum numerus: earundem indicem, ex ipsis indulgentiarum publicis codicibus Romæ asservatis accurate extractum, lectorum oculis sub finem exhibebimus. Unde constabit harum numerum, 40. annorum spatio, ad trecentas & amplius assurgere: non in uno dumtaxat regno contractas, sed toto orbe Christiano diffusas, in Italia, Gallia, Belgio, universa Germania, Polonia, Bohemia, Lithuania, & usque in Sinas Canadamque. Neque in certis tantum Ecclesiis, seu ordinibus ejusdem generis, aut coloris constitutas; sed in omnibus sine discrimine tam Sæcularibus Metropolitanis, Cathedralibus, Collegiatis, Parrochialibus; quam Regularibus omnium ordinum virorum, ac mulierum Sancti Benedicti, S. Bernardi, S. Augustini, S. Dominici, S. Francisci, Carmelitarum, Cappucinorum, Societatis Jesu, & aliorum. Ex qua observatione manifestissime declaratur, cultum Cordis Jesu a fidelibus avidissime ubique susceptum, totaque jam Ecclesia non sine pe-

culiari Numinis providentia esse propagatum.

His de origine ac progressu Sanctissimi Cultus præmissis, jam ad naturam ejusdem explicandam accedamus. Porro quum ad ejusmodi expositionem, si secundum divinum consilium procedere velimus, multum conferre debeat revelatio illa peculiaris, de qua superius dictum est: expedire omnino videtur illius veritatem capite sequenti confirmare.

CAPUT III.

Memorate revelationis veritas expenditur. Ubi, occasione accepta, quæ fides ejusmodi cœlestibus gratiis adhibenda sit, obiter perstringitur.

O Stendam paulo post, cultum cordis Jesu ita esse per sese solidum & excellentem, ut nihil opus sit ad cœlestem visionem confugere authoritatis accersendæ causa. Verumtamen quum hoc officium ab ipso Jesu divinitus fuisse traditum dixerimus; hocque si verum esse comprobetur, aptissimum sit ad fidelium animos ad pium cultum alliciendos: videndum fane est num allatæ revelationis veritas satis firmo nixa fundamento sit: an fortassis fœminæ deliramentum aut alucinatio pro divino monito nobis imprudentibus obtrudatur. Quæ res eo magis examinanda videtur, quod ea vivimus ætate, qua multos reperire est tam alienos ab hisce gratiis inusitatis, ut quidquid ejusmodi audiunt, tanquam fabulas, meraque somnia respuant, & asper-
nen-

nentur. Neque illas dumtaxat cœlestes visiones quæ nostris temporibus contingere dicuntur, rejiciendas existimant: verum eas quoque quæ olim sanctis viris ac fœminis obtigere, in dubium vocare, præclarum putant ac præferunt. Verum quam imprudens quamque temeraria hæc judicandi ratio sit, cuperem sane, ut qui ita animo comparati sunt, paulo attentius considerarent. Facile nimirum intelligerent, se, quum levitatis atque ineptæ credulitatis vitium fugere volunt; in aliud non minus vitandum incidere, quum ea scilicet credere renuunt, quæ negari sine ingenti temeritate non queunt. Puto autem ingenti temeritate non vacare, si quis universe neget, dubitetve, cœlestes visiones, revelationes, aliaque id genus beneficia & obtigisse olim plerisque Sanctis; & nostris quoque temporibus similia quandoque contingere. Et quidem quod ad Sanctos ab Ecclesia receptos attinet, res demonstrari facile potest: ut enim omittam rationem, quæ peti potest, tum ex autoribus summa fide dignis, qui acta Sanctorum scripsere: tum ex Ecclesiæ autoritate, qua hæc eadem acta, ante solemnem inter Sanctos relationem recognita diligenter ac discussa, probata denique sunt: ut hæc inquam omittam, res eadem evidentissima redditur ex scriptis quæ a Sanctis ipsis confecta dum viverent, post illorum mortem, in lucem, Deo sic ad suam gloriam ordinante, prodire: in quibus multæ ejusmodi gratiæ inusitatæ, ab eis divinitus acceptæ, fatentibus ipsis ac narrantibus, continentur.

Atque ut de viris fileam, ac de fœminis tantummodo
agam:

agam: de quibus nimirum major esse suspicio solet, ne errore & allucinatione ducantur: ajo dubitari sine stultitia, nedum temeritate non posse, quin Theresia exempli causa, quin Gertrudis, Catharina Senensis, Magdalena de Pazzis, aliaque ejus generis virgines, veras a Deo illustrationes, ac revelationes acceperint. Quod ego, hoc unico argumento, quod tetigi, plane confici posse existimo: nempe extant libri ab ipsa Theresia, ab Gertrude, aliisque, instinctu divino conscripti; consilium dantibus imo cogentibus Prælati ac confessariis: qui libri pleni sunt cœlestium visionum aliarumque omnis generis divinarum gratiarum, quas sibi a Deo sæpius immixtas illæ ipsæ declarant. Jam vero si hæc, universe sumpta, utrum a Deo vere profluxerint, vertatur in dubium; alterum e duobus dici necesse est: vel illas virgines mentitas ultro fuisse, quod summæ esset improbitatis; aut certe deceptas, & allucinatas, quod in tanta gratiarum ac revelationum copia summæ esset stultitiæ. Cum autem nihil horum de sanctissimis ac prudentissimis virginibus non modo dici salva pietate sedne cogitari quidem rationabiliter posse videatur, quid restat, nisi ut fides earum dictis ac scriptis adhibeatur? Nam si neque mentitæ, neque deceptæ sunt, certe quæ narrant, ut plurimum vera esse, prorsus necesse est.

Dixi ut plurimum. Nimirum ut alterum extremum vitiosum evitemus, & in medio quodam, veræ virtutis & sanæ doctrinæ, proprio, consistamus. Neque enim animus est persuadere, omnia quæ a viris Sanctis
in

in eo genere, aut dicta, aut scripta sunt, cœco quodam modo accipi a nobis, ac credi debere: quum hoc solius Scripturæ, ac sacrorum Authorum proprium sit: fatendumque sit errari ab aliis, in casibus particularibus, posse, iis etiam in rebus quas sibi divinitus traditas putant. Quare prudenti semper Prælatorum ac doctorum examini ac judicio omnia subjicienda sunt. Itaque, ut accidit in materia miraculorum, ita & revelationum. Negare universa miracula velle, temerarium & impium est, quanquam falsa aliqua miracula proferantur. Non minoris autem temeritatis, aut impietatis videtur esse, revelationes particulares generaliter rejicere velle, propterea quod falsæ aliquando evulgentur. Igitur regula certa tenenda hæc est, quam tradit Apostolus, *prophe- tias nolite spernere. Omnia probate. Quod verum est tenete.*

Sed ad rem nostram redeamus. Argumento modo adducto ad fidem Sanctarum virginum scriptis astruendam, quid responderi sapienter, aut qua ratione vis illius infringi possit, ego sane non video. Age enim quisquis ita animo comparatus es, ut his adjungendam esse fidem non putes: & vide in quas te demum angustias, si tibi quidem constare velis, conjicias. Horum enim unum dicendum tibi necessario est: aut his libris quos citamus, res quas dicimus, minime contineri: aut libros falso prædictis virginibus adscribi: aut si ab illis scriptos fatearis, denique mentitas esse, aut meras certe allucinationes pro rebus veris scripsisse, dicere cogeris. Quoquo te veritas, temeritatis ut minimum notam non

D

effu-

effugies . An negabis libris citatis cœlestes visiones ac revelationes contineri ? Sed libri extant, quorum lectione mendacii convinceris . An dubitabis , eos libros a Sanctis fœminis quibus adscribuntur vere fuisse profectos ? Scilicet dubitabis, num Theresia vitam ipsa suam obedientia cogente conscripserit ? At hoc si negare cuiquam veniat in mentem, an minoris stultitiæ fore videatur, quam si dubitaretur num ipsamet Theresia in vivis aliquando fuerit ? Quum unum alio nihilo certius a prudentibus habeatur . Quid ergo, quum integrum non sit aut libros, aut librorum authores habere suspectos ; an dices has virgines scribendo mentitas esse ? aude ergo eas simul appellare improbas, hypocritas, impias : Ecclesiam damna, quæ mendaces ejusmodi æternis suppliciis dignas, adscripserit Cœlo . Non mentitas eas quidem ex consilio, sed tamen decipi potuisse dices . Ego vero interrogo, an a Dœmone deceptas credis ; an errore proprio ? a Dœmone ? hoc vero horrendum dictum est : an tu hoc probum Sanctissimis virginibus inurere audeas ? Tibi illæ videlicet idoneæ videntur, quæ Diaboli ludibrium fuerint ? Tu tantum imperium spurcissimis spiritibus in Sponsas Christi castissimas fuisse censes, ut impune illis illudere potuerint ; easque ita fascinare, ut diabolica præstigia pro Christi muneribus & blanditiis habuerint ? Superest ut allucinatae fuerint, proprioque errore ductæ : minus quidem illud horrendum dictum, sed temeritatis tamen plenissimum . Hoc enim generaliter dicere, quid est aliud, quam eas Sanctas accusare dementiæ ? Quid enim esse dementius possit, quam

quam inania rerum simulacra mente conficta, pro rebus ipsis accipere; meraque somnia pro visionibus cœlestibus venditare? Quid stolidius, quam si quis existimet se Christum Dominum, aut B. Virginem, aliosve Sanctos præsentes oculis cernere; cum absint penitus: se eos alloqui, interrogare, responsa accipere, qualia in prædictis codicibus scripta legimus; quum reipsa nihil eorum contingat, meraque ludificatio sit, animique inepte aberrantis allucinatio? Sic delirasse Theresiam, sic Gertrudem, sic Mechtildem, sic Catharinam Senensem, sic insanisse Virgines toto orbe ingenio ac prudentia celeberrimas, & quidem non semel, aut iterum, aut certo ætatis tempore; sed sæpissime, sed per totam vitam ad extremum usque spiritum in stultitia permansisse: quis demum vir bonus ac Christianus, quis sanæ mentis sibi persuadeat? Ac illæ quidem rationes majus sane momentum habent, ad persuadendum vera esse ea, quæ fœminæ sanctitate conspicuæ de seipsis narrant, quam quidquid in contrarium ab adversariis dici solet. Quid vero dicunt, quid opponunt? Nam id quidem nosse & in medium afferre operæ pretium est. Unum ajunt: incredibilia prorsus esse, quæ narrantur. Equidem, quum legunt Dominum Jesum cor suum Sacrosanctum Divæ Catharinæ dono dedisse: Sanctam Gertrudem supra ipsum cor Jesu requievisse; ipsumque Jesum, quod mirabilius est, in cor Gertrudis ingressum esse: aliaque similia, quæ harum Sanctarum scriptis continentur: his vero se fidem adhibere posse negant. Ecquis enim tam hebes, tamque pueriliter credulus repe-

riatur, qui hæc serio putet esse vera? Hæc dictitant, hæc contracto supercilio quum dixerunt, securi sunt; quasi nihil reponi queat, quod eos a sententia vel leviter dimovere valeat.

Nos vero ut incredulos hujusmodi revincamus, respondemus: Primo, nihil cogere ut credamus ejusmodi gratias per Christum ipsum immediate ac corporaliter exhibitas esse. Id enim omne fieri potuit Angeli alicujus ministerio, ac per quasdam species exprimentes sensibilibiter, quod Dei gratia in earum virginum cordibus operabatur. Quod certe ad minuendam credendi difficultatem aptissimum est. Verum ut in eorum sententia loquamur, quibus placet has gratias inusitatas, simpliciter & in sensu verborum proprio, uti narrantur, accipi debere: ita ut a Christo immediate profectæ & corporaliter exhibitæ credantur; respondemus secundo in hunc modum. Quum tota ratio qua se increduli tuentur, in credendi difficultate consistat, nos a ratione prius facta non discedentes, petimus utrum credibilius sit Sanctissimas virgines, quas appellavimus, aut mentitas ultro fuisse: aut a Dæmone deceptas: aut amentes denique fuisse? Peto, utrum credibilius sit Sanctos ac peritissimos rerum spiritualium magistros, qui virgines illas in via spiritus regebant, deceptos quoque fuisse; animique delirantis ineptias, ab actione divina discernere non valuisse? Utrum denique credibilius sit Ecclesiam in eo errore versatam esse, ut foeminas inanium fictrices visorum; deliras prope atque insanas; contemptu & irrisione dignissimas; denique quas inter personas

ra-

rationis compotes annumerare non liceat, Sanctorum numero tanquam cœlestis sapientiæ plenas solemniter adscriberet?

Verum enim vero ut contradicentes convincamus, eorumque opinionem infringamus, unicumque credendi impedimentum removeamus, asserere non dubito, inter gratias illas inusitatas, quæ de Sanctis memorantur, nihil esse, quod incredibile dici, aut videri debeat, si paulo attentius considerare velimus, quid amor Jesu Christi erga homines possit; quidve reipsa jam effecerit. Ego quidem quum animo mecum ipse reputare cœpi beneficia hominibus a Christo Jesu collata: ipsumque in primis contemplor Eucharistiæ Sacramentum; cætera ut verum fatear, quæ a Christi charitate, ac beneficentia Sanctis hominibus accidisse narrantur, quantumlibet mira & inusitata, mirari prorsus desino. Neque dubitare possum, quin omnes, qui ad hæc animum attenderint, in eadem mecum sententia futuri sint. Eos igitur cum quibus res mihi nunc est vehementer oro, ut ad hoc mysterium animum tantisper adjiciant: dicantque, quid sibi incredibilius, quid ab humano sensu, ac cogitatione remotius videatur, an Jesum cor suum Sacrosanctum Sponsæ castissimæ ac dilectissimæ dono dare, aliaque ejusmodi facere quæ de Gertrude, Catharina, aliisque virginibus referuntur: an Corpus suum quantum quantum est, adeoque & cor, & caput, & sanguinem, & animam, se denique totum, in cibum potumque vili homuncioni, ac peccatori tradere? Quæ consideratio ut sit efficacior: finge tantisper animo,

Eucharistiæ Sacramentum nusquam institutum ; nosque hujus mysterii fide plane carere : hoc rerum statu , si quis cœlestia beneficia commemorando , quæ a Domino virgini cuiusdam conferuntur , hanc gratiam inter cæteras afferret , nempe Dominum Jesum virginis illius gratia & amore , ut ne momento quidem temporis ab ea disjungi posset , seipsum specie panis velatum , sacraque inclusum pixide , illius potestati penitus commisisse : imo stupendo prodigio , ut se intimius illi conjungeret , seipsum hac specie tectum , manducandum illi quotidie præbere ; suaque illam carne , suoque Sanguine nutrire solitum. Quid hæc audiendo censeremus ? quid increduli nostri dicturi essent ? num commentum ullum absurdius , ineptiusve deliramentum afferri posse putarent ? atqui hoc ipsum quod hominibus divinam beneficentiam ignorantibus , Deique opera humano sensu metientibus , insanum , imo impium videri posset ; hoc inquam fecisse Christum jam fide divina tenendum est ; & quidem fecisse non pro amicis dumtaxat , qui cum Gertrude , Theresia , similibusque comparari possint : sed pro cunctis promiscue fidelibus , quantumvis negligentibus , & in amore Dei torpentibus . Hæc si quis animo reputaverit , huic ego cæteras gratias in sanctos cœlitus congestas nunquam incredibiles visum iri certo scio.

Jam vero si hoc semel extorserimus , ut Sanctorum dictis ac scriptis , in iis saltem rebus quas de se ipsi commemorant , fides adhibenda sit : multum quidem omnino profecimus : cætera enim , quæ in præsentia cupimus , fa-

facillime sequuntur. Quippe quibus argumentis demonstratum est, negari sine ingenti temeritate non posse, quin cœlestes revelationes olim sanctis hominibus vere obtigerint: iisdem plane conficitur, temeritate quoque non carere, si quis in dubium vocet, similes gratias his quoque temporibus contingere. Siquidem personas sanctitate illustres hac etiam ætate vixisse certum est: quæ ipsæ quoque Dei instinctu, ex consilio pariter & imperio Prælatorum, ac confessoriorum virorum Sanctorum ac sapientium, cœlestes illustrationes, gratias, ac revelationes, divinitus acceptas scripto tradidere: quæ post mortem typis editæ, non secus ac illæ antiquæ summa cum admiratione, animarumque fructu leguntur: De illis autem jure optimo idem confici argumentum potest, quod de prioribus confecimus. Servata utique debita proportionem, quam intercedere æquum est, inter virgines Cœlo ab Ecclesia asertas, aliasque, quæ hoc eodem honore nondum dignatæ sunt. Videlicet credi prudenter non posse generaliter loquendo, personas illas aut mentitas ultro, aut turpiter deceptas & allucinatas; quum id, et eorum sanctitati, et sapientiæ repugnet. Atque ita reliquum est ut fateamur fidem mereri, quæ scriptis suis commendarunt. Quæ persuasio bene stat cum hoc alio prudente judicio, quod in casibus particularibus errari ab illis possit. Ut antea dictum est. Atque hoc argumentationis genus efficacissimum semper, atque evidens futurum est, quoties et personam vera sanctitate fuisse præditam, et res quæ afferuntur, vere ab ipsa profluxisse constabit. Maxime

xine quando certæ aliæ quædam circumstantiæ concurrunt ad assensum extorquendum validissimæ.

Inter cæteras autem personas in quas hæc omnia cadere certo possunt, ut aliquando tandem ad rem nostram veniamus, enitet in primis virgo illa Sanctimonialis Parodiensis, de qua superius diximus. Scripsit enim ipsa quoque, jubentibus ac cogentibus superioribus, cœlestes gratias quæ sibi divinitus obtigerant: in quibus non solum revelatio qua de agitur, una cum aliis id genus beneficiis, continetur; sed præterea ex illis aperte cognoscitur eam virginem ad opus præsens electam a Deo & destinatam fuisse, infinitisque donis ad illud perficiendum præparatam ac dispositam. Extant autem hæc scripta ipsius sanctimonialis manu confecta, in Monasterio Parodiensi, Episcopi Augustodunensis D. De Dromenil autoritate ex forma juris recognita; et a Commissario ab eo deputato, solemniter, ut fieri solet, subscripta, propriæque notâ insignita. Eorum autem exemplum accuratissimum, & authenticum, ad nos a dicto Monasterio transmissum, sub hujus libelli finem, quemadmodum jam promisimus, summa fide in latinum translatum exhibebimus. Itaque de scriptis quidem nullum esse dubium potest. Quod vero ad vitæ sanctimoniam attinet, ea evidentissima redditur, tum eorum testimoniis qui cum illa vixere, præsertim Superiorum ac Prælatorum, qui personæ sanctitatem demirati, dum viveret, post ejus obitum prædicare non cessarunt (hæc porro testimonia in scriptis habemus, & proferemus): tum judicio virorum pietate insignium, qui

qui animam ejus rexere : in quibus eminet P. Claudius la Colombiere, cujus judicium maximi semper ponderis erit, apud eos certe qui hominis merita noverunt. Ille vero quid in ea re senserit, scripta ejus quæ superius retulimus, aperte testantur. Verum quæ fuerit hujus virginis quamque sublimis in virtute perfectio, nullo ex alio capite certius dignosci potest, quam ex illius vitæ actis, quæ postea integra referemus. Interea hoc unum id loci afferre placet, ex quo jam tota illius vitæ ratio quam perfecta fuerit, certo certius conjicere licebit. Nimirum multos ante mortem annos, de Confessarii & Superiorum consensu, votum maxime arduum emisit illi propemodum simile, quod a S. Theresia factum cum admiratione legimus : quo voto se summo Deo obstrinxit, acturam se in rebus omnibus, quicquid demum divinæ majestati gratius futurum cognosceret. Quod quam perfectissime expletum ab ea sit, ii testantur qui cum illa simul vixere. Huc accedit fama, & opinio sanctitatis mortem illius consecuta : qua, totâ jam Europâ, tam in universo suo ordine, quam apud alios omnis conditionis homines, illos præsertim qui sacro cordis Jesu cultui addicti sunt, celebris est. Tam præclaram vero illustremque famam habere Deus non sineret sceminam mendacem, aut inanium visorum fictricem. Deceptio siqua est, serius ocyus demum cognoscitur ; neque contigit unquam ut qui errore sunt ducti, diu pro sanctis habiti sint, maxime post mortem, quæ memoriam omnium hominum extinguit, præter quam justorum & amicorum Dei. Adjiciemus ad cumulum

E

mi-

miracula quibus Deus famulae suae sanctitatem testatam voluit, quorum unum inter cetera illustrius, rationeque authentica ab ordinario loci recognitum sub finem cum aliis actis exhibebimus. Denique ipsa cultus Sacrosancti cordis Jesu institutio, cujus author haec virgo fuit; ipsiusque Sanctissimi cultus incrementa, ac progressus, qui omnem vicere expectationem, argumento sunt, quo haud scio an aliud evidentius esse possit, ejusmodi consilium vere a Deo profluxisse. *Nam si esset ex hominibus consilium hoc, dissolveretur: si vero ex Deo est, nemo poterit dissolvere illud. Act. 5.*

Et his quidem omnibus attendere par esset eos, qui ignorantiam rerum, sibi que plus aequo sapientes, cultui Sacratissimo sese hactenus opposuere. Quos ego, si qui adhuc ejusmodi sunt, ut errorem tandem agnoscant, Deique consiliis obsistere cessent, vehementer opto; hortorque, ut prudentiam eorum pietatemque imitentur, qui quum adhibito diligenti examine, nil nisi pium ac sanctum in cultu praedicto repererint: fortissimaque adesse argumenta viderint, quae suadeant Christum vere illius fuisse authorem: prudenter veriti ne dum proprium judicium pervicacius fortasse sequuntur, divinae reipsa voluntati, non sine gravi ipsorum periculo, resisterent; omnem contentionem abjecere: ac pium denique officium amplexi, alios etiam ad idem faciendum impellere, ad Jesu Christi gloriam, non desinunt.

CAPUT IV.

*Quæ & qualis sit natura Sanctissimi cultus
proponitur, & explicatur.*

QUum revelatio coelestis, de qua diximus, principium sit, atque origo præcipua Sanctissimi Cultus cordis Jesu; ex eo utique fonte petendum est quicquid ad hoc pietatis exercitium pertinet: sive naturam illius explicare, seu modum in praxi tenendum tradere velimus. Inspicienda ergo hæc ipsa revelatio est, atque ex ipsis Christi Jesu verbis tota ipsius cultus natura, si fieri potest, eruenda & explicanda. Neque vero id factu difficile erit, cum & verba Jesu clarissima sint, & omnia ad dictum cultum pertinentia complectantur. Itaque revelatio quidem fuit ejusmodi: eam enim iterum hoc loco referre, ut ob oculos sit, omnino juvabit.

Nihil præstare potes quod mihi futurum sit acceptius, « quam si illud perficias quod te jam sæpius antea monui. « Tum cor suum Sacrosanctum detegens: vides inquit « cor meum, cor illud tanto hominum amore succensum, « ut nihil prætermiserit, viribus exhaustis penitus atque « consumtis, quo amorem hunc immensum certissimis si- « gnis testatum eis relinqueret. Eorum tamen pars maxi- « ma usque adeo se mihi gratos amicosque non exhibent; ut « me etiam injuriis, contumeliisque in hoc amoris mysterio « affidue laceffant. Quod eo etiam acerbius accidit, quod a « personis mihi dicatis talia quoque pati cogor. Itaque «

E 2

a te

» a te requiro, ut feria sexta, quæ post octavam festi corpo-
 » ris mei proxima sequitur, cordi meo colendo peculiari-
 » ter sit dicata: qua die ad sacram mensam accedendo inju-
 » ria cordi meo in Altaris mysterio inflictæ, eo maxime
 » tempore quo palam fidelium venerationi expositus sum,
 » violati honoris reparatione sarciantur. Et quidem spon-
 » deo, eos omnes qui hoc honore cor meum afficient, ipsius
 » Divini cordis influxu, cœlestium gratiarum copia fore
 » cumulandos.

Ex quibus omnibus clarissime patet Christi Jesu consilium esse, ut novum quoddam religionis officium erga cor suum instituat. Hoc enim ipsum est quod se vehementer cupere dicit: hoc nihil sibi acceptius præstari posse declarat: eam ob rem servum suum adiri jubet, eique suo nomine præcipi, ut omni ope connitatur, quo officium illud stabiliatur. Porro de corde Jesu non translatitie sumto, sed in propria ac nativa significatione intellecto, videlicet ut est pars Corporis Christi nobilissima, hîc agi, evidens est ex ipsa Christi Jesu actione, qua cor suum detegit, monstratque: *cor suum detegens: vides inquit cor meum &c.* De hoc certe corde loquitur, quod detegit ac monstrat: huic ipsi cultum adhiberi postulat: neque vox illa (*Cor*) sæpius a Christo Jesu in hoc sermone repetita aliter accipi ullatenus potest, quin verba de se perspicua, per vim in alienam significationem detorqueantur. En tibi igitur quæ sit res, quam Jesus colendam proponit: nimirum cor suum Sacrosanctum. Jam vero ratio propter quam cor illud Sanctissimum coli maxime debeat, sequentibus verbis ex-

exprimitur. *Vides cor meum, cor illud tanto hominum amore succensum, ut nihil prætermiserit, viribus exhaustis penitus atque consumtis, quo amorem hunc immensum certissimis signis testatum eis relinqueret. Eorum tamen pars maxima usque adeo se mihi gratos amicosque non exhibent; ut me etiam injuriis, contumeliisque laceessant.* Itaque cor Jesu in hoc religionis officio considerari debet, ut est amore hominum succensum, & ab ipsis tamen hominibus impie ingratis crudelissime offensum. Eaque potissimum duplici ratione moveri debemus ad amantissimum cor redamandum: injuriasque quibus afficitur compensandas, & abolendas. Qua autem ratione id fieri Jesus velit, ipse declarat his verbis, *a te requiro, ut feria sexta, quæ post octavam festi Corporis mei proxima sequitur, cordi meo colendo peculiariter sit dicata: quæ die ad sacram mensam accedendo, injuriæ cordi meo inflictæ violati honoris reparatione sarciantur.* Quæ verba præcipuum quidem novi exercitii actum a Christo requisitum comprehendunt, sed non unicum: aliis enim rationibus cor Jesu coli posse ac debere, ex dicendis in decursu palam fiet.

His præmissis ac necessario notatis. Cultus Sacrosanctus cujus naturam inquirimus, sic definiri ac describi posse videtur. Exercitium erga divinissimum cor Jesu, spectatum ut est amore hominum ardentissimum; simulque ob injurias quibus ab illis ipsis hominibus impie ingratis appetitur (olim) afflictissimum. Quo exercitio cordi illi Sacrosancto cultus peculiaris adhibetur, ejus dignitati, amoris, & afflictioni æqua proportionem respondens.

Explicanda definitio est, omniaque, quæ huc perti-

nent in clarissima luce, quoad fieri poterit, collocanda. Primo: *exercitium erga cor Jesu*. Notandum, alia multa pietatis officia jamdiu in Ecclesia esse constituta, quæ quum inter sese diversa sint, tamen unum Jesum respiciunt. Aliud siquidem Corpus ejus; aliud sacra vulnera; aliud crucem; aliud nomen ipsum spectat. Pium vero officium de quo in præsentia agimus, cor ejusdem Jesu respicit. Apparet autem evidentissime cor illud divinissimum nihilo minus aptum esse, dignumve, cui cultus peculiaris deferatur, quam illa priora: neque opponi quidquam ulla ex parte potest contra cultum cordis Jesu, quod idem contra cultum Corporis, vulnere, Crucis, nominis, opponi pari, aut etiam potiori jure non possit: ut facile patebit consideranti. Verum ut & dubitationibus ignorantium occurratur, & cavillatorum tricus locus omnis, quoad fieri potest, præcludatur: observandum est, habendumque diligenter præ oculis, cor Jesu in hoc pietatis officio nequaquam spectandum esse, veluti si res quæpiam esset inanima, sensuque vacua; sed spectari debere vivum, sentiens, cognoscensque, quatenus nimirum animæ Jesu & personæ divinæ intime conjunctum est. Itaque cor Jesu non solitarie sumtum, non separatum ab iis rebus, quibus indissolubili nexu sociatur considerandum est; sed quatenus cum anima Jesu, ejusdemque divina persona rem unam quodammodo in ratione objecti constituit. Quæ res adoranda plane atque divina, conflata scilicet ex corde Jesu, ipsiusque anima, filiique Dei persona; adjunctis etiam gratiis omnibus, cœlestiumque charismatum thesauris, ac virtuti-

tutibus omnibus, affectionibusque hujus Sacrosancti cordis propriis; ipsa ipsa est res, quæ venerationi fidelium proponitur. Ex quo necessario consequitur id quod diligenter adverti oportet, ut quicquid cordi Jesu honoris defertur, id totum ad Christi personam pertineat; & vicissim in cor redundet quicquid honoris personæ tribuitur. Non secus ac si quis honorem adhibeat homini viventi, non is sane animæ dumtaxat honorem adhibere censendus est, aut soli corpori; sed utrique parti indivisim, propter intimam utriusque conjunctionem. Apparet præterea quam vere & proprie de corde Jesu ita spectato dicatur, & quod amet, & quod injuria afficiatur, & quod doleat, cæteraque ejusmodi. Denique quam congruenter ad illud idem cor & sermo dirigi possit; & adhiberi preces; & omnis denique deferri cultus cujus persona capax est: quum quicquid ad cor dirigitur, ad personam, quæ eodem corde vivit æque dirigi necesse sit. Et quidem ad hæc prorsus non attendisse oportet eos, quibus ista ratio cor Jesu colendi displicuit: qui videntur plane non aliter cor Jesu considerasse, quam ut frustum carnis emortuum, nullo sensu, nulla cognitione præditum, nulla animæ, nulla divinitatis habitatione.

Sed jam cæteras definitionis partes persequamur. Sequitur illud: *spectatum ut est amore hominum ardentissimum simulque ob injurias quibus ab illis ipsis hominibus impie ingratis appetitur afflictissimum*. Nempe cor Jesu in hoc exercitio, sub hac duplici ratione spectari debet. Primum ut est amore hominum plenissimum: amore
in-

inquam illo immenso, quo incitatus amantissimus Dominus, & cætera omnia hominum causa præstitit; ipsumque in primis Altaris mysterium instituit. Neque certe alia consideratio efficacior esse potest ad amorem nostrum huic divino cordi conciliandum. Quemadmodum enim illius cum divina verbi persona conjunctio, supremam cum hominum, tum Angelorum venerationem exigit: ita consentaneum est, ut amor quo ardet erga homines, ipsum eisdem hominibus amabile, charumque reddat.

Qua in re hoc ponderandum occurrit, nempe cor humanum, quamvis ad amorem spirituales procreandum nihil de suo proprie conferat; tamen ad procreationem amoris sensibilis, qui ad spirituales naturaliter consequi solet, plurimum omnino contribuere: quæ est doctrina D. Thomæ opusc. de dilect. Dei. C. 19. ubi explicans præceptum amandi Deum *ex toto corde*; hæc habet. *Sicut naturale igni calere est: ita naturale est cordi amando ardere. Vita cordis amor est. Et ideo impossibile est ut sine amore sit cor, quod vivere querit.... Cor ergo, quod est secundum philosophum originale domicilium vite naturalis, excitatur præcepto: ut suo modo cooperetur ad eliciendum actum vite gratuite.... est etiam cor secundum Arist. primum organum sentiendi, & ideo congrue primi mandati actio ab ipso & per ipsum debet sensibilis fieri.* Ergo ex S. Doctore, cor vere suo modo cooperatur ad eliciendum amorem, seu, quod in idem recidit, est verum principium suo modo, amoris. Et observare libet, ad hunc amorem sensibilem
aut

aut augendum aut minuendum, non parum conferre temperationem naturalem ipsius cordis, quæ in variis personis varia est. Hæc autem omnia locum habere etiam in amore supernaturali certum est, tum ex doctrina Doct. Angel. modo tradita, tum experientia sanctorum, in quorum videlicet cordibus effectus admirabiles, ac prodigio similes amorem divinum produxisse constat; scitur quid ea in re S. Philippo Nerio contigerit, cujus sinus vi & impetu amoris in corde agentis, duabus elatis costulis ampliatus est. Quid Petro de Alcantara, quid Xaverio, quid Stanislao Kofka, aliisque ejusmodi bene multis, quorum ardores pectoris, ex amoris flammis e corde prodeuntibus, concepti, aëre frigido captando, aut aqua ingesta temperare necesse fuit. Quid S. Theresiæ, cujus cor ignito jaculo Angelus transverberavit, non ficto aut imaginario vulnere, sed reali, adeo ut in corde mortuo Abulæ asservato, etiam num appareat. Quid S. Gertrudi, in cujus corde suæ stigmata Passionis Jesus impressit. (vitæ l. 2. c. 4.) Quid B. Claræ de Montefalco in cujus corde instrumenta Passionis insculpta cum intuituum admiratione adhuc visuntur. Quid Catharinæ Senensi, cujus cor Dominus cum suo commutare dignatus est. Quid Catharinæ Genuensi, cujus cor tanto amoris incendio jugiter ardebat, ut partes tum pectoris tum dorsi cordi respondentes sensibili vulnere quasi fauciatae apparerent. (vitæ c. 37.) Quid ven. mat. Mariæ de incarnatione (de qua postea) cujus cor Jesus ita cum suo arctissime conjunxit, ut ex

F

utro-

utroque unum quodammodo conflaverit (vitæ l. 1. c. 17.) Denique quid aliis innumeris Sanctis , quorum vitæ acta manibus omnium teruntur , & quorum Catalogum texere infinitum esset . Eorum autem, qui similia patiuntur , hæc una vox est: cor amando ita vehementer affici , ut ex illo, tanquam ex fonte, amor erumpere videatur; idque nonnunquam tanto impetu , ut cor quodammodo dirumpi , & in frustra diffilire sentiantur .

Jam vero ratio hujus nostræ animadversionis hæc est: quia anima , quæ præcipuum quidem amoris etiam sensibilis principium est, quandiu corpori est alligata , nihil efficit , in eo actuum genere , se sola & sine consortio corporis , cujus videlicet variis partibus ceu totidem instrumentis utitur . In amore autem illo sensibili producendo præcipuum, nobilissimumque animæ instrumentum cor esse , ignorat nemo . Ergo quemadmodum anima ope oculorum videre dicitur: audire ope aurium : ita ex æquo amare ope cordis dicenda erit : & qua ratione de oculo vere dici potest ac debet , quod videat ; de aure , quod audiat : eadem prorsus fatendum est de corde vere dici quod amet. Quæ opinio ita omnium hominum ubique terrarum degentium menti insidet , ut apud omnes gentes cor principium ac propria sedes amoris habeatur, & dicatur . Imo vero tanta est cordis humani cum amore conjunctio , ut una eademque res , communi hominum existimatione , esse videantur . Certè quidem uno eodemque vocabulo *cor* et *amor* exprimi ac confundi solent : sic dicitur ama-

re Deum ex toto corde : cor suum Deo præbere : cor a rebus creatis abstrahere : aliaque ejusmodi sexcenta , quæ in divinis scripturis æque ac profanis , usuque hominum quotidiano communia sunt , in quibus cor pro amore sumi & usurpari videmus. Sed quoquo modo illa se habeant : de hoc certe a nemine ambigi potest, cor humanum, cum ab aliis animi commotionibus, tum vero maxime ab amore vehementer affici. Quis enim hoc expertus non sit, variæ cordis affectiones quam exacte respondeant variis animi amantis dispositionibus? Animo enim in absentia rei amatae desideriis æstuante , anxioque & inquieto , æstuat ipsum quoque cor , angiturque inquietumque est : animo expectatione languente , languet etiam cor & contabescit. Quum vero animus re amata fruens, ardenti amore incensus præ dulcedine liquefieri quodammodo videtur ; simili prorsus affectione cor calet , accenditur , exquisitoque voluptatis sensu perfunditur . Contra vero si contingat animum mœrore atque tristitia confici, quum scilicet negligi amorem suum, aut sperni sentit ; aut quum personæ amatae malis , aut periculis commovetur ; tum cor item affligitur, comprimitur, mirumque in modum torquetur, quæ omnia ac similia nemo est qui propria edoctus experientia certo cognoscere non possit .

Hinc vero legitima consequentia deducitur, quod quum amor, quo Dominus Jesus (qua homo est) Deum Patrem, ipsosque homines persecutus est, conceptus fuerit secundum modum naturæ humanæ proprium ; deducitur inquam , quod ad amorem spirituales , qui in

anima Christi vehementissimus fuit, amor sensibilis in pari gradu naturaliter in corde consequi debuerit: præsertim quum cordis Christi temperationem ad amandum, præcipua quadam ratione effectam fuisse, fides & ratio clament. Quæ opinio luculenter confirmari potest, ex dolore sensibili concepto ob peccata hominum, quem constat ex dolore spirituali animæ in cor Jesu derivatum: qui quam intensus fuerit, Jesus stupendis illis effectibus qui in horto contingere, toti Ecclesiæ manifestum esse voluit. Neque enim credere fas est, cor illud sacrosanctum minus ab amore, ad quem præcipue effectum erat; quam ab alia ulla affectione commotum fuisse. Itaque dicendum omnino est, cor illud divinissimum ad hujus amoris sensibilis, & quidem ardentissimi & tenerrimi procreationem, tanquam veram ac propriam causam, plurimum contulisse; similesque prorsus commotiones (omni seclusa imperfectione) expertum fuisse, quas cæterorum hominum corda, quum amant, naturaliter experiuntur. Quæ consideratio, ut prædiximus, non potest non esse efficacissima ad amorem nostrum cordi divinissimo conciliandum. Quis enim tam durus tamque inhumanus sit, qui cor amantissimi Servatoris contemplans amore nostri incensum; desiderii salutem nostram spectantibus æstuans; mœrore ac tristitia ob peccata nostra, cæteraque mala nobis impendentia confectum; quis inquam cor Jesu sic affectum attente contemplans contineat sese, quin tam suavissimum tamque amantissimum cor redamet, intimisque sensibus complectatur.

Ve-

Verum ad naturam sanctissimi cultus perfecte intelligendam minime sufficit cor Jesu considerasse, ut est divinitati conjunctum, & insuper amore hominum plenissimum; eaque duplici ratione, adoratione nostra & amore dignissimum; sed considerari ulterius debet quatenus ingrato hominum animo crudelissime offensum, injuriisque atrocissimis appetitum, eaque ratione non amore tantum nostro, sed commiseratione, si ita loqui fas est, ac dolore nostro vere dignum. Scilicet cor Jesu immenso quodam amore homines complectitur: at amor ille immensus licet, qui omnium corda inflammare, atque ad Jesum adjungere debuit, negligitur passim ab hominibus; itaque contemnitur, ut de eo maxima pars, ne cogitent quidem; tantum abest, ut debitae grati animi significationibus prosequantur. Imo vero quæ hominum fuit incredibilis durities, summaque impietas, Jesum benefactorem amantissimum, in medio nostri in Eucharistia commorantem, injuriis, probris, ac convitiis insecuti sunt. Quid enim aut ab hæreticis, aut ab impiis plerumque Catholicis contra Jesum in sacramento latentem nefarie commissum non est? Quam indecore, quam indigne habitus est? quam inhumaniter ac barbare sexcentis in locis tractatus? En tibi igitur ex altera quidem parte cor Jesu ineffabili amore succensum; ex altera vero homines ingratos, excordes, ferreos, qui tanto amore adeo non tanguntur, ut ipsum Jesum injuriis etiam laceffere non desinant. Quis vero hoc reputando non commoveatur? quis non indoleat? quis afflictissimi cordis mœrorem abstergere

quoquo liceat modo non cupiat, illatas injurias expiando, & quoad ejus fieri potest, honoribus adhibitis compensando? Atque illa quidem consideratione moveri fidelium animi debent, ad illam, quam Jesus exigit, violati honoris reparationem suo ipsius sacrosancto cordi exhibendam.

Et hæc hoc loco dicta sufficiant, ut cultus erga cor Jesu tota natura intelligi queat. Cætera enim, quæ definitione allata continentur, vix difficultatem habere ullam possunt: si quæ vero reliqua sit, facillime in decursu expedietur.

CAPUT V.

*Cultum Cordis Jesu, & cultum Sanctissime
Eucharistie inter se differre.*

FUere, qui horum cultuum, dixere nullam esse differentiam, ideoque cultum cordis Jesu, rejiciendum censebant; tanquam si novum nomen induceretur sine re, quod frustraneum sit. Verum hæc existimatio, quantum absit a vero, ii facile judicabunt, qui ea legerint, quæ de natura cultus cordis Jesu jam præmisimus. Apparet nimirum hæc duo religionis officia maxime inter se differre: quippe quæ differant & objecto, ut vocant, materiali, seu re quæ colenda proponitur; & objecto formali, seu ratione quæ ad colendum permovet; Et denique fine, propter quem instituta sunt; atque ita ex omni prorsus capite differunt unde pius aliquis cultus ab alio

alio cultu differre potest. Quæ demonstrare facillimum est. Nam primo, objectum materiale cultus cordis Jesu, seu res quæ illo officio colenda proponitur, est cor Jesu, nulla corporis habita peculiari ratione: in cultu vero sacrosanctæ Eucharistiæ, objectum materiale est corpus Jesu, nullo vicissim cordis habito peculiari respectu. Deinde in cultu sacrosanctæ Eucharistiæ, ratio quæ movet ad colendum, est divini corporis dignitas, excellentiaque infinita: ratio vero propter quam cor Jesu colitur, præter excellentiam quam habet cum corpore communem, aliasque prærogativas ipsi speciales, de quibus dictum est; ratio inquam peculiaris, ac præcipua est amor divinus, quo cor illud sacrosanctum erga homines incensum est. Denique finis in cultu illo solemni sacrosanctæ Eucharistiæ propositus, hic est: ut nimirum Jesu inter homines residenti debitus adhibeatur honos, gratesque dignæ pro tanto beneficio, amoreque rependantur. Huc spectant omnia ab Ecclesia in honorem tanti mysterii instituta: huc festi dies; huc solemnes supplicationes; huc templorum ornamenta. In cultu autem sacrosancti cordis Jesu finis propositus in hoc præcipue consistit, ut amor Jesu ab ingratis hominibus repudiato, faciamus satis voluntaria expiatione ad cor Jesu, hujus amoris principium, directæ; cæterisque omnis generis honoribus, quibus injuriæ amantissimo cordi inflictæ eluantur, & compensentur: quem finem nullo modo proprium esse cultui sacrosanctæ Eucharistiæ ex hoc facile intelligi potest, quod sine ejusmodi fine cultus sacrosanctæ Eucharistiæ, integer
plane

plane subsistere potest. Nam si fingas, Jesum, nunquam in Eucharistia ulla fuisse violatum injuria; adhuc tamen cultus SS. Sacramenti nulla ex parte diminutus subsistet: tum enim & festos dies celebrari, & solemnes supplicationes institui, cæteraque quæ in usu sunt, eodem plane modo fieri deceret, ad gratiam Jesu referendam, nostrique amoris & grati animi publicas significaciones edendas. Secus vero est de cultu cordis Jesu, qui ideo institutus est, ut hoc sacrosanctum cor, peculiari veneratione ac amore prosequamur; inflictasque amoris illius injurias, compensemus & expiemus.

F. Dandré inv.

Petrus Maerij sculp.

LIBER SECUNDUS

De excellentia cultus Cordis Dei JESU.

Xcellentia cujuslibet religionis officii, ex quatuor hisce capitibus omnino metienda est. Primum, ex re quæ colenda proponitur. Secundum, ex ratione colendi, seu ex fine propter quem cultus adhibetur. Tertium, ex actionibus, quæ cultum in actu constituunt. Quartum denique, ex fructu qui ex ejusmodi cultu paritur.

Quatuor hæc, quo nobiliora & excellentiora esse contigerit, eo quoque nobilius excellentiusve officium esse necesse est. In cultu autem sacrosancti Cordis Dei

G

Jesu,

Jesu, seu rem consideres quæ colenda proponitur; seu finem, propter quem cultus est institutus; seu actiones, ac virtutum exercitia, quæ complectitur; seu denique fructum quem parit; audacter pronuncio, nihil in Ecclesia nobilius, nihil excellentius, nihil præstantius, nihil sanctius reperies. Et hoc quidem explicare, ac demonstrare in hoc opusculi libro, aggredior: speroque me ita effecturum, ut nihil a me, per exaggerationem esse dictum, æqui rerum æstimatores, judicaturi sint.

CAPUT I.

De excellentia rei, quæ colenda proponitur.

REs, quæ in hoc religionis officio colenda proponitur, ipsum est cor Jesu, ut superiori libro stabilivimus. Hujus porro cordis quanta sit nobilitas, & excellentia, toto hoc capite prosequemur: sed ante omnia hanc observationem præmittendam duximus de excellentia carnis Christi, utpote quæ ad finem nostrum mirifice conducere visa est.

Nemo est qui dubitet, sanctissimam Christi Jesu carnem dignissimam esse, cui peculiaris honor a fidelibus adhibeatur: tum ob illius intimam cum verbi divini persona conjunctionem; tum ob immensam coelestium gratiarum copiam in ipsam cumulatissime congestam; tum ob ea, quæ ad Dei gloriam, seu agendo, seu patiando, mirabiliter contulit; atque in primis propter acerba omnia, quæ passionis tempore, ceu victima divi-

næ

næ justitiæ, pro hominum salute ac peccati expiatione perpeſſa eſt; denique ob ſingularem illam ac plane divinam prærogativam, ad quam ab omnipotentia divina eveſta eſt, ut animarum noſtrarum cibus, vitæque ſpiritualis & æternæ alimentum fieret; ſimulque gratiam ſanctificantem, qua nihil in rebus creatis excellentius ſit, in ſacramenti ſuſceptione produceret. Hæc enim omnia Chriſtus carni ſuæ, expreſſis ac indubitatis verbis attribuit. *Panis quem ego dabo, caro mea eſt, pro mundi vita. Niſi manducaveritis carnem filii hominis, & biberitis ejus ſanguinem, non habebitis vitam in vobis. Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem habet vitam æternam. Caro mea vere eſt cibus, & ſanguis meus vere eſt potus. Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem in me manet & ego in illo. Qui manducat hunc panem, vivet in æternum.*

Ex his omnibus ac ſingulis capitibus manifeſtum plane ſit, carnem illam diviniffimam, ſuprema Angelorum & hominum adoratione, infinitoque amore eſſe digniffimam. Et vero certis illis, ſolidiſque rationibus adducta eſt Eccleſia, Spiritu Sancto quo ſemper regitur docente & impellente, ut feſtum ſolemne inſtitueret, ſacroſanctæ carni colendæ deſtinatum: quod quidem feſtum, nomine *Corporis Chriſti* inſigniri voluit, ut ex ipſa appellatione, ſolemnitatis finis ac ſcopus agnoſceretur: certum quippe eſt (quanquam id fortalſe aliqui non ſatis advertant) verum ac proprium hujus feſtivitatis objectum, ipſam eſſe Chriſti carnem, Eccleſia aperte profitente, ſe ſacra myſteria *Corporis*

& *Sanguinis* Christi sacro illo die venerari; ipsaque divini officii ratio ejusdem solemnitatis propria, id ipsum quodammodo clamat; ut attendenti perspicuum erit: itaque non animam Christi, non divinitatem, non personam, hocce festum *Corporis Christi* proprie respicit (quanquam & hæc quidem indirecte, & ut ajunt concomitanter) sed ipsum ipsum corpus & sanguinem, ipsam ipsam carnem directe, proxime, & immediate attingit. Scilicet æquissimus remunerator Deus, voluit carni amantissimi Salvatoris, tam acerba, tamque indigna pro sua gloria hominumque salute passæ, honores solemnnes tota Ecclesia conciliare; quo labores, probra, ignominia, dolores ab ea suscepta & tolerata, publica illa ac solemnissima totius Ecclesiæ veneratione, compensarentur ac quodammodo abolerentur.

*Bourdaloue
serm. in so-
lemnit. Corp.
Christi.*

Hæc porro observatio ab aliis antea facta, recens a doctissimo totaque Europa celeberrimo verbi Dei præcone, mirifice adhibita est in sermone habito in solemnitate corporis Christi, qui cum aliis editus est; in quo videlicet dedita opera panegiricum carnis Christi instituit; miraque suo more disserit, tum de dignitate sacratissimæ carnis; tum de veneratione eidem adhibenda; tum de fine ab Ecclesia in hac celebritate intento, qui alius sane non est, quam quem modo diximus; tum denique de ratione qua Caro illa divinissima coli a fidelibus debet.

His notatis jam ad Cor Jesu veniamus. Nihil vereor affirmare, id omne quod in carne seu corpore Christi idoneum esse potest ad populorum devotionem allien-

cien-

ciendam, fovendamque, adeo perfecte ac cumulate in Corde illius collectum reperiri; ut mirum prorsus videri debeat, negari a quoquam potuisse, hos honores cordi divinissimo esse concedendos, quos sacro ejusdem corpori deferendos, tota Ecclesia prædicat. Ut autem in re per se clarissima rationibus etiam agamus: notandum, Cor Jesu duobus omnino modis considerari posse. Primum, in se ipso, juxta excellentiam sibi propriam. Deinde comparate ad homines, quibus colendum proponitur.

De excellentia Cordis JESU in se spectati.

Excellentia Cordis Jesu in se spectati, ex sequentibus maxime titulis ducitur: quæ si non cursim, ac præcipitanter legantur, sed attente & studiose perpendantur, divino præsertim requisito lumine; quæ sit singulorum vis ad persuadendum quod intendimus, aspirante gratia sentietur.

I.

Primo igitur excellentia Cordis Jesu ducitur ex proprietatibus cordi naturaliter insitis. Scilicet pars est præcipua ac nobilissima corporis Christi, juxta Philosophorum omnium de cordis humani natura differentium sententiam. Quum autem in rebus corporeis omnino nihil sit corpore Christi excellentius aut divinius, liquet quid de cordis illius excellentia censendum sit. Deinde juxta eorundem Philosophorum doctrinam, cor huma-

num principium est vitæ naturalis cuiusque hominis: atque ita Cor Jesu principium est vitæ naturalis hominis Dei. Quæ quum infiniti pretii sit, consequens est, ut infiniti quoque pretii cor ipsum habeatur. Denique hoc habet peculiare ac proprium cor nostrum, ut in eo, ceu receptaculo, sanguis contineatur, formetur, perficiatur: igitur ex valore ac dignitate divinissimi Sanguinis Christi, qui redemptionis nostræ pretium fuit, ipsius quoque Cordis pretium, ac dignitas æstimari certo potest; nec absimilis honor, ac reverentia utrique debetur.

II.

Secundo ducitur ex conjunctione cum anima inter omnes excellentissima, cujus omnium affectionum (eo sensu & modo quo explicatum est) Cor Jesu organum est, atque instrumentum nobilissimum. Conjunctio autem illa cordis cum anima hoc habet peculiare, ut ipsi cordi tantum ferme dignitatis & excellentiæ tribuat quantum ipsi animæ inest; ut patet in cordibus virorum illustrium, quibus honores deferri solent post mortem, excellentiæ animorum quibus fuere conjuncta proportionati: quod omnium gentium usu comprobatum est. Si ergo excellentia Cordis Jesu ex ejusdem animæ excellentia mensuranda est, quanta demum censenda est?

III.

Tertio ducitur ex arctissima, & substantiali, ut ajunt, unione quam habet Cor Jesu cum persona verbi divini,

ni. Quæ ineffabilis conjunctio quum vere reapse & absolute Cor Jesu divinum efficiat, utpote vere Cor Dei: hoc ipso, cæteris omnibus rebus creatis eminere facit, cunctisque illius, vel levissimis affectionibus, commotionibus, ac ut ita dicam palpitationibus valorem infinitum conciliat. Sane quælibet res, quæ personam Jesu attingit, eo ipso dignissima veneratione redditur: nullaque pars est sacrosancti corporis quantumvis exigua, non gutta sanguinis, non levissimus capillus, quæ adoratione nostra digna non sit. Imo res per sese contemtibiles vilissimæque, solo corporis Jesu contactu honore maximo ornæ censentur; ut videre est in Cruce, clavis, lancea, spinis &c. Quid igitur faciendum Cordi Jesu? quo demum honore congruo prosequi convenit? quid enim, si lancea ob idipsum dumtaxat quod Cor Jesu tetigit, ac vulneravit (ut communis est fidelium sententia) hominum, Angelorumque veneratione digna facta est; quid merebitur Cor ipsum, ex cujus solo contactu tantum excellentiæ vili ferro partum est?

IV.

Quarto ducitur excellentia Cordis Jesu ex functione omnium excellentissima, ad quam formatum destinatumque fuit; quæ alia non est, quam ut arderet indefinenter flammis amoris divini, quibus revera a primo creationis suæ momento semper mirabiliter arsit, ardebitque sine intermissione in æternum. Porro si quis æstimare novit quæ sit divini illius amoris excellentia,

næ

næ ille facillime judicabit, quæ & qualis esse debeat excellentia cordis ad hunc finem præcipue procreati, ut divinum illud amoris incendium in omnem æternitatem & pateretur, & faceret. Atque ex isto maxime titulo intelligere licebit quantopere Cor illud divinissimum Patri æterno complacitum esse debeat; quum nihil in conspectu ejus acceptius esse omnino possit amore illo unigeniti Filii sui. Et quidem singularis illa dilectio, qua Pater Æternus Cor Jesu complectitur, tam aperte ex variis revelationibus minime suspectis, & suo loco a nobis afferendis constat; ut vix vocari in dubium prudenter posse videatur. Cujus sane rei causæ, æquum est, ut a viris spiritualibus investigentur; ac fidelibus ad Sanctissimi cordis gloriam, juxta divinum beneplacitum manifestentur. Hoc vero munere dum nos præsentis opusculo fungimur, ac pro tenuitate nostra lucem aliquam veritati in umbris adhuc delitescenti afferre conamur, vehementer optamus, precamurque, ut Deus aliis famulis suis nobis aptioribus dignioribusque, lumen copiosius infundere dignetur; quo divinissimi Cordis excellentia, illorum opera, luculentius cognosci possit. Nam ex iis certe quæ jam innotuerunt, æstimari tuto potest latere in hoc sacrosancto Corde ineffabiles divitias mundo adhuc incognitas; quæ ut tandem aliquando cognoscantur, & Deo maxime gloriosum, & Ecclesiæ fructuosissimum futurum sit.

V.

Quinto ducitur excellentia Cordis Jesu ex sanctitate
ipsi

ipsi propria. Fide constat, Cor Jesu sanctum esse sanctitate verbi divini, atque adeo sanctitate infinita. Sed hæc sanctitas singulis corporis partibus communis est; hinc peculiarem ac cordis propriam attingimus. Circa quod, hæc observanda. 1o. Corpus humanum animæ cui conjunctum est sanctitati participat: inde honos Sanctorum reliquiis debitus. Quo vero anima sanctior, eo quoque sanctius ipsum corpus: quare reliquiæ sanctorum magis insignium, insigniores etiam ac pretiosiores habentur. 2o. Inter omnes corporis partes, ea quæ sanctitati magis participat ipsum est cor: unde fit ut inter cæteras corporis Sanctorum reliquias hæc pretiosissima habeatur. Ratio vero discriminis peti debet; primo quia cor, quum omnium affectionum sanctarum, quibus ipsa animæ sanctitas perficitur, cooperator suo modo sit, ac propria sedes; necesse est, ut ex illo quidem capite sanctitati magis communicet. Deinde (quod peculiari hinc animadversione dignissimum videtur) certum est excellentiora Spiritus Sancti dona, quæ Deus eximiis ac selectis famulis suis divinitus infundere solet, in cordibus eorum præcipua quadam ratione (quoad effectus sensibiles) recipi, ac contineri. Ita sane, cœlestium charismatum infusiones, gratiæque impressiones extraordinariæ, favores denique omnes peculiare, quibus Deus homines ad sublimiorem sanctimoniam evehit, aut jam evectis gratificatur, corda ipsorum præcipue afficere solere indubitatum est. Scilicet in cor dulcedo cœlestis ac suavitas instillatur: in corde dolores & angustia di-

H

vi-

vinitus immiffæ sentiuntur: e corde gemitus erumpunt, & fufpiria: e corde languores, & amoris divini deliquia enafcuntur: five contingat animum extraordinario illo divini amoris igne fuccendi, iifdem continuo flammis cor aduritur; five anima vehementiori peccatorum dolore penetretur, eodem illico doloris aculeo cor transfigitur ac laceratur; five illa cœleftibus deliciis delibuta Dei fui facris amplexibus fruatur; aut contra, ut in vita fpirituali affolet, variis anguftiis, afflictionibus, mœroribus, aliifque laboribus interioribus oppreffa probetur ac purificetur; iifdem omnibus affectionibus cor extraordinarie commovetur: adeo ut ipsis sanctis attestantibus, cuncta hæc in folo corde recipi, contineri, agi, ac perfici vividiffime fentiat. Certum rurfus eft, non aliam in corpore noftro Spiritus sancti fenfibilem fedem effe, non aliud templum quam ipfum cor: non alibi Chriftus Dominus fe præfentem fenfibilibiter reddit; non aliud in membris nofttris eligere domicilium folet. Quæ omnia experientia ac teftificatione Sanctorum adeo certa funt, ut nemo fit vitæ interioris arcanis initiatus, qui de his dubitare poffit.

Jam vero, quantum his omnibus Spiritus Sancti muneribus, donis, gratiis, favoribus, infufionibus, impreffionibus, deliciis, doloribus, in cordibus Sanctorum receptis, ipfa corda fingulariter, ac miro quodam modo fanctificata maneant: eoque perfectius, quo munera illa omnia perfectiora funt, res ipfa per fe clamat, nec explicatione indiget. Ex quo demum intelli-
gere

gere licet, quid de sanctitate Cordis Jesu censi debeat: quum manifestum sit, quicquid in eo gratiarum genere in Sanctorum cordibus extitit, etiamsi omnia simul in unum colligantur, nihili prorsus facienda esse, si cum divitiis Cordis Jesu comparentur. O si divitiæ illæ immensæ, O si fontes illi uberrimi sanctitatis, O si harum prærogativarum pretium infinitum probe a fidelibus, affulgente divina luce, cognosci possent! Nihil certe desiderandum ultra remaneret, ad excellentiam Cordis Jesu demonstrandam, alteque in omnium animis imprimendam.

VI.

Sexto ducitur excellentia Cordis Jesu ex virtutibus, quarum principium ac sedes est; uti antea sæpe diximus: sed dictis hæc addidisse juvabit. Observandum itaque, id quod apud omnes gentes, natura ipsa docente, communiter & universe receptum est: imo quod ipso Spiritus Sancti eloquio in omnibus Scripturæ paginis confirmatum invenitur: videlicet cor humanum arctissimam habere cum animi virtutibus conjunctionem; iisque ipsis virtutibus suo modo, ac peculiari quadam ratione vere perfici, ornari, ac nobilitari; quemadmodum suo quoque modo vere ad earum productionem cooperatur, ut supra diximus. Et vero cernimus virtutes animi proprias, cujusvis demum generis illæ sint, cordi etiam ipsi vulgo tribui. Sicut enim animo adscribitur patientia, mansuetudo, humilitas, obedientia, liberalitas, celsitudo, magnificentia, magna-

nimitas; ita & cordi eadem virtutes tribuuntur. Dicitur enim, communi apud homines sermone in sacris etiam codicibus usurpato, cor patiens, cor mansuetum, cor humile, cor obediens, cor liberale, cor generosum, cor magnificum, cor magnanimum. Imo sicut animorum, ita & cordium excellentia, ex harum excellentia virtutum, æqua proportionem mensuratur. Scilicet corda virorum illustrium, heroum, summorum Ducum, inclutorum Principum; sed præcipue, ut decet, Sanctorum & amicorum Dei eo studiosius commendantur ac coluntur, honorificentiusque habentur, quo personæ, dum viverent, sublimioribus instructæ fuere virtutibus. Cujus rei ratio, hæc, quam sæpe diximus, congruenter afferri posse videtur: quod scilicet affectiones animi & virtutes, in cor naturaliter ac sensibilibus derivatæ, ita ipsum afficere solent, ut earum propria causa ac sedes esse videatur. Quare eo excellentius apud homines haberi convenit, quo virtutes ex illo fonte excellentiores prodire, hæcque sedes illustrioribus quasi ornamentis decorata fuit. O quid igitur existimandum de excellentia Cordis Jesu, omnium nempe summarum virtutum fontis: cujus comparatione quicquid magni, quicquid excellentis in cæteris cordibus reperitur, vile prorsus nulliusque pretii judicandum est! Quid enim prohi summe Deus, excellentius, nobilius, admirabilius eo Corde, in quo nihil esse potuit, quod infinitam Dei majestatem non deceret; omniaque esse debere, quæ divinæ excellentiæ convenirent, ac congruerent! Quis æstimare queat hujus di-

vi-

vini Cordis, qualis quantusque fuerit erga Deum Patrem amor; quam incensum illius gloriæ, quamque immensum studium; quæ ejus summissio; quæ obedientia; quæ fiducia; quantus de injuriis divinæ bonitati factis dolor? Erga homines autem quæ illius misericordia; quæ patientia; quæ charitas? De virtutibus vero, quæ majorem apud homines habere admirationem solent, quales sunt fortitudo, constantia, animi celsitudo, liberalitas, magnificentia, magnanimitas; ecquis exprimere aut etiam cogitatione assequi valeat, quantæ, quamque admirabiles fuerint in Corde Jesu?

VII.

Septimo denique, quo res aliqua creata plus ad Dei gloriam conducit, eo profecto & Deo chariorem, & hominum cultu, amoreque digniorem esse necesse est. Hæc enim vera ac certa norma est, si recte judicare velimus, pretii ac meriti cujuscumque rei. Unde aperte sequitur, Cordi Jesu singularem plane, imo summum honorem inter cæteras omnes res creatas esse deferendum; quum alia nulla sit quæ ad Dei gloriam plus contulerit, adhucque conferat, æternumque collatura sit, quam Cor Jesu; ex quo nimirum tanquam ex fonte omnes Christi affectiones, quibus Deus infinite colitur, prodire.

Atque ex illis quidem omnibus considerationibus rite perpenſis evidens redditur, Cor Jesu in seipso spectatum, quod primo loco proposuimus, rem esse

supra omnem modum excellentissimam, infinitaque veneratione dignissimam. Verum hæc eadem veritas longe fiet illustrior ac evidentior, si Cor illud diviniissimum considerare jam libeat comparate ad homines, quibus colendum proponitur. Quod erat secundo loco explicandum.

De Corde JESU comparate ad homines.

Enim vero quid fidelibus populis exhiberi potuit ad eorum aut venerationem excitandam, aut amorem alliciendum potentius, quam Cor diviniissimum & amabiliissimum Redemptoris? Quæ demum alia res, seu in Cœlo, seu in terris cogitabilis est, non modo sanctior, verum etiam dulcior & amabilior: ad cujus nimirum aspectum subito in memoriam suavissime reducuntur, tum amor immensus quo amantissimus Dominus homines complexus est; tum beneficia numero ac magnitudine infinita ab eo in genus humanum profecta; tum denique labores ac dolores quos nostrum omnium causa toleravit. Hæc enim omnia in eo sacratissimo Corde non contenta solum, sed descripta quodammodo, & quasi insculpta cernuntur. Quæ dum dicimus, si quis statim non sentiat, næ ille humano sensu plane carere judicandus est. Ego sane quum mecum ipse animo reputo, quid natura ipsa in nobis efficiat, quosve animi sensus inspiret adversus earum personarum corda, quibus nos aut ardentissimus amor conjunxit; aut gratus animus arctissime devinxit. Quum
exem-

exempli causa considero, quid sponsa carissima experiatur ac sentiat ad aspectum cordis sponsi dilectissimi, in pignus amoris ab eodem moriente relictum ac transmissum. Quid in simili casu aulicus, aliisque subjectus ab optimo Rege beneficiis cumulatus persentiat, cui videlicet cor Regis sui ac benefactoris munificentissimi in benevolentiae monimentum sibi in morte legatum recipere contingit: quo animi affectu, qua charitate, quo amore, qua veneratione, quam illustribus grati animi testificationibus charissima illa pignora admittantur: quam decenter, quam honorifice ac magnifice collocentur: quanta cura ac studio conserventur. Hæc inquam quum animo reputo, pudet profecto quum me huc adigi video, ut rationibus evincam, Cor Jesu a fidelibus venerandum & amandum esse.

Cogita igitur, quisquis hæc legis, animoque revolve, agi in præsentia de Corde Dei ac Creatoris nostri, Redemptoris nostri, Regis nostri, benefactoris nostri, amici, fratris, ac Patris nostri, sponsi denique nobilissimi ac dilectissimi animarum nostrarum; hæc inquam cogita, hæc animo revolve, teque ipsum tacitus consule, quid demum honoris, quid amoris, quid pietatis, Cordi amantissimo ac divinissimo debeatur. Cogita quid facturum esset populus Christianus, si contingeret Cor illud Sacrosanctum, a nobis tot capitibus colendum & amandum, in nostra esse potestate. Finge tantisper ejusmodi casum, nimirum quod in orbe Christiano, peculiaris quædam Ecclesia Cor divinissimum Jesu inter sacras reliquias sibi proprias

prias possideat. Proh Deus immortalis, quantus demum ille thesaurus haberetur! Quam dives ac fortunata Ecclesia illa censeretur! Qui honores deferrentur! Qua pompa, quibus gaudiis, quo Provinciarum omnium concursu ac Jubilo festivitas divinissimi Cordis ageretur; quod studium peregrinorum, quæ sollicitudo quærendi, quis ardor videndi, adorandi, osculandi! Hic vero jam mihi quærere liceat, an hoc studium, hic amor, hæc pietas, hæc officia religionis quæ Cordi Jesu mortuo, & a reliquo corpore avulso nulloque sensu prædito deberentur; negari æquum videatur eidem Cordi viventi, sentienti, amanti: scilicet conjunctio illa quam nunc habet cum reliquo corpore; vita ac sensus quibus præditum est, ejus fortasse excellentiam minuunt, minusque dignum reddunt hominum veneratione & amore. O cæcitatem humanæ mentis quæ hæc non videat! O Cordis incredibilem duritiem, quæ hæc non sentiat! O vim præjudiciorum stupendam, si in tam clara luce offusæ mentitenebræ non discutiantur.

Unum ego dumtaxat in re præsentī cuperem, quod ad omnium voluntates permovendas & ad desideratum finem perducendas sufficientissimum esset; nimirum ut fideles Cor amantissimi Redemptoris identidem contemplarentur amore ipsorum perpetuo ardens; miseriis illorum toties vehementer commotum & afflictum; toties ob peccata eorum amarissime vexatum ac contritum; in quo consilia omnia ad eorum felicitatem pertinentia suscepta sunt; ex quo tanquam ex fonte bona cuncta quibus in præsentia gaudent, aut quæ

quæ in futurum expectant, prodierunt aut prodiebunt. Denique (id quod præcipua hîc consideratione digum est) tot ac tantis doloribus hominum amore oppressum, ut vere de eo affirmari possit, ipsum solum plura & acerbiora nostri causa pertulisse, quam reliquas omnes divinissimi corporis partes etiam simul sumtas. Certum quippe atque indubitatum apud omnes est, interiori Christi Salvatoris passionem, exteriori, multo fuisse acerbioram ac crudeliorem: passio autem illa interior, quanta quanta fuit, tota Cordis fuit; hanc totam, Cor præcipue, imo ut verius loquar, unice toleravit: in hoc quippe sanctissimo Corde omnes animæ dolores ceu in centrum quoddam confluxere. Ita sane est, quicquid tristitia illa *usque ad mortem*; quicquid derelictio Patris; quicquid contritio peccatorum immensa; quicquid timor, tædium, pavor; quicquid agonia sudore sanguineo mista acerbi, amari, crudelis, terribilis habuere seu in horto, seu in decursu passionis, seu demum in Cruce; quod certe omnem excedit fandi aut cogitandi facultatem, id totum calix fuit Cordis proprius: ineffabile illud dolorum pelagus totum in Cor confluxit: his fluctibus amaritudine quadam immensa infinitoque dolore Cor impletum & obrutum est. O si liceret statum illum afflictiissimi Cordis graphice describere! O quin tibi hoc ipsum liceat Angelorum fortunatissime, cui a Deo Patre concessum ac commissum est, Cor divinissimum in agonia constitutum consolari ac confortare; ut quæ tunc lugens contemplatus es, ea nunc

I ad

ad nostram totiusque Ecclesiæ disciplinam, & ad hujus Sacrosancti Cordis gloriam oculis mentis nostræ depingere possis! Quam facile cunctis de repente appareret, Cor Jesu, amoris divini severitati relictum, ad statum longe luctuosiore fuisse redactum, quam ipsum corpus militum furori tortorumque crudelitati permissum. Et hunc quidem sacratissimi Cordis statum propheta dicitur *Psalm. 21.* fertis pridem verbis expresserat. *Factum est Cor meum tanquam cera liquefens in medio ventris mei. Im-*
Psalm. 68. properium expectavit Cor meum & miseriam. *Sustinui qui simul contristaretur, & non fuit; & qui consolaretur, & non inveni.*

Hæc sunt quæ a fidelibus, ut supra dicere cœperam, attentius considerari vellem; certissime confidens, his considerationibus amorem ac pietatem adversum Cor Jesu non posse non excitari, ac vehementer accendi. Quid enim, si carnem Christi sanctissimam in passione pro nobis miserabiliter lacertam; si pedes, manusque amore nostri clavis fixa contemplari non possumus absque tenero pietatis sensu, quo permoti carnem illam innocentissimam plagis coopertam, pedes ac manus vulnerata veneramur, amamus, complectimur, osculamur; quo tandem pacto, ipsum amantissimi Salvatoris Cor, tantis immersum doloribus, ac lanceæ demum crudeli vulnere percussum & apertum, inspicere valeamus sine intima præcordiorum commotione, inflammatoque pietatis studio?

Supereſt ut his omnibus considerationibus in laudem

dem Sanctissimi Cordis haftenus adductis, hanc ultimam, viris spiritualibus magis propriam adjiciamus. Scilicet Cor Jesu vulneratum & apertum, veluti asy- lum quoddam tutissimum, animabus singulari purita- te ac charitate praeditis, esse praeparatum; in quod con- fugere debeant ac soleant, invitante Spiritu Sancto in Cant. c. 2. *Veni Columba mea, in foraminibus petrae, in ca- verna maceriae.* Una est enim Patrum, ac interpretum sententia, vocibus illis vulnera Christi indicari: ita ut per foramina, plagae pedum manuumque; per ca- vernam autem ipsum latus, ac cor lancea apertum, si- gnificentur. Porro solemne esse puris ac fidelibus ani- mabus in hoc asylum confugere, ibique quasi mansio- nem collocare, certa res est Sanctorum experientia comprobata: quorum selecta aliqua testimonia hic adjungere placet.

S. Bernardus, de Corde Jesu vulnerato differens, pios animi sui sensus erga Cor illud divinissimum, in hunc modum expressos reliquit. Quia semel venimus ad Cor «
dulcissimum Jesu, & bonum est nos hic esse, ne finamus «
nos facile avelli ab eo. Accedamus ad te, & laetabimur «
& exultabimus in te, memores Cordis tui. O quam «
bonum, & quam jucundum habitare in Corde hoc. «
Bonus thesaurus, bona margarita Cor tuum bone Je- «
su... Quis hanc margaritam abjiciat? Quin potius «
dabo omnia & comparabo illam mihi, jactans omnem «
cogitatum in Cor Domini Jesu: ad hoc templum, ad «
haec Sancta Sanctorum, ad hanc arcam testamenti ado- «
rabo & laudabo nomen Domini, dicens cum David: «

*Tract. de
Pass. c. 3.*

» inveni cor meum, ut orem Deum meum. Et ego
 » inveni cor Regis, Fratris & amici benigni Jesu, &
 » numquid non adorabo? Orabo utique, cor enim illius
 » meum est, audacter dicam: nam si caput meum Chri-
 » stus est, quomodo quod capitis mei est, non meum est?
 » Hoc igitur Corde tuo & meo, dulcissime Jesu, inven-
 » to, orabo te Deum meum: admitte tantum in sacra-
 » rio exauditionis tuæ preces meas; imo me totum trahe
 » in cor tuum. O omnium speciosissime Jesu amplius
 » lava me ab iniquitate mea, & a peccato meo munda
 » me, ut in Corde tuo omnibus diebus vitæ meæ me-
 » rear habitare. Ad hoc enim perforatum est latus tuum,
 » ut nobis patefcat introitus: ad hoc vulneratum est Cor
 » tuum, ut in illo, & in te ab omnibus perturbationi-
 » bus absoluti habitare possimus... propterea vulnera-
 » tum est, ut per vulnus visibile vulnus amoris invi-
 » sibile videamus. Quomodo hic ardor melius ostendi
 » potest, nisi quod non solum corpus, verum etiam ipsum
 » Cor lancea vulnerari permisit... Quis illud Cor tam
 » vulneratum non diligat? Quis tam amantem non re-
 » damet?

*Stim. Div.
 amor. c. I.*

D. Bonaventura, agens de Christi vulneribus
 » hæc habet: O amantissima vulnera Domini nostri
 » Jesu Christi! quum in ea subintrarem, perveni ad inti-
 » ma viscera charitatis suæ, ibi inhabito... ibi tanta
 » abundo dulcedine, ut tibi non valeam enarrare. O cæ-
 » citas filiorum Adæ, qui per hæc vulnera in Christo ne-
 » sciunt introire! Beatitudo Angelorum patet, & cir-
 » cumstans paries ejus confractus est, & vos introire ne-
 » gli-

gligitis. Crede mihi, o homo, quia si in Jesum per hæc « angusta foramina introire volueris, non solum anima, « sed etiam corpus tuum quietem ac dulcedinem mira- « bilem inveniet... & si ita accidit de corpore, quanta « putas animam frui dulcedine, quæ per illa foramina « conjungitur Cordi Christi: certe exprimere nequeo: « sed experire. Ecce aperta est apotheca omnibus aroma- « tibus plena... ecce aperta est janua Paradisi, & per « lanceam militis gladius versatilis amotus est: ecce aper- « tus est thesaurus sapientiæ, & charitatis æternæ: intra « ergo per vulnerum aperturam. O quam beata lancea « & beati clavi qui apertionem hujusmodi facere merue- « runt. O si fuisssem loco illius lanceæ, exire de Christi « latere noluissem, sed dixissem: hæc requies mea in sæ- « culum sæculi, hîc habitabo quoniam elegi eam. O ani- « ma ecce sponsus tuus dulcissimus præ nimio amore « aperuit tibi latus, ut tibi tribuat Cor suum. «

Illuc quoque spectabat Augustinus in manuali cap. 23. Longinus, inquit, aperuit mihi latus Christi lan- « cea, & ego intravi, & ibi requiesco securus. Quæ « Augustini verba Doctissimus Suarez referens, agens de vulnere lateris Christi, hæc habet. *Christus vul-* In 3. part.
T. 2. disp.
41. sect. 1.
nerari voluit in ea parte Corporis, qua ejus Cor ho-
minibus quasi patere posset; ut intelligerent sibi aper-
tum ostium, per quod in Cor Christi ingredi, illicque
posset requiescere.

Idem experiebatur S. Laur. Justin. tract. de casto connub. c. 8. Ostia hæc intuemini: lateris, manuum- « que, pedumque fixuras videte Redemptoris: apertæ «

I 3 sunt,

„ sunt, introire ne timeatis: intus est latitudo immen-
 „ sa, deliciae inæstimabiles, & odoramenta, per quæ
 „ interiores animæ sensus reparantur, & pacatissima
 „ quies.

Idem testatur S. Thomas de Villanova, concione
 „ 2. in Asc. Dom. Turtur ipsa est casta & gemebunda
 „ Ecclesia, sponsi sui solatio viduata; cui in hac viduita-
 „ te gemitus continuus pro cantu est... nidus turtu-
 „ ris pectus est dilecti sui, in quo per lateris aperturam
 „ subintrans, secura nidificat.

Idem & Guericus Abbas, sermon. 4. in Do-
 „ min. Palm. Benedictus, qui ut nidificare possem in
 „ foraminibus petrae, latus perforari sibi tulit; & se mihi
 „ totum aperuit, ut ingrediar in locum tabernaculi admi-
 „ rabilis... tuta habitatio, fratres mei, turrisque forti-
 „ tudinis a facie inimici: ingredi in petram, o
 „ homo; & abscondere in fossa humo... in fosso latere
 „ te ipsum reconde. Vulnus enim in latere Christi,
 „ quid, nisi ostium in latere arcae, salvandis a facie di-
 „ luvii... ideo latus suum aperuit ut spiritus Cordis qua-
 „ si patenti & libero meatu aspiret: ibi tuto latebis... ibi
 „ deliciis afflues.

Verum has affectiones erga Cor Jesu, animique
 delicias ex illo divinissimo fonte prodeuntes, nemo
 suavius degustavit, aut mirabilius expertus est, quam
 selectæ quædam Virgines a Christo Domino præcipuo
 amore dilectæ, & ab ipso coelesti sponso Cordis sui di-
 vitias edoctæ; quarum aliqua testimonia hîc apponere
 operæ pretium visum est. Eminent inter cæteras S.

Ger-

Gertrudis, ex cujus vitæ actis, ac revelationibus perspicuum fit vix aliam in Ecclesia Virginem reperiri, in quam tot tamque admirabiles gratias ac favores Deus contulerit: hæc igitur divinitus inspirata ardentissimo semper erga Cor Jesu accensa studio fuit; atque ex illo sacratissimo fonte infinita gratiæ dona, cœlestesque delicias perenni fluxu in se emanasse testatum posteris scripto reliquit. Insignis est in primis ille locus libri 2. cap. 23. (qui liber ab ipsamet virgine conscriptus est) ubi post enumerata multa atque mira beneficia, sibi ab infinita Dei liberalitate concessa, gratiasque agens pro singulis; de beneficiis e Corde Jesu in se profectis subjungit in hæc verba, quæ uti jacent in libro insinuat: refero. Præter hæc omnia, addisti etiam mihi inæstimabilem amicitie familiaritatem impendere, nobilissimam illam Deitatis arcam, scilicet deificatum Cor tuum diversis modis mihi præbendo in copiam omnium delectationum mearum: nunc illud mihi gratis donando, nunc ad majus mutue familiaritatis indicium illud cum meo commutando: cum quo Corde, tam occulta secretorum judiciorum simul & deliciarum tuarum mihi manifestasti; ac tam amicissimis blanditiis, animam meam multoties liquefisti; ut si abyssalem superfluentiam dignationis tuæ ignorarem, mirarer si intellerem, te, vel Matri tuæ benignissimæ tecum in Cœlo regnanti, tales blanditias, tam dignantissimo affectu exhibuisse. Eodem lib. 2. c. 21. hæc refert. Super hæc omnia adjecit inestimabilis virtus charitatis tuæ, Deus meus, hæc dona

su-

» supra dicta tali pacto dignantissime obfirmare. Nam
 » quum die quadam ea beneficia mente revolverem, &
 » usque ad illam præsumtionem ducta fuisset, quod
 » causerer te mihi ea beneficia more pollicitantium
 » manu ad manum non firmasse; tua tractabilissima sua-
 » vitas his querelis se benignissime satisfacturum pro-
 » misit, dicens: ne hoc causeris, accede & suscipe pacti
 » mei firmamentum. Et statim parvitas mea conspexit
 » te, quasi utrisque manibus mihi pandere arcam illam
 » divinæ fidelitatis, atque infallibilis veritatis, scilicet
 » deificatum Cor tuum; & jubentem me perverfam mo-
 » re judaico signa quærentem, dexteram meam exten-
 » dere, & in sacratissimum Cor tuum mihi patefactum
 » immittere: & manu mea sic in Cor tuum inclusa
 » dixisti: ecce dona tibi collata me tibi illibata servatu-
 » rum promitto.

In revelationibus Beatæ Mechtildis (de qua Cani-
 fius noster ita loquitur: Virgo divino spiritu illustrata,
 l. 1. c. 13. & in sacris revelationibus probe sancteque versata: tam
 de Mar. V. sancta & sapiens, ut electum Dei organum præclaris
 divinisque dotibus ornatum, quum viveret, merito
 haberetur; multaue miranda per illam suam sponsam
 Christus & docuerit & ostenderit) Hæc commemo-
 rantur. Respondit Dominus do tibi Cor meum in pi-
 gnus... do etiam tibi Cor meum in domum refugii...
 hoc donum unum erat ex præcipuis donorum Dei... cœ-
 pitque ex tunc mira devotione circa divinum Cor Do-
 mini Jesu affici; & fere quotiescumque illi Dominus
 apparebat, aliquod speciale donum a Corde ejus accipie-
 bat

De gratia
 spirituali
 seu revelat.
 B. Mecht. l.
 1, c. 28. ed.
 Venet. ann.
 1558.

bat : sicut patet in multis locis libri hujus . Sæpe etiam ipsa simpliciter ita dicere solebat : si omnia scribi deberent , quæ a benignissimo Dei corde mihi collata sunt bona , matutinalis libri quantitatem excederent .

Alia bene multa de Sacrosancto Corde Jesu passim in dictis revelationibus tam S. Gertrudis , quam S. Mechtildis reperiuntur ; quæ consulto prætermittimus , tum ut brevitati consulamus : tum quia cœlestes ejusmodi favores , inexpertæ multitudini concedere fortasse minus expediat .

CAPUT II.

Satisfit objectionibus .

QUum ex hætenus dictis , & ex iis maxime , quæ capite superiori explicata sunt , erui potissimum debeant responsiones ad argumenta contra cultum Cordis Jesu jactari solita ; operæ pretium videtur , dum ea quæ dicta sunt ex recenti lectione adhuc memoriæ hærent , has objectiones dissolvere . Neque enim alius in hoc opusculo locus opportunior occurret , huic muneri faciendi satis . Age igitur oppugnantium rationes excutiamus , earumdemque inanitatem , divino aspirante lumine , ostendamus .

O B J E C T I O I.

Ajebant primo , Cor Jesu rem esse prorsus materia-

K lem,

lem, adeoque parum idoneam ad solidam fidelium pietatem fovendam, quæ quum esse debeat maxime spiritualis, objecto (hoc scholæ verbo uti liceat) a materia magis discreto indigere videtur.

Verum si huic argumento vis aliqua contra cultum Cordis Jesu insit, illo eodem certe æque impetuntur innumera pietatis officia jam in universa Ecclesia receptissima; quorum nimirum objecta nihilo sunt minus materialia, quam Cor Jesu. Impetitur cultus Corporis & Sanguinis Christi; impetitur cultus plagarum; cultus Crucis; cultus SS. Sudarii; cultus coronæ spinæ; aliarumque sexcentarum ejusmodi rerum, quæ licet corporeæ ac materiales sint, universæ tamen, Ecclesiæ dignæ visæ sunt quæ non modo fidelium pietati colendæ proponerentur; verum etiam ut de earum singulis festi dies solemnī pompa agerentur. Quæ sane quum ego sæpius considerarem, mirari non desinebam adversariorum attentionem nullam; quid enim, agebam, vident ipsi celebrari festum Crucis, festum sacratissimæ Sindonis, festum lanceæ, festum spinæ coronæ cum officio & Missa propriis, ab Ecclesia Rom. probatis: imo unius etiam clavi quo sacrum corpus fixum, unius spinæ qua punctum est, festum agi vident: solemnitatem etiam ipsius nominis Jesu, quod mirabilius videri potest, totâ Ecclesiâ celebrari vident; & tamen dum hæc & similia suis passim hauriunt oculis, in dubium vocant, litigant, pugnant, utrum idem honor Cordi Jesu concedi liceat. Hæc posterī credent? hæc sine admiratione audient?

Sed

Sed aliam responsionem accipe objectioni factæ elidendæ magis idoneam; ex qua nimirum apparebit falso illam fictitioque nixam esse fundamento. Immen- sum quippe errant illi, qui in objecto cultus Cordis Jesu nihil vident nisi materiam: quanquam enim ve- rissimum sit ipsum Cor Jesu corporeum principali- ter a nobis coli; attamen ita colendum proponitur, ut ab aliis rebus maxime spiritualibus, quibus intime con- junctum est, minime separetur. Non separatur a perso- na Verbi, per quam ad divinum ordinem evehitur; non ab anima Christi, a qua vitam & sensum obtinet, quæque suam ei nobilitatem ac excellentiam totam quasi infundit & communicat; non ab affectionibus ac virtutibus infiniti pretii, quarum cor verum princi- pium, in sensu prædicto, ac sedes est, & a quibus infi- nitum quoque valorem cor adipiscitur; non ab illis omnibus Spiritus Sancti donis, cœlestibusque gratiæ infusionibus supra memoratis, a quibus sanctitatem immensam participat. Hæc autem omnia cum Cordi Jesu nexu indissolubili conjuncta sint; & ab his ipsis dignitatem, pretium, nobilitatem, sanctitatem, divi- nitatem, omnem denique perfectionem Cor accipiat; prorsus necesse est, ut cultus Cordi adhibitus hæc omnia simul & indivise attingat: adeo ut ex his omnibus si- mul sumtis conflatur unum aliquod totum, quod ve- rum sit & adæquatum objectum cultus, quo de agimus. Hoc autem si verum est, ut sane est, evidentissime se- quitur, objecto illo cultus nostri ita spectato, nihil ef- se posse seu in terris, seu in Cœlis, nobilius, sanctius,

sublimius, divinius; & quod in præsentia caput est, *nihil spiritualius, & a materia pura magis disjunctum, ac dissitum.*

O B J E C T I O II.

Objiciebant secundo in hunc modum: Si cultus peculiaris Cordi Jesu adhibendus sit, festumque proprium in ejus honorem instituendum, quidni idem præstetur honos aliis divinissimi corporis partibus? Cur enim potius isti quam cæteris, quum par pro omnibus videatur esse ratio? Ergo tot erunt jam instituenda festa, quot sunt in sacro corpore diversæ partes: agetur festum pedis, festum manus, festum capitis, frontis, oculorum, oris, &c.... Nec finis erit ejusmodi celebratum instituendarum: quod certe nemo sapiens approbabit.

Hoc fuit quasi palmare contradictorum argumentum; hoc omni occasione insultantes oggerebant; hoc telo cultores Cordis Jesu ita percelli putabant, ut ab eis nullo conamine aut repelli, aut eludi posse crederent. Denique hoc unico argumento freti victoriæ securi, prostratos adversarios miserantes aspernabantur. Verum hæc omnia qua veritate, qua soliditate, qua sapientia & prudentia, acta dictaque sint, ex sequentibus animadversionibus planum fiet.

10. Negari nullo pacto potest, infinitum quoddam discrimen esse inter proprietates Cordis Jesu, quæ illius cultum peculiarem suadent; & rationes colendi

lendi quæ ad cæteras sacri corporis partes pertinent: ut ex his quæ toto superiori capite exposita sunt, perspicuum esse confidimus. Hinc fit ut tametsi cæteris partibus cultum deferre non expediret (quod ab adversariis errore delusis, tanquam certum assumi videtur) nullum propterea cultui cordis præjudicium afferretur; quum illius prerogativæ supra reliquas partes sint indubitæ. Eos vero, qui tanta confidentia nos interrogant, cur potius Cordi honorem haberi velimus quam cæteris corporis partibus, facile revincere possumus interrogatione simili: dicant ergo si placet, cur apud omnes nationes, sola natura duce, usus invaluerit, quod si homo aliquis eximie amator, aut beneficus, illustre quoddam amoris sui ac benevolentiae pignus relinquere post mortem velit; is non pedem, non manum, non caput relinquit, sed cor. Interrogamus itaque & nos, cur potius cordi hic honos habeatur quam cæteris corporis partibus? Respondeant adversarii, hujusque differentiae ab omnibus hominibus assertæ rationem afferant: afferent certe simul eam, quam a nobis expostulant Cordis Jesu prærogativam.

20. Notandum diligenter est, vehementer errare adversarios, quum assumere tanquam rem certam videntur, adhibendum non esse cultum peculiarem cæteris corporis Christi partibus. Indubitatum quippe est, singulas divinissimi corporis partes, etiam singillatim sumtas, honore infinito dignas esse; quum infinitæ excellentiæ sint, propter conjunctionem cum verbo. Neque hoc a quoquam sine errore manifesto negari posse

videtur. Fatendum insuper in singulis sacratissimi corporis partibus, præter illam rationem universalem, & conjunctione cum verbo petitam, qua honore infinito in communi dignæ redduntur; peculiarem inesse proprietatem, qua unaquæque pars peculiari quoque veneratione & affectione digna efficitur. Quod ut statim perſentias, optime ac religioſe lector, inſpice precor animoque perlustra ſacroſancti corporis partes ſingulas. Inſpice frontem illam ex una parte majeſtate humano-divina refulgentem; ex altera ſpinea corona redimitam, plurimoque vulnere cruentatam. Inſpice divinos illos oculos cœleſti modeſtia ac gravitate conſpicuos, quorum ſuavitate conſpectuum miſericordiam ubique ſpirantium, tot peccatores ad pœnitentiam adducti ſunt. Os illud ſacrum intueri, ex quo tot oracula, tot cœleſtia ad ſalutem documenta, tot admonitiones, exhortationes, allocutiones, divina vi ac ſuavitate condita prodire. Aures illas ſalvatore dignas conſidera, peccatorum precibus ſemper pervias, & ad miſerorum poſtulationes exaudiendas unice factas. Manus illas contemplare infinita poteſtate præditas, divina liberalitate ac munificentia commendabiles, tot patratis miraculis ac prodigiis admirandas, denique tot collatis in homines beneficiis, ac fixuris maxime clavorum amabiliſſimas. Sacra genua conſpice, toties ad Deum tibi placandum in oratione humi fixa. Pedes ſanctiſſimos intueri, tot itineribus, laboribus, defatigationibus ac ſævis demum clavorum vulneribus veneratione noſtra, amore, amplexibus, ac repetitis oſculis digniſſimos

mos. Totum denique corpus plagis a planta pedis usque ad verticem pro te conscissum contemplare, & fatere verissimum esse quod diximus, in singulis divini corporis partibus, peculiarem aliquam reperiri rationem, qua fidelium venerationem, admirationem, amorem, miserationem, amplexus, oscula, intimamque viscerum commotionem omnimodis mereantur. At in his certe affectionibus verus interior cultus consistit.

Ergo, inquires, jam singulis sanctissimi corporis partibus cultus adhibendus erit. Id quidem omnino sane, si de cultu privato sermo sit; sed nondum, si de publico. Nam quod ad privatum cultum attinet, eum non modo licitum & honestum esse, sed etiam sanctum & in Ecclesia usurpatum Sanctorum exempla declarant. Quis enim ita peregrinus in rebus spiritualibus sit, qui ignoret animas vitæ interiori deditas in contemplando corpore Christi assidue versari; ejusque diversis partibus venerationem singillatim adhibere solitas: quo in exercitio, & magna se spiritus voluptate frui; & solidum pietatis, amorisque præsertim alimentum reperire testantur. Inde oratio illa D. Bernardi numeris adstricta, melliflui doctoris affectibus plena ad singulas corporis Christi partes; ad pedes, ad manus, ad genua, ad pectus, ad Cor, &c. quæ in operibus illius editis post epistolas collocata reperitur. Inde oratio illa pervulgata, Sancto Ignatio, aliisque familiaris: Anima Christi sanctifica me. Corpus Christi salva me. Sanguis Christi inebria me. Aqua lateris Chri-

Christi lava me. &c. Inde aliæ similes affectiones quas passim in operibus & actis Sanctorum reperire est.

Itaque de cultu quidem privato dubitationi locus esse non potest. Sed non continuo inde sequitur, publicum quoque cultum adhibendum esse: non quod singulæ partes corporis Christi dignæ non sint, sunt enim dignissimæ: sed quod ad publicum cultum non sufficit rei dignitas; sed aliæ præterea requiruntur convenientiæ, de quibus judicium ferre penes Ecclesiam est. Illud autem in primis requiritur ut Deus divinam suam voluntatem Ecclesiæ manifestare certa aliqua ratione dignetur; aut privatis revelationibus, aut miraculis patratis, aut indita inspiratione quadam universali: uti semper alias in similibus casibus contigisse, ex Ecclesiasticis historiis certum est.

Igitur, hoc in re nostra diligentissime observandum est: nimirum quum agitur de novo aliquo cultu in Ecclesia generaliter inducendo, non hominum hoc opus esse, sed Spiritus Sancti. Neque putandum, institutionem ejusmodi publicam ac constantem, a cujusvis hominis voluntate aut arbitrio pendere posse. Humanæ hoc certe sapientiæ aut potentiæ non est, sed solius Dei, qui hominum corda solus inflectit; cujusque providentia Ecclesiæ suæ invigilans ac bono consulens, diversa religionis officia, diversis temporibus exoriri facit; ea ratione, eoque tempore prout major sua ipsius gloria, & fidelium utilitas exigunt. Inde effectum est, ut ea pietatis exercitia quæ jam consti-
tuta

tuta videmus, non omnia simul fidelibus proposita sint; sed alia aliis temporibus, citius aut serius, juxta divinam electionem ac beneplacitum.

His præmissis responsionem ad objectionem propositam duobus verbis concludimus: Cor Jesu in cultu nostro aliis Sanctissimi corporis partibus præferimus, tum quia id exigunt prærogativæ & excellentia singularis Sanctissimi Cordis, uti fusc jam explicatum est: tum præcipue quia sic est voluntas Dei, cujus indicia minime dubia toti jam Ecclesiæ patent; ut constare credimus ex iis quæ libro præcedenti de origine, progressu, ac natura piissimi cultus exposita sunt.

OBJECTIO III.

Opponebant tertio, officium hoc nostrum erga Cor Jesu novitatis redargui: ac præterea multis ac gravibus impugnationibus virorum etiam doctorum ac piorum patuisse: itaque ex hoc duplici capite suspectum esse debere.

Responsio facilis est. Et quidem quod ad novitatem attinet. 1º. Negamus pias erga Cor Jesu affectiones, in quibus interior cultus ac præcipuus consistit, novitatis insimulari posse: ut constat ex testimoniis Sanctorum superius adductis, & constabit adhuc ex iis quæ libro III. dicenda sunt. 2º. Fatemur novam esse rationem Cor Jesu venerandi; quippe quæ cultum publicum inducit, ac certis exercitiis circumscribit: sed ea novitas si justam cultus nostri calumniandi causam præ-

L beat,

beat, eadem certe calumnia inferri potuit omnibus pietatis officiis, quotquot actis retro sæculis in Ecclesia nata sunt: quum nullum sit quod aliquando novum non fuerit, initium enim habuisse necesse est. Ergo ad repudiandum novum aliquem cultum, sola non sufficit novitas; nisi etiam rationibus evincatur, rejiciendum esse aut tanquam pravum, aut frivolum, aut superfluum: quod ut evincatur de cultu Cordis Jesu, non est sane cur timeamus; quum ejus veritas, soliditas, sanctitas, tot jam argumentis demonstrata sit, atque iterum iterumque toto hoc opusculo sit demonstranda.

Jam quod spectat ad impugnationes, hæc reprehensio si alicujus ponderis est, noster hic cultus communem certe habet cum omnibus insignioribus religionis officiis, quæ in Ecclesia extant: quorum nimirum exordia non minoribus contradictionibus patuere. Vidimus supra qua importunitate, qua pervicacia, qua atrocitate, festum Corporis Christi impugnatum fuerit. Scitur quanti S. Bernardino Senensi constiterit institutio cultus Sanctissimi Nominis Jesu. Ac ne inutiliter per singula eamus, constat, omnia divinæ misericordiæ opera ad Ecclesiæ decus animarumque bonum destinata, nunquam sine ingentibus obicibus ac difficultatibus ad exitum esse perducta; eoque graviores & atrociores contradictiones passa esse, quo præstantiora fuerit, Deoque gratiora. Cujus mali, hi duo semper extitere fontes præcipui; ex una parte non cessat malus dæmon Dei consiliis obsistere, omnesque contendit nervos tum sua, tum suorum opera, ut bonum omne subvertat

vertat: ex alia parte, ut est hominum ingenium & indoles, necesse est eos, in rebus suo arbitrio relictis, necdum ab Ecclesia definitis, in varias scindi opiniones, sibi que invicem contradicere; ductos videlicet (ut fere contingit) studiis, cogitationibusque contrariis. Itaque neque ex hoc capite exortarum contradictionum, officio huic nostro inferri præjudicium potest. Imo decebat, congruumque omnino erat, ut officium Christo Domino charissimum gratissimumque, hoc quasi contradictionis ac persecutionis signaculo, quo similia opera insignita semper fuere, minime careret.

O B J E C T I O I V.

Quarto denique objiciebatur a nonnullis, hoc officio erga Cor Jesu dividi quodammodo Christum; quum non totus qualis est colatur & adoretur, sed per partes: contra dictum Apostoli: divisus est Christus? sed piget profecto nugis ejusmodi confutandis immorari.

Iº. Textus Apostoli inepte admodum adducitur, quum luce meridiana clarius sit, nihil a mente Apostoli esse alienius ejusmodi interpretatione: ut ex simplici loci inspectione cuique evidentissime patebit. Neque minus ineptum ac frivolum est, quod dicitur de divisione Christi: quasi vero magis dividatur Christus per cultum adhibitum ipsius Sanctissimo Cordi, quam per cultum adhibitum ejus carni, corpori, sanguini, nomini, plagis, &c. ... An forte dividi etiam Christum dicemus, quum varia illius mysteria, aut varii vitæ illius

L 2 status,

status, vel variæ illius virtutes, singulatim coluntur ac celebrantur. Colitur enim a fidelibus infantia Christi, vita ipsius privata, jejunium in deserto, vita apostolica, vita patiens, vita gloriosa. Colitur singillatim natiuitas Christi, Circumcisio, adoratio Magorum, præsentatio in templo, fuga in Ægyptum, passio, resurrectio, Ascensio. Considerantur etiam seorsim ac coluntur Christi virtutes, humilitas, patientia, obedientia, charitas, mansuetudo, &c... An ergo his omnibus exercitiis in Ecclesia communibus dividi Christum dicetur? quid autem in cultu particulari Cordis Christi seorsim ab aliis corporis partibus, minus pium aut religiosum reperiatur; aut cur magis in eo exercitio dividi Christus dicendus sit, ego certe non video; & quantum iudico, nemo sapiens existimabit.

O B J E C T I O V.

Quinto aliqui in rebus theologicis controversiisque scholasticis subtilius versati, varia contra cultum Cordis Jesu jactabant; quæ hîc dissimulanda non sunt, ut ex responsis veritas magis magisque eluceat. Aiebant igitur.

I.

1º. Non solum induci in Ecclesia cultum ac festum novum, jam ex solo novitatis capite reprobrandum; sed talem insuper cultum ac festum induci, quod aliis in Ecclesia receptis, omnino esset dissimile. Nam cultum

tum seu festum partis integralis (qualis est Cor) in supposito vivente ; nullum aliud in Ecclesia celebrari . Præterea alia festa sive communia sive particularia ad Christum pertinentia , omnia in ipsam Christi personam resolvi ; ita ut festum Nativitatis v. g. Circumcisionis, Resurrectionis , Ascensionis , &c. sit vere festum Christi nascentis , circumcisi , resurgentis , ascendentis : similiter festum Crucis, vulnery, coronæ spineæ , &c. sit festum Christi crucifixi , vulnerati , spinis coronati , &c. hoc vero festum Cordis , quid erit ? an forte festum Christi cordati ?

II.

2º. Ad eandem dissimilitudinem spectare , quod in isto novo cultu Cor Jesu non modo proponitur ut terminus adorationis , verum etiam ut terminus orationis : ita ut in praxi postea tradenda (ut in lib. III. videbitur) orationes & exercitia propria dirigantur ad Cor Jesu ; quasi si ipsum Cor , ipsa esset persona Christi : qui orandi modus videtur contrarius rerum naturis , ac rectæ rationi dictanti , solam personam esse posse terminum idoneum orationis .

III.

3º. Festum istud novum videri prorsus superfluum ex parte duplicis finis , propter quem institui petitur ; nimirum respondendi amoris Christi , & reparandi injurias ipsi in altaris Sacramento inflictas . Nam ad respondendum amoris Christi, jam alia omnia Christi festa

instituta esse; præsertim festa passionis, vulnerum, coronæ spinæ, clavorum, &c. & hæc abunde sufficere. Ad reparandas autem injurias Christo in Eucharistia illatas, ipsam solemnitatem Corporis Christi, & octavam integram celebrari.

IV.

4°. Gratuito supponi festum Corporis Christi habere pro objecto ipsum Corpus Jesu: ut eo nimirum exemplo aliunde accersatur, si fieri potest, autoritas pro tuendo festo Cordis Jesu. Verum quum solemnitates Corporis Christi celebretur in gratiarum actionem pro beneficio institutionis tanti Sacramenti; dicenda est habere pro objecto hanc ipsam institutionem, potius quam Corpus Jesu: adeoque nullum inde deduci posse firmum argumentum pro festo Cordis. Neque vero plus urgere rationem petitam ex festis Crucis, vulnerum spinæ coronæ, & similibus. 1°. Quia generaliter loquendo, omnia festa habent pro objecto principali Deum ipsum: sunt enim instituta primario & præcipue vel in laudem Dei simpliciter, vel in memoriam & gratiarum actionem beneficiorum ab eo acceptorum. 2°. Quia cum festa hic memorata, uti dictum est, resolvantur in personam Christi, horum objectum dici debet ipsa persona Christi, potius quam crux, vulnera, aut spinæ: quibus sane rebus ratio objecti, cultus rationabilis vix convenit.

RE-

RESPONSIO.

Quamquam his omnibus argumentis contra cultum Cordis Jesu subtilius quam verius factis, solidam responsionem prudens quisque & attentus lector facile eruere possit, ex iis quæ jam hoc libello explicata sunt, ut mox indicabitur; juvabit tamen hoc loco, singulis punctis, solutionem pressius & distinctius adhibere. Itaque:

I.

Ad primum respondemus, negando simpliciter cultum seu festum Cordis Jesu, quicquam habere dissimile ab aliis seu cultibus, seu festis jam in Ecclesia receptis. Dissimilitudo siqua sit, tota est in objecto ab aliis diverso: sed hæc dissimilitudo omnibus festis communis est; habent enim singula, objectum proprium ab aliis diversum, & necessario dissimile. Aliam autem diversitatem aut dissimilitudinem in modo ac ratione cultus, quæ sola culpanda esse potest, nullam prorsus in hoc cultu Cordis Jesu agnoscimus. Id vero quod in probationem adducitur, scilicet nullum aliud festum partis integralis in supposito vivente ab Ecclesia celebrari, mera est allucinatio: celebratur enim festum Corporis & Sanguinis Christi; celebratur festum Pedum, Manuum, Lateris, in festo quinque vulnerum; celebrantur in variis locis alia festa similia; imo celebratur festum Nominis, quod certe videtur res minus idonea ad cultum religiosum terminandum. Præterea si Cor
Chri-

Christi vere ex se, cultu religioso dignum est; & aliunde voluntas Dei, quoad hoc, satis Ecclesiae nota sit (quæ duo toto hoc opusculo demonstrare contendimus) parum certe refert, quod aliud festum simile nondum esset in Ecclesia constitutum; nam ab uno denique initium sumi necesse est: fane quidem quum festum Crucis, aut festum Nominis Jesu, primum instituta sunt, nullum tale festum prius erat.

Jam vero, doctrina illa quæ assertur de festorum resolutione in personam Christi, tametsi veritate nitetur, nihil prorsus festo Sanctissimi Cordis noceret: facilis enim ac vera esset responsio, festum Cordis Jesu resolvi in festum Christi amantis. Sed nobis modus ille explicandi non videtur esse legitimus: si enim admittatur saltem universaliter, 1º. Quid dicetur de festo Sanctissimi nominis Jesu? de festo Sudarii, & similibus? Qua ratione festa illa resolventur in personam Christi, melius quam festum Cordis? 2º. Doctrina illa æque impetit cultum etiam privatum tam Cordis, quam aliarum partium Sacrosancti Corporis Christi: siquidem cultus privatus non aliud certe objectum habet, quam cultus publicus; atque adeo uterque in idem prorsus resolvi debet. Certo autem constat, cultum privatum diversarum partium Corporis Christi, esse per se sanctum, & a Sanctis universaliter usurpatum. 3º. Qui hanc doctrinam astruunt videntur aliunde in errore versari: dum enim contendunt, festum Crucis v. g. resolvi in Christum crucifixum, innuere volunt objectum festi Crucis, nullo modo esse ipsam Crucem; sed

sed solam personam Christi; adeo ut ipsi Cruci omnem auferant rationem objecti ejusdem festi: quod certe errore non caret, ut paulo post videbitur. Hanc autem illorum esse mentem, hinc patet, quia finis ab ipsis in his objectionibus intentus, plane est, ut persuadeant Cor Jesu non esse objectum idoneum ad terminandum cultum fidelium, neque posse ab Ecclesia in ejus honorem festum congruenter institui. Quum autem valde se premi sentiant argumento desumpto ex festo tum Crucis, tum vulnerum, ac similium, propter rationum parilitatem; neque vis hujus argumenti infringi ullo modo queat, quandiu ipsi Cruci, aut vulneribus ratio idonei objecti cultus religiosi constabit; ut hanc a se molestiam depellerent, adinvenierunt modum illum, ut dicerent festum Crucis esse festum Christi crucifixi. Sed nos sic urgebimus. Quum dicitis festum Crucis esse festum Christi crucifixi, vel vultis, objectum ejusmodi festi esse Christum solum, vel Christum simul cum Cruce. Primum sine errore dici non potest, ut patebit attendenti, & ex sequentibus constabit. Si secundum; ergo jam Crux ipsa habet rationem objecti indivise cum Christo; & redit vis argumenti pro Corde Jesu, de quo illud ipsum pari ratione dicemus. 4°. Fatemur ultro omnia festa ad Christum pertinentia, resolvi debere in personam Christi; sed non illa resolutione vana, ac mere vocali in objectionem proposita, verum alia magis reali, nimirum quatenus persona Christi est principium, ratio, & finis omnis religiosi cultus, rebus Christo conjun-

M

ctis

ctis delati. Nam Crux v. g. colitur & adoratur ea præcise ratione, quia Crux est Christi conjuncta cum Christo, sanctificata contactu personæ Christi, respersa sanguine Christi. &c. Relatio autem illa ad personam Christi, nequaquam impedit, quominus cultus vere & immediate deferatur Cruci ipsi; quæ doctrina omnium Theologorum esse videtur: ergo idem prorsus dicendum de Corde Christi.

II.

Ad secundum: In festo Cordis Jesu instituendo, aut celebrando, nullum plane modum observari volumus diversum ab illo, quem Ecclesia observat in festis supra nominatis; sive in officio divino ordinando, seu in Missa propria, aliisque piis ceremoniis huc pertinentibus. Ansa autem vituperandi quæ sumitur ex praxi, in qua formulæ orationum diriguntur ad Cor Jesu, vana est. Caret enim hic orandi modus omni reprehensione: 1º. Quia privatim adhibetur estque omnino voluntarius ac liber, & adhibetur in aliis pietatis exercitiis: cuique certe in ea re affectum suum sequi licet. 2º. Quum Cor Jesu animæ personæque Christi intime & indissolubiliter conjunctum sit, sane oratio quæ ad ipsum Cor dirigitur, eodem tempore, eodemque actu, necessario dirigitur ad ipsam animam & personam indivise; ut supra, l. 1. c. 4. explicatum est: adeoque hic orandi modus nequaquam videri potest, hominibus saltem attentis, contra rerum naturam, aut rectam rationem. Quod autem
oran-

orando, non persona Christi, sed Cor ipsum appel-
letur, invocetur, laudetur, id fit piissime, ex affectu
erga ipsum Cor: quem affectum Christo esse gratissi-
mum ex variis Sanctorum testimoniis ac revelacioni-
bus a nobis allatis & afferendis liquido constat. Certe
Ecclesia ipsa orationes & laudes publico ac solemni cul-
tu dirigit ad Christi Crucem, quamvis de se materia-
lem & inanimam. O *Crux ave spes unica*... *auge* In offic. div.
piis justitiam, reisque dona veniam. O *Crux splendi-* festi exalt.
dior cunctis astris, mundo celebris, hominibus mul- S. Crucis.
tum amabilis, sanctior universis, salva presentem ca-
tervam, in tuis hodie laudibus congregatam. O *Crux*
venerabilis, quæ salutem attulisti miseris, quibus te
efferam præconiis, quoniam vitam nobis cœlitern
præparasti. *Crux fidelis inter omnes, arbor una nobi-*
lis. Hæc est arbor dignissima in paradisi medio situa-
ta. Supra omnia ligna cedrorum tu sola excelsior.
Crux præcellenti decore fulgida, &c. Si ergo ab Ec-
clesia universa ejusmodi orationes, laudes & præconia
ad Crucem ipsam materialem & inanimam diriguntur;
quanto magis hic orandi & laudandi modus conveniet
Cordi Christi? Quæ enim comparatio Crucem inter
& Cor Jesu?

III.

Ad tertium: Ubi noster hic cultus superfluitatis ar-
guebatur; respondemus sic: 1º. Nullum pietatis offi-
cium per se sanctum, ac idoneum ad amorem Christi
in fidelium cordibus excitandum, & inflammandum,

haberi potest superfluum: Tale autem esse officium erga Cor Jesu ex toto hocce libello constare confidimus. 2º. Habendum præ oculis, hîc agi præcipue de Corde Jesu, in cujus honorem festum instituendum est: nullum autem simile festum habetur adhuc in Ecclesia; ergo istud supervacuum non est. 3º. Finis duplex hujus pii officii proprius, nimirum respondendi amor Christi, & reparandi injurias ei in Sacramento inflictas, considerari debet ut ratio peculiaris colendi Cordis divinissimi; nimirum quatenus respicitur, ut est amore ardentissimum, simulque ob ingratum hominum animum afflictissimum: quemadmodum fuse c. 4. l. 1. explicatum est. Finis autem ille, sic contractus ad Cor Jesu procul dubio non reperitur in aliis festis atque ita non est superfluus. 4º. Objectum proximum festorum in objectione designatorum, videlicet passionis, vulnerum, coronæ, clavorum, &c. non est proprie amor Christi, sed dolores. In festo autem Cordis Jesu, amor quo Cor illud sanctissimum ardet est objectum proximum festi, indivisum cum Corde ipso; adeo ut affirmari vere possit amorem Christi erga homines, in hoc festo propriissime ac immediate attingi; quod sane ad festi hujus commendationem magna consideratione dignum est. 5º. Institutio festi Crucis, aut Passionis Christi, nihil obstat quominus postea instituerentur alia festa in objectione appellata: cur igitur hæc ipsa obstat juste queant, institutioni festi Cordis Jesu longe excellentioris. 6º. Certum videtur, finem saltem præcipuum institutionis festi Corporis Christi

Christi nunquam fuisse, ut injuriæ ei in Sacramento inflictæ reparentur (ut c. 5. l. 1. dictum est) neque vero in eo fine comprehendi ullatenus potuerunt injuriæ illæ, quibus in ipsa festi solemnitate, ac durante tota octava plerumque Christus est expositus: finis autem primarius festi sanctissimi Cordis est hæc ipsa reparatio Cordi amantissimo & afflictissimo exhibenda: ergo festum hoc nostrum ex nullo capite videri potest superfluum.

IV.

Ad quartum: Quæ hîc prolata sunt circa objectum festorum tum Corporis Christi, tum Crucis, tum vulnerum & similibus, paucis Theologis, nisi vehementer fallimur, probari poterunt. Et quidem quod attinet ad festum Corporis Christi, rationes supra adductæ, c. 1. sufficienter ostendunt Corpus Christi verum esse hujus solemnitatis objectum: quod certe vel ex ipso nomine ab Ecclesia solemnitati indito, aperte comprobatur. Vocatur enim hæc solemnitas simpliciter & sine addito, *Festum Corporis Christi*; ergo vere est festum Corporis Christi vel; error & allucinatio est in ipso nomine: quod sine causa urgentissima dicere fas non est, præsertim quum in omnibus aliis festis objectum proprium ex appellatione propria dignoscatur. Neque propterea a ratione objecti ejusdem festi excludi volumus memoriam accepti beneficii, & institutionem Sacramenti: potest enim objectum ejusdem festi esse multiplex. Sed sane nemo negaverit præcipuum

objectum publici cultus in hac celeberrima solemnitate esse ipsum Sacramentum, quod videlicet tanta pompa ac magnificentia adorandum ubique fidelibus proponitur; quodque tantis gaudiis, lætitiis, ac jubilis, in templis & supplicationibus tota Ecclesia prosequitur. Quid est autem aliud hoc Sacramentum quam ipsum Corpus & Sanguis Christi?

Quod addebatur de objecto festi crucis, vulnerum, & similium eidem errori obnoxium videtur; ut patebit ex sequentibus animadversionibus, quas hinc ex doctrina Theologorum adjicimus, ad similes difficultates quæ nasci possunt prævertendas.

Primo: Res quælibet sacra, etiam corporea, materialis, & inanima, maxime vero illæ quæ ad personam Christi pertinent, cultu religioso dignæ sunt; eoque majori, quo Christo sunt conjunctiores: hinc cultus reliquiis Sanctorum, templis ipsis, Cruci Christi, clavis, coronæ spinæ, lanceæ, sudario, & multo magis corpori & sanguini debitus. Hunc autem cultum Deo gratum esse de fide est.

Secundo: De re qualibet sacra, ejusmodi cultu religioso digna, festum peculiare institui ab Ecclesia potest, cujus finis sit cultum illum dictis rebus publice adhibere; eumque in cordibus fidelium excitare, augere, promovere. Inde festa Crucis, Sudarii, spinæ Coronæ &c. ab Ecclesia instituta.

Tertio: Quanquam verissimum sit, Deum finem esse principalem ac primarium omnium festorum, quæ demum omnia ad ejus honorem primario ordinata sunt,

sunt, tanquam authoris omnium bonorum, & universæ sanctitatis, in quem omnis denique cultus ultimo referri debet; tamen hoc non impedit quominus in celebratione festorum alia dentur objecta proxima, immediata & specialia, a quibus ipsa festa denominantur & specificantur. Negari enim non potest quin festa B. Virgini sacra v. g. aut sanctis particularibus, ut Petro, Paulo, habeant pro objecto proximo ipsam B. Virginem, ipsum S. Petrum & S. Paulum, in quorum videlicet memoriam celebrantur. Idem prorsus, atque eadem ratione dicendum est de rebus sacris etiam corporeis ac inanimis, ut Cruce, Sudario, &c.

Quarto: Fines primarii in festorum institutione varii simul esse possunt; ut cultus Dei, gratiarum actio, memoria beneficii alicujus accepti, &c. Verum cum illis finibus universalibus facile conjungitur finis proximus, immediatus, & specialis colendi vel sanctum aliquem, vel aliam rem sacram, ut diximus; sunt enim fines illi inter se subordinati.

Quinto: Hinc dicendum omnino est festa instituta in honorem rerum illarum sacrarum etiam corporearum, res illas vere respicere, easque vere pro objecto habere. A qua doctrina si discedatur, jam nomina festis indita falsam habebunt significationem: si enim Crux v. g. non esset objectum verum festi sanctæ Crucis, eo ipso festum Crucis falso dicitur festum Crucis: in errorem inducuntur fideles, ususque ipse Ecclesiæ in celebratione festorum fallacia plenus est. Idem dicendum de festo nominis Jesu, de festo vulnerum, de festo

sto corporis & sanguinis : nimirum objecta propria illorum festorum esse ipsum nomen Jesu, ipsa vulnera, ipsum corpus & sanguinem. Et certe quum de fide fit, res illas dignissimas esse cultu, quid ob stare potest, quo minus habeantur pro veris objectis festorum quibus nomen earum inditum est.

Hæc si accommodentur festo Cordis Jesu, apparebit nullam in hujus festi institutione majorem esse posse difficultatem, quam ea quæ esse potuit in institutione aliorum festorum ad personam Christi pertinentium : nihil enim omnino petitur circa hoc festum Cordis, quod aliis commune non sit.

O B J E C T I O VI.

Supereft, ut gravissimæ omnium difficultati ultimo loco faciamus satis : quæ quum diversæ ab aliis, quas hætenus attulimus, speciei sit, solutionem alterius generis, ac difficiliorem requirit : nempe priores illæ ad intellectum pertinent, hæc ad voluntatem ; & si tollatur hæc una, aliæ cessabunt : est enim hæc aliarum quasi radix ac fons. Et quæ tandem illa ? nimirum cultus hic noster plerisque non arridet, non sapit, non placet ; seu id oriatur ex innata quadam repugnantia, ut sunt diversa hominum ingenia, diversa studia, diversæ ideæ : seu ex tentatione ac fraudibus diaboli, quibus viri etiam docti, piique aliquando subjacent : seu demum ex defectu divini luminis, quod Deus non omnibus æque distribuit : ut ut sit, certum est cultum

Cor-

Cordis Jesu plerisque, ut dictum est, non placuisse; nec placere. Hinc contentionum fomes; hinc pronitas ad oppugnandum; hinc mira facilitas ad assentiendum rationibus contrariis etiam levissimis; hinc renixus argumentis faventibus etiam gravissimis; hinc morositas in admittendis responsionibus etiam solidissimis; hinc obstinatio animi in prejudicio semel concepto, retinendo. Certe in illis quibus idem cultus placet, qui eum sequuntur & amant, nihil simile cernitur: non offenduntur, non conqueruntur, non disceptant, nihil obijciunt, objectisque vix commoventur. Adeo verum est præcipuam intelligendi difficultatem non raro in voluntate residere. Verum, hæc quum ita sint, quæ demum ratio quisve modus nobis suppetere potest, hanc difficultatem superandi; quum id efficere divinæ potius videatur esse potestatis, quam humanæ; Dei nempe solius est immutare Cor. Fatendum sane cum istis hominibus, non tam agendum argumentis ad intellectum convincendum factis; quam precibus, aliisque rationibus ad voluntatem flectendam idoneis. Igitur o sores illos cultus Cordis Jesu oramus & obsecramus, ut animum tantisper ad sequentes animadversiones adjicere, earumque momenta coram Deo ponderare velint.

Considerent 1º. Num ad reprobandum cultum quemlibet, præsertim jam a multis receptum & usurpatum, alicujus roboris sit hoc argumentum. Plerisque viris etiam doctis ac piis, non placet, non arridet, non sapit; ergo rejiciendum. Refelli enim, subito potest

N argu-

argumento prorsus simili. Multis æque piis ac doctis placet, arridet, sapit; ergo retinendum. Sane reprobantium autoritas, approbantium autoritate ita retunditur, ut vim omnem ac pondus prorsus amittat.

2°. Num viri sapientis sit, ex gustu proprio rem istiusmodi definire velle; quum sensus nostri, in his maxime rebus spiritualibus, atque a divino lumine admodum dependentibus, sint fallacissimi.

3°. Optime hæc duo stare posse simul, & quod hoc nostrum pietatis officium solidum sit, atque ad veram animi sanctitatem conferat; & quod aliqui tamen eo nec delectentur, nec juventur. Siquidem non una omnibus ad virtutes semita est; non omnes una ratione ad perfectionem aguntur; non omnes æqualiter omnibus exercitiis delectantur, aut juvantur; alius sic, juxta Apostolum, alius autem sic. Varia sunt dona spiritus, varii orationis modi, varii sensus, variae exercitationes, variae praxes; quibus pietas foveri, ac nutriri potest, ac solet. Quid ergo mirum si in cultu Cordis Jesu, non omnes idem experiantur ac sentiant?

4°. Quum agitur de rebus ad vitam interiorem ac mysticam pertinentibus, ut hîc sit, vix de illis sanum ferre judicium eos posse, qui in ea vita exercitati non sunt: neque enim ad hæc discernenda sola sufficit communis scholæ doctrina, nisi accedat peculiare lumen haustum tum ex Patribus, tum ex Theologis mysticis, vitæque spiritualis magistris, tum ex Sanctorum Sanctarumve actis, in quibus rationes illæ modique admirabiles, quibus Spiritus Sanctus selectas animas

ac

ac puritate eximias sibi ac Christo sponso conjungere solet, conspiciuntur; tum denique (quod melius ac desiderabilius) ex certa viarum illarum interiorum experientia. Porro qui hoc divino lumine carent facile decipiuntur, dum res istas supernaturales naturali sensu metiri volunt. Heu quam multa sunt secreta coelestia, quæ doctos sua sæpe scientia inflatos penitus latent; & humilibus ac simplicibus a Deo revelantur! impletur enim, his quoque diebus, illud Christi Domini oraculum, a viris illis doctis sibi nimium præfidentibus nunquam satis meditandum. *Confiteor tibi Pater, quia abscondisti hæc a sapientibus & prudentibus, & revelasti ea parvulis.* Ea autem quæ ad excellentiam ac divitias divinissimi Cordis Jesu pertinent, in harum rerum numero reponi certo posse, ac debere experientia Sanctorum demonstrat.

50. Multa superius de Corde Jesu ex variis Sanctis ac Doctoribus attulimus, aliaque non pauca adhuc adjungemus inferius, ex quibus constat Sanctos illos, (inter quos Bernardus & Bonaventura, Gertrudis ac Mechtildis, alique ejusmodi numerantur) constat inquam illos summa reverentia, summo amore, affectuque tenerrimo Sacrosanctum Cor Jesu esse complexos. Porro nefas est credere Sanctos ejusmodi inania verba jactasse; aut illudere voluisse; aut fucum fecisse: sentiebant proculdubio intus in corde, quod exterius tanto cum affectu vocibus exprimebant. Nos miseri (quæ nostra in spiritualibus egestas est) eadem non experimur, quia luce eadem ac gratia non perfundimur.

6°. Denique, Christianos illos cujuscunque ordinis sint qui cultum Cordis Jesu, similiaque pietatis officia contemnenda putant; quique gravioribus, ut sibi videtur, intenti curis, hæc quasi levia suaque attentione parum digna negligunt ac despiciunt, admonemus: nihil hominibus vere christianis videri debere pretiosum aut magnum, nihil æstimatione sua & attentione dignum, præter id quod Deo gratum est; quod ad Dei ac Christi gloriam confert; quod majorem Christi scientiam & amorem ingerere potest. Hoc ipsum divinißimus & amabilißimus Redemptor noster mire expressit, his verbis: *Hæc est vita æterna ut cognoscant te solum Deum verum, & quem misisti Jesum Christum*. Hoc idem inculcant toties repetitæ in scripturis sacris Spiritus Sancti sententiæ, vanitatem rerum omnium præterquam scientiæ Dei, divina plane vi exprimentes: inter quas, hæc, in præsentia animo occurrit, qua nulla animi christiani contemplatione dignior. *Non gloriatur sapiens in sapientia sua, & non gloriatur fortis in fortitudine sua, & non gloriatur dives in divitiis suis: sed in hoc gloriatur, qui gloriatur, scire & nosse me*. Hæc igitur una vera gloria censenda est, scire & nosse Deum. Hæc una vera vita scire & nosse Christum. Hinc quicquid aptum est ad ingerendam divinam illam scientiam, hoc ipso haberi debet pretiosius, æstimabilius, optabilius, cunctis aliis rebus humanis. Jam vero pietatis exercitia de quibus tractamus ejusmodi sunt, ut ex eorum institutione, necesse sit scientiam & amorem Christi in ani-

Jerem. 9.
23.

animis efflorescere, Deique gloriam vehementer augeri: unde patet quo loco in æstimatione fidelium, qui vere fideles sunt, hæc eadem institutio reponi debeat. Atque ut in re nostra hæreamus, stabilito semel cultu Sanctissimi Cordis Jesu qualis hocce libello describitur, quis æstimare queat quam immensa vis actuum præcipuarum virtutum Jesum respicientium, adorationis, amoris, contritionis, gratiarum, petitionis, &c. inde proditura sit? Quis numeret infinita opera pia ad hunc eundem cultum pertinentia; templorum aditiones, voluntarias expiationes, Sacramentorum tum penitentiae tum Eucharistiae multiplicatas receptiones, exercitationes humilitatis, poenitentiae, misericordiae? His adde gratiarum abundantiam, ex eodem cultu quasi fonte, tum ad peccatorum conversionem, tum ad iustorum perfectionem, universæque Ecclesiae ædificationem ac splendorem, divina liberalitate manantium? Et hæc quidem, non uno in loco aut civitate aut provincia aut regno, sed in omnibus orbis christiani partibus; non uno die aut mense aut anno, sed futuris in perpetuum sæculis duratura. Quid autem æstimatione nostra attentione nostra cura nostra studio ac zelo nostro dignum est, si hoc non est? Et tamen reperiuntur inter fideles qui hæc frivola suaque attentione parum digna judicent; qui bonis hujusmodi spiritualibus, divinis, æternis, Dei ac Christi gloriam directe ac proxime spectantibus, alia nescio quæ bona, humana, caduca, misera præferunt, suaque attentione digniora putant. O cæcitas humanæ mentis! O pudor!

dor, O probrum cordis in schola Christi nutriti & educati!

CAPUT III.

Excellentia cultus Cordis Jesu ex fine excellentissimo declaratur.

DIximus superius excellentiam cujuslibet pietatis officii mensurari debere, Primum, ex rei excellentia quæ colenda proponitur: & hoc quidem punctum duplici superiori capite absolutum est. Tum ex excellentia finis cuiuslibet officio propositi: est enim in confesso apud omnes eo nobiliorem & excellentiorem actionem necessario esse, quo finis agentis nobilior & excellentior est. Jam vero finis cultui nostro propositus, hic est præcipuus, quemadmodum lib. I. explicatum est; ut injuriæ amantissimo Cordi ab hominibus ingratis inflictæ, maxime in altaris mysterio, eluantur, farciantur, compensentur. Hujus porro finis excellentia quanta sit, ut melius intelligi possit, duplex omnino adhibenda consideratio est. Altera de amore Jesu erga homines; altera de hominum erga Jesum ingrato animo, maxime in Eucharistiæ sacramento. Sic enim amorem immensum Cordis Jesu cum incredibili hominum duritie comparando, apparebit & quam justa sit amantissimi Redemptoris querela; & quam æqua postulatio ut violatus ejus honor reparetur; & denique quam sancta & homine christiano digna exhibita

hibita idoneis obsequiis & operibus postulata reparatio, in qua demum finis intentus positus est. Ego vero quanquam me imparem tantæ rei explicandæ prorsus sentio, conabor tamen, quum opus susceptum id exigat, aliquid circa illa delibare, quod ad animos permovendos aliquantum aspirante gratia conferre possit.

De amore JESU erga homines aliquid attingitur, quantum ad propositum nostrum satis est.

Christus Jesus immensam Patris in homines charitatem exprimere volens, omnia paucis his verbis divina plane sapientia complexus est. *Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in illum non pereat, sed habeat vitam æternam.* Nihil majus, nihil divinius dici potuit. Nos divinam illam sententiam ipsimet Jesu accomodemus: nulla aptior, nulla convenientior, incredibili ipsius amoris significando. Sic Jesus dilexit mundum, ut semetipsum daret, ut omnis qui credit in illum non pereat, sed habeat vitam æternam. Quis dilexit? Quos dilexit? Quantum dilexit? Hæc breviter perpendamus. Jesus Filius Dei Altissimi, Patri per omnia æqualis, universorum Dominus & conditor, nullius egens sibi que se solo sufficientissimus ac beatissimus; hic homines dilexit, homines inquam natura sua vilissimos, Deique dilectione per sese omni ex parte indignissimos: dilexit, quum jam ad communes naturæ miseras innatamque vilitatem, pecca-

peccati etiam fœditatem adjecerant . Jacebant miseri , infinitis obruti malis , quibus emergere nullo conatu , nullo humano consilio possent : Deo invisi , diabolo subiecti , extorres cœlo , æternisque suppliciis addicti , in pejora quotidie ruentes , cupiditatibus effrenatis fervientes , ad omnia scelera projecti , infinitorumque criminum colluvie spurcissime deformati , Dei majestatem violare iramque cœlestem provocare non cessantes : hos homines ita comparatos , tam viles tam fœdos tam turpes tam dignos odio Dei contemtuque , Jesus dilexit ; opem ferre miseris constituit , malisque omnibus quibus premebantur erutos immensis bonis cumulare gestivit . Hoc autem consilium non necessitate ulla cogente , non proprio impellente commodo , non spe ulla , non precibus cujusquam adductus , sed sola animi magnitudine , suoque dumtaxat sustentatus amore suscepit . Jam vero quanto amore dilexit , quam incenso , quam vehementi , id verò non modo non exprimi verbis , sed ne cogitatione quidem comprehendere potest . Tantopere dilexit ut cæco quodam , si ita loqui fas est , & impotenti amore accensus fuisse videatur ; certe quidem nullum in amore modum tenuit , suo nempe honore & commodo , sua dignitate , suisque demum omnibus rationibus posthabitis , fecit hominum causa quod nemo alius homo pro homine , non servus pro domino , non subiectus pro Rege , non filius pro parente fecit unquam , facturumque est . Sic dilexit , ut seipsum daret : daret , inquam , morte afficiendum ac crucifigendum . Deum infensum habebant homines :
hinc

hinc cæterorum malorum origo : Jesus ut Patrem placaret, divinamque vindictam a nocentium cervicibus averteret, se Patri obtulit debitas hominibus pœnas ipse luiturus; acceptaque a Patre conditione, ad opus se accinxit, remque ita executus est, ut orbem universum tanti prodigii admiratione defixerit : sua namque omnia hominum causa devovit, opes, gloriam, dignitatem, otium, vitam ipsam, illorum felicitati posthabuit. Abjectis primum ornamentis omnibus personæ suæ majestati debitis, semetipsum exinavit servi formam accipiens : in extrema rerum omnium egestate nasci voluit, totamque vitam traduxit in paupertate, vigiliis, laboribus, ærumnis, periculis, persecutionibus, incommodis denique omnibus quibus infirmitas humana obnoxia est : nihil animo spectans aliud, quam ut hominum saluti consuleret. Ad hunc unum scopum cuncta vitæ divinissimæ momenta contulit : ut ne voculam quidem emiseric, non gressum ullum fecerit, non lacrymam fuderit, suspiriumve traxerit, nisi hominum gratia & amore. Verum parum fuit vitam omnem saluti hominum sic impendisse; majus quidpiam immensus poscebat amor : infinitæ caritati aliter satisfieri non poterat, quam significatione quadam infinita : majorem autem charitatem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Huc amor Jesu pervenit : animam suam pro hominibus posuit; mortem pro illis optulit : at quam mortem ? Recole o anima christiana genus mortis ; recale vincula, alapas, sputa, flagel-

O

gel-

gella, spinas, clavos, crucem denique cui Iesus affixus est, & obstupescere, Dominum majestatis huc hominum amore fuisse compulsus. O amorem immensum! O vim dilectionis incredibilem! O charitatem solo Iesu dignam! Huic porro charitati bona omnia quibus nunc fruimur, aut quæ speramus in futurum, accepta referre debemus. Si vivimus, si conservamur incolumes, si dæmonum insidias vitamus, si tentationes vincimus, si æternis ignibus non cremamur, si a Deo diligimur, si filii ejus & hæredes nominamur & sumus: denique si felicitatem æternam speramus, hæc omnia Iesu charitati adscripta debemus.

Quid tanto amori rependere homines debuere.

Age jam, ut ad rem nostram propius accedamus, quid amantissimo Redemptori ad homines iterum venienti & inter ipsos in Eucharistia commoranti, sperare ab ipsis licuit obsequii, humanitatis, benevolentiae, amoris, gratiarum? Quo pacto a fidelibus, post tot amoris monimenta, post tot ac tanta collata beneficia accipi tractarique debuit, qua pietate, quo studio, quo grati animi sensu, quo amoris ardore? Hæc vero quum animo facilius concipi possint, quam verbis exprimi; liceat sermonis imbecillitatem certis parabolis adjuvare. Finge tantisper animo, subjectos rebelles, post impiam a rege legitimo eodemque beneficentissimo defectionem, ab immani tyranno armis appetitos ac
cru-

crudelissime subjugatos, bonis spoliatos, omnique malorum genere oppressos, justissimas rebellionis poenas luere, sine ope, sine solatio, sine spe. Hoc rerum statu, si Regis filius unicus sortem ingrati populi misertus, innata clementia, animique magnitudine ductus, opem ferre miseris cogitaret, consiliumque susciperet eos in pristinam libertatem vindicandi; si arma ipse caperet, bellicque defungi periculis vellet; si pugnare ipse, corpusque hostium telis objicere non dubitaret: quæ mens demum horum populorum esse deberet, quum princeps generosissimus post partam periculo suo sanguineque victoriam, repressa hostium feritate, longeque a regni finibus repulsa, e prælio revertens pulvere conspersus, sudore ac cruore madens, in rebellium oculis appareret; veniamque commissi sceleris benignissime impertiens, perduelles Patri reconciliaret, pristinisque juribus restitueret? Quæ gens esset tam inculta, tam horrida, tam immanitate fera, quæ hac clementia, his beneficiis, hoc amore non tangeretur, gratumque animum quaqua demum via liceret, ostendere non gestiret? Finge iterum, amicum reperiri tam fidelem, tamque alto præditum animo, qui ut amico in præfenti mortis periculo constituto opem ferat, mortique imminenti eripiat, certo exitio se libens volensque ipse objiciat, ac pro amico mortem oppetat. Quid eo casu sentire par esset eum, qui tam insignem amoris testificationem accepisset? Si tibi ipsi, qui hæc legis, simile quippiam accideret: si te fato quodam adversaque fortuna, crimine majestatis implicitum, certæ addici

morti contingeret; tibi que amicus esset tam generosus, qui ut te periculo eriperet, tentatis frustra omnibus se demum ipse pro te moriturus offerret: si petitionem urgeret, votique demum compos factus, te ipse vinculis exolveret, eisdemque inspectante te onerari se pateretur: si eum ad supplicium tibi destinatum rapi videres, si ferale pegma hilari vultu tui amore ascendentem, caputque lictori abscindendum dantem cerneres: si infamem mortem subiret lætus, præclare secum agi putans, vitæ suæ dispendio tuam servare incolumem; suumque in te amorem tam illustri significatione testatum tibi relinquere: quibus tu demum animi sensibus, quibus oculis huic spectaculo assisteres? Quæ tuæ cogitationes essent? Qui cordis affectus? Quæ voces? Quæ lacrymæ? An tu, si non ferreo & adamantino pectore es, amici tam fidelis, tam benefici, tam magnanimi oblivisci posses, aut de eo unquam cogitare absque intimo ac tenerrimo grati animi sensu?

Cogita jam quid facturus esses, si contra omnem expectationem, repentino & inopinato quodam miraculo, hunc amicum divina vi a morte redivivum, tibi reddi contingeret. Quo pacto eum ad te venientem exciperes? Quid illius gratia faceres? quid te facere certe par esset? Ille vero quid a te, tuoque amore jure suo expectare deberet?

Harum parabolarum ad rem nostram adaptatio, cunctis in promptu est, neque nostro indiget eloquio. Sed heu! quam pusillæ, quam infirmæ sunt, adductæ comparationes ad Jesu amorem explicandum! Quam
pa-

parum aptæ ad exprimendum quid ei ab hominibus debeatur ! Nullus unquam Rex pro subjectis , nullus amicus pro amico fecit , quæ fingendo narravimus : & si fecissent , nihil nisi homines essent , qui pro hominibus sui similibus passi essent . Tu solus o Jesu , ad hæc quæ commemoravimus vere præstanda adduci amore potuisti ; & Deus es . Tu vere Rex ille es potentissimus , ac beneficentissimus , Rex Regum , & Dominus dominatum , qui ut viles rebellesque subjectos æternis suppliciis dignos , ab durissima peccati ac Diaboli servitute liberares , arma ipse cepisti , acerrimeque pro salute eorum dimicasti . Tu eos ab imminente exitio sudoribus , periculis , fusoque sanguine vindicasti , & in libertatem filiorum Dei asseruisti . Tu ille es amicus fidelissimus , immenso quodam ardens amore , qui ut amicos æternæ addictos morti , e tanta calamitate eriperes morti ipse te , volens libensque objecisti : iratum Patrem orasti supplex , veniam ut peccatoribus largiretur . Ille exorari se non est passus , nisi conditione adjuncta , ut tu pro nocentibus satisfaceres , pœnasque lueres illis debitas . At quam tandem satisfactionem ac luitionem exegit ? Tormenta videlicet tum corporis , tum animæ crudelissima , contumelias , opprobria , flagella , sputa mortem denique Crucis acerbissimam . His his impensis , emenda tibi nostra salus fuit : at te , O amator invictissime , tam acerbæ conditiones non absterruerunt , non a proposito dimovere potuerunt : quicquid injectum fuit amplexus es , ad plura difficilioraque paratus , si fuisset opus . Proh summe Deus ! quid igitur

facient homines tui causa? Quid facient ut amoris tuo respondeant, seque meritorum tuorum memores, gratosque exhibeant? Heu tum temporis quum pro nobis tam dira patiebare, o amator dulcissime, ignotus omnibus, nihil pro tuo illo immenso amore, præter offensas, ac ludibria referebas. Verum hodie quum jam a nobis cognosceris, quis sis, & qualis sis: quum jam omnia tua nobis intime perspecta sunt, personæ dignitas, misericordia, amor, beneficia, labores, vita, & mors; quid nos demum facere decet, ut meritorum tuorum magnitudini quoquo modo respondere possimus? O si nobis tua iterum frui præsentia liceret! O si nobiscum iterum versari, iterumque commorari dignareret! Quæ nobis lætitiæ & exultationis materies? Veni, veni dulcissime & amantissime Jesu, redi ad nos; hanc cæteris tuis beneficiis gratiam adde, ut te ipso frui, tibi que ipsi grates debitas amorisque signa coram rependere possimus. Ecquem tandem eligere locum poteris, ubi aut impensius colare, aut amere vehementius?

Hæc vota quæ quisque nostrum toto pectore facturus fuisset, Jesus amoris sui vi, multo ante prævenit: rediit apud nos sponte sua, versari iterum, iterumque commorari apud homines voluit; versari inquam & commorari, non jam brevi aliquo annorum spatio, ut prius, sed usque ad sæculi consummationem: non alio certe fine ductus, quam ut suo constantissimo erga nos amoris satisfaceret, nobisque pulchram occasionem præberet, nostro vicissim erga ipsum amoris faciendi satis.

Ne-

Neque vero favore illo inexpectato amor Jesu contentus fuit; majus aliquid & amabilius nostri causa molitus est: hoc suæ præsentiae beneficium, alio beneficio cumulavit, quod nos non cupere modo aut sperare, sed ne cogitare quidem potuissemus: nempe ita nobiscum esse voluit, ut cum unoquoque nostrum intime conjungi cupiverit: modum autem hujus conjunctionis stupendum plane, & ab ipso solo Jesu excogitandum ac perficiendum invenit, altaris Sacramentum instituendo, quo Corpus suum & Sanguinem, sub specie panis & vini in escam & potum nobis præbuit; ipseque in viscera nostra descendens animas nostras in vitam æternam alere voluit. Hoc porro amoris prodigio cætera beneficia ita cumulavit, ut infinitam suam charitatem, suamque omnipotentiam exhaustisse penitus videatur.

Ergo quæ summa votorum erat, amantissimum Jesum iterum possidemus. En apud nos est: habitat in medio nostri, eodem semper amore ardens. En adest, & eo in statu adest, ut nobis longe carior & amabilior esse omnino debeat: in hoc enim amoris mysterio se totum nobis tanta benignitate tantaque familiaritate tradit, ut curam omnem sui, suarumque rerum nobis ultro committat, penitusque relinquat. Nostrum erit habitationis illius locum aptum investigare. Nostrum, templa in quibus resideat ædificare. Nostrum, altaria super quæ immolandus pro nobis est, erigere. Nostrum, suppellectili necessaria templa & altaria instruere. Demum quicquid opportunum ad cultum, ad ornatum, ad de-

co-

corem videbitur, suppeditare nostrum erit. Non alios ille ministros qui sibi inserviant, non alios aulicos, sociosve qui sibi assistant, secumque versentur, exoptat. Denique in medio nostri ita est, ut pro nobis dumtaxat ibi sit, ac totus pro nobis sit: aliorum honores, obsequia, munera respuit; a solis fidelibus deposcit & expectat. O felicem igitur populum christianum tanto honore dignatum! Lætare, gens superis acceptissima, exulta, triumphos age. En quod cupiebas impletum est: vota tua cumulata sunt. Fruere præsentia illa amantissimi Redemptoris: utere facilitate adeundi, invisendi, colloquendi: vias illas tam multiplices amorem tuum, intimosque pectoris sensus ipsi coram testificandi, toto pectore amplectere. Erumpat demum amor ille tuus modis omnibus infirmitati tuæ possibilibus; nullumque alium grato animo tuo ac zelo præscribere limitem, quam quem amantissimus Dominus tuo amori, suisque beneficiis præfinivit.

Ingratus hominum animus expenditur.

Quid vero ad hæc homines? Quid obsequii, quid amoris, quid gratiæ Jesu Domino retulere? O rem incredibilem! post tanta beneficia, amoremque tantum, nihil non modo gratiæ & amoris, Christo Jesu inter homines habitanti a plerisque repensum est; ut potius odium, injuriasque sustinere coactus fuerit. Rem hanc tantisper expendamus, atque amori qui unquam extitit maximo, duritiem quæ esse possit maximam opponamus.

Et

Et vero in quamcumque demum orbis christiani partem oculos conjiciam, occurrunt illico infanda undique ingratissimi animi monumenta. Hoc primum, quod magna Christianorum pars in hæresim lapsa Christi præsentiam in Sacramento negavere, amantissimumque Dominum inter illos habitantem agnoscere obfirmato animo renuere. Fecerunt id, quo nihil acerbius amanti contingere potest, quum non modo gratia pro beneficio accepto nulla refertur, sed ipsum etiam beneficium acceptum fuisse negatur. Illam porro primam injuriam aliæ infinitæ secutæ sunt, quas commemorare quamquam horret animus, tamen ut aliquid de iis attingamus finis nobis propositus omnino exigit. Ergo præsentiae divini benefactoris semel abjecta fide, hæretici cæco quodam furore quasi perciti, rabieque acti, omnia nefanda contra Jesum in templis nostris residentem perpetrare. Parum fuit sacras ædes in quibus habitabat expilare, succendere, a fundamentis diruere, aras evertere, Sacrosancta tabernacula disturbare, Sacerdotes mactare, sacra vasa rumpere, profanare, fœcentisque execrandis modis polluere. Parum inquam hoc fuit, sacrilegas etiam manus in sacras pixides inferre ausi sunt; quodque audire refugiunt aures, mensque recordari perhorrescit, sacrosanctum Christi Corpus in terram per contemptum abjectum, luto & fordibus conspurcatum pedibus protrivere, canibusque ad manducandum objecere. O Jesu, huccine te coegit amor? tantumne valuit apud te desiderium manendi nobiscum? At hæc non semel aut iterum, non brevi ali-

P quo

quo dierum spatio, aut uno dumtaxat in loco commissa sunt; verum sexcentis in locis, lateque patentibus provinciis ac regnis idem furor grassatus est, ipsaque sæcula perduravit.

Et hæc quidem ab hæreticis: Catholici vero quid? Certe quum ipsi Jesum in Eucharistia præsentem agnoscant, summa omnia ab eis expectanda fuere: & ecce novum ex injuriis modo relatis incentivum amoris. Scilicet quum hoc ineffabile sacramentum Jesus instituebat, prævidit sane quid hæreticorum aliorumve hominum furore passurus esset; hoc, inquam, certo prævidit, nec tamen impeditus aut retardatus est, quominus hoc tam insigne beneficium nobis conferret: nihili ducens tam indigna pati, modo ut esse nobiscum posset. O quid igitur expectandum a Catholicis? Certe si opes suas omnes Jesu colendi causa profundant; si de Jesu dies noctesque cogitent; si ab illius præsentia disjungi se nunquam permittant; si pedibus ejus provoluti, a templis ubi residet non discedant; si coram illo non nisi prostrati humique reptantes honoris causa consistant; nihil profecto faciant, quod officium adversus tantum hospitem, quod amor in tam benevolum amicum, quod gratus animus erga tam insignem benefactorem, non exigat. Age ergo Catholicos intueamur, & quo pacto ab illis Jesus acceptus sit contemplemur. Infandum dictu! non modo nihil eorum quæ præmisimus a plerisque Jesu causa fieri cernimus, sed ne ipsas quidem communissimas amoris & obsequii significationes adhiberi videmus: non modo non profundi

di opes ædibus sacris ornandis, sed eas omnino necessariis ornamentis destitui: non modo de Jesu assidue non cogitari, sed eum prorsus oblivioni tradi: non modo singulari eum reverentia & honore non coli, sed irreverentiis, sacrilegiis, ac contumeliis affici. Heu quam multæ sunt ædes sacræ divina Jesu præsentia cohonestatæ, ruri maxime, & in pagis ac oppidulis; imo etiam in magnis sæpe civitatibus, ubi patronorum incuria aut avaritia, Jesus pauperius habitat miseriusque, quam habitare soleant vel infimæ conditionis cives. Nihil his in ædibus non modo magnificentum aut pulchrum, sed ne concinnum quidem & mundum; omnia vilia, obsoleta, immunda, horrorem potius parere apta, quam pietatem ac reverentiam excitare. Ego quidem, quum mihi iter habenti, aliove casu, non semel in ejusmodi templa ingredi contigit, templa, inquam, tuguriis, expositisque villis similia, quam ædibus sacris; quum ruinosa ædificia conspexi, tectaque stramentaria hiantibus sæpe rimis diluta, imbribus ventisque pervia, parietes luto paleisque temere obductos, pavementum sordibus horridum; quum aras sacras vilibus vidi vestitas pannis, detritis, laceris, quibus sine dedecore honesta persona tegi non posset; hæc attonitus contemplans, imo pectore suspirans, dixi: O Jesu tu ne hic præsens ades! O Rex gloriæ te ne in hoc tugurio habitare! Inter has sordes diu noctuque versari! Hæc de te Christianorum cura! His te laciniis induunt! His tibi vasis inserviunt! At ipsi certe apud se lautius & mundius habent. O fidem Christianorum ex-

inctam, qui Deum suum sic negligunt! O infinitam Jesu patientiam, qui hæc sustinet! Verum ad alia minus ferenda, divinoque Cordi acerbiora transeamus, nimirum amantissimus Dominus in amoris sui mysterio latitans, oblivioni prorsus a plerisque traditur, solusque in templis suis, velut ignotus ac peregrinus derelinquitur. Quot enim reperias catholicos, qui nunquam de Jesu apud eos habitante cogitant, nunquam ad eum officii causa accedunt, nunquam visitatione dignantur: qui non modo dies, hebdomadas, menses, sed annos ipsos effluere sinunt, sine ulla aut amoris, aut grati animi peculiari significatione. Itur quidem ad templa frequentius, festis saltem diebus, sacrificii causa: at eo ne spiritu illuc fideles confluunt, ut Jesu Redemptori suo debitos honores deferant, gratosque se pro beneficiis acceptis exhibeant? nihil minus. Atque ita contingit ut quum homines inter se, parentes, cognatos, amicos, benefactores, Magnates adire sæpe officii causa soleant; Jesus ipse amicorum fidelissimus, benefactor munificentissimus, parens amantissimus, Rex Regum & Dominus dominantium, solus in suis ædibus deferatur, sine amicis, sine aulicis, sine cultoribus. Quæ derelictio eo illi acerbior accidere debet, quod urbes nostras, nostri dumtaxat gratia, solaque utilitatis nostræ ratione ductus incolit. O si sic cum terreno principe ageretur! si subjecti, si aulici, si filii, qui omnia ab suo Rege ac patre acceperant, sic cum eo se gererent; ita illum negligerent ac contemnerent: quo demum animo id cerneremus?

Ve-

Verum hæc adhuc parva sunt, si cum injuriis quibus Jesus inter ipsos Catholicos expositus est, comparentur: irreverentias dico, sacrilegia, cæteraque peccata in templis committi solita; quæ hîc commemorare non est animus, præsertim quum cunctis nota sint. Hoc dixisse uno verbo sufficiat, nullum esse tam exiguum principem aut dominum, cui præsentî non major deferatur honos, quam Jesu in domo sua a multis defertur. Imo in privatis honestarum personarum ædibus decen-
tius agi, quam agi plerumque soleat in templis; ubi nihil frequentius est, quam fideles videre, ipso etiam sacrificii tempore, aut stantes, aut indecore sedentes, aut libere & immodeste colloquentes, oculos circum quaque petulanter versantes, invicem fabulantes ac salutantes; eo denique se prorsus modo gerentes, quo in foro aut in profano confessu assolet.

Jam quid dicam de accessu ad sacram mensam, ubi Jesus ipse sumitur, nobisque intime copulatur? Amore ille totus ardens se nobis tradit, nos contra ægre ac frigide accedimus; imo bene multi accedere negligunt, cogendique sunt Ecclesiæ minis, & intentatis æternis suppliciis. Alii sacrilegos amplexus Jesu dare non horrent. Cæteri ferme omnes sine amore, sine sensu, sine præparatione Sacramentum suscipiunt. Ad Missæ Sacrificium quod attinet: quo demum pacto, aut in eo celebrando Sacerdotes, aut in audiendo alii fideles se habere solent. De Sacerdotibus quidem, si mores plerorumque, modumque sacrificandi consideres, jam Missam munus aliquod e popularibus esse dicas ad

pecuniam lucrandam utile, quod celeriter & expedite conficere pulchrum sit. Quam imparati multi accedunt! Quam indecore rem sacram faciunt! Quam irreverenter sacrosanctum panem manibus tractant! Panis ille quem sine sacro quodam horrore ac fremitu tangi non liceat; heu tangitur, locoque movetur tam irreligiose, tam præcipitanter, ut non caro Christi, sed vile panis frustulum videatur. Cæteri fideles, nihilo sanctius erga divinißimum mysterium afficiuntur: multi interesse negligunt; alii nonnisi cum satietate ac molestia affistunt. Itaque fit, ut eo ipso tempore quo Jesus se Patri æterno victimam pro peccatis hominum offert, ipsi homines quum hoc sciant adesse, tamen aut renuant, aut ita negligenter adsint, ut continuis animi vagationibus ad diversa se distrahi patiantur.

En igitur (ut tandem ad conclusionem veniamus) En quo pacto Jesus ad homines rediens, acceptus ab illis est: hi honores illi delati: hic amor repensus: hæ grati animi significationes exhibitæ. Audiant hæc omnes quibus æqui justique amor inest: quotquot humanitatis sensu tanguntur: audiant, & inauditum inhumanitatis prodigium erubescant & exhorrescant. Repetamus sane quæ toto hoc capite a nobis fufius dicta sunt, & in pauca contrahamus, ad pudorem & horrorem acrius, si fieri potest, excitandum. Jesus univerforum conditor, populorumque omnium supremus Dominus, sed Christianorum præcipua quadam ratione Pater & Rex; ille ipse qui de coelo illorum gratia descendit, vitæque suæ momenta singula eorum saluti & incolumi-

tati

tati consecravit; qui tormenta crudelissima Crucisque mortem sustinuit, ut eos ex inferorum incendiis eriperet, aditumque in paradysum referaret; ille ipse Jesus amoris sui impetu actus, ut a Christianis separari nunquam posset, Sacramentum Corporis sui instituit, mediisque in urbibus nostris habitare voluit: sexcentis nunc locis præsens adest, nobis proximus ac vicinus, eodemque sæpe tecto nobiscum utens; & tamen Jesus non amatur, oblivioni datur, negligitur, derelinquitur, contemnitur, injuriis ac contumeliis appetitur. O prodigium! obstupefcite cœli super hoc: nihil stupore vestro dignius. Tuque obstupefce terra quæ hæc vides. Vos mortales, qui hæc cernitis, fremite indignabundi. Cognoscant hæc infideles ac barbaræ gentes, & exclamabunt: O populum Christianum immanem prorsus ac ferum! Quam orbis denique partem tam agrestem tamque horridam incolunt? Sub quo tam duro tamque ahæneo cœlo spirant ac vivunt? An cor carneum, ut cæteri populi, an ferreum potius gerunt? Quid enim, amore Dei sui, & tali quidem tantoque amore eorum duritiem non emolliri? Nullam amoris scintillam excitari? Quid, ingratum esse post tot beneficia: hoc cinne hominum est, an belluarum? O Cor Jesu sacratissimum, omnium cordium nobilissimum, generosissimum, tenerrimum, qui tui esse sensus debent? Quam acerbus dolor, quum sic amorem tuum contemni vides? Hucine conatus omnes tui, labores, vigiliæ, tormenta recidere, ut ingratos denique faceres?

Quæ-

Querela Christi justissima: eique satisfaciendi necessitas.

Et hæc quidem sunt quæ Jesum cogeant apud sponsam illam tuam, de qua superius dictum est, conqueri. *Cor suum detegens: vides Cor meum, Cor inquam illud tanto hominum amore succensum, ut nihil intentatum reliquerit, quo amorem suum significaret.* Ego miseriis hominum permotus, eosque malis infinitis quibus oppressi jacebant eripere cupiens, nullo meo fundente commodo, sed amore solo quo illos complector incitatus, e coelo veni, formam servi accepi, memetipsum exinanivi, illisque me similem per omnia reddidi; corpus humanum indui cunctis infirmitatibus cæteris communibus obnoxium, vitam vixi laboribus ærumnisque plenam; quicquid egestas, vigiliæ, fames, sitis, frigus, æstus, hominum invidiæ & odia afferre malorum possunt, hoc omne illorum gratia sustinui. Parum hoc fuit, gravius quidpiam justitia Patris, amorque meus poscebant: sanguine litandum fuit, vita prodigenda, supplicioque Crucis finienda. Nihil hæc amoris mei vim & impetum retardarunt; corpus vinculis, alapis, sputis, clavis, spinis vexandum dilaniandumque tradidi, fudi sanguinem, exhaustæ sunt venæ: Cruci denique, ego innocens, ego Dominus, ego Deus, pro nocentibus, pro servis, pro vilibus creaturis sum affixus. At poteram certe minori dispendio eorum salutis prospicere, poteram gutta sanguinis, poteram lacryma. Verum hoc amoris mei vim immensam non
fatis

fatis declarasset. Oportuit amorem infinitum, signo aliquo amoris immenso esse testatum. His omnibus majus aliquid amor meus excogitavit: Corpus meum & Sanguinem hominibus in cibum, potumque tradidi, ut una res quodammodo effici cum illis possem. His certe eorum emolliri corda debuere; eosque gratos futuros post tanta beneficia sperare certe fas erat. Sed O spes falsas, inanesque labores meos! *Horum hominum maxima pars non modo se gratos non exhibent; ut me etiam adversentur, injuriisque ac contumeliis in hoc amoris mei mysterio assidue laceffant: quod eo acerbius accidit, quod a personis etiam mihi dicatis hec pati cogor.* Unum ergo superest amori meo perfugium, unum solatium, in tua nimirum paucorumque fidelitate repositum. Vos afflictissimi Cordis mei mœrorem abstergite: inflictae injurias vos compensate: violatum tot injuriis honorem meum vos, si me amatis, farcite. Et quidem scire cupis quem potissimum honorem & cultum Cordi meo adhiberi velim. Accipe: *Abste peto ut feria sexta quæ post octavam Corporis mei proxima sequitur, Cordi meo colendo peculiariter sit dicata: quæ die ad sacram mensam accedendo, injuriæ Cordi meo in altaris mysterio inflicte, eo maxime tempore quo fidelium venerationi expositus sum, violati honoris reparatione sarciantur.* Hac Jesu querela, quid justius? Quid concitandis animis potentius? Et si quis in nobis remanet sensus, siqua adversus amantissimum Redemptorem fides ac pietas, an possumus his illius vocibus non commoveri, omnique ope non conniti, ut ejus desiderio ac

Q

pe-

petitioni faciamus satis? O vos quos æqui amor tangit, vos qui Jesum aut diligitis aut certe diligere cupitis, quæ vestræ cogitationes esse debent, qui Cordis affectus, quum Jesum vestrum prædictis contumeliis expositum cernitis, eumque tam amanter conquerentem auditis? At enim non ipsi vos fortasse in eum injurii fuistis, nullumque tam gravi querelæ locum ipsi dedistis. Esto, sit ita sane: de vobis nihil Jesus habeat quod conqueratur. Verum hoc cogitate, hocque vobiscum reputate, non satis esse ab injuriis abstinere; officii plane vestri esse irrogatas ab aliis injurias compensare, afflictoque Cordi Jesu peculiari quadam ratione ac cultu, solatium ac consolationem afferre. An vero filio charissimo, qui patrem gravissimis affici injuriis cerneret, satis esset, se patris inimicis non adjungere, seque ab inferenda injuria dumtaxat continere? An pietatis potius non esset, contumeliosis, totis viribus resistere, patrisque injuriam impedire, si posset; sin minus aliqua via damnum illatum refarcire, honoribusque extraordinariis patris ignominiam eluere, quantum fas esset? An igitur nos minori in Jesum studio feremur, quam filii soleant in parentes, aut in amicos amici? An ego, qui si amicum male tractari mei causa videam, sine dolore ferre non possum, nec sine acri desiderio damnum illius compensandi; patiar scilicet immotus, siccisque cernam oculis, Jesum Salvatorem meum, amicum fidelissimum patremque amantissimum, crudelissimis mei causa injuriis affici. Hunc sciam infinitis propter me in amoris sui mysterio affectum fuisse

fuisse contumeliis, omnique probrorum genere vexatum, flammis traditum, vulneribus confossum, pedibusque impiorum protritum; aliaque omnia perpessum, quæ homines perditissimi Dæmonum furore afflati excogitare potuere. Hæc sciam, hæc videbo, hæc recogitare potero, nec commovebor? Et sine sensu doloris remanebo, quasi si hæc nullatenus ad me pertineant, nullaue ego cum Jesu ratione conjunctus sim? Me miserum! Si tam inhumano tamque ferreo pectore sim: si me sic pietas, sic humanitas omnis deserat. Avellatur sane potius e pectore Cor tantæ vecordiae capax: mori siquidem longe præstat, quam talis perfidiæ reum effici. Heu! heu! dulcissime Jesu, non committam, tua adjutus gratia, ut tantum in me scelus reprehendere unquam possis. Certum mihi fixumque est, me sacrosancti Cordis tui cultoribus adjungere, tuæque tam justæ petitioni ac querelæ satisfacere. Tuis igitur posthac pedibus millies accidens, te in hoc amoris sacramento supplex venerabor: amorem tuum ab ingratis hominibus impie neglectum deflebo, meisque lacrymis sacra illa loca in quibus resides, tot tantisque flagitiis violata, eluere omni ope conabor. Illam quam postulas tam æquam violati honoris reparationem, Cordi tuo sanctissimo humi prostratus mœrens adhibebo. Denique nihil omittam, quo nefanda in te, amoremque tuum perpetrata compensare queam.

Hic jam aliquando mihi quærere liceat: primum, an quidquam esse sanctius possit, homineque Christiano dignius his animi affectionibus, quas toto præsen-

ti capite excitare conati sumus ? tum, utrum religionis officium, quo id unum spectatur, ut pii ejusmodi sensus in animis nascantur, natiq̃ue alantur & augeantur, solidum sit, veræque pietati consonum, dignumque quod ab Ecclesia universali recipiatur ? Denique an non deceat ejusmodi pium officium publicum reddi, cujus nimirum ope, Fideles ad tam sanctos erga Jesum affectus excitari possint ? Quemadmodum enim certi dies ad Christi Domini passionis memoriam celebrandam ab Ecclesia consecrati sunt ; in quibus opprobria ab amantissimo Redemptore pro nobis suscepta, peculiaribus adhibitis honoribus publice compensantur : ita consentaneum prorsus erat, certos dies pari ratione decerni, in quibus similiter injuriæ, ab eodem in Altaris mysterio acceptæ solemniter quoque sarcirentur. Quum certum sit Jesum in Eucharistiæ sacramento instituendo, non minorem nobis dilectionem exhibuisse, quam quum pro nobis mortuus est : nec minora in hoc eodem Sacramento tolerasse, quam quæ passionis tempore toleravit.

Atque hæc demum de excellentia finis hujus SS. cultus erga Cor Jesu dicta sufficiant.

CAPUT IV.

Excellentia tum virtutum quæ cultus Cordis JESU complectitur, tum fructus qui ex ejusdem praxi colligitur.

Hæc sunt duo posteriora capita, unde excellentia cujuslibet pietatis officii certo dignosci possedi-

dictum est. His porro explicandis, nihil jam opus erit immorari diutius, quum ex iis omnibus quæ hæcenus exposita sunt, clarissime intelligi possint. Quod enim pertinet ad virtutes, quas cultus Cordis Jesu completitur, liquet eas esse perfectissimas: ubi enim aut fides, aut charitas, aut religio præclarius perfectiusve exercentur? Siquidem universus cultus in eo demum consistit, ut Dominum Jesum frequenti adoratione, amore, gratiarum actione, omni denique officio prosequamur, de injuriis illi inflictis doleamus, eisque quacumque licet via, abolendis ac compensandis omni conatu ac cura incumbamus: Sacramenta in hunc finem frequentemus: templa adeamus: expiationem voluntariam adhibeamus: preces huc pertinentes ex impectore fundamus. His, inquam, actionibus, his virtutum exercitiis totum hoc erga Cor Jesu officium continetur, ac circumscribitur. Sunt autem hæc, ut apparet, non vanæ ceremoniæ, non signa vacua exterioris pietatis, non ostentus vani, oculis hominum perstringendis, aut auræ populari captandæ accommodati; nihil denique in his reperire est quod ulli cupiditati servire possit; cuncta solida sunt, cuncta interiora, cuncta sancta, cuncta pietate christiana dignissima: adeo ut, in eo quidem genere, nihil sincerius, nihil solidius, nihil sanctius, nihil Deo ac Christo Jesu dignius esse posse videatur.

Jam ad fructum quod spectat ex hoc officio capiendum, excellentissimum esse convincitur; non solum harum virtutum contemplatione, quas modo di-

Q₃

ximus,

ximus, quarum videlicet exercitatione animam infinitis gratiis ditari necesse est; verum duabus præterea de causis, quas obiter attingere juvat.

Primum, quia vix fieri potest ut quis se assidue in cultu Cordis Jesu exerceat, quin brevi totus amantissimi Redemptoris amore accendatur. Hic est enim hujus officii fructus maxime proprius, ut facile intelligi potest, tum ex ipsa officii natura de qua dictum est, tum ex usu & praxi de qua postea. Idem vero evincitur animadversione sequenti: duplici nimirum via, amorem Jesu adipisci omnino possumus. Primo Dei mera liberalitate: quum ille scilicet vel precibus nostris exoratus; vel opus aliquod ad sui gloriam præstitum munerandi causa; amorem illum, munus omnium maximum misericorditer elargitur. Tum labore nostro accedente semper auxilio gratiæ; quum nimirum ea media adhibemus, quæ natura sua ad amorem Jesu in animis procreandum aptissima sunt. Qualia esse constat in primis, consideratio amabilissimarum Jesu perfectionum, ejusdemque in nos amoris ac meritorum recordatio. Jam vero affirmare sine dubitatione possumus, nullum esse pietatis officium, quod duplicem hunc amoris Jesu consequendi modum luculentius complectatur, quam cultus sacrosancti Cordis Jesu. Sive enim divinum hunc amorem procreari velis consideratione amoris Jesu erga nos, ejusdemque beneficiorum; nulli plane officio ejusmodi consideratio magis convenit ac propria est, quam huic ipsi de quo tractamus: quod ex superioribus duobus capitibus mani-

ni-

nifestum est. Sive amor Jesu fuis ad Deum precibus obtinendus sit: nihil cultores Cordis Jesu ex officio, tam frequenter, tamque acriter petunt, quam amorem Jesu: hic est votorum scopus præcipuus: huc cætera omnia referunt. Sive denique ratio habeatur operis Deo grati, quod Deus dono illo pretiosissimo muneretur; perspicuum est ex iis quæ toto hoc libello continentur, cultum Cordi Jesu adhibitum, opus esse Christo Jesu gratissimum.

Unde ulterior etiam ratio desumi potest, ad ostendendum officii hujusce fructum non posse non esse maximum. Quum enim constet ex revelatione illa supra memorata, eos qui cultum propositum amplectentur, rem gratissimam Christo Jesu facturos; quemadmodum ipse disertis verbis significavit: dubium esse non potest, quin eos amantissimus Dominus liberalissime remuneraturus sit. Certe promisso tenetur, fidemque obligavit suam, his verbis: *Spondeo eos omnes qui hoc honore Cor meum afficient, ipsius divini Cordis influxu cælestium donorum copia* (quorum præcipuum amor Jesu est) *fore cumulandos*. Verum, ut nulla sit hæc promissio: certe officium erga Cor Jesu natura sua ejusmodi est, ut ejus assidua exercitatione cuncta impetrare a Jesu benignitate possimus. Quod hac unica consideratione persuaderi potest. Si tempore passionis Christi Domini, quum ille ab omnibus derelictus, & in manus inimicorum traditus, tam dira patiebatur; unus aliquis e discipulis inventus esset tam fidelis qui se palam ejus discipulum professus esset, gloriæque duxisset,

set eum magistrum ac Dominum agnoscere: si ab
ejus latere non discedens, suasque lacrymas cum Jesu
lacrymis miscens, dolorum ejus & ignominiae socius
particepsque fieri voluisset; omnique ope Dominum
patientem sublevare conatus esset. Quid putas, hanc fi-
dem pietatemque in Corde Jesu omnium cordium gra-
tissimo ac beneficentissimo effecturam fuisse? Qua de-
mum gratiarum coelestium copia, ejusmodi discipu-
lum remuneraturum fuisse credendum est? Jam vero
considerandum, ea quae olim Jesus passionis tempore in-
digna toleravit, hoc tempore adversus eundem in al-
tariis Sacramento latentem quodammodo renovari, uti
capite superiori descriptum est. Hic enim, a suis quoque
derelictus, repudiatus, pulsus, contumeliis jactatus, in-
juriis denique omnibus appetitus fuit; atque etiam num
multis in locis appetitur. Hoc igitur statu, si aliqui fi-
deles discipuli reperiantur, qui Jesum suum tam male
habitum contemplantes, intimis sensibus commoti,
omni ope conitantur, ceterorum negligentiam ac ve-
cordiam; diligentia sua, honoribus, omnique genere
cultus abolere, sarcire, compensare: quod aliud de-
mum officii genus esse potest Christo Jesu acceptius; &
quo certius illius voluntatem aut gratiam nobis deme-
reri possimus?

F. Dandrea inv.

Petrus Marini sculp.

LIBER TERTIUS

De usu & praxi cultus Cordis Dei JESU.

Uo sunt actionum genera quibus res quaelibet veneratione digna coli potest, ac debet. Aliæ interiores ad animum pertinentes: aliæ exteriores, corporisque propriæ. Actiones animi quæ cultum interiorem constituunt, quædam intellectus propriæ sunt; quædam voluntatis; quædam memoriæ. Ad intellectum spectat cognitio rei quæ colenda proponitur; ejusdemque perfectionum seu excellentiæ certa ac justa æstimatio. Ad voluntatem vero, affectiones excellentiæ rei convenientes; quales

R sunt

sunt adoratio, summissio, admiratio, amor, laus, aliæque ejusmodi, prout rei dignitas & qualitas exigit. Ad memoriam denique, frequens ejusdem rei perfectionumque ei propriarum recordatio.

Res in exemplo planior fiet: sumamus cultum erga B. Virginem Dei Matrem. In quo demum consistere dicendus est cultus ille suavissimus? De interiori loquimur. Res facilis est, 1º. Ex parte quidem intellectus, consistit in cognitionibus, quibus prima illa animæ potentia instructa & ornata esse debet, de perfectionibus & excellentia hujus sanctissimæ Virginis: nimirum quæ sit ejus dignitas, potentia, bonitas, misericordia, privilegia, perfectiones, gratiæ. Hæ porro cognitiones si desint, evidens est deesse plane fundamentum totius cultus. Et vero quotquot Deiparam sincere & ex animo colunt, hi omni opera satagunt ut has cognitiones comparent, & augeant lectione, meditatione, oratione, quo in studio non levem animi consolationem percipiunt. 2º. Ex parte voluntatis, cultus B. V. consistit in affectionibus ex dicta notitia nasci aptis, quales sunt veneratio, fiducia, amor, gratus animus, &c. Quæ affectiones, ut nascuntur ex cognitione perfectionum Deiparæ, ita eidem cognitioni, prout magis aut minus perfecta est, æqua proportionem respondent. 3º. Denique ex parte memoriæ, ille idem cultus perficitur per frequentem recordationem B. Virginis, rerumque ad eam pertinentium; quousque eo demum perveniatur, ut hæc recordatio frequentissima & familiarissima evadat. Hæc de cultu interiori.

Jam

Jam quod attinet ad exteriorē : quum actiones quibus constat oculis omnium pateant, cunctis quoque fidelibus notæ sunt; nec egent peculiari explicatione. Hoc solummodo advertere juvat : certas quasdam actiones ita esse proprias & affixas quibusdam officiis particularibus, ut cæteris accommodari non possint : quemadmodum formulæ precationum particulares, litanix, corollæ precatoriæ, imagines, confraternitates, &c. Alias vero, quæ quum natura sua sint communes, propriæ tamen redduntur officiis particularibus, ex intentione operantis. Tales sunt Novendialia; Templorum additiones; Altarium & Incensularum ornamenta; auditio Missarum; Sacramentorum susceptio; Eleemosinæ; opera penitentix, charitatis, humilitatis; &c. uno verbo omnes illæ actiones exteriores ad cultum exteriorē pertinere dicendæ sunt, quæ cultus interioris hîc & nunc vera signa sunt : undecumque demum hanc significationem habeant. Igitur quum in hocce libro tractandum suscipiamus de usu ac praxi cultus Cordis Jesu, omnino necessarium est, ut de duplici illo genere cultus, interioris videlicet & exterioris, Cordi divinissimo proprie convenientis, breviter disseramus.

CAPUT I.

De Cultu interiori Cordis JESU.

EX his quæ mox præmisimus, consequens est ut dicamus, cultum interiorem Cordis Jesu consistere, ex parte quidem intellectus, in cognitione excel-

R 2

len-

lentiæ hujus divinissimi Cordis. Scilicet quæ sit illius dignitas, sanctitas, sublimitas? Qui gratiarum thesauri in eo reconditi? Quanta pro Dei gloria, hominumque salute toleraverit? Quam divinissimæ Trinitati charum sit & acceptum? Quam fidelibus omnibus amabile? Uno verbo quam dignum amore nostro ac veneratione suprema? Ex quibus omnibus enasci oportet infinitam quamdam æstimationem hujus sacratissimi Cordis. Hoc primum totius cultus fundamentum est. Porro hæc omnia fusc prosecuti sumus c. 1. l. 2.

Hæc igitur prima cura sit studiosorum Cordis Jesu, ut has cognitiones acquirant, & intellectum applicent ad ea considerata, penitusque comprehendenda quæ dicto capite continentur. Quod non nuda lectione; sed meditatione, ac præsertim oratione, & cultus ipsius exercitatione consequentur.

Intellectu ita comparato facile sequentur quæ ad voluntatem pertinent; nimirum affectiones, infinitæ Cordis Jesu excellentiæ respondentes. Supremæ namque illius dignitati suprema debetur adoratio. Summis ejusdem prærogativis ac perfectionibus admiratio, glorificatio, laus. Amori immenso amor mutuus. Beneficiis ex eo in nos profectis æqua gratiarum actio. Misericordiæ fiducia. Virtutibus quarum sedes est imitatio. Injuriis quibus violatur violati honoris reparatio. Et ita de cæteris.

Præterea quum nulla sit res, Deo Patri hoc divino Corde charior: hoc ipso Corde apud eum utimur, ut omnes nostras actiones infinitæ ejus majestati gratas
&

& acceptas reddamus: quicquid seu agimus, seu patimur, actionibus, perpeſſionibusve hujus ſacroſancti Cordis conjungendo. Per Cor Jeſu Deum adoramus, laudamus, amamus, beneficia poſcimus, gratias agimus, divinæ voluntati nos ſubjicimus, veniam delictorum petimus, &c. Denique quod huic pio officio maxime proprium eſt, conſiderantes amorem immenſum quo Cor Jeſu erga homines ardet, ſimulque perpendentes injurias eidem ab ingratis hominibus illatas; & noſmetipſos in hoc ingratorum numero eſſe ſentientes, pudore ſuffundimur, dolore afficimur, veniam ſummiſſime precamur, noſque illi abjicientes juſtam quam requirit expiationem, intimo pectoris ſenſu quoad poſſumus adhibemus. Quem præcipue honorem Cordi ſuo deferri Jeſum maxime cupere, ex tota hujus SS. cultus ratione aperte conſtat.

His ſi adjungatur ex parte memoriæ frequens ac familiaris diviniſſimi Cordis recordatio, ita ut actiones illæ omnes, ſeu exercitia interiora huic colendo propria, in uſum ſæpiſſime deducantur; tunc perfecte & ex omni parte conſtabit cultus interior; & in externum neceſſario diffundetur. Porro afferemus paulo poſt documenta & exercitia virorum ſanctorum, quibus totum hoc quod de cultu interiori breviter hîc attigimus egregie confirmabitur, fuſiusque explicabitur.

CAPUT II.

De cultu exteriori Cordis Dei JESU.

QUæ pertinent ad cultum exteriorum Cordis Jesu, nihil discrepant ab iis quæ in aliis religionis officiis ab Ecclesia probatis observari solent. Præcipua capita breviter percurramus.

I.

In primis, maxima ratio habenda est eorum, quæ Jesus ipse in supra memorata revelatione expresse præscripsit. Itaque singulis annis, ut in similibus officiis usuvenit, dies una cultui Cordis Jesu dedicanda est; festumque sacratissimi Cordis maxima qua fieri potest solemnitate ac pietate celebrandum.

Porro diem hanc Dominus ipse definivit, nempe feriam sextam octavæ Corporis Christi proximam. Illa igitur dies tota in colendo Corde Jesu consumenda est. Quod ut recte fiat, necesse est apprimè cognoscere, seduloque perpendere quæ sit hujus festi ratio? Quod Christi in illo instituendo consilium? Quis finis? Quis scopus? Qua intentione celebrandum sit? Quo affectu? Quibus animi sensibus? Ad quæ probe intelligenda conducet ea legere, & meditari, quæ cap. 4. l. 1. & cap. 1. & 3. lib. 2. explicata sunt.

Accedendum ad penitentiae Sacramentum, in quo, hac quidem die, decet & expedit confiteri summo animi dolo-

dolore, quicquid contra Jesum in Eucharistia residentem per totam vitam peccatum est, irreverentiis, sacrilegiis, negligentia, tepore, &c. Tum Christi Corpus sumendum: quod eo ferventius hac die præstari convenit, quod hæc sacra communio ad aliarum defectus compensandos ordinari debet. Post cœlestes epulas, adhibenda violati honoris expiatio ad sacrosanctum Cor Jesu directa, quemadmodum Dominus expressis verbis postulavit. Hæc autem expiatio aliud nihil est, quam affectus animi ex intimis enascens præcordiis, quo quis amore simul, pudore, & dolore tactus ob injurias amantissimo Redemptori ab ingratis hominibus illatas; hunc suum amorem, pudorem, ac dolorem Jesu pedibus abjectus testatur, conaturque profundissima animi summissione ac reverentia, offensas ab aliis, atque a semetipso irrogatas, abolere & quoad fieri potest compensare. Porro hujusmodi exercitationis exemplum ac formula inferius tradetur.

Præterea eo illo die templa obeunda frequentius, ut cæterorum Christianorum negligentia, qui Jesu Salvatoris sui penitus obliti, ad eum nunquam officii causa adeunt, assiduitate nostra, hac saltem die compensetur. Eo vero habitu, ea modestia, ea reverentia templa frequentanda, ut appareat animum esse, irreverentias ibidem admitti solitas abolere. Quinquies quoad fieri poterit hac die Jesus visitandus est. 1º. Eo fine, ut ei gratias habeamus ob immensum beneficium nobis in tanti Sacramenti institutione præstitum. 2º. Ut Jesu itidem gratias referamus, quod toties sacro ejus corpore

pore in sacra mensa pasti fuerimus: atque etiam pro cæteris omnibus gratiis in hoc Sacramento acceptis. 3°. Ut violati honoris expiationem Cordi divinissimo pro omnibus injuriis ac sacrilegiis, quibus ab hæreticis, aut infidelibus affectum est, adhibeamus. 4°. Ut pro innumeris etiam ac gravissimis fidelium offensis faciamus satis. 5°. Denique ut Jesum tot in desertis locis residentem, ubi tam male habet, tam raro visitatur, tam ex omni parte negligitur, ea loca animo lustrando, suprema adoratione & amore debito prosequamur. Demum preces & orationes in laudem sacrosancti Cordis conscriptæ, ut in aliis ejusmodi piis officiis assolet, pro cujusque affectu, ac commodo recitandæ. Quibus omnibus adjungi debent alia pietatis opera, penitentiae, charitatis, misericordiae, humilitatis, religionis, aliarumque virtutum, quibus in cæteris solemnitatibus animus præparari consuevit, ad gratias recipiendas illis diebus a Deo copiosius infundi solitas: quæque amor affatim suggeret.

II.

Verum præter illam diem solemniorem quæ festo Cordis sui semel in anno celebrando, consecratam Jesus voluit, alia dies quolibet mense eidem SS. Cordi colendo dicanda similiter est: nimirum feria sexta prima occurrens initio cujusque mensis. Qua die similia prorsus opera præstanda erunt quæ ipso præcipuo festivitatis die usurpanda notavimus. Nempe frequentanda Penitentiae & Eucharistiae sacramenta; adhibenda violati
ho-

honoris expiatio; obeunda Tempia; &c. Hæc porro ad praxim singulis mensibus deducere, grave videri non potest: quum nemo sit eorum qui pietati dant operam, qui sapius in mense Sacramenta non suscipiat: nihilque vetet quominus feria illa sexta quam assignavimus, sacro convivio destinetur. Certe, si festum aliquod insignius in eam diem incideret, huic officio piæ personæ non deessent. Illa ergo feria sexta habenda est ut dies quædam sacratio, Cordi Jesu colendo dedicata, in qua ad divina mysteria accedi, Deo gratissimum erit.

III.

Singulis præterea hebdomadis, feria sexta eidem cultui destinari potest: qua die superius statuta, vel omnino, vel ex parte pro cuiusque devotione exercenda erunt. Fuere, qui initio, improbare visi sunt, certos dies sacro cultui sic toto anno definiri: unum diem sufficere volebant: quumque Jesus huic festo celebrando, feriam sextam post octavam Corporis Christi designasset, hac, contentos nos esse debere volebant: plures dies addi sine causa. Sed certe parum illi ad rem attendisse videntur. Nam 1º. solemne hoc est aliis omnibus pietatis officiis, ut non tantum semel in anno, sed mensibus præterea singulis, atque etiam hebdomadis, dies una his exercendis consecrata sit. Sic feria sexta cuiusvis hebdomadæ, Passionis Christi memoriæ recolendæ, dicata est: & feria quinta institutioni sanctissimæ Eucharistiæ. Cur ergo in cultu Cordis Jesu hoc

S im-

improbabitur, quod in aliis similibus Ecclesia probat? Præterea, si laudabile est Deoque gratum, Cor Jesu semel in anno solemni ritu coli; quis non videt laudabilius fore, Deoque gratius, si cultus ille sæpius in anno renovetur? Demum, quum Jesus declarare dignatus sit, sibi vehementer acceptum esse ut Cor suum a fidelibus colatur: quid amplius expectamus, ut ad cultum huic divinissimo Cordi adhibendum accendamus; non tantum semel in anno, aut mense, aut hebdomada, sed diebus etiam singulis atque horis, si fieri possit? Et vero ita solent sinceri cultores Cordis Jesu: nullam siquidem diem prætermittunt, nullam fere horam cultu sanctissimi Cordis vacuum. Sive enim ad Altare sacrificii causa, seu ad sacram Communionem accedunt, sive Missarum solemniis interfunt, sive Tempa obeunt, seu orant, Cor Jesu assidue cogitant: huic sese strictissime conjungunt: eo apud Patrem æternum sine intermissione utuntur, ut accessum facilem ad misericordiæ Thronum inveniant: sua demum omnia ad Dei gloriam animæque salutem ac perfectionem spectantia, cum hoc divino Corde, per ipsum, & in ipso perficiunt. Sed hæc, jam Sanctorum hominum autoritate & exemplis confirmare juvat.

CAPUT III.

*Varie praxes Cordi JESU colendo idoneæ, a Sanctis
Viris exercitæ ac traditæ.*

EX dicendis in hoc capite clare patebit, cultum sacrosancti Cordis Dei Jesu non esse sæculi hujus novum inventum; sed olim a Deo piis ac Sanctis viris, iisque in Ecclesia illustrioribus fuisse afflatum.

P R A X I S I.

Ex Ludovici Blosii documentis de Corde JESU.

Blosius ex ordine S. Benedicti, in rebus spiritualibus ac divinis Magister omnium consensu peritissimus, ac vitæ sanctitate celeberrimus; qui natus anno 1506. pie obiit an. 1566. multis in locis suorum operum, Cordis Jesu cultum & praxim gravissimis verbis commendat. In speculo spirit. c. 7. sub finem, hæc præcipit. Commenda bona opera & exercitia tua sacratissimo atque mellifluo Cordi Jesu emendanda, perficiendaque. Maxime enim id expetit Cor illud amantissimum, & semper paratum est imperfecta tua excellentissimo modo perficere. Rursus in instit. Spirit: c. 9. Asceta, inquit, opera & exercitia sua, pio mellifluoque Cordi Domini Jesu, quod divinitatis Cordi inseparabiliter unitum est, & unde omne

S 2 bo-

» bonum promanat, emendanda atque perficienda com-
 » mendabit. Iterum in farrag. utiliss. instit. sub finem,
 inter illa documenta quæ notatu digna inscribit, idem
 » docet his verbis. Sæctator vitæ spiritualis, opera &
 » exercitia sua divino Cordi Jesu Christi emendanda
 » perficiendaque commendet. Item in scriniolo spirit.
 » Sic Deum Patrem orat: Pater Cœlestis! ego pro fri-
 » gida & misera cordis mei ariditate, offero tibi fervida
 » desideria, ardentissimumque amorem Cordis dilecti
 » filii tui Jesu Christi. Denique in articulis vitæ Chri-
 » sti, articulo 23. de Corde Jesu ita loquitur. Utinam
 » hoc Cor suavissimum, hoc amœnum beatitudinis
 » gazophilacium sit mihi in morte salus & solatium,
 » & post mortem æternum domicilium. Alia ejusmo-
 di non pauca, de Corde Jesu, in operibus ejusdem
 Blossii reperiuntur, ex quibus non obscure intelligitur,
 quanti faceret praxim illam toties a se inculcatam.

P R A X I S I I.

Ex Lanspergio desumpta.

Joannes Lanspergius, ob eximiam pietatem justus
 cognominatus, ex ordine Carthusiano, doctrina &
 usu rerum spiritualium commendatissimus, qui sub
 initium sæculi 1600. floruit, quid de cultu Cordis
 Jesu sentiret, declaravit in eo opusculo, quod, *pha-*
Lib. 1. part. 5. initio. *retra divini amoris Apostolicæque perfectionis*, intcri-
 ptum voluit. Ubi de cultu Cordis Jesu ex instituto
 » tractans, hæc habet. Ad venerationem Cordis piis-
 simi

fimi D. N. Jesu Christi amore & misericordia exube- «
rantissimi, studeas te ipsum excitare, ac sedula devo- «
tione ipsum frequentare: illud osculando & mente in- «
troeundo. Per ipsum petenda petas, & exercitia tua offe- «
ras: quia charismatum omnium est apotheca, & ostium «
per quod nos ad Deum, & ipse ad nos accedit. Itaque «
figuram aliquam dominici Cordis... ponas in loco ali- «
quo, per quem saepius transire debeas, qua saepius exerci- «
tii tui, & amoris excitandi in Deum, admonearis... posses «
etiam, urgente devotione, internam figuram hanc, id «
est Cor Domini Jesu osculari, & animo tuo pervadere; «
quasi verum deificum Cor Domini Jesu sub labiis «
habeas osculandum: in quod Cor tuum imprimere «
gestias, atque spiritum tuum immergere, absorberi- «
que desideres: videarisque tibi, ex gratioso corde ipsius «
attrahere in cor tuum Spiritum ejus, gratiam quoque «
ejus & virtutes, ac prorsus quicquid fuerit ibi salutare; «
quod mensuram excedit. His enim omnibus Cor Jesu «
exuberantissime scatet. Expedit autem & valde pium «
est, Cor Domini Jesu devote honorare: ad quod in omni «
necessitate confugas: unde quoque consolationem & «
omne auxilium haurias. Nam ubi cunctorum te mor- «
talium corda deseruerint, ubi imposuerint tibi: secu- «
rus esto, hoc fidelissimum Cor te non decipiet, nec «
derelinquet. «

Ex P. Alvare de Paz.

P. Jacobus Alvares de Paz e Soc. Jesu, in via spiritali, quam tot excellentissimis libris demonstravit, dux peritissimus, vitæque sanctitate insignis, quid de cultu Cordis Jesu sentiret, expressit, cum in aliis operum suorum locis, tum vero præcipue tom. 3. l. 4. part. 2. Exercit. 2, ubi exercitium ad Cor Jesu specialiter venerandum præscribens, hæc habet. Cona-
 „ beris intrare in Cor Domini Jesu, ipsumque confi-
 „ derare quale sit: ut ad ipsius similitudinem cor tuum
 „ efformes. Cor istud sanctissimum est via, per quam
 „ venimus ad æternam mansionem, quæ est Christi di-
 „ vinitas: & ostium per quod ingredimur ad contem-
 „ plationem divinitatis; ut ergo possis ad contempla-
 „ tionem & amorem divinitatis ascendere, in Cor
 „ istud Domini, omnium cordium sanctissimum atque
 „ mundissimum, intenta consideratione penetrare cura-
 „ bis; ut simile Cor, aspirando in oratione, & laboran-
 „ do in actione, habere coneris. Tum, in certa qua-
 „ dam praxi, quam in eodem loco subjungit, in hæc
 „ verba prorumpit. O Salvator hominum Christe Je-
 „ su, cujus opus redemptio nostra est: cujus imitatio to-
 „ ta perfectio est; aperi mihi obsecro sanctissimum Cor
 „ tuum, januam vitæ, & fontem aquæ vivæ, ut per il-
 „ lud ad tui notitiam ingrediar, & aquam veræ virtutis
 „ omnem sitim rerum temporalium extinguentem bi-
 „ bam, &c.

PRA-

S. Gertrudi, a Deo revelata.

Quanto studio & affectu S. Gertrudis divinissimum Cor Jesu, Deo afflante, profecuta sit, superius c. 1. l. 2. dictum est. Hic aliquid dictis addendum. Libro 3. insinuationum seu revelationum cap. 25. hæc leguntur. Alia vice, quum Gertrudis studeret orando singula verba cum attentione proferre: & in hoc, ex humana fragilitate sæpius impediretur: ob eam rem mœsta, dixit intra se: Quis vero ex tali studio provenire fructus possit, cui tanta inest instabilitas? Cujus mœrorem Dominus non patiens, obtulit ei Cor suum deificatum, dicens: ecce Cor meum dulcissimum, venerandæ Trinitatis organum, oculis mentis tuæ objicio, cui omnia quæ per te minus implere sufficis, fiducialiter pro te supplenda commendabis: & sic omnia coram oculis meis apparebunt summe perfecta... Cor meum deinceps semper aderit tibi, ad hoc ut omnes negligentias tuas qualibet hora pro te suppleat.

Eodem illo lib. 3. c. 28. hæc habentur. Dixit Dominus ad Gertrudem: respice ad Cor meum: hoc erit tibi templum. Quære autem in cæteris Corporis mei partibus, alias quasi officinas, in quibus vitam degas: Corpus enim meum erit tibi impofterum pro clauſtro. Ad quod illa: Domine, nihil est quod quæram amplius aut eligam, quia tam suavem ubertatem in Corde tuo dulcissimo (quod dignaris templum meum dicere) inveni, ut extra illud nullam quietem admittere possim.

PRA-

P R A X I S V.

*Venerabili Matri Mariae de Incarnatione ex ordine
sanctimonialium divae Ursulae, Deo revelante,
tradita.*

Hæc ipsa est sanctimonialis totâ Galliâ vitæ sancti-
tate celeberrima, omnibus gratiæ donis mirabiliter in-
signita, altera Theresia dicta, quæ nova prorsus admi-
rabilique vocatione, Dei monitu, ac superiorum per-
missu, invicto animo maria trajiciens, in plagas Ca-
nadenfes anno 1640. se contulit; ibique Monaste-
rium feminis barbaris in fide educandis destinatum,
fundavit. Quo opere, labore ingenti, consummato,
ipsa, barbaris illis feminis instituendis, zelo plane
apostolico, ad senium & mortem usque perseveravit.
Porro hæc eximiis virtutibus adeo excelluit, tot tan-
tisq; coelestibus gratiis abundavit, tam sublimibus a
Deo communicationibus ac donis ornata fuit, ut ejus
animæ rectores animo reputantes, quantum utilitatis
& fructus ex illarum gratiarum cognitione ad Dei glo-
riam, publicumque Ecclesiæ bonum, aliquando exi-
stere posset, non dubitaverint idem illi præceptum im-
ponere, quod olim Sanctæ Theresiæ impositum fuisse
legimus: nimirum ut vitam ipsa suam, beneficiaque
a Dei bonitate accepta, manu sua conscriberet. Pæ-
ruit illa, ut decebat, vitam scripsit suam: quæ postea,
ea mortua, in lucem, cum Doctorum & Superio-
rum approbationibus, non sine legentium admira-
tione

tione edita est. Eo quippe stylo res suas conscripsit, ut facile appareat, (id quod ipsa fatis innuit) afflante numine, verbaque Spiritu Sancto subministrante, opus injunctum perfecisse. Neque enim humana mens, rebus quæ his scriptis continentur, utpote ab humano sensu intelligentiaque remotissimis, tam sublimiter tamque dilucide tractandis, par ullatenus censeripotest.

Hæc igitur sanctimonialis, quod ad rem præsentem attinet, Cor Jesu maximo affectu constantissime ad mortem usque venerata est: & quidem eo tempore ac ætate, quum de hoc cultu nostro, utpote nondum cognito, altum in Ecclesia silentium tenebatur. Quo pacto autem cœlesti revelatione didicerit Cordi Jesu cultum adhibere, ipsa in hunc modum refert. lib. 2. c. 10. & iterum l. 3. c. XIII. in additione.

Crescebat in dies magis ac magis hoc meum vehementissimum de amplificatione regni Jesu Christi desiderium, precibusque ardentissimis de hoc negotio agere apud Patrem æternum non cessabam. Accidit autem nocte quadam, quum super ea re, more meo, cum Patre æterno in oratione tractarem; ut, subita in animo meo oborta luce, perspexerim ac senserim, me a divina majestate æquis auribus non audiri: Deumque Patrem, contra solitum, meis precibus minime tangi. Pupugit acerrime hæc infusa cognitio cor meum, miraue anxietate vexavit: omnia patiscupiissem, ut id quod in me deerat ad Patris æterni cor emolliendum, divina bonitas largiretur; ut sic de-

T

mum

» mum rem, quam enixissime petebam æquissimamque
 » esse sentiebam, obtinere possem. Hoc equidem apud me
 » interius certo cognoscebam, preces meas Deo esse gra-
 » tas; sed eum tamen ut se exorari pateretur, aliquid
 » præterea ex me cupere, quo me carere sentiebam.
 » Ego vero me ad illius pedes abjiciens, atque in abyf-
 » sum vilitatis meæ quantum poteram memet immer-
 » gens, optabam vehementissimo desiderio, ut hoc
 » ipsum quod mihi deerat, donare summa majestas di-
 » gnaretur; ut exaudiri tandem possem. Tum vero
 » repente divinæ lucis radium in animam meam illabi
 » sensi: quem hæc vox statim secuta est. PETE A
 » ME PER COR JESU FILII MEI AMANTISSI-
 » MI: PER ILLUD EXAUDIAM TE, ET IMPE-
 » TRABIS QUÆ POSCIS. Porro ex illa hora ac
 » momento, Spiritus quo anima mea regebatur, huic
 » me divino adorandoque Cordi tam arctissime con-
 » junxit; ut jam nec loqui, nec spiritum ducere, nisi
 » per illud possem. Novas quotidie in hoc diviniſſimo
 » Corde Jesu gratiæ infusiones experiebar, quas neque
 » calamo, neque lingua exprimere fas est.

Ex illa die, quotidianum exercitium erga Cor Jesu
 usurpare cœpit: cui nunquam se defuisse, 30. anno-
 rum spatio quos supervixit, confitetur, in epistola quæ
 lib. 3. ejusdem vitæ c. 13. in additione refertur, in
 » hæc verba: A me petis, ut de quibusdam pietatis of-
 » ficiis mihi familiaribus te participem faciam. Non es
 » nescius, me illa exercere vix posse, quæ certis ac defi-
 » nitis actionibus continentur. Fatebor tamen ingenue,
 unum

unum esse præ cæteris, quod ab ipso Domino acce-
ptum habeo, in quo triginta jam ferme annos me
exerceo, erga sacrosanctum & supreme adorandum
Cor Jesu. Ratio autem quæ me impulit ad hoc exer-
citium amplectendum, si scire cupis, hæc fuit. No-
cte quadam quum aliquid a Patre æterno maxima
contentione peterem (Hic summam repetit quæ mo-
do citata sunt, tum hæc addit.) Meæ internæ faculta-
tes omnes jam tunc huic sacrosancto Cordi tam inti-
me fuere conjunctæ, ut Patri æterno loqui amplius
non valerem, nisi per Cor Jesu. Ab illo tempore dies
singulos vespere claudio pia ad Cor Jesu exercitatione:
cui nunquam me defuisse memini, nisi fortasse neces-
sitate compulsus. Et quidem, si audire libet, en ferme
exercitium meum ad Cor Jesu, & rationem quam te-
nere soleo Patrem æternum alloquens.

Per Cor Jesu mei, vitæ meæ, veritatis & viæ,
ad te accedo O Pater æterne! Per hoc adorandum
Cor, te adoro pro iis omnibus hominibus qui te
non adorant: Te amo pro his omnibus qui te non
amant: te Deum agnosco pro iis omnibus qui volun-
tarie excæcati te agnoscere negligunt. Cupio homi-
num omnium erga te obligationibus & officiis maje-
stati tuæ per hoc divinissimum Cor satisfacere. To-
tum orbem mente circumeo, animas requirens pretio-
so sponsi mei redemptas sanguine, ut pro iis per hoc
sacrosanctum Cor tibi satisfaciam: eas complector, ti-
bique per Cor Jesu offero: eorum ad te conversio-
nem per illud ipsum Cor summissime peto. Heu!

» ne permittas, Jesum meum ab illis diutius ignorari.
» Fac ut pro illo vivant, qui pro illis omnibus mortuus
» est. Cernis equidem, divine Pater, eas nondum cer-
» te vivere. Ah! fac per hoc divinum Cor Jesu, fac
» obtestor, ut vivere tandem incipiant. Offero maje-
» stati tuæ super hoc sanctissimum Cor N. N. fervos
» tuos. Peto per divinum sponsum meum, ut eos ejus
» spiritu repleas: utque auspice eodem illo sacrosancto
» Corde, tecum esse mereantur in æternum. Tum ser-
» monem dirigens ad verbum ipsum incarnatum, sic
» ajo. Scis utique dilecte mi, id omne quod Patri tuo
» per divinum Cor tuum dicere cupio: atque hæc omnia
» quum dico Patri tuo, tibi etiam ipsi dico: quia Tu
» in Patre, & Pater in Te est. Hæc igitur omnia cum
» illo perfice. En quale sit meum ad Cor Jesu exerci-
» tium. Deinde considerans, quantum debeam Verbo
» incarnato, in hunc modum orare pergo. O mi divi-
» ne sponse, quid tibi rependam pro tuis innumeris in
» me collatis beneficiis: tibi utique gratias agere volo
» per divinissimam matrem tuam. Cor sacrosanctum
» hujus SS. Matris tibi offero, quemadmodum Patri
» æterno tuummet obtuli. Per hoc sacrosanctum Cor
» Matris tuæ, tanto tui amore succensum, te amo: hæc
» sacra ubera quæ fuxisti, hunc uterum in quo habita-
» re voluisti tibi offero, ut pro omnibus acceptis bene-
» ficiis gratias agam; atque etiam pro vitæ meæ emen-
» datione, & animæ meæ sanctificatione. Tum deni-
» que ad B. Virginem me convertito, & quicquid affectus
» suggerit fundo.

PRA-

P R A X I S V I.

*Deducta ex visione coelesti habita ab illa Virgine
Parodiensi supra memorata.*

Dum aliarum sanctarum feminarum visiones coelestes ad Cor Jesu spectantes referimus, omittenda sane non est Virgo illa sanctimonialis Parodiensis, cujus opera Jesus uti voluit, ut Cordis sui diviniissimi cultum his temporibus excitaret. De qua quum jam multa superius dixerimus, unum dumtaxat huic loco accommodatum, adjungemus. Hæc igitur ad animæ suæ rectorem scribens, sic loquitur: Quod pertinet ad beneficia singularia ex Corde Jesu in me profecta, adeo multa sunt, ut vix animum inducere possim ea singulatim enumerare. Obedientiæ porro, quæ me hæc scribere cogit, facturam me satis existimavi, si pauca hæc quæ subjicio declararem. Die quodam S. Joannis Evangelistæ sacro, postquam ab amantissimo Domino gratiam accepissem illi propemodum similem, quæ in ultima cæna dilecto discipulo contigit: menti meæ Cor illud sacrosanctum objectum est, lucis radios miro splendore spargens undequaque, crystallicque instar pellucens, in throno qui totus ex igne flammisque constare videbatur veluti sublime: vulnus lancea factum distincte apparebat: spinea corona Cor cingebat: Cruxque in superiori parte eminebat. Quæ Dominicæ Passionis insignia significabant (rem ipso Jesu declarante) omnia quæ ille pro hominum salute passus

T 3

est,

» est, ex amore profluxisse. Tum, amantissimus Do-
 » minus hæc adjecit: cupere se vehementer, ab homini-
 » bus redamari: seque hoc desiderio excitatum statuis-
 » se Cor suum illis manifestare, huncque thesaurum
 » amoris & misericordiæ, gratiarumque omnium ad sa-
 » lutem & perfectionem conducentium referare: eo fine
 » ut quotquot huic sacrosancto Cordi debitam reveren-
 » tiam & amorem adhibere vellent, infinitis quas com-
 » plectitur divitiis participes efficerentur. Affirmans præ-
 » terea, cultum illum peculiarem Cordi suo delatum si-
 » bi esse acceptissimum: ac propterea velle se, ut ima-
 » go Cordis sui expressa coloribus fidelium oculis palam
 » exponeretur: quo emolliri eorum durities specie tam
 » amabili posset. Pollicens insuper eos omnes qui ejusmo-
 » di imaginem præcipua veneratione colerent, donis cœ-
 » lestibus ex hujus diviniissimi Cordis plenitudine pro-
 » deuntibus, affatim cumulandos.

CAPUT IV.

*Appendix de cultu sanctissimi & immaculati Cordis
 Mariæ Matris Dei Jesu.*

Constituto semel in Ecclesia, afflante Spiritu
 Sancto, cultu ac festo Cordis Jesu; consequens
 erat ut, ejusdem Spiritus instinctu, constitueretur adhuc
 cultus & festum Cordis Mariæ. Hæc porro conse-
 quentia quam justa sit, ac divinis consiliis consentanea,
 apparebit ex sequenti animadversione; qua capitis hu-
 jus

ius initium facere operæ pretium erit. Nulla certe Mariæ gloriosior, nulla servis illius jucundior ac gratior accidere potest. Scilicet, Christus Jesus immenso Matris amore ductus, eam sibi in rebus omnibus conjunctissimam ac simillimam esse voluit; & quantum licuit effecit, perpetua rerum suarum cum illa communicatione. Bona quippe omnia sibi propria, modo quodam mirabili, cum matre, omni tempore, omni loco, omni rerum statu ita divisit, ac partitus est; ut id omne quod ipse natura sua ac proprio jure possidet, illud idem Mater ipsa, filii gratia ac communicatione possideat; quantum naturæ creatæ fragilitas patitur. Prærogativas dico, qualitates, nomina, titulos, privilegia, virtutes, perfectiones, divitias, gloriam, potentiam, imperium, ac denique, quod hic peculiariter intendimus, honores omnes ab Ecclesia delatos. Rem hanc, hominum sane & Angelorum attentione & admiratione dignissimam, atque ad finem a nobis intentum, ut videbitur, accommodatam, paulo attentius perpendamus. Oculos itaque mentis, si placet, in Mariam convertamus: hancque ipsius cum filio indissolubilem conjunctionem, primo, ante sæcula condita inspiciamus. Nimirum in decretis divinæ Providentiæ: cujus primum ac præcipuum opus, Jesus ipse utique fuit, simul cum Virgine Matre. Hæc, ab æterno ante omnem creaturam, simul cum filio præcognita, præelecta, prædestinata. Hæc, cum filio causa finalis saltem secundaria productionis rerum omnium: nam omnia propter Filium & propter Matrem simul,
con-

condita esse, indicant cuncta illa Sapientiæ loca, quæ cum a Patribus, tum ab Ecclesia Mariæ constanter Eccli. 24. adaptantur. *Prodivi primogenita ante omnem creaturam. Proverb. 8. ram. Dominus possedit me in initio viarum suarum... ab Aeterno ordinata sum... nondum erant Abyssi & ego jam concepta eram... quando præparabat coelos aderam. (nimirum ut causa finalis.) Cum eo eram cuncta componens. &c.*

Mirum fane accidere debet, quod ista divinæ Sapientiæ oracula, Verbum æternum proprie respicientia; Mariæ, ab ipsa veritatis magistra Ecclesia, palam ac publice accommodentur: præsertim quum ejusmodi publica accommodatio, non sine peculiari Spiritus sancti Ecclesiam assidue dirigentis inspiratione, facta fuisse credenda sit. Quid vero Spiritus sanctus, quid Ecclesia significare voluere, dum eisdem præcise coloribus ac lineamentis Matrem adumbrarunt, quibus Filius a divina sapientia in Scripturis effingitur: nisi hanc quam dicimus admirabilem Filii cum Matre conjunctionem, ac similitudinem in omnibus tum creationis operibus, tum redemptionis mysteriis: communem quodammodo utrique tribuentes potestatem, ac dominationem super omnes creaturas; communemque influxum gratiarum ad salutem & perfectionem conducentium?

Jam si eandem sanctissimam Virginem post rerum productionem considerare pergas, conjunctionem illam seu similitudinem cum Filio, ab ipso statim mundi exordio, ac deinceps in toto veteri testa-

men-

mento expressam perpetuo reperies: in promissionibus Patriarchis a Deo factis: in oraculis Prophetarum: in figuris ac symbolis antiquæ legis. In his enim pene omnibus Mariam invenies cum filio promissam, prænunciatam, figuratam.

Verum hæc conjunctio nusquam admirabilior apparuit, quam in lege nova: in ipsa videlicet rerum prædictarum ac promissarum executione. Hic velim consideres Verbi incarnati mysteria omnia, Incarnationis, Nativitatis, Infantia. &c. in omnibus ac singulis Matrem ita cum Filio junctam reperies, ut nihil esse conjunctius possit. In Incarnatione, Verbum divinum se in Matris visceribus menses novem ita condidit, ut rem unam & eandem, juxta humanum loquendi morem, cum illa quodammodo constituere visus sit. Infantiam totam inter brachia Matris transegit, virgineo sinu perpetuo fatus, affixusque sacris uberibus. Vitam privatam cum Matre 30. ipsos annos consumpsit, eodem tecto, eadem mensa, iisdem bonis, eadem fortuna utens: imo Matris imperio, filiorum more, subditus & obediens. Ecquæ major aut magis intima conjunctio esse, aut etiam fingi possit? Similem plane reperire est in aliis omnibus Christi seu prædicantis, seu patientis, seu resurgentis mysteriis. Etenim labores omnes suos, dolores, opprobria, gaudia, ita filius matri communicavit; ut omnia sibi cum illa esse communia, semper & ubique voluerit, & ostenderit.

Sed ad majora transeamus: hanc Mariæ cum Filio assimilationem contemplemur in virtutibus, perfe-

V

ctio-

ctionibus, prærogativis, nominibus, titulis, qualitatibus, privilegiis, potestate, imperio, gloria, ac demum in honoribus ab Ecclesia utrique delatis. Et primo quidem in virtutibus. Jesum itaque ex una parte considera, hominum omnium humillimum, mitissimum, patientissimum, obedientissimum, castissimum, innocentissimum, charitate ac misericordia plenissimum, denique sanctissimum: ex alia Mariam conspice Filio in eisdem virtutibus ita similem, ut ipsa quoque homines omnes humilitate, mansuetudine, patientia, obedientia, castitate, innocentia, charitate, misericordia, sanctitate, infinito quodam intervallo vincat ac superet.

2°. In titulis ac qualitatibus. Vide quam exacte respondeant Matris qualitates ac tituli, qualitatibus ac titulis Filii. Jesus Rex noster: Maria Regina nostra. Jesus Dominus noster: Maria Domina nostra. Jesus advocatus & mediator noster: Maria advocata ac mediatrix nostra. Jesus Pater noster: Maria Mater nostra. Jesus spes nostra, vita nostra, refugium nostrum, auxilium & solatium nostrum: Maria spes nostra, vita nostra, dulcedo nostra, refugium, solatium, & auxilium nostrum. &c.

3°. In prærogativis ac privilegiis. Jesus natura impeccabilis: Maria impeccabilis gratia. Jesus omni peccato tum originali tum actuali jure proprio immunis: Maria immunitate eadem singulari privilegio gaudens. Jesus author gratiæ: Maria Mater gratiæ. Jesus misericordiæ Pater: Maria misericordiæ Mater. Jesus virgo: Maria virgo. Jesus in sepulchro incorruptus:

ptus: Maria eadem post mortem prærogativa donata. Jesus a mortuis tertia die resurgens: Maria eodem dierum spatio ipsa quoque a mortuis rediviva. Jesus in cœlum corpore & anima ascendens: Maria eodem modo in cœlos assumpta. Jesus ad dexteram Patris sedens: Maria ad dexteram Filii collocata. Jesu omnis potestas a Patre data: Mariæ omnis quoque a Filio potentia concessa. Pater gloriam omnem suam & imperium cum Filio divisit: Filius hanc ipsam gloriam & imperium Matri secum voluit esse communia.

4°. Denique in honoribus ab Ecclesia Jesu ac Mariæ delatis: quod ad rem hujusce capitis propriam proxime pertinet. Scilicet nullum est obsequii aut officii genus ab Ecclesia ad honorem Filii institutum, cui simile ad Matrem venerandam inductum non reperiatur. Orbem terrarum mentis oculis perlustra, & cum debita admiratione animique voluptate recognosce, nullam esse mundi partem, ubi Jesu nomen cognitum ac prædicatum sit; quin ibidem Mariæ nomen simul cum Filii nomine annunciatum quoque fuerit. Nullam esse gentem quæ Jesum Dei Filium agnoverit; quin Mariam indivisim Dei Matrem confessa, ac venerata sit. Templum nullum Jesu consecratum fuisse; in quo monumentum aliquod ad Mariæ gloriam constitutum non inveniatur. Neminem in Ecclesia extitisse, qui amore Jesu singulariter arserit; quin ardore simili erga Mariam incensus fuerit: quod omnium Sanctorum exempla declarant. Ut omnino dicere liceat, Jesum neque coli, neque amari voluisse

sine perpetuo Matris consortio. Cerne, ut Mariæ nomen in ore fidelium, a nomine Jesu inseparabile sit. Ut Matris præconia cum Filii laudibus quotidie in divinis officiis misceantur & confundantur. Ut mysteria omnia vitæ Christi, ab incarnatione incipiendo usque ad Ascensionem, totidem solemnitatibus ab Ecclesia celebrentur: & quomodo idem honor, cunctis mysteriis vitæ sanctissimæ Matris, a Conceptione ad Assumptionem, similiter deferatur. Nullam demum in Ecclesia exoriri novam festivitatem, nullum officium, aut exercitium ad honorem & cultum Filii; quin similis continuo festivitas, officium, aut exercitium ad honorem & cultum Matris excitetur, & inducatur: exemplo sint, festivitates Nominis Jesu: Nominis Mariæ. Gaudiorum Jesu: gaudiorum Mariæ. Excellentiarum Jesu: Excellentiarum Mariæ. Dolorum & Passionis Jesu: Dolorum & Passionis Mariæ. Quod in aliis similibus celebritatibus, & exercitiis, constanter & absque variatione in Ecclesia factitatum, attentus quisque lector reperiet. Ergo, ut tandem id quod intendimus, quodque initio hujusce capitis asseruimus, concludamus: semel instituto cultu ac festo Cordis Jesu, consequens erat juxta consuetam Spiritus sancti in Ecclesia gubernanda Providentiam, ut similis cultus seu festum ad honorem Cordis Mariæ institueretur.

Et vero ita factum esse gaudemus: jam enim suavissimus ille Cordis Mariæ cultus, totâ Europâ una cum cultu Cordis Jesu propagatus est. Imo ita rem Jesus disposuit, ut primum templorum omnium, in suimet

Cor-

Cordis honorem excitatum (quod fuit Constantiis castris in Normannia in seminario Episcopali) illud idem in honorem Cordis Mariæ simul dedicatum sit: atque uno eodemque momento, utrique sanctissimo Cordi simul & indivisim honos adhiberi cœperit. Namque ibidem, in amborum honorem, festum solemni pompa per octiduum celebratum est: constitutaque confraternitas sacris Cordibus assidue colendis destinata: quam Clemens X. Sum. Pont. brevi Indulgentiarum decoravit. an. 1674. die 4. Octob. Pontif. 5. Clemens IX. eundem favorem jam impertierat, anno 1668. 28. April. Abbatiae regiae S. Cæsarii in civitate Arelatenfi: in qua singulis annis, Cordis Mariæ festum solemni ritu celebratur. Ex eo vero tempore, sanctissimus ac suavissimus cultus in aliis plurimis civitatibus, Provinciis, ac Regnis dilatatus est; in Gallia, Belgio, Germania, Polonia, Bohemia, Lituania. In Ecclesiis tum sæcularibus, tum regularibus virorum ac mulierum: ut patebit ex indice Brevium Indulgentiarum, variis confraternitatibus sub illo sacro nomine constitutis, a summis Pontificibus concessorum: quem sub finem secundæ partis exhibebimus. Demum hoc loco omittendum non est; ordinem S. Benedicti in Gallia, officium divinum ad honorem Cordis Mariæ proprium ac peculiare concinnasse, sub ritu 2. class. 8. Februarii recitandum: quemadmodum de Corde Jesu supra retulimus. Quod, ex additamento Breviarii hujus Ordinis proprii, Parisiis apud Petrum de Bats via Jacobea edito, certissime constat.

Jam si rationibus agendum sit, ad persuadendum quanta sit hujusce cultus erga Cor Mariæ soliditas, æquitas, suavitas, utilitas, sanctitas, non aliis certe utemur argumentis, quam illis ipsis quæ superius attulimus, quum de Corde Jesu disseruimus. Etenim ubi a Corde Jesu discesseris, quid demum reperies aut sanctius, aut dulcius, aut nobilius, aut sublimius, quam Cor Mariæ? Quod quum simillimum sit Cordi Jesu; quicquid de hujus excellentia dictum est, c. 1. l. 2. Cordi Mariæ accommodatum, ejus quoque excellentiam commendabunt. Sive enim hanc excellentiam metiri velis ex dignitate personæ: sive ex perfectione animæ, cui Cor conjunctum est: sive ex gratiis infusis: sive ex virtutibus, quarum sedes est atque origo: sive ex functione, ad quam factum destinatumque est, nimirum ut amore Jesu ineffabili, indefinenter ac in æternum arderet: sive demum ex gloria, quam suis affectionibus Deo creat: evidens est, nihil existere inter puras creaturas, seu in Coelo, seu in terra, hoc virgineo corde perfectius, pretiosius, sanctius, excellentius, Deo & Jesu Christo gratius. His adde nihil esse nostri amantius, aut in nos beneficentius. Agitur enim de Corde Matris nostræ, Dominæ nostræ, Reginae nostræ, Advocatæ nostræ, Auxilii nostri, Refugii nostri, Consolationis nostræ. Agitur de Corde amore nostri gladio doloris transfixo, cunctosque Cordis Jesu dolores pro nostra salute susceptos, affatim participante. Hæc si quis attente consideraverit, ac luce divina perfusus perpenderit, sentiet profecto fatebiturque,

que, nihil esse veneratione, & amore nostro dignius, sanctissimo Corde Mariæ. O si venter qui Jesum portavit beatus est: Si beata ubera quæ lactaverunt, ac proinde veneratione dignissima: Quid amabo, dicendum de Corde, quod amavit?

Cogita nunc, si Pater æternus in cultu Cordis Filii sui, ut supra vidimus, tantopere sibi complacet: dubitari non posse, quin ei gratissimus etiam accidat cultus Cordis Mariæ: ob mutuam utriusque sanctissimi Cordis conformitatem. De Jesu vero, quis dubitet venerationem Cordi sanctissimæ ac dilectissimæ Matris adhibitam, ipsi debere esse gratissimam: quum in eo sacrosancto Corde amore sui ineffabiliter incenso, super omnia creata suavissime conquiescat?

Neque desunt ad hæc confirmanda, exempla Sanctorum; imo etiam divinæ revelationes. In operibus *Edit. Venet.*
B. Mechtildis, de cujus eximia sanctitate supra dixi- ^{1558.}
mus, hæc habentur. lib. 1. c. 54. Post hæc datum est «
ei salutare Cor Virginis gloriosæ, in his septem arti- «
culis, in quibus nobis utilissimum fuit præ omnibus «
cordibus, post Christum: & 1º. In desiderio quod præ «
omnibus Patriarchis & Prophetis maxime habuit ad «
Christi humanitatem. 2º. In amore, quia per amo- «
rem ardentissimum & humillimum Mater Dei est ef- «
fecta. 3º. In dulcissima pietate, qua tam affectuose «
parvulum Jesum enutrivit. 4º. In studiosa conserva- «
tione verborum Christi. 5º. In exemplo patientiæ «
passionis Christi. 6º. In sedula oratione & desiderio «
pro Ecclesia. 7º. Quod quotidie proficit in cœlo apud «
fan-

sanctissimam Trinitatem nostra desideria promovere.

In revelationibus S. Gertrudis hæc de Corde Mariæ leguntur. lib. 4. c. 3. Videbatur blandus ille ac floridus puellulus (Jesús) æterni Patris Filius unicus, Cor Matris Virginis cum summa voluptate fugere. Quo dabatur intelligi, quod sicut Christi humanitas virgineo lacte nutriebatur: ita ejus divinitas suavissime in hoc innocentissimo & amantissimo Corde conquiescebat, eoque frui delectabatur.

Eodem lib. 4. c. 12. hæc referuntur. Tempore Matutini dum cantaretur *Ave Maria* visum est illi (Gertrudi) tres quasi rivulos prorumpere, unum ex Patre æterno, alterum ex Filio, tertium ex Spiritu Sancto, qui Cor Virginis Matris penetrarunt: ex quo deinde egredientes, cum vehementi impetu, unde primo processerant, revertebantur. Quo influxu sanctissimæ Trinitatis in beatam Virginem significabatur, eam post Patrem esse potentissimam, post Filium sapientissimam, post Spiritum sanctum benignissimam.

Vidimus supra, venerabilem illam Matrem Mariam de Incarnatione, Dei donis, ac virtutibus eximiis ornatissimam, solitam esse, Cor Mariæ a Corde Jesu in suo cultu nunquam disjungere; sed utrumque simul, instinctu divino, venerari: utens apud Jesum Corde Mariæ, eadem ratione, qua Corde Jesu apud Patrem æternum uti consueverat. Fuit mos B. Hermani, Ordinis S. Dominici, singulis diebus Cor Mariæ salutare, ejusque in honorem salutat. Angelicam recitare. Denique Virgo illa Parodiensis, de qua toties mentio fa-

facta est, Cordis Jesu studiosissima, simili prorsus affectu Cor Mariæ complectebatur. Hinc haud dubie P. Claud. la Colombiere suum erga Cor Mariæ studium haussit: ut patet ex oratione, quam ad sacrosancta Corda Jesu & Mariæ, in exercitiorum suorum diario conscripsit.

Nos itaque his exemplis atque rationibus adducti, cultum sacrosancti Cordis Mariæ, a cultu divinissimi Cordis Jesu ne separemus; Cor utrumque sanctissimum æque ac suavissimum intimis præcordiis complectamur, veneremur, diligamus: utrique nos totos tradamus & consecremus. Adeamus ad Patrem æternum per Cor Jesu: ad Jesum vero ipsum per Cor Mariæ. Per Cor Jesu reddamus Deo Patri quæ infinitæ illius majestati, justitiæ, misericordiæ debemus. Per Cor Mariæ reddamus Filio, quæ infinitæ illius dignitati, clementiæ, beneficentiæ, benevolentiæ & amoris immenso debemus. Omnia a Patre æterno impetrabimus per Cor Jesu: a Jesu ipso per Cor Mariæ cuncta pariter consequemur.

CAPUT ULTIMUM

Exercitia ad cultum Cordium JESU & MARIÆ pertinentia.

QUOD in aliis omnibus pietatis officiis consuetum est, in hoc certe non omittendum: ut pias quasdam orationes, precationesque in honorem Cordium Jesu ac Mariæ adjungamus. Quan-

X

quam

quam enim in cultu nostro, affectum animi sequi præstet, quam formulæ cuiusdam scriptæ scrupulosius adhærere: tamen ejusmodi formulas ad exemplum & imitationem apponere consultum semper visum est.

Exercitium laudis & adorationis ad Cor JESU.

O Cor Jesu divinissimum, hominum atque Angelorum adoratione dignissimum! Tu, æterno Verbo indissolubili nexu conjunctum. Tu, summi Dei verum Cor: ipso Deo dignum: Dei sanctitate sanctum. Divinæ bonitatis, charitatis, misericordiæ vere particeps: cujus omnes affectiones & sensus infinitæ Dei majestati condignas esse necesse est. O Cor ineffabile ac vere incomprehensibile, infinitis laudibus infinitisque obsequiis merito prosequendum! Tu, virtutum omnium origo. Tu, donis omnibus cœlestibus cumulatissime ditatum. Tu, bonorum omnium fons inexhaustus. Tu, æternæ & increatæ charitatis dignissima sedes. Tu, sola victima divinæ justitiæ digna: iræ divinæ placandæ sola potens ac sufficiens. Tu unum, amore divinæ bonitatis ipsa digno, arsisisti: in te uno demum sanctissima Trinitas super omnia sibi complacuit. Tu, Ecclesiæ necessitatibus mira dispensatione providens, charitate multorum refrigerante, eam hoc tanto munere ditare voluisti, ut amoris thesauros in te reconditos, in eos qui se tibi devovere vellent, effunderes. O me fortunatum! Quem tua licet indignum misericordia harum tamen divitiarum participem

pem esse voluisti: cognitionem tuorum mirabilium infundendo, meque ad cultum tuum alliciendo. Ad te igitur supplex accedo, O Cor millies adorandum! Tu, me, justissimum laudis & adorationis tributum tibi debitum, deferre conantem adjuva: atque in devotorum tuorum numerum adscribi ardentem cupientem admitte. Ecce infinitam tuam dignitatem & excellentiam pronus agnosco. Te quam possum demississime veneror & prostratus adoro. Verum quum plane sentiam, te, vilibus affectionibus meis, pro dignitate honorari nequitiam posse; ut impotentiae meae quoquomodo & quoad licet suppleam, laudes & honores tibi ab omnibus Angelis & Sanctis in caelo delatos offero. Majus etiam aliquid, ac te dignius deferre audeo: videlicet Cor immaculatum Mariae, quod unum ad te colendum praeter omnibus ceteris aptissimum est. Affectiones ergo meas omnes hujus sanctissimi Cordis affectionibus conjungo: hocque fretus adjutorio ac societate me tibi totum offero, meaque omnia tuae gloriae penitus confesco. Tu vota clemens exaudi, ac perfice. Amen.

Exercitium amoris ad Cor JESU.

O Cor amantissimum Jesu, adorandis Filii Dei perfectionibus, amabilissimas Filii hominis perfectiones ineffabili modo conjungens! Tu, cordium omnium nobilissimum, generosissimum, latissimum, liberalissimum, magnificentissimum; simulque mitissimum,

humillimum, purissimum, innocentissimum, patientissimum, misericordia exuberantissimum, denique ardentissima erga homines charitate plenissimum. Tu, Cor Redemptoris nostri, Benefactoris nostri, Amici nostri, Fratris nostri, Patris nostri, Sponsi animarum nostrarum. Tu, immaculatæ Virginis Matris nostræ purissimo sanguine formatum: Tu, principium vitæ humanæ amantissimi Servatoris. Tu, causa & origo pretiosi illius Sanguinis quo redempti sumus. Tu, verus nostrum omnium amator, justos simul & peccatores ineffabili charitate complectens, fons perennis misericordiæ. Tu, amore nostri, grandi vulnere lancea fauciatus. Tu, refugium animarum sanctarum. Tu, grata columbæ requies. Tu, peccatorum nostrorum innocens victima, Dei justitiæ pro nostra salute immensis doloribus immolata. Ecquæ igitur res existere potest, amore nostro ac gratis te dignius? Accipe ergo, O Cor sanctissimum, suavissimum, dulcissimum, amabilissimum, accipe quos offero intimos cordis mei sensus, eosque te dignos effice. Tibi gratias immensas ago pro tua in me & in omnes homines dilectione, innumerisque in nos collatis beneficiis. Me tibi arctissime conjungo: te toto cordis affectu, tenerrimoque præcordiorum sensu complector, & amo. Me tibi totum devoveo, meaque omnia tibi committo. Tibi laus, tibi gloria, tibi gratiarum actio, tibi amor, tibi imperium cordium in æternum. Amen.

Invo-

Invocatio ad Cor JESU.

O Cor Jesu, cordium omnium dominator legitime, imo & unice! Tu, corda nostra tuæ illi tam justæ dominationi penitus subijce, ac jure tuo tota posside. Ingrata etiam atque rebellia clementer & potenter tibi servire compelle. Imperium illud tuum sanctissimum, æquissimum, suavissimum in ea constanter exerce. Fac ut in rebus omnibus voluntati tuæ subiecta, a te nusquam ac nullatenus discrepent. Obsecro etiam te, O Cor sanctissimum, cordium omnium exemplar perfectissimum, ut corda nostra tibi similia, humilitate, mansuetudine, patientia, charitate, reddere digneris. Tu terrestres quibus premuntur cupiditates, cœlestibus tuis affectionibus reprime, expelle, restingue: nutantia confirma: egentia dita: ad res infimas prona erige: inclinata subleva: dura emolli: immunda purifica: frigida, igne illo quo ardes inflamma: imperfecta eorum benigne perfice: demum talia redde, ut te amare, te colere, te imitari valeant, & in æternum te possideant. Amen.

*Pro injuriis Cordi JESU inflictis voluntaria expiatio
ad Cor JESU.*

O Cor Jesu, amore hominum ardentissimum, simulque ob spretum amorem tuum afflictissimum! Nihil a te olim dum in terris ageres prætermisum est, viribus etiam exhaustis penitus atque consumtis, quo

hunc tuum immensum amorem certissimis ac stupendis signis testatum relinqueres: neque tamen tibi, tunc temporis quidquam ab ingratis hominibus præter injurias, repensum est. Tu, eodem in nos amore etiamnum in Eucharistia flagras: non ignotum ut olim, sed plane cognitum, nobisque vicinum ac proximum, nec propterea humanius in hoc mysterio a multis amoris tuo respondetur. Quæ tuæ ergo cogitationes esse debent, qui sensus, quum hos homines a quibus omnia reverentiæ & amoris argumenta expectare jure tuo debebas; in tantum se tibi reverentes ac gratos non exhibere cernis, ut etiam injuriis contumeliisque te in hoc amoris sacramento quotidie laceessant? His ego injuriis & contumeliis vehementer commotus, tibi amantissimo & afflictissimo Cordi supplex accido, veniamque summissime precor. Ingrati animi vitium quo memetipsum reum agnosco, injuriasque amoris tuo a memetipso inflictas, detestor & abominor. Aliorum quoque hominum peccata ac sacrilegia in te commissa odi, & execror. Violatum honorem tuum hac mea summissione ac voluntaria expiatione quoad licet relarcire cupio. Utinam & lacrymis & sanguine, omnia in te perpetrata eluere & abolere penitus possem! Utinam novo quodam & inusitato honoris ac summissionis genere, tot irreverentias, convicia, sacrilegia compensare liceret! O quam præclare mecum agi putarem, si tam iusta de causa vitam profundere possem! Veniam igitur, O Cor Jesu dulcissimum mihi propitius indulge, propositumque animo conceptum
gra-

gratia tua confirma : fixum namque mihi ratumque est , viribus omnibus eniti , ut nulla ex parte honori tibi debito in posterum defim : firmum est irreverentias pristinas , summa reverentia : negligentiam , diligentia : oblivionem tui , frequenti memoria compensare . Denique nihil omittere , quod ad amorem meum gratumque animum testificandum , abolendaque priora peccata conducere arbitrabor . Hoc statuo , hoc firmissime decerno , gratiaque tua adjutus me effecturum confido . Amen .

Oblatio sui suarumque rerum ad Cor JESU.

P. Claud. la Colombiere de quo supra , hujus exercitii author est , in quo nihil immutandum censuimus . Porro oblationis causas in hunc modum Vir Dei præmittit .

Fieri debet hæc oblatio ad honorem Cordis Jesu , quod virtutum omnium sedes est , & gratiarum divinarum fons , animarumque Sanctarum perfugium . Virtutes autem ob quas Cor illud sacrosanctum coli debet , hæ sunt præcipuæ . Amor in Patrem ardentissimus , cum summa veneratione ac summissione conjunctus . Patientia in malis tolerandis infinita . Dolor de peccatis immensus ; pro quibus videlicet justitiæ divinae satisfacere onus ultro in se suscepit . Fiducia dilectissimi Filii propria , pudori ac verecundiæ maximi peccatoris consociata . Commiseratio erga homines terrerrima , & , miseriis nostris nonobstantibus , charitas in nos & amor ardentissimus . Denique in mediis hisce affe-

affectionibus tam variis ac diversis, tamque vehementibus, ut augeri nullo pacto possent, (quippe quæ omnes summum perfectionis gradum attigissent.) Pax tamen summa & tranquillitas, orta scilicet ex conformitate cum divina voluntate tam omni ex parte perfecta, ut quicquid vel zelo ipsius vel amoris, vel alteri cuilibet ex prædictis affectionibus contrarium accideret, quantumcumque demum illud esset, eo ne levissime quidem pertubaretur. In eodem hodie statu versatur etiamnum Cor illud sanctissimum: in primisque summo hominum amore flagrat, tametsi ejus amor homines nequaquam respondeant, nihilque præter contemptum incredibilemque duritiem rependant. Ardet Jesus amore nostri, neque redamatur tamen; imo amor illius ne agnoscitur quidem: nempe hominibus ea dona respicientibus ac dedignantibus, quibus Jesus amorem suum testificari ac declarare solet, ac cuperet. Ego vero, O Cor Jesu mei dilectissimi! Cor adoratione & amore meo dignissimum! tot ac tantas injurias in te commissas, farciendi eluendique desiderio inflammatus, utque ingrati animi vitium quantum in me est fugiam, Cor meum cum omnibus suis affectionibus, ac me denique totum tibi penitus offero tradoque. Testor hoc esse purum ac sincerum desiderium meum, ut ex hac ipsa hora ac momento, mei, mearumque rationum penitus obliviscar: ut sublati omnibus impedimenti in sacrosanctum Cor tuum, quod mihi singulari misericordia refferasti, introire, ibique cum fidelibus servis tuis, vivus ac moriens habitare queam:

er-

ergo amore tui totus incensus, huic divinissimo Cordi libens offero meritum omne, omnemque satisfaciendi vim, quæ inesse poterunt tum Missæ sacrificiis, tum orationibus, tum operibus pœnitentiæ, humilitatis, obedientiæ, cæterarumque virtutum omnium, quæ toto vitæ meæ tempore ad extremum usque spiritum facturus sum. Hæc omnia non solum in laudem & honorem Cordis Jesu fieri volo, sed præterea enixe & summis precor, ut perfectam horum omnium donationem, quam eidem sanctissimo Cordi facio, admittere non dedignetur: ita ut de iis omnibus disponere pro arbitrio possit; ea, cui voluerit attribuendo, aut in quemcumque finem ei placuerit destinando. Atque quum jam animabus in purgatorio detentis concesserim, quicquid in actionibus meis satisfactorium esse potest: cupio ut hoc ipsum animabus illis secundum Cordis Jesu beneplacitum impendatur. Porro quum ejusmodi donatio nullatenus impeditura sit, quominus Missæ sacrificia, cæterasque orationes offerre possim, prout obedientia aut charitas quandoque exigent; tunc, quum alienis bonis, atque ad Cor Jesu pertinentibus usus sim, animus est, ut omnia virtutum opera, quæ tum temporis exercere continget, Cordi Jesu tanquam bona ipsi propria, dicata & consecrata maneant. O Cor sanctissimum, viam obsecro edoce, quam inire debeam, ut mei penitus oblitus, amoris tui puritatem, cujus mihi desiderium infudisti, consequi valeam. Incendor equidem vehementi tibi placendi desiderio: at sentio, me quod cupio nequaquam

Y

asse-

assequi posse sine ingenti auxilio, quod tu solum præstare potes. Perfice igitur in me, O Cor sanctissimum, quicquid tibi acceptum est tuæque voluntati conforme. Sentio equidem repugnare me ac resistere; sed nollem certe, nisi me fallit animus: tuum est præstare omnia, atque perficere: tibi uni sanctitatis meæ (si adipisci tandem contingat) gloria debetur: neque ego alio fine ad sanctitatem aspirare deinceps volo, nisi ut tu demum lauderis, ac glorificeris. Amen.

Exercitium ad Cor MARIE.

O Maria, Mater Dei augustissima, hanc veniam fervulo tuo clemens indulge, ut mihi liceat selectis illis famulis tuis conjungi, qui peculiari cultu & studio Cor tuum immaculatum prosequuntur: ut ipse quoque gratiarum, huic pietatis officio tibi ac Filio tuo gratissimo, affixarum, particeps effici merear.

O Cor Mariæ, omnipotentissimæ Dei manus opus perfectissimum. Cor sanctitate, puritate, nobilitate, sublimitate, Dei Matre dignum: simulque Redemptoris Matre, misericordia, humilitate, charitate, mansuetudine, dignissimum. Tu, fons inexhaustus bonitatis, dulcedinis, beneficentiæ, commiserationis. Tu, virtutum omnium perfectissimarum ac purissimarum exemplar. Tu, Cordis Jesu imago quam simillima. Tu, flammis amoris divini super omnia Seraphim indefinenter & ineffabiliter ardes. Tu, gloriæ Dei plus servis affectionibus tuis vel levissimis, quam alii Sancti

con-

conferre possint cunctis operibus suis maxime arduis & heroicis. Tu, sedes pacis. In te, justitia & misericordia primum osculatæ sunt. In te, concordia inter cœlum & terram tractari, fœdusque inter Deum & hominem iniri cœpit. Tu, homines omnes incenso ac tenerrimo amore complecteris. Tu, illorum miseriis materno semper affectu tangeris. Tu, semper felicitatis nostræ desideriis exarsisti. Tu, dolores immensos pro salute nostra pertulisti. Ergo, O Cor dulcissimum, amantissimum, sanctissimum, tot capitibus veneratione mea, amore, ac fiducia dignissimum, obsequia, quæ amore tui incensus tibi supplex defero, solita clementia admitte. Te, summa qua possum summissione revereor. Maximas tibi gratias ago, quod miseriis meis, pietate plusquam materna commotum, pios in me tam sæpe misericordiæ tuæ effectus effuderis; tamque multis beneficiis ex illo bonitatis thesauro depromtis, affeceris. Ego me hodie devotis tuis, qui in laudibus tuis, cultu & amore delectantur, cupidissime adjungo. Scilicet a divino quo reguntur spiritu edocti didicerunt, te certam esse viam, qua tuto ac recta ad Jesum pervenitur: tuaque potissimum opera nos uti debere, ut officia quæcumque Jesu debita, per te solvamus & impleamus. Per te Jesus adorandus est: per te amandus: per te laudandus, ac benedicendus: per te rogandus: per te placandus: per te omnia nostra ei offerenda, dicanda, consecranda: ut ea demum ratione in omnibus, per te ipsum, imbecillitati nostræ subveniamus, atque egestati nostræ divitiis tuis

provideamus, ac suppleamus. Esto igitur, O Cor virgineum, augustissimum, amabilissimum, esto ex hora hac, ad ultimum usque vitæ spiritum, venerationis meæ & amoris mei objectum quotidianum, ac perpetuum. Tu via eris, qua & ego ad Jesum accedam, & ipsius misericordia ad me veniet. Tu, refugium meum in necessitatibus, & consolatio in tribulationibus. Tu, speculum quod assidue contemplantur. Tu, schola sacra in qua Jesu magistri mei lectiones audiam. Te docente, divina illius effata, consilia, virtutes ediscam. Tu veram ac perfectam exercendarum virtutum rationem monstrabis. Te duce, te fua-dente, te excitante studebo sectari puritatem, humilitatem, mansuetudinem, charitatem, patientiam, mundi rerumque creaturarum contemptum, sed maxime amorem Jesu Dei ac Redemptoris mei Filii tui. Has ego virtutes per te fidenter petam & impetrabo. O verus misericordiæ thronus! cor meum peccatis inquinatum, inordinatisque cupiditatibus agitatum, tibi præsentare audeo, tuo conspectu licet indignum, oro, ne contemnas; sed tibi oblatum ac dicatum purifica, sanctifica, a rebus terrestribus avoca, acerrimo peccatorum suorum dolore transverbera, tuo demum, ac Filii tui unigeniti Jesu Christi amore inflamma: denique tibi simillimum redde, ut tibi in Paradiso conjunctum, tecum amare Deum, Deoque frui, æternum possit. Amen.

P R E-

PRECATIONES,

PIIQUE AFFECTUS

Ad Sacrosancta Corda JESU & MARIE.

COROLLA PRECATORIA

Ad honorem Sacrosancti Cordis Dei JESU.

Continet hæc corolla globulos majores quinque, minores vero triginta tres, secundum numerum annorum, ac vulnerum Christi. Initio corollæ oratio sequens dicenda est.

Anima Christi sanctifica me.
Cor Christi accende me.
Corpus Christi salva me.
Sanguis Christi inebria me.
Aqua lateris Christi lava me.
Passio Christi conforta me.
O bone Jesu exaudi me.
Intra tua vulnera absconde me.
Ne permittas me separari a te.
Ab hoste maligno defende me.
In hora mortis meæ voca me.
Et jube me venire ad te,
Ut cum Sanctis tuis laudem te.
In sæcula sæculorum. Amen.

Ante quemlibet globulum majorem, dicitur oratio sequens.

Y 3

Dul-

Dulcissime JESU, fac cor meum secundum Cor
tuum.

Ad globulum quemlibet majorem, dicitur.

Adoramus te Christe, in horto afflictissime, in
Eucharistia etiamnum ab ingratis hominibus despe-
cte. Tu solus Sanctus, Tu solus Dominus, Tu solus
Altissimus JESU.

Ad globulos minores, dicitur.

Adoro te Cor Jesu sacratissimum, divino amore
quo ardes, accende cor meum.

*In fine recitatur semel Pater & Ave, cum oratione
sequenti.*

Oratio.

Domine Jesu, qui ineffabili Cordis tui amoris mi-
raculo, te totum nobis in cibum in Altaris sacra-
mento tradere dignatus es: concede, ut qui injurias
ac sacrilegia ab ingratis mortalibus adversum te in
hoc sacro mysterio commissa, toto animo detestamur
ac plangimus: ipsius sacrosancti Cordis accendamus
affectibus: & dignis in æternum laudibus, ejusdem
divinissimi Cordis misericordiam prosequamur.

COROLLA PRECATORIA

Ad honorem sanctissimi Cordis MARIE.

*Continet hæc corolla globulos majores septem, mino-
res 33. secundum numerum dolorum B. Virginis, &
annorum quos cum Filio unigenito divina & ineffabili
societate vixit. Initium sumit ab oratione sequenti.*

Ani-

Anima Mariæ sanctifica me.

Cor Mariæ amore Jesu accende me.

Pedes Mariæ dirige me.

Manus Mariæ suscipe me.

Oculi Mariæ respice me.

Aures Mariæ exaudite me.

Os Mariæ intercede pro me.

Corpus Mariæ purifica me.

Passio Mariæ conforta me.

O Maria exaudi me.

Intra tua viscera admitte me.

Ne permittas me separari a te.

Ab hoste maligno defende me.

In hora mortis meæ protege me.

Et jube me venire ad te.

Ut cum Sanctis Dei Filii tui laudem te.

In sæcula sæculorum, Amen.

'Ante quemlibet globulum majorem, dici debet.

Dulcissima Maria, fac cor meum secundum Cor Jesu.

Ad globulum quemlibet majorem dicitur salut. Angel.

Ave Maria, gratia plena, &c.

Ad globulos minores, dicitur.

Cor Mariæ immaculatum, amore Jesu quo ardes
inflamma cor nostrum.

In fine recitatur Oratio sequens.

Oratio.

Sanctissime Spiritus, qui omnia gratiæ tuæ charismata, in uno Mariæ Virginis Corde mirabiliter congregasti, & illud divinitatis tuæ dignum habitaculum
effe-

effecisti: concede propitius, ut in illo sanctissimo ac suavissimo sponsæ tuæ Corde, tutissimum refugium, nunc & in hora mortis, invenire possimus. Per Dominum nostrum.

PII AFFECTUS

AD COR JESU.

COR Jesu verbo Dei substantialiter unitum.
 Divino amore quo ardes, inflamma cor meum.
 Cor Jesu Dei majestate dignum. Divino amore
 quo ardes, inflamma cor meum.
 Cor Jesu Dei sanctitate sanctum.
 Cor Jesu Dei bonitate bonum.
 Cor Jesu adoratione Deo debita adorandum.
 Cor Jesu amore Deo digno amandum.
 Cor Jesu ineffabile.
 Cor Jesu incomprehensibile.
 Cor Jesu Patris æterni templum dignissimum.
 Cor Jesu verum ac proprium Spiritus Sancti
 habitaculum.
 Cor Jesu sanctissimæ Trinitatis sanctuarium.
 Cor Jesu charitatis æternæ dignissima sedes.
 Cor Jesu in quo habitat omnis plenitudo divi-
 nitatis.
 Cor Jesu in quo sunt omnes thesauri sapientiæ
 & scientiæ.
 Cor Jesu thesaurus nunquam deficiens.
 Cor Jesu dives in omnes qui invocant te.

Divino amore quo ardes, inflamma cor meum.

Cor

Cor Jesu de cujus plenitudine omnes nos accepimus.

Cor Jesu pax & reconciliatio nostra.

Cor Jesu fons aquæ salientis in vitam æternam.

Cor Jesu puteus aquarum viventium.

Cor Jesu principium & origo virtutum omnium.

Cor Jesu in quo sibi Pater bene complacuit.

Cor Jesu hostia vivens, sancta, Deo placens.

Cor Jesu propitiatio pro peccatis nostris.

Cor Jesu amaritudine repletum propter nos.

Cor Jesu saturatum opprobriis.

Cor Jesu attritum propter scelera nostra.

Cor Jesu usque ad mortem Crucis obediens factum.

Cor Jesu lancea perforatum.

Cor Jesu fons totius consolationis.

Cor Jesu solatium peregrinantis animæ.

Cor Jesu refugium nostrum in die tribulationis.

Cor Jesu salus in te sperantium.

Cor Jesu spes in te morientium.

Cor Jesu cultorum tuorum dulce præsidium.

Cor Jesu deliciæ Sanctorum omnium.

℣. Jesu mitis & humilis corde. ℞. Fac cor meum secundum Cor tuum.

Oratio.

Domine Jesu Christe, qui ineffabiles Cordis tui divitias, Ecclesiæ tuæ novo beneficio aperire dignatus es: concede, ut hujus sacratissimi Cordis amor respondere, & injurias eidem afflictissimo Cordi ab

Z in-

Divino amore quo ardes, inflamma cor meum.

178 DE CULTU SACROSANCTI
ingratis hominibus illatas, dignis obsequiis compen-
sare valeamus. Per eundem Dominum.

PII AFFECTUS

AD COR MARIÆ.

COR Mariæ ab origine immaculatum. Amo-
re Jesu quo ardes accende cor meum.

Cor Mariæ gratia plenum. Amore Jesu quo
ardes accende cor meum.

Cor Mariæ inter omnia corda benedictum.

Cor Mariæ sanctissimæ Trinitatis sacrarium.

Cor Mariæ Cordi Jesu simillimum.

Cor Mariæ in quo Jesus sibi bene complacuit.

Cor Mariæ humilitatis abyssus.

Cor Mariæ sedes misericordiæ.

Cor Mariæ divini amoris incendium.

Cor Mariæ bonitatis Oceanus.

Cor Mariæ puritatis & innocentiae miraculum.

Cor Mariæ speculum omnium divinarum per-
fectionum.

Cor Mariæ primum omnium virginitatis voto
consecratum.

Cor Mariæ in quo sanguis Jesu pretium Redem-
tionis nostræ formatus est.

Cor Mariæ desideriis tuis mundi salutem accelerans.

Cor Mariæ gratiam peccatoribus impetrans.

Cor Mariæ verba Jesu ac gesta fidelissime con-
servans.

Amore Jesu quo ardes accende cor meum.

Cor

- Cor Mariæ doloris gladio transfixum.
 Cor Mariæ in passione Christi afflictissimum.
 Cor Mariæ Christo crucifixo cruci confixum.
 Cor Mariæ mortuo Jesu mœrore consepultum.
 Cor Mariæ Jesu resurgente, gaudio redivivum.
 Cor Mariæ in ascensione Jesu ineffabili dulcedine delibutum.
 Cor Mariæ in descensu Spiritus sancti nova gratiarum plenitudine cumulatum.
 Cor Mariæ consolatio afflictorum.
 Cor Mariæ peccatorum refugium.
 Cor Mariæ cultorum tuorum spes ac dulce præsidium.
 Cor Mariæ agonizantium auxilium.
 Cor Mariæ Angelorum ac Sanctorum omnium jubilus.

℣. Maria immaculata, mitissima & humillima.

℞. Fac cor meum secundum Cor Jesu.

Oratio.

Clementissime Deus, qui ad peccatorum salutem miserorumque perfugium, Cor sanctissimum & immaculatum Mariæ, divino Cordi Filii sui Jesu Christi, charitate ac misericordia simillimum esse voluisti: concede, ut qui hujus dulcissimi & amantissimi Cordis memoriam agimus, ejusdem meritis, secundum Cor Jesu inveniri mereamur. Per eundem Dominum.

Amore Jesu quo ardes accende cor meum.

ASPIRATIONES SACRÆ

(ad exemplum propositæ.)

Ad Cor sanctissimum JESU.

I.

O Cor divinissimum, suprema Angelorum & hominum adoratione dignissimum, adoro te: laudo te: glorifico te. Fac, obtestor, ut tua illa divina & infinita excellentia, animum meum, te illuminante perfundat, & debita admiratione defigat.

II.

O Cor amabilissimum, infinito amore dignum; amo te: toto cordis affectu complector te: deosculor te: me tibi, obsecro, arctissime & inseparabiliter conjunge.

III.

O Cor sanctissimum, fons perennis sanctitatis, virtutibus tuis cœlestibus, terrestre cor meum immuta, consecra, sanctifica.

IV.

O Cor gratiarum omnium thesaurus indeficiens, divinis tuis muneribus, miserum & egentissimum cor meum subleva, dita, cumula.

V.

O Rex cordium, dominator legitime imo & unice omnium cordium, subjice imperio illo tuo divi-

vi-

vinissimo ac suavissimo, etiam rebelle cor meum.

VI.

O Cor æternæ charitatis fedes dignissima, divino amore quo ardes inflamma cor meum.

VII.

O Cor Jesu Patri æterno infinite gratum, me, tuis meritis, majestati ejus acceptum constitue: mea omnia tu perface, atque divinis aspectibus digna redde.

Ad Cor sanctissimum MARIÆ.

I.

Cor Mariæ, Cordi Jesu simillimum, fac cor meum secundum Cor Jesu.

II.

Cor Mariæ, amore Jesu ardentissimum, amore illo quo ardes incende cor meum.

III.

Cor Mariæ immaculatum, cordis mei maculas absterge, eique puritatem tuam infunde.

IV.

O Cor dulcissimum Matris meæ, esto refugium meum in die tribulationis, & in hora mortis meæ. Amen.

FINIS.

Concordia
venerabili ac reverendissimo

VII
O Cor tuum charitas sedet illius
et tuum quoque

VII
O Cor tuum charitas sedet illius
et tuum quoque
At Cor tuum charitas sedet illius
et tuum quoque

I
O Cor tuum charitas sedet illius
et tuum quoque
II

III
O Cor tuum charitas sedet illius
et tuum quoque
IV

V
O Cor tuum charitas sedet illius
et tuum quoque

VI
O Cor tuum charitas sedet illius
et tuum quoque

DE CULTU
SACROSANCTI CORDIS
DOMINI NOSTRI
JESU CHRISTI.
PARS II.

DE CULTU

SACROSANCTI CORDIS

DOMINI NOSTRI

IESU CHRISTI

PARS II.

(i)

DE VITA

VEN. MAT. MARGARITÆ
MARIÆ ALACOQUE

Ordinis a Visitatione B. V. Mariæ nuncupati,

Fundatore S. Francisco Salesio.

AD LECTOREM MONITIO.

UT omnibus constare possit, ea quæ hîc de vita Ven. Matris Margaritæ Mariæ Alacoque atteximus, ipsius Margaritæ genuinum esse opus, de cuius veritate nemini vel minimum suboriri dubium possit, operæ pretium duximus, testimonium authenticum Sanctimonialium Monasterii Parodiensis a Visitatione B. M. V. prætermittere.

Illæ itaque dum ad nos Exemplum, manu unius ex ipsis, ex autographo descriptum transmiserunt, hujus Exempli veritatem ac sinceritatem in hunc modum testantur, adjectis ut fit subscriptionibus, apppositoque Monasterii sigillo.

Nos infra-scriptæ Superior, & Officiales Monasterii Parodiensis a Visitatione B. V. M. in comitatu Caroloensi, totius Communitatis nostræ nomine, certum facimus & attestamus, scripturam istam, verum

Z *

ac

(ij)

ac sincerum esse exemplum, Vitæ Sororis nostræ Margaritæ Mariæ Alacoque, ipsiusmet manu conscriptæ, cujus authographum in Monasterio nostro asservamus, ex quo Exemplum istud exscripsimus. In cuius rei fidem omnes subscripsimus die 20. Augusti 1724.

Soror Anna Elizabeth de la Garde Marzac, Superior.

Soror Anna Alexia de Mareschalle, Assistent.

Soror Maria Catharina du Chailloux, Consiliaria.

Soror Joan. Fran. Chalon, Consiliaria.

Soror Maria Helena Coing. Consiliaria.

✠ *Locus Sigilli.*

Ipsa vero Superior in litteris separatis ad nos eodem tempore Missis, hæc adjungit: En vitam Sororis nostræ Margaritæ, fideliter ex autographo quod penes nos est, descriptam. Quod autographum jam munitum & insignitum est subscriptione, ac nota propria commissarii deputati ab Illustriss. DD. De Dromenil, tunc Augustodunensi, nunc Verdunensi Episcopo; necnon ab Illustriss. Episcopo Sueffionensi, tunc Vicario Generali, hujusque Monasterii Superiore. Qui ipse Vicarius Generalis acta præparatoria, ad informationem juridicam de vita, moribus, & miraculis istius Dei famulæ requisita, instruxerat. Hæc, vitæ suæ acta, pluries, jubentibus ipsius animæ rectoribus, conscripserat. Verum, illis Parodio abeuntibus, quæ scripserat, flammis absumebat. Istud vero Exemplum quod superest, ideo conservatum habemus, quia iussa est, ne consumeret. Sed finitum

tum non est, quia priusquam finiretur, abcessit animæ Rector a quo pendeat. Tunc vero illa scribere cessavit, opusque imperfectum, quale habemus, reliquit.

Hæc de Exempli ad nos transmissi veritate.

Jam quod attinet ad translationis fidelitatem, ea approbatoribus hujus opusculi examinanda tradita est. Nosque cum omni fiducia & asseveratione attestamus, ad versionis sinceritatem & accuratorem nihil prorsus desiderari posse.

Accipe nunc insigne omnique fide ac reverentia dignissimum testimonium Illustrissimi Episcopi Sueffionensis (celebris illius in Gallia fidei ac Ecclesiæ defensoris) de ejusdem ven. Mat. Margaritæ vitæ Sanctimonia, in Epistola sequenti contentum: ex qua etiam intelliges, quid doctissimus ac sapientissimus Præsul de cultus sanctissimi Cordis Jesu præstantia sentiat.

E P I S T O L A

Illustrissimi ac Reverendissimi Episcopi Sueffionensis ad Authorem hujusce libelli scripta, de vitæ Sanctimonia venerab. Mat. Margaritæ Mariæ Alacoque, Ordinis Visit. B. V. Mariæ.

JE benis Dieu, mon **D**eu Opt. Max. laudo, Reverende Pater, que vous employez vôtre *quod in urbe christiani orbis Capite dum hodie commoraris, operam tuam* sejour dans la Capitale du monde chrétien à y faire

connoître la devotion au
Cœur sacré de Nôtre-Sci-
gneur. J'estime cette de-
votion pour avoir vû de
mes yeux, & touché pour
ainsi dire au doigt les
merveilles que Dieu a opé-
ré par elle & à son occa-
sion. Dans le tems que
j'étois Grand Vicaire d'Au-
tun residant à Moulins en
Bourbonnois, j'étois en
même tems Supérieur par-
ticulier du Monastere des
Filles de la Visitation Sainte
Marie établi à Paray le
Monial en Charolois; &
dans plusieurs visites que
j'ai faites de ce Monastere
j'ai eû occasion d'y être in-
struit du merite, & de la
reputation qu'a laissée la
venerable Mere Marie
Marguerite Alacoque Re-
ligieuse de cette Maison,
morte depuis plusieurs an-
nées en odeur de sainteté.
C'est de cette Fille dont
Dieu s'est servi pour in-

*confers, ad pietatem erga Sa-
cro sanctum Cor Domini
nostri ibidem illustran-
dam. Ego certe hoc pium Re-
ligionis officium plurimum fa-
cio, quippe qui meis oculis
vidi, ac pene manibus con-
trectavi quæ per illud &
ejus causa, Deus mirabili-
ter operatus est. Nam quan-
do Augustodunensis Episco-
pi Vicarius fui, quum Mo-
linis agerem, simul præe-
ram Monasterio Virginum
quæ de Visitatione Sanctæ
Mariæ nuncupatur, posito
Parodii in comitatu Caro-
loensi. Quumque illuc fre-
quenter adire contigerit, co-
piam habui penitus cognos-
cendi de venerabili Matre
Maria Margarita Alacoque
ejusdem Monasterii Sancti-
moniali, quæ ibidem ante
plures annos obierat magna
cum laude Sanctitatis, quum-
ta scilicet fuerit eminentia
virtutis, & qualem de se
opinionem reliquerit. Hæc
spirer*

spirer la devotion au Cœur de Nôtre-Seigneur, & Elle l'a plus accreditée par ses vertus & par les prodiges de sa vie, que par ses paroles. Ce qui m'a rendu plus facile à croire tout ce qui m'a été raconté d'Elle dans ce lieu, ç'a été la sainteté éminente que j'ai trouvée dans les filles qu'elle avoit formée à la piété, tandis qu'elle étoit Maîtresse des Novices de ce Couvent. J. C. nous dit qu'on connoît les arbres par les fruits: j'ai cru par ces fruits de sainteté & de vertu juger de l'heroïsme de la piété de celle qui avoit si bien appris aux autres à servir Dieu avec une ferveur admirable. J'ai vû en même tems qu'elle est la religion des peuples de ce pays-là pour la memoire de cette sainte Fille, leur empressement à rechercher comme des Reliques pre-

autem illa est, cujus opera Deus uti voluit ad insinuandam humanis cordibus pietatem erga Cor Jesu; quæque hanc ipsam pietatem fecit multo quam verbis, virtutum suarum magnitudine, ac totius vitæ prodigiis celebratiorem. Et me quidem, ut iis quæ de hac virgine referri audiebam, haud ægre fidem haberem, præcipue movit spectata multarum virginum sanctitas, quas illa informaverat ad pietatem, quum Novitiarum ibi curam gereret. Nam, affirmante Domino Jesu Christo, arbores ex fructibus cognosci: ex iis Sanctimonie fructibus credidi posse certum judicium fieri de excellentia pietatis ejus, quæ alias docuerat eo charitatis ardore in Dei famulatu tam mirabiliter effervescente. Sed & illud eodem tempore perspexi, quanta omnes in iisdem locis,

cieufes ce qui lui a appartenu, leur confiance en son intercession, leur concours à son tombeau. Ils lui rendroient volontiers les honneurs publics qu'on rend aux Saints canonisez, si le Saint Siege leur en accordoit la permission. Dieu favorise souvent leur pieté par des graces singulieres & miraculeuses. Dans le tems que j'ai fréquenté ce pays-là j'ai ouy raconter beaucoup de miracles operez par les merites de cette vertueuse Fille: j'en ai vû plusieurs assez bien circonstancier pour attirer la croyance: cependant je crus par prudence ne devoir pas me presser d'en examiner juridiquement la certitude. Mais il y en eut un si marqué, si éclatant, si subit, que je crus devoir le verifier dans toutes les regles, afin qu'on put

ejus sanctæ Virginis memoriam, veneratione colant: quo studio particulas quasque rerum ad eam quoquomodo pertinentium, perinde ac cuiuspiam Beatorum lipjana undecumque conquirant: quantum fiducie ponant in ejus patrocinio; & qua demum ad tumulum ipsius frequentia confluant: procul dubio, si per Apostolicam Sedem liceret, honores debitos iis qui Sanctorum Catalogo inscripti sunt, eidem summa sua voluntate delaturi. Et quidem huic tantæ pietati beneficia prorsus singularia, nec citra miraculum, non raro rependit Deus. Quandiu ibi frequens fui, multa ejusmodi memorari miracula audiebam, quæ per ejus invocationem effecta dicebantur. quorum non pauca tot videbam insignita notis, ut fidem mereri possent: nihilominus prudenter me facturum credidi, si de eorumdem certi-

rendre

rendre gloire à Dieu d'un tel prodige, s'il étoit tel qu'il me le fut mandé. Je laissai cependant passer six mois avant que de me transporter sur les lieux, pour laisser aux esprits le loisir de se rassoir, pour ainsi dire, & de meurir leur jugement sur les apparences de ce miracle. Je me transportai enfin à Paroisy, & après un examen fait avec circonspection & avec la sage défiance, si j'ose me servir de ce terme, qu'on doit apporter à ces sortes de vérifications, je trouvai le prodige si avéré que je crus devoir le constater par une procédure juridique. C'étoit une Religieuse de la Maison réduite à l'extrémité qui avoit été guérie subitement par l'imposition d'une chemise qui avoit été déposée sur le tombeau de la vénérable de-

tudine non continuo ex formula juris inquirerem. Sed demum quiddam contigit in hoc genere miraculorum tam insigne ac luculentum, idemque tam repentinum, ut mihi visum sit, legitimam de illo questionem institui oportere: Quo, si quemadmodum referebatur factum esse constaret, debita auctori Deo gloria rependeretur. Totos tamen sex menses locum ubi contigerat adire distuli, ut spatium darem iis, quorum mentes prima miraculi species pepulerat, confirmandi sese, suumque de ea testimonium, ad quandam quasi judicii maturitatem perducendi. Sed tandem Parodium profectus, quum questionem habuisssem quam accurate & (quod decet in ejusmodi causis) cunctabundus ac pene diffidenter, prodigii veritas adeo ad liquidum perducta est, ut mei muneris esse duxerim, se-
funte

(vii)

funte. Ce qu'il y avoit de remarquable dans cette guerison, c'est que la Religieuse n'avoit consenti à l'invocation de la venerable Mere Marie Marguerite, que par complaisance, & elle l'avoit fait sans foi, sans confiance, sans esperance même de guerir, c'est ce qu'elle a déclaré elle-même dans sa deposition. Elle avoit la moitié du corps paralytique : elle étoit agitée par des convulsions horribles : Elle étoit reduite à une foiblesse si grande qu'on avoit peine à la tirer de son lit pour l'accommoder, & on n'osoit le faire que tous les huit jours. Il y avoit six semaines que les Medecins lassez ne lui faisoient plus aucun remede. En moins de demie-heure cette fille passa de cet étrange état à une santé parfaite : elle

cundum eam juridicam sententiam ferre. Res acciderat in una Sanctimonialium ejusdem, quod supradixi, Monasterii Parodiensis, quæ quum esset in extremis constituta, repente corvaluit simul ac ei applicata fuit interula, quam antea superposuerant tumulo vener. Marguerite. In hac vero curatione præcipue notabatur (quod suo deinde juridico testimonio ægra confirmavit) ipsam nimirum non nisi ut morem aliis gereret, cum iis ad invocandam venerabilem matrem consensisse: & id nulla fide, atque omnino sine fiducia & spe revalescendi. Porro genus ipsum ægritudinis sic habebat. Corpus dimidia parte paralisi dissolutum, horrendæ convulsiones, ac imbecillitas tanta, ut ægram lecto movere vel tantum ejus componendi causa, sine magno illius incommodo non possent: atque ideo
se

se leva seule , s'habilla de même , marcha sans bâton , & vint à l'Eglise remercier Dieu . Tous ces faits sont prouvez par la déposition juridique d'un nombre de témoins non suspects : entre les autres sont celles de trois Medecins & un Chirurgien qui tous avoient vûs la Religieuse dans sa maladie , & qui sont convenus que sa guerison étoit un miracle évident . Un d'entre eux declare dans sa deposition , qu'il étoit autrefois de la Religion P. R. & que nonobstant son abjuration , il avoit conservé beaucoup d'incrédulité pour les miracles , mais que celui-ci lui paroissoit si clair & si marqué qu'il ne trouvoit pas lieu à le revoquer en doute .

Ce qui m'a été conté

nec frequentius auderent quam octava quaque die . Itaque Medici diu frustra fatigati , jam sex totas hebdomadas nullum illi curationis genus adhibebant . Et Hæc tamen , ex rebus adeo comploratis , minus dimidio horæ revocata ad omnimodam valetudinem , suis illico viribus surgit , induitur ipsa per se , & sine baculo suis ingressa pedibus in Ecclesiam pergit , debitas Deo gratias actura . Facta hæc singula comprobantur legitime testificatione multorum , quorum fides nemini suspecta sit . Inter hos præcipuum obtinent locum Chirurgus unus , & Medici tres , qui eandem Sanctimoniam ægotantem inviserant , & qui unanimi consensu confirmarunt , curationem ipsius luculentum esse miraculum . Quidam etiam ex ipsis in suo testimonio fatetur , se olim sectæ Calvinianæ fuisse , &

Z **

de

de la sainteté heroique de la venerable Mere ce que j'ai leû de ses lettres, de ses memoires, & des monumens que ses Supérieurs ont laissé par écrit de ses Vertus, m'a paru aussi miraculeux & plus instructif que ces guerisons prodigieuses. C'est pourquoy craignant que le souvenir ne s'en perdît par le laps des tems, je crûs devoir faire une verification juridique de tous les monumens qui nous restoient de cette vertueuse fille, & une enquête pareille de tout ce dont on pouvoit avoir une connoissance certaine. Dans le tems que je me preparois à faire cette procedure, je fus appelé à l'Evêché de Soissons : alors je fus obligé de commettre un autre à ma place, selon le pouvoir que j'en avois reçu de

licet hanc ejuraverit, id tamen ex illa retinuisse, ut difficillime miraculis fidem habeat, affirmatque hoc sibi visum esse tam insigne ac manifestum ut de eo nullam inveniret causam dubitandi. Cæterum quæ mihi narrata sunt de heroica sanctitate vener. Matris Margaritæ, quæque legi tum in ipsius epistolis, ac commentariis, tum in monumentis, quæ de ejusdem virtutibus moderatores ejus scripta reliquerant ea mihi visa sunt tantumdem admirationis, ac amplius utilitatis ad legentium institutionem habere, quam prodigia curationum. Quo circa veritus, ne eorum memoria lapsu temporum interiret, quicquid adhuc superesset de tam egregiæ virginis monumentis, id ut publicis actis constet curandum censui: parique cura, publica inquirendum auctoritate de omnibus, per quæ Mon-

Monseig. l'Evêque d'Au-
tun. Ce fut le Reverend
Pere De Bensiere Prieur
de la Maison de Paroy de
la Congregation de Clu-
ny qui fut chargé de
cette commission. Il s'en
est acquitté avec zele &
avec soin, & j'ai entre
les mains copie du pro-
cez verbal qu'il a dressé,
& des depositions des té-
moins la plûpart témoins
oculaires, qui font un de-
tail des vertus de cette
sainte fille, de ses pra-
tiques heroiques, des preu-
ves de son humilité, des
miracles que Dieu a fait
à son occasion, du Don
de prophetie qu'elle pa-
roît avoir eu, de la per-
suasion où est le public
de sa sainteté & de la
veneration qu'on a pour
sa memoire. Ce procez
verbal me servira infini-
ment à assurer le recit
de sa vie, auquel j'avois

*eadem notior fieri, ac plenius
cognosci possit. Verum quum
ad hæc accingerer, renuncia-
tus Sueffionensium Episco-
pus, coactus sum operæ meæ
Vicarium quærere, cui, pro
facultate ad id mihi concessa
per Episcopum Augustodu-
nensem, acta illa conficiendi
mandatum darem. Accepit
autem R. P. De Bensiere Clu-
niacensium Prior in domici-
lio Parodiensi, idemque stu-
diose pariter ac diligenter
executus est. Et jam præ ma-
nibus habeo Exemplum acto-
rum quæ confecit; in quibus
habentur testimonia multo-
rum, qui suis ipsi oculis vi-
derant, quæ testantur. Et hi
sunt qui virtutes vener. il-
lius virgin. explicant singil-
latim, praxæque heroicas re-
censent, ac præsertim propriæ
demonstrationis exempla; ad-
dunt & miracula, Donum-
que prophetiæ quo videtur
illa minime caruisse. Postre-
mo commune judicium de*

dessein il y a long-tems de travailler. Je l'avois même commencé, lorsque des besoins plus pressans de l'Eglise m'ont obligé d'employer ma plume à d'autres choses. Mais aujourd'hui que je crois avoir détruit toutes les foibles défenses des Jansenistes, & avoir épuisé toutes les matieres qui pouvoient être traitées utilement pour soutenir l'autorité sainte de la Bulle *Unigenitus*, j'espère trouver bientôt du loisir pour achever cette vie, qui servira beaucoup à l'édification des fideles. Ce fera un grand bien pour eux de voir ce que Dieu a fait pour confirmer une devotion qui doit être chere à tous ceux qui ont un cœur capable d'éprouver & d'aimer ce que le Cœur de Jesus-Christ a ressenti de

sanctitate ejusdem, atque una venerationem, quacum in hominum memoria floret. His ego actis, plusquam dicere possum, jurabor ad vitam ejus enarrandam, cujus historiam dudum antea scribere meditabar; atque etiam coeperam, quum me presentior Ecclesie necessitas ad aliam scribendi materiam avocavit. Nunc vero quando mihi jam videor, cuncta Jansenistarum propugnacula nihil habentia firmitatis evertisse, atque in medium protulisse quaecumque utiliter afferri poterant, ad asserendam sacram Constitutionis Unigenitus auctoritatem: spero me brevi tantum otii habiturum, quantum sit opus, ut, quod jam diu cogito, illius virginis vitam perficiam. Quae quidem ad pietatem fidelium inflammandam non mediocriter proderit: nam inter caetera, magno suo bono cognoscent, quam

ten-

tendresse & de bonté pour nous. *multa divinitus effecta sint, ad confirmandum officium*

Voilà, mon Reverend Pere ce que j'ai crû devoir vous mander pour rendre gloire à Dieu, & hommage à la verité, en même tems que je repondois à vos demandes. *religionis erga Cor Jesu. Quod certe acceptissimum esse debet iis omnibus quorum corda capacia sunt excipiendi, amandique vim charitatis, quæ sacrum Jesu Christi Cor, sui in nos amoris vehementia, colliquefecit. Hæc sunt, R. Pater, quæ ad quæstiones a te mihi propositas rescribenda censui, ut gloriam Deo & veritati testimonium darem. Tu vero meis hisce litteris uteris, ut voles, easque communicabis, quibus utiles fore judicaveris. Quantum enim in me est, paratus sum, si opus fuerit, juridica etiam ratione hæc omnia testificari quæ ad te perscripsi pertinentia ad hanc ancillam Dei, cujus tibi propositum est eminentiam ostendere. Tuus humill. ac obsequentiiss. servus.*

Vous pouvez faire de ma lettre l'usage que vous trouverez à propos, & la communiquer aux personnes à qui elle pourroit être utile. J'attesterois juridiquement, s'il étoit nécessaire, tout ce que j'ai eu l'honneur de vous dire touchant la servante de Dieu, dont vous voulez faire connoître le mérite. Je suis, Mon Reverend Pere, Votre tres-humble & tres-obéissant serviteur,

✠ J. Joseph

Evêque de Soissons.

Soissons ce 4. Avril 1724.

✠ Josephus Ep. Sueffionen.

Sueffionibus die 4. April. an. 1724.

EXEM-

(xiii)

EXEMPLUM MIRACULI

Authentici Meritis venerab. Mat. Margaritæ Mariæ Alacoque a Deo impetratum, de quo in præcedenti Epistola mentio facta est.

Totius rei gestæ acta integra, & ex formula juris authentica habemus præ manibus: sed quia longiora sunt, ut brevitati consulamus, in pauca, quantum licuit, contrahenda censuimus.

Coram Nobis Joanne Josepho Languet, Presbytero, Doctore & Socio Sorbonico, &c. Vicario Generali Illust. ac Rerend. D.D. Caroli Francisci d'Hallencour de Dromenil Episcopi Augustodunensis &c. Die 9. Augusti anni 1713. in cursu Visitationis nostræ Monasterii Sanctimonialium a Visitatione B. V. M. in Civitate Parodiensi constituti, Præsentem fuere personaliter Venerabiles Mater Soror *Anna Elizabeth de la Garde*, dicti Monasterii Superior. Soror *Francisca Rosalia Verchere*, Assistent. Soror *Joanna Maria Comtois*. Perona *Rozalia de Farge*. *Anna Alexia Guinet de Marechalles*, ejusdem Monasterii Consiliariæ, universam communitatem repræsentantes: Quæ nobis exposuere, jam a viginti tribus circiter annis, Sororem Margaritam Mariam Alacoque hujusce Monasterii Sanctimonialem, mortem in hoc ipso Monasterio obiisse cum opinione eximiæ Sanctitatis, quippe quæ vitam in exercitio heroicarum virtutum transfegerat: ita ut, dum adhuc viveret, illius Sanctimonia palam cognita, ac populi etiam suffragiis prædicata fuerit. Verum

rum post illius mortem, famam illam Sanctitatis longe fuisse illustriorem, ob gratias extraordinarias, ejusdem intercessione a Deo acceptas. Inter ceteras autem ejusmodi gratias, Sororem Claudiam Angelicam de Moulins in dicto Monasterio Christo consecratam, annum agens vigesimum, morbo quo laborabat sanatam fuisse ratione quadam mirabili ac repentina quæ nonnisi evidenti miraculo tribui potest . . . Quas ob causas a nobis supplices postulavere, ut testimonia jurata tam dictæ Sororis Claudie Angelicæ, quam Medicorum, aliarumque personarum, quibus morbi natura, ac modus sanationis cognita sunt, audire, auditaque in acta referre dignaremur.

Itaque Nos Vicarius Generalis, earum supplicationibus inclinatus, elegimus in scribam Magistr. Jacobum Godin, atque ad Examen Testium juratorum progressi sumus.

Prima omnium comparuit Soror Claudia Angelica des Moulins, quæ post juramentum, de veritate dicenda, præstitum, testata est: se die 18. Nov. anni 1712. repentinis acutisque arreptam ac perculsam esse per duos dies Coli cruciatibus: Tum supervenisse sibi in latus dextrum paralysem tantam, ut nec uti brachio dextro aut ipsum movere, aut in crus inniti liceret: Totum corporis latus dextrum ita caruisse sensu, ut quamvis vellicata, punctaque sæpius, nihil unquam perceperit: Toto trium mensium spatio decubuisse, dumque componendus esset lectulus, in alium fuisse asportandam, quod toto illo tempore stare non posset etiam innixa bacu-

baculis, ac nec federe propter nervorum contractiones, & trepidationes, quæ afflicto in latere excitabantur. Vocatum Medicum nihil non tentasse, quo solatium ferret: non venæ parvum incisionibus, non medicinalibus cucurbitis, non vino vomitorio; sed hæc omninò frustra. Medicos alios, Chirurgos, & Pharmacopolas adeo arte sua & cura non multisse malum, ut potius ægrefcere medendo videretur. Octavo circiter die ab ineunte morbo, digitos manus contractos, & compressos invicem sese in volam inflexisse; ita ut in priorem illos ac naturalem situm restituere magna vi non semel ac frustra tentatum fuerit: Dextri pedis articulos similiter versus calcem contractos esse: Audivisse se non semel Medicos dictitantes non adesse curationis spem, licet sibi ægræ rem, ut erat, dissimulare conarentur. Jam elapsam fuisse mensem unum absque adhibito ullo Medicinæ genere, quando sanata est. Ex desperata sanatione motam esse Sororem Peroniam Rosaliam de Farge in eodem Monasterio Deo addictam, ut testificanti mentem injiceret venerabilis Sororis Mariæ Margaritæ Alacoque opem implorandi; ad quod testificans ipsa minime propendebat: Inductam nihilominus fuisse, consilio dictæ Sororis, ad preces novendiales cum eadem incipiendas, quibus dictæ venerabilis defunctæ opem apud Deum comprecaretur pro recuperanda valetudine: In eum finem recitasse orationem quamdam cum subjectis sibi aliquot precibus; & quidem, ut fatetur ipsa, nihil ex ope illa sperando pro sanatione, quippe quæ fidem abrogaret

garet miraculis, quæ vulgo narrantur, & fabulas plerumque existimaret. Horis ferotinis huius diei, qua ad memoratas preces inducta est, nempe 17. Februarii illius anni, allatam sibi fuisse subuculam, quæ feretrum contigerat, ubi venerabilis Sororis Olsa aservantur in dicti Monasterii conditorio. Allatam subuculam a Sorore Peronia Rosalia se noluisse induere, sed distulisse in crastinum, quod nec fidem, nec spem in venerabili Sorore reponeret: Attamen passam esse, ut ad pedem afflictum suum admoventur ejusdem Vener. Sororis sacra quædam Reliquiæ; id quod ex fide minus, quam ut aliarum obsequeretur voluntati factum est: Sequentem noctem, præter solitum, transegisse inquietam, somno sæpius intermisso; ita ut continuis vix horæ aliquot quadrantibus quietem ceperit: In somnis vero sibi visum esse induere subuculam, & ex eo sanescere: Sæpius idem eadem nocte recurrisset somnium, seu fere quoties somnus recurreret. Quum autem somnia hæc fiduciam excitassent, qua carebat ante; ubi primum adfuerent Sorores, quæ valetudinario, in quo degebat, præpositæ erant, rogavisse enixe præberi sibi subuculam pridie allatam: Quam quum accepisset a Sorore Maria Virginea de Martiniere, altera ex valetudinario præpositis, eademque juvante induisset, quieti se iterum tradidisse, ac post horæ quadrantem frigoris aliquid sensisse in manibus, paulo post, tremorem in membris omnibus Paralyti laborantibus, ac suavem denique calorem; ex quibus valere se conjecit. Eventum ut mirata est, & gratam se Deo præbere voluit, flectere genua tentasse

Z * * *

super

(xviii)

super lectulum, innixam brachio prius inerti, & manu
cujus digiti situm suum connaturalem resumferant; sed
quum genu nequiret inniti, recubuisse; nec nisi post horæ
quadrantem ullum tentasse motum, orta enim ex prin-
cipio sanationis turbatio cogitationem omnem abstule-
rat, donec post horæ quadrantem accedens Soror Maria
Christina de Morande, ut ægræ assideret ac serviret, ro-
gavit quasi per jocum num sanata fuisset, quippe quæ fi-
duciâ & ipsa carebat: Tum testificantem fidenter respon-
disse, utique sana facta sum; & ostendisse manum qua li-
bere utebatur: Commotam vero rei novitate Sororem
festine adiisse antistitam, ut moneret quod contigerat.
Interea testificantem, quum remansisset sola, e lecto
furgere, vestesque induere suas cogitasse, id quod sine
cujuspiam opera facile præstitit, pede scilicet in pro-
prium situm reducto, quin advertisset uti ita factum
erat. Audito miraculo accurrisse Antistitam cum mul-
tis Sororibus; & ipsam vestes, uti cœperat, induere,
solam sine fulmento incedere perrexisse, Chorum adiis-
se, in crure tantum recens sanato imbecillitatis aliquid
expertam, quum per scalas descenderet, ideoque Soro-
ris unius usam auxilio; At reliquo diei illius tempore
multum incessisse pergentem quocumque vocaretur,
idque libere ac sine adminiculo. Quum tamen super-
esset difficultatis aliquid in flectendo genu quando per
scalas ascendebat, descendebatque, aut se provolvebat
ad orandum, optasse, ut pro impetranda reliquæ hujus
infirmittatis liberatione, sacrum de passione quinquies
fieret in honorem sacri Jesu Christi Cordis, cujus cul-
tus

tus per venerabilem Sororem Margaritam Mariam Alacoque inductus ac promotus est : Facienda illa quamprimum , suscepisse Sacerdotem , & distulisse tamen ad dies 15. per quos testificans solitam infirmitatem passa est : Incepto tandem primo , de quinque, sacro, non leve solatium sensisse, ac post duos treise dies ita convaluisse prorsus, ut nihil infirmitatis reliquum fuerit . Ab eo tempore ad hodiernum usque diem incedere se, ambulare , ascendere , descendere , ac cuicumque arduo operi liceret, ut antea, vacare. Quum sapius res, multæ operæ & laboris, suscepit, ut de sanatione sua constaret, sibi compertum fieri repentinam adeo curationem Dei omnipotentis esse miraculum, quod Venerabili Margaritæ Mariæ acceptum refert . Se juxta conscientiae testimonium , juxtaque veritatem ita testari apud nos, sicut si proxime sistenda foret, apud Deum testaretur.

Lectis his coram ipsa testificante, vera illa esse confirmavit; adjecitque dum sanationis tempore, tremorem ac suavem calorem sensit, tunc nec sudorem, nec convulsionem, aut dolorem adfuisse... ac nobiscum, & cum scriba nostro nomen suum propria manu subscripsit ut sequitur : *Soror Claudia Angelica de Moulins. Abbas Languet. J. Godin.*

In iisdem actis postea referuntur plurima testimonia tum Cappellani Monasterii, tum Sanctimonialium rei gestæ testium oculatarum, eandem sanationem miraculi plenam respicientia, quæ nos brevitati ergo prætermittimus, contenti tria dumtaxat testimonia in hacce causa esse

sen-

sentialia, duorum videlicet Medicorum, uniusque Chirurghi perstringere.

Hi tres postquam morbi (quo Monialis, de qua in testimonio mox adducto dictum est, tenebatur) naturam symptomata, effectus, ceteraque adjuncta, ut solent, descripserunt, & explicarunt. In hunc modum testimonium jurati concludunt.

D. Guill. Billet, in Academia Monspessulana Medicinæ Doctor... affirmavit minime dubitare se quin hæc sanatio verum sit miraculum, quanquam ex naturali animi propensione difficile adducatur, ut aliquid miraculo fieri credat, persuasus nimirum ejusmodi gratias rarissime a Deo concedi.

D. Francisc. Thoyant in Academia Monspessul. Medicinæ Doctor... Quum nullatenus possit tam subitam morbi prædicti sanationem ulli causæ naturali attribueri, cogitur ut fateatur, Miraculo a Dei omnipotentia factam esse: neque super ea re ullum animo suo dubium hæret. Quod religiose secundum conscientiam suam affirmat & testatur.

D. Abel Gabriel Decamps Chirurgus inter peritos juratos cooptatus... minime dubitat, quin sanatio adeo contraria tum experientiæ, tum cursui talium morborum ordinario, verum sit miraculum. Sola autem veritatis evidentia coactum, adduci se potuisse ait, ut id affirmaret: addens suum in ea re testimonium, eo gravius esse debere, quod in Calviniana hæresi olim educatus, vi antiquorum præjudiciorum, animo magis alieno sit ad fidem miraculis adhibendam.

EXEM-

Carolus Noddy inv.

Petrus Marini sculp.

EXEMPLUM

Fideliter exscriptum ex iis, quæ jussu patris sui spiritualis scripsit de vita sua vener. Mater Margarita Alacoque ordinis B. V. Mariæ a Visitatione nuncupati.

Mirabitur fortasse Lector, in hujusce scripti translatione, stili negligentiam: verum scire debet, id consulto a fidissimo interprete factum esse; qui religioni ducens, exemplum exhibere ab autographo vel in re levissima discrepans, scrupulosius forte adhæsit verbis ac locutioni istius servæ Dei: quæ sic loqui incipit.

UI igitur unius intuitu, O^{I-} mi Deus, hæc scribendi onus^{Scribere in-} ab obedientia mihi imposi-^{cipit obe-} tum subeo, veniam petens, ^{dientia co-} quod ab eo abhorrentem me ^{gente.} præbuerim. Verum, ut tibi compertum est uni, quam graviter ab hoc onere suscipiendo abhorream: ita tu potes unus mihi robur impertiri,

A a

ut

2 DE VITA VENERAB. MATRIS

ut hac in re me ipsa vincam, quum hoc obedientiæ præscriptum acceperim, tanquam a te profectum, qui hoc ipso poenas a me repetere voluisti nimiarum, quas adhibueram, cautionum; ut satisfacerem gravi illi, quam semper experta sum, animi propensione, ad meipsam in perpetua rerum creatarum oblivione sepe- liendam. Et quodam die quum promissa eliciissem ab iis, qui meo huic desiderio obsecundare poterant; quumque ea omnia, quæ, facta per obedientiam po- testate, scripseram, igne absumsissem, ea, quæ sequun- tur, scribere iussa sum. Fac, O summum bonum meum, ut nihil scribam, nisi quod ad maiorem tui gloriam spectet, mihi que gravissimum meimet pu- dorem incutiat.

II.
*Prima pue-
ritia.*

Quantum tibi debeo, O mi amor unice, quod me a prima pueritia præveneris, non secus ac Dominus & pos- sessor Cor meum occupans; quamvis tibi restitutam co- gnosceres. Ut primum me ipsa cognoscere per ætatem potui, peccati deformitatem ostendisti animæ meæ, ex quo tantus illius horror infixus est cordi meo, ut vel minima labes mihi instar esset intolerabilis supplicii, & ad præfervidam infantia indolem in me compe- scendam, sat erat dixisse, offensum iri Deum. Hæc vox vel incitatum me sustinebat in lubrico, & ab eo, quod facere cupiebam, retrahebat. Assidue urgeri me sentiebam ad has voces proferendas, quid rei hoc esset ignara: O mi Deus, voveo perpetuam tibi casti- tatem, meamque puritatem tibi consecro. Hasque ipsas voces aliquando protuli intra illud temporis spatium, quod

quod interfuit inter utramque actionem sacram, qua Sacerdos & Hostiam & Sanguinem sacrosanctum populo ad venerationem exhibet in Missæ sacrificio, cui solebam interesse nudis nixa genibus, quantumcumque frigus sæviret. Nec magis vim hujus vocis (voveo) quam hujus alterius (castitas) animo percipiebam. At eo tantum mens mea ferebatur, ut in alicujus silvæ recessum me abderem, quod ne fieret obstabat nihil, nisi quod timerem ne illic in homines aliquos incurrerem.

Beata V. Maria maximam mei curam semper gessit. III.
Patrocinium
B. Virginis.
Ad eam in quovis discrimine, tanquam ad solemne perfugium meum adibam, ejusque ope gravissima pericula effugi. Ad Filium ejus Christum Dominum recta pergere non audebam; sed ad ipsam sanctissimam Matrem me conferebam semper, cui rosarii coronam offerebam nudis genibus humi positis, aut toties flexo genu cum terræ osculo, quoties *Ave Maria* pronuntiarem.

Patre orbata sum adhuc puellula, & quum nulla domi, præter me, proles esset, nisi mascula, quumque mea mater liberorum suorum, qui omnino quinque erant, tutrix facta, raro admodum se contineret domi; hinc factum est, ut ad annum usque ætatis octavum circiter cum dimidio a famulis & rusticanis educarer. Deinde tradita sum educanda religiosis cujusdam Monasterii virginibus, ubi ad sacram Eucharistiam suscipiendam promota sum circa annum ætatis nonum. Hæcque Corporis Christi communio puerilia gaudia omnia, animique oblectamenta usque IV.
Patre orbata.
Primæ Communionis effectus.

A a 2 adeo

4 DE VITA VENERAB. MATRIS

adeo amara mihi effecit, ut jam nullum esset, quod non fastidirem, eorum licet conquirendorum avidissima. Verum quoties una cum puellis æqualibus meis aliquid voluptatis capere parabam, toties sensus aliquis intimus inde me retrahebat; & in aliquem domus angulum sevocatam non ante patiebatur quietam esse, quam sibi obsecuta essem; ac deinde me impellebat ad orandum non aliter ferme quam humi prostratam, aut nudis nixam genibus, aut genu subinde flectentem; dummodo tamen nullus est testis: at mihi incredibile quoddam supplicii genus accidebat quum ab aliquo forte deprehenderer.

V.
*Vitæ religiosæ
studium.*

Magno studio incendebar ea faciendi quæ a virginibus illis Deo dicatis fieri videbam, quum omnes, meo iudicio, sanctæ essent, & putabam, si religiosam vitam amplecterer, sanctam me non secus ac illas factum iri. Hæc cogitatio tantum in me accendit religiosæ vitæ desiderium, ut nihil spirarem aliud. Quamquam non ea solitudine, quæ meo desiderio satis esset, adstrictæ mihi videbantur illæ, quibuscum degebam religiosæ virgines. At quod nullas alias cognoscerem, ipsarum institutum mihi amplectendum esse arbitrabar.

VI.
*Gravi morbo
tentatur, quo
facta Deo
promissione,
liberatur.*

Verum morbo correpta fui tam gravi, ut totum circiter quadriennium non ambulaverim, ac vix offibus mea pellis hæreret. Quam ob causam duos tantum annos in hoc monasterio relicta fui: nec meo morbo medicinam aliter invenire licuit, quam concepto erga beatam Virginem voto, si mihi ipsa fa-

ni-

nitatem redderet, in ejus filiarum numerum aliquando me adscriptum iri. Quod votum vix emiseram, quum sanitatem adepta sum, simulque novam protectionem beatissimæ Virginis, quæ me habens pro sua, tanto cum imperio domina facta est cordis mei, ut me tanquam sibi dedicatam gubernaret, ea quæ peccabam redarguens, & Dei mei voluntatem facere me docens: ac mihi inter recitandum rosarium nostrum aliquando sedenti obtulit illa sese beatissima Mater, & objurgationem adhibuit in hæc verba, quæ nulla unquam oblivio delevit ex animo meo, licet admodum tenera tunc ætate essem: *Miror, mea filia, quod mihi tam negligenter servias*. Hæc verba tam graviter affecerunt animum meum, ut in omne vitæ tempus mihi profuerint. Confirmata ex morbo, animum prorsus contuli, ad quærendam in degustando libertatis fructu oblectationem: de eo, quod promiseram, præstando parum sollicita. At illud, O mi Deus, tunc nesciebam, quod mihi deinde compertum plane fecisti; postquam scilicet tuum sacratissimum Cor tantis cum doloribus in Calvariæ monte me peperisset, vitam illic a te mihi datam non alio sustentari posse, quam Crucis alimento, quæ mihi pro delicatissimo ferculo futura esset. Quod quomodo contigerit jam narabo.

Ut primum recuperatæ valetudinis fructus gustavi, converti me ad vanitatem & creaturarum rerum amorem; mihimet blandiens falsoque persuadens, tenerum erga me matris & fratrum meorum ani-

VII.

Vanis oblectationibus dum indulgere vult, afflictione revocatur.

mum liberam mihi potestatem facere leviam mihi non-
 nulla oblectamenta comparandi, captando, quantum
 liberet, otio. Mihi plane monstraſti, O mi Deus,
 longe me a meis rationibus abeſſe, quas mecum ipſa
 ſubduxeram, juxta eam, qua ad voluptatem trahe-
 bar, nativam animi propenſionem; non vero juxta
 placitum conſiliorum tuorum, quæ a meis longe alie-
 na reperi. Quum enim mea mater, eam, quam do-
 mi habebat, autoritatem exuiſſet, & in alios quoſ-
 dam tranſtuliffet, tantum exinde in nos imperii ſibi
 arrogarunt, ut nec ego nec illa duriorẽ unquam ſer-
 vitutem expertæ fuerimus. Non hæc eo ſcriptura ſum,
 quo velim hæc perſonas carpere; aut judicare, eas
 mihi moleſtiam exhibendo peccaſſe: noli finire, mi
 Deus, ut hæreat hæc in me cogitatio, ſed fac, ut
 in eas tantum intuear, tanquam in inſtrumenta,
 quibus ad tuam ſanctam exequendam voluntatem
 uſus es. Jam ergo nulla penes nos erat relicta po-
 teſtas domi, nec facere quidquam, illorum hominum
 injuſſu audebamus. Bellum erat affiduum, & omnia
 tam arcte clavi ſervabantur, ut ne congrua quidem
 indumenta reperirem, quibus operta pergerem ad
 ſanctum Miſſæ ſacrificium, niſi & calanticas & ve-
 ſtes alicunde mutuas ſumerem. Tum vero ſentire cœ-
 pi, quam gravi premerer jugo ſervitutis, cui me qui-
 dem ita totam mancipabam, ut nec domo exirem,
 nec facerem quidquam, niſi obtenta a tribus ſacul-
 tate. Ex eo tempore omnes affectus mei in id con-
 verſi ſunt, ut ſolatium omne meum, voluptatem
 omnem

omnem in sanctissimo Eucharistiæ sacramento quæ-
 rem. Verum, quum in pago degerem procul ab æde sa-
 cra posito, illuc ire non poteram, nisi tribus illis personis
 annuentibus, fiebatque ut alia facultatem concedente
 negaret alia; ex qua repulsa conceptum dolorem quum
 sæpe testarer lacrymis, increpabar eo nomine, quasi
 voluissem ad conductum locum ac tempus, juvenem
 aliquem adire, cujus blanditiis carere me ægre ferrem,
 audiendæ Missæ aut sanctissimi Sacramenti benedi-
 ctionis accipiendæ desiderium obtendens. Ego vero
 mihi conscia cordis mei, quod ita ab his, quæ mihi
 exprobrabantur, abhorrebat, ut corpus meum millies
 in frustra discerpi facilius, quam mihi tales cogitatio-
 nes injici, passura fuisset: non habens tunc aliud
 perfugium, quam aliquem domus hortive, aut stabu-
 li secretiorem locum, ubi positis humi genibus cor
 meum per lacrymas coram Deo meo effundere mihi
 liceret, implorata piæ Matris meæ beatissimæ Virgi-
 nis ope, in qua repositam spem omnem habebam:
 illic dies integros exigebam, omni cibo prorsus, ac
 potu abstinens. Hoc vero postremum mihi familia-
 re erat; & nonnunquam rusticani pauperculi paulum
 lactis, aut fructuum sub vesperam, commiserationis
 sensu ducti mihi porrigebant. Ac deinde quum repe-
 terem domum, tantus me timor invadebat, tanta
 trepidatio, ut mihi ipsa viderer non alia esse, quam
 criminis alicujus rea, cui sententia audienda esset suæ
 damnationis: et me feliciorē arbitrata essem, si emen-
 dicato pane vescendum, quam si in his angustiis viven-
 dum

8 DE VITA VENERAB. MATRIS

dum foret ; quum sæpe ne panem quidem sumere e mensa auderem . Nam ex quo pedem referebam domum , gravius mihi bellum denuntiabatur , quod curam omissem familiæ , rei que domesticæ harum dilectarum personarum de quibus dixi , tam beneficarum animæ meæ : & ne verbi quidem unius proferendi potestate facta , domesticas operas una cum famulis peragebam ; quibus expletis noctes agebam , non secus ac diem exegeram fundendis lacrymis coram imagine Domini mei crucifixi , qui ostendit mihi , haud perspicienti tamen quid ageret , se velle cor meum in suam penitus potestatem redigere ; & velle se illud in omnibus efficere vitæ suæ patienti consentaneum ; ideoque velle se præsentem se sistere animæ meæ , ut me induceret ad agendum eo modo , quo agebat ipse in mediis illis durissimis cruciatibus , quos mihi ex amore mei se pertulisse monstrabat : quæ cogitatio ex eo tempore tam alte descendit in animum meum , ut dolores meos ne temporis quidem puncto intermittere optassem .

VIII.
Christi patientis assidua præsentia .

Exinde enim Dominus mihi assidue præsens aderat , aut Crucifixi imaginem , aut illam quæ *Ecce homo* inscribitur effigiem referens , suamque crucem bajulans ; quod mihi tantum impressit commiserationis sensum , tantumque ærumnarum amorem , ut quicquid paterer , leve mihi videri cœperit , præ illo , quo ardebam , patiendi desiderio , ut meo Jesu patienti quam simillima efficerer : ac mœrebam , quod manus illæ , quæ ad me percutiendam aliquando attol-

le-

lebantur, sustinerentur in ipso suo impetu, & suam in me asperitatem omnem non effunderent. Equidem assiduo urgebar studio cujusvis obsequii, officii-que exhibendi erga veros illos amicos animæ meæ, quæ pro illis ultro victimam se fecisset, quum mihi nihil esset jucundius, quam illis benefacere, & de illis quicquid boni poteram dicere. Verum mihi nihil adscribendum est eorum, quæ tunc a me facta nunc scribo, & repugnante admodum natura scribam; sed supremo domino meo, qui meam voluntatem prorsus occupaverat, & per quem mihi ne licebat quidem querelam, aut murmur edere, nec levem commotionis sensum adversus illas personas admittere. Imo non patiebatur dominus meus, ut sinerem vicem meam doleri, nonnullave commiserationis significatione levare, dicebatque se hujus patientiæ exemplum dedisse, & volebat, ut siquando non possem efficere, ne quis ea de re apud me verba faceret, excusarem illos, & culpam in me contra residere dicerem: quum peccatis meis (quod vere ita se habet) longe graviora deberentur.

Verum in illa summa vi, quam patior hisce scribendis, quæ semper silentio obvolveram, tanta cura tantisque cautionibus adhibitis, ne in posterum evulgentur; conata etiam omnem horum imaginem e memoria mea expungere, id totum relinquendo in amantissimi Domini mei memoria, apud ipsum de hac mea, quam sentio repugnantem & adversantem, natura conquesta sum; verum hoc ejus responsum audiui:

B b

per-

IX.

*Nova in his
scribendis
repugnantia,
porro
ut pergat
Christus ju-
bet.*

perge filia mea, perge, renitaris ne, an non, nihil interest ad voluntatem meam, quam impleri omnino oportet. Atenim, quí possim, O mi Deus, in eorum redire memoriam, quæ ex quo gesta sunt, anni jam fluxere plus viginti quinque? an nescis patris mei cœlestis æternam me esse memoriam, ex qua nihil unquam excidit, & in qua tum præteritum, tum futurum perinde sunt ac præsens? Omni igitur abjecto timore scribe quicquid ego tibi dictabo, pollicitus gratiæ meæ, qua perfundatur, unctionem, ut hinc major in me gloria redundet. Primum id a te fieri volo ad ostendendum tibi, me ludere in iis frustrandis curis, ac cautionibus, quas a te adhiberi passus sum, ut occultares affluentes gratiarum divitias, quas in pauperulam, qualis es tu, & abjectam famulam meam effundere mihi complacitum fuit; quarum gratiarum recordationem intermittere nunquam debes, ut illarum assiduas mihi grates referas. Deinde id a te fieri volo, ut docearis has tibi gratias adscribere te non debere, nec parcam esse illarum cum aliis communicandarum; quandoquidem volui, ut mihi cor tuum canalis vice fungeretur, per quem hæc dona cœlestia, juxta propositum meum, in animas transfunderem, quarum multæ, hocce beneficio, e perditionis barathro revocabuntur, ut tibi posthac ostendam. Tertia est causa cur id a te fieri volo, ut scilicet notum faciam me esse veritatem æternam, nec posse mentiri, in promissisque servandis fidelem esse, ac gratias, quas tibi contuli, cujusvis examinis & proba-

ba-

bationis patientes esse. Quibus auditis vocibus, tantum mihi roboris accessisse sensi, ut magno licet timore angar, ne cuiusvis in oculos hæc scripta incurrant, coeptum tamen scribendi laborem, quovis meo incommodo, persequi deliberatum mihi sit atque decretum, ut supremi Domini mei voluntas impleatur.

Erat illa mihi crux una ex omnibus gravissima, quod matris meæ cruces allevare non possem, quas ferre multo mihi gravius erat, quam meas; quamquam id ipsi non afferebam solatii, ut vel unum ea de re verbum apud me facere posset, ne ea voluptate, quam inter colloquendum de nostris incommodis, animo caperemus, Deus offenderetur. Tum vero quum illa morbis conflictaretur, summo afficiebar dolore; levibus enim, quæ poteram præbere, obsequiis & curis prorsus relictæ, non parum capiebat incommodi; ex eo quod obserata omnia reperienti mihi, necesse erat vel ipsa ova, & alia id genus ægrotantibus necessaria emendicare: qui cruciatus erat non levis ingenio meo timido. Huc accedebat, quod agerem cum rusticanis, qui plura me docebant, quam audire voluissem. Et quum aliquando illius capiti erysipelas succrevisset in horrendum tumorem, ruborem, ac duritiem, cui medicina facta est nulla, nisi quod illi e vena sanguis emissus per vulgarem, qui illac transibat, e pago quodam chirurgum; is mihi dixit, non posse illam, nisi miraculum interveniret, ex hoc morbo emergere, mea unius ope & cura: nec ha-

X.

*Ex Matris
afflictione
& ægrotudi-
ne, dolore
acerbo tan-
gitur.*

bebam ad quem confugerem aut adirem, nisi consuetum asylum meum Beatissimam Virginem, & supremum Dominum meum, apud quem unum conquerebar, ut assiduas quibus mergebar ærumnas lenirem; inter quas, quum aliud acciperem nihil, quam irrisiones, accusationes, & injurias, nesciebam quid perfugii quærerem. Quum igitur ad sanctissimum Missæ sacrificium perrexissem sacro Dominicæ Circumcisioni die Dominum rogatura, ut ipse per sese medicus, & medicina esset languenti matri meæ, meque quid mihi facto opus esset, doceret; tanta id clementia præstitit, ut domum reversa genam matris apertam, & hiantem repererim quantum volta patet in latitudinem, idque intolerabili cum foetore, ut nemo propius accedere sustineret. Curare vulnera nesciebam, eorumque ne aspectum quidem aut contactum ferre poteram, antequam huic curando manus adhibui, omnibus aliis destituta, præterquam divinæ providentiæ medicamentis. Ex eo vulnere multas carnes putridas quotidie refecabam: verum tanto animi robore confirmari me sentiebam, tantaque fiducia in bonitate supremi Domini mei, quem semper animo præsentem meo, intueri mihi videbar, ut denique brevi temporis spatio, præter omnem humanæ spei probabilitatem, mater mea sanitati reddita fuerit: toto autem morborum illorum tempore lecto ferme & somno abstinebam, nec alimento utebar nisi exiguo, dies totos sæpe absque omni cibo peragens: at me solabatur Dominus ac magister meus, & perfecta mater

vo-

voluntatis ad suam sanctam voluntatem accommoda-
tione reficiebat; quum eorum omnium, quæ mihi
acciderent, unum illum authorem agnoscerem, sicque
alloquerer: O supreme Domine mi, nisi tu velles,
id minime accideret; sed tibi gratias ago, quod ita fie-
ri permittas, ut me tibi similem efficias.

Inter hæc omnia tanto impetu ad orationem trahi
me sentiebam, ut multum animo angerer, quod ne-
que scirem, neque possem addiscere quo pacto oran-
dum esset, omnibus plane carens hominum spiritua-
lium colloquiis. Atque de oratione unum erat quod
scirem, nempe illud ipsum orationis nomen, quæ vox
mira quadam dulcedine cor meum ad se alliciebat.
Implorata ope divini magistri mei, ab ipso didici
quem modum a me in orando teneri cuperet; quod
mihi in omne vitæ meæ tempus utile fuit. Ad suos
pedes provolvi me jubebat cum intimo proprii nihili
sensu, ad poscendam ab ipso veniam eorum omnium,
quæcumque adversus ipsum peccaveram; tum præ-
missa divini illius Numinis adoratione, meam illi ora-
tionem offerebam, quomodo ad illam peragendam pro-
grediendum esset nescia. Deinde se ipse mihi exhibe-
bat præsentem in illo mysterio, in quo considerari a
me volebat; meamque mentem sic occupabat, meas
omnes potentias in seipso absorptas tenens, ut nul-
lam animi evagationem paterer; at illius amandi stu-
dio cor meum consumi se sentiret: quod me insa-
tiabili afficiebat desiderio, & sacram Eucharistiam ac-
cipiendi, & adversa patiendi. Verum quomodo huic

XI.

*Orationis ei
studium in-
funditur.*

orationi necessarium tempus reperirem nesciebam ; quum aliud mihi non suppeteret quam nocturnum, ex quo quantum poteram spatii suffurabar . Et quamvis hæc occupatio mihi delicias afferret supra quam verbis exprimere possum suaves, hanc pro oratione non habebam, assidueque ad orationis exercitium urgeri me sentiebam : pollicebarque Domino, ut primum orare me docuisset, in eo opere quicquid mihi liceret temporis me collocaturam . Nihilominus ipsius Domini bonitas, in ea, quam dixi, animi occupatione adeo me defixam tenebat, ut inde fastidium contraxerim illarum, quæ voce perficiuntur, precationum, quas coram sanctissimo Sacramento persolvere non poteram .

XII.
*Erga sanctis-
simum Sa-
cramentum
ardens affe-
ctus.*

Ibi tam profundam animi attentionem experiebar, ut nunquam ullum ibi manendi tedium mihi obreperet . Imo dies ipsos, & noctes totas illic ultro exegissem omni cibo prorsus & potu carens, neque id quod faciebam sciens, nisi quod in ipsius divino conspectu instar ardentis cerei consumebar, amorem ipsi pro amore redditura: nec poteram in primo templi aditu consistere, ad sanctissimum Sacramentum, quantumcumque inde pudoris sensus mihi in animo nasceretur, quam proxime poteram accedebam: eas solas felices, earum conditionem æmulatione dignam putabam, quæ sacram Eucharistiam frequenter sumebant, quæve libera potestate gaudebant persistendi coram sanctissimo Sacramento . Et si, ut verum fatear, tempus ibi a me male admodum collocabatur, & Christus nihil a me nisi

nisi iniustam honori suo labem, ut opinor, accipiebat :
 Supra dictarum personarum benevolentiam mihi conciliare conabar, ut aliquod temporis spatium ad sanctissimum Sacramentum adeundum mihi concederent.
 In poenam meorum peccatorum accidebat, ut natalitia Christi Domini nocte dormire non possem, & parochus in sacro ad plebem præconio palam significabat, qui somnum nondum cepissent, iis illa nocte communicandum non esse: ego vero quæ dormire non potueram, ad sacram mensam non audebam accedere. Itaque hic dies lætitiæ, dies mihi erat lacrymarum, quas habebam pro cibo omnique oblectamento.

Nempe enim magnis me criminibus obstrinxeram; uno scilicet dierum genialium, ut aliquarum quibuscum versabar puellarum voluntati indulgerem, personato vultu vestem mutaveram; quod mihi, toto vitæ meæ tempore, doloris & lacrymarum materies fuit: non secus ac culpa, quam admittebam vanis ornamentis induendis ex eodem studio obsequendi voluntati supra dictarum personarum, quibus usus est Deus tanquam iustitiæ suæ instrumentis ad puniendas injurias, quas ipsi mea peccata intulerunt; quanquam piæ erant illæ personæ, nulliusque peccati consciæ sibi erant in iis omnibus quæ erga nos facta sunt. Neque vero illas ego alicujus culpæ vinculo teneri putabam, quum ita Dei mei voluntas esset, neque ullam a me propterea malam gratiam inierant. Sed heu! Domine mi, miserere infirmitatis meæ in summo illo dolore ac pudore, quem mihi hæc scribenti tam acriter incutis, quod
 tam

tamdiu, ne hæc ipsa scriberem quæ scribo, repugnaverim. Confirma me Deus, ne hîc opprimar gravissima id mihi merito exprobandis conscientiae meae voce. Ita plane spondeo, opitulante gratia tua, me tibi nunquam restitutam; etiamsi oportuerit me sanguinem profundere, & in omnium contemptum venire & omnem inferorum furorem adversus me armare, ad ultionem sumendam de contrariis voluntati tuæ conatibus meis, quorum veniam a te supplex posco, necnon fortitudinem id quod a me perfici cupis perficiendi, quantumcumque repugnans ab eo me absterreat privatus mei ipsius amor.

XIII.

*Agitur ut in
matrimonio
collocetur;
inde pugna
& dolores
animi gravissimi.*

Ut igitur inceptum persequar; crescebant una cum ætate cruces meæ; nam Diabolus locupletes suscitabat procos, qui me sibi peterent in sponsam, idque multis erat causa domum nostram frequentandi, quos alloqui mihi necesse erat, quod mihi supplicii loco erat non exigui. Ex hac enim parte urgebant me consanguinei, ac mater imprimis assidue flens, mihiq; inculcans nullam sibi nisi in me superesse spem emergendi e miseria, quum sibi polliceretur apud me perfugium, statim atque nuptui tradita forem: ex alia parte Deus tam acriter instabat cordi meo, ut ejus persequendi nullum finem faceret. Semper enim mihi obversabatur ante oculos votum a me emissum, quod si violarem, horrendas poenas datura essem. Tenerum amorem quo matrem meam complectebam, adhibebat adversus me malus Dæmon, jugiter mihi ob mentis oculos ponens quas illa lacrymas funderet, meque,

si

si religiosum statum amplecterer, causam fore cur animi dolore enecaretur, cuius mortis rationem Deo redditura essem; nam in curis & obsequiis meis spem suam habebat plane collocatam mater. Id me tormento intolerabili cruciabat; sic enim illa me diligebat & ego ipsam, ut vivere sine mutuo conspectu non possemus: alia ex parte religiosæ vitæ desiderium urebat me assidue, necnon meus impuritatis horror. Hæc omnia martyrii quoddam genus mihi infligebant; neque enim ullo quietis intervallo reficiebar, effundebarque in lacrymas, neminem habens cui has cordis angustias aperirem, neque quid consilii caperem sciebam. Tandem tenera, qua matrem prosequabar, amicitia potiores apud animum meum partes obtinere cœpit, mihiq; venit in mentem, quum hoc votum a me adhuc puellula emissum esset, fore ut eximi facile possem illius vinculo, quod contraxeram non satis intelligens quid rei hoc esset quod facerem. Præterea admodum abhorrebam ab injiciendis libertati meæ vinculis, mecum ipsa reputans mihi jam non fore liberum jejuniis, eleemosynis, ac piis verberationibus pro arbitrio deditam esse; ac vitam religiosam tantum sanctitatis in suis cultoribus exigere, ut mihi ad illam sanctitatem pervenire futurum esset impossibile: atque adeo fore, ut in eo vitæ genere æternis suppliciis digna fierem. Incipiebam me inferre in hominum cœtus & colloquia, & ad ipsis placendum me ornare curiosius, quantum in me esset, animum oblectare satagens. At tu, Deus meus, qui solus aderas testis gravium meo-

rum & diuturnorum certaminum, quibus victa mil-
 lies succubuissem, nisi tua me bonitas & misericordia
 extraordinario roborasset auxilio, longe alia de me con-
 filia iniens, quam quæ apud me ipsaolvebam, plane
 ostendisti cordi meo & tunc, & aliis sæpe temporibus,
 durum ipsi fore ac gravissimum, contra potentem
 amoris tui stimulum calcitrare: quanquam mea me in-
 fidelitas & malitia eo adduxit, ut ad illi resistendum,
 & ejus omnes in me motus extinguendos vim omnem
 & industriam adhiberem, sed frustra: nam mediis in
 congressibus hominum, & in ipsis oblectationibus, tam
 ardentes in me sagittas intorquebat, ut cor meum,
 omni ex parte transfigerent, & consumerent; ac dolor
 qui me urebat hæere me stupenti similem cogeret.
 Nec satis id erat ad ingratum cor meum a suis avo-
 candum nugis: sentiebam me quasi ligari & magna
 vi quasi vinculis trahi, tantoque impetu, ut tandem
 facere non possem quin sequerer eum, qui me in abdi-
 tum quempiam locum vocabat, ubi me objurgabat
 acriter; nam zelator erat miseri cordis mei, quod hor-
 rendas patiebatur persecutiones: hîc postquam ab eo
 veniam in faciem procidens postularam, asperis diutur-
 nisque verberibus eo impellente, in me ipsa sæviebam;
 tum non secus ac antea revolvebar ad priores vanita-
 tes, ac priorem resistendi facilitatem: et vesperi cum
 maledicta illa Satanæ insignia deponerem, illa dico va-
 na ornamenta, ejus malitiæ instrumenta, se mihi offere-
 bat supremus Dominus meus, qualis erat in mysterio
 flagellationis totus deformatus, mirum quantum ex-
 pro-

probrans mihi, meis vanitatibus se eo redactum esse, meque jacturam facere temporis adeo pretiosi, cuius severam rationem in morte ipsi redditura essem; se proditiōibus a me ac persecutionibus excipi; post tot mihi data indicia amoris sui, illiusque desiderii, quo ardebat, ut ipsi similis efficerer. Quæ omnia tam alte descendebant in animum meum, tamque acerbis cordi meo plagas inferebant, ut amare flerem. Et sane mihi esset admodum dictu difficile quid tunc paterer, quidve tunc experiretur animus meus, quod ignara tunc essem, quid esset vita spiritualis, de qua nullum documentum acceperam, nec ab ullo quicquam audieram; de ea nihil sciens, aliud, quam quod supremus Magister meus me docebat, quodque ut facerem sua quadam amica vi compellebat.

Ut vero a me ipsa pœnas qualescumque repeterem injuriarum, quibus ipsum afficiebam, & ad illam quam in me expetebat, cum ipso similitudinem reformarer; dolorem, quo premebar, levatura, miserum hocce flagitiosumque corpus nodosis vinciebam funibus, tamque arcte constringebam, vix ut spirare posset & cibum sumere: idque genus pœnæ tam diuturnum patiebar, ut funes veluti depressi penitusque defixi essent in carnem, quæ supercrescens efficiebat, ut nisi magna vi acerbique cum dolore revelli funes possent: quod item eveniebat in catenulis, quibus brachia sic vinciebam, ut illas nonnisi cum avulsis carnis frustulis exuerem. Tum cubabam in assere, aut in baculis cuspidatim nodosis, ex quibus lectum mihi ster-

XIV.
Corporis
maceratio-
nes acerbis-
sime.

nebam; tum verberabam me flagris, aliquid remedii conquirens meis interioribus pugnis ac doloribus, præ quibus quicquid tolerabam extrinsecus, licet omnes ignominia, & illata mihi, de quibus supradixi, molestia perseverarent jugiter, & augerentur potius quam remitterent, hæc, inquam, omnia nonnisi refrigerationis loco mihi erant præ interioribus poenis meis, quas ut tacita ferrem, & juxta boni magistri mei documentum silentio tegerem, tantam mihi vim faciebam, ut earum nihil, ullo prodiret externo indicio, nisi quod pallefcere & macescere deprehendebam. Timor, quo angebar, Deum meum offendendi, gravius adhuc quam cætera omnia me excruciebat; tam gravia enim & perpetua mihi videbantur esse peccata mea, ut mirarer quod mihi terra non dehisceret, & sepeliendæ tam indignæ peccatrici inferorum abyssos non aperiret. Peccata mea quotidie lubens sacramentali confessione expiassem; & id tamen nonnisi raro mihi licebat. Qui Sacerdotem in sacro tribunali diu occupatum detinerent, eos ego pro Sanctis habebam, longe absimiles a me esse existimans, quæ culpas meas accusare nescirem. Id mihi ingentem lacrymarum vim eliciebat. Exactis aliquot annis inter has omnes poenas & pugnas, aliaque incommoda, nullo aliunde accepto solatio quam a Salvatore meo Jesu Christo, qui se meum ipse moderatorem fecerat, vitæ religiosæ desiderium denuo in corde meo tam vehementer exarsit, ut illam quovis oblato incommodo amplecti apud me statuerim. Sed hei mihi! rursus non potuit illud propositum perfici maturius, quam

quam post quadrienium, quo temporis intervallo undique mihi congeminatae sunt poenae, congeminata certamina; adeoque feci, ut mihi ipsa poenitentias congemina-rem, quantum per supremum magistrum meum licebat.

Longe enim aliam vitae rationem me inire docuit, virtutum pulchritudinem mihi ostendens, ac trium præsertim votorum, paupertatis, castitatis, & obedientiae, quibus exercendis virtutibus animam fieri sanctam mihi dicebat, idque dicebat mihi, quia inter orandum ab ipso petebam, ut me sanctam efficeret. Quumque alium ferme librum non legerem, quam eum, qui Sanctorum vitas persequitur, hunc aperiendo mecum ipsa dicebam, quærenda mihi est una præ cæteris imitatu facilis vita, ut possim, eandem tenendo, quam illa sancta tenuit, viam, sanctitatem, quam adepta est, assequi. Illud autem me angebat præcipue, quod viderem tam crebris a me culpis Deum offendi, quem a Sanctis non quemadmodum a me offensum fuisse putabam, aut, si quis certe offendisset, perpetua deinde in poenitentia vixisse; quod mihi magna suscipiendarum poenitentiæ injiciebat desideria. At supremus Magister meus tantum mihi incutiebat timorem propriæ voluntatis faciendæ, ut jam tum putarem, quicquid facere possem, ipsi acceptum non fore, nisi ex amore & obedientia facerem. Neutrum vero quomodo in praxim redigere oporteret sciebam, putabamque mihi crimini verti, quum dicerem a me diligere Deum meum, quod opera mea dictis repugnantia cernerem. Ipsum orabam, ut ad id faciendum

XV.
*Pulchritudo
virtutum ei
demonstra-
tur.*

me perduceret, quod a me fieri vellet ad ipsi placendum, & amorem significandum, quod in hunc modum præstitit. Tantum mihi amoris impressit erga pauperes, ut nulla jam alia quam ipsorum consuetudine frui ultro optassem; tamque tenero me commovebat commiserationis sensu ob illorum miseriam, ut si penes me fuisset, nihil mihi reliqui fecissem, & quum mihi pecunia erat ad manum, hanc pauperibus puerulis elargiebar, ut ii ad me catechismum precesque addiscendi causa allicerentur. Quo fiebat, ut me, quocunque irem, sequerentur; quorum tanta nonnunquam turba confluebat, ut hiberno tempore quonam eos exciperem loco non haberem, præterquam in amplo cubiculo, in quo admittebam omnes, unde aliquando expellebamur. Id mihi multum afferebat molestiæ; neque enim quicquam eorum, quæ facerem, alienis oculis deprehendi volebam; & quicquid furripere possem, illis erogare existimabar; quod tamen non faciebam, furti horrore me impediante, & præter id, quod meum erat, nihil dabam; quod ipsum dare, nisi ex obedientiæ nutu non audebam. Quamobrem blandiebar matri meæ, ut quod habebam, dare per illam mihi liceret, quæ quod multum me amaret, satis ad annuendum meis optatis facilem se præbebat. Quum autem abnuerat, quiescebam paulisper a precibus, tum illam iteratis postulationibus fatigabam; Nihil enim jam facere poteram injussu non solum matris meæ, sed eorum etiam quibuscum habitabam, quorum ex nutu arbitrioque omnia faciebam, quod mihi

mihi affidui supplicii instar erat. Verum existimabam frangendam esse voluntatem meam in iis omnibus, a quibus maxime abhorrerem, mihi que faciendum esse, ut illis hominibus parerem ad experimentum capiendum possemne religiosæ vitæ jugum ferre: illæque tam assiduæ facultatum petitiones gravibus repulsis excipiebantur, & in gravem me captivitatem adigebant. Hinc enim tantum in me exercebatur auctoritatis, ut nulla Monialis alieno arbitrio arctius mancipata esset: sed illo, quo ardebam, amandi Dei desiderio incitata, difficultates omnes superabam, studioseque prospiciebam, ut id facerem, quod maxime repugnabat propensionibus meis, & a quo gravius naturam abhorreere sentiebam. Quod desiderium ita me urgebat, ut, si quando huic obsequi destiteram, culpam hanc Sacerdoti in confessione aperirem. Vulnorum aspectum horrebam quam maxime, sed continuo mihi incumbendum fuit ad illa curanda & osculanda, ut me ipsa vincerem, neque qua parte id aggredere sciebam; sed supremus magister meus tam opportune subveniebat ignorantibus meis, ut vulnera vel periculossissima brevi sanata deprehenderentur, nullis aliis, quam divinæ providentiæ medicamentis: verum ejus bonitati confidebam magis, quam remediis adhiberi solitis.

Nativo impetu ferebar ad amorem voluptatis atque animi oblectationis, at plenus ille doloris cruciatus Salvatoris mei, qui sese mihi in mysterio flagellationis offerebat, satis superque me a voluptate capienda retrahebat. Hac enim exprobratione Dominus cor meum pe-

ni-

24 DE VITA VENERAB. MATRIS
nitus perfodiebat: tunc ut hanc oblectationem captes?
ego vero nullo unquam voluptatis sensu me oblecta-
vi, & omnis generis acerbitates tui causa hausi, ut mi-
hi cor tuum devincirem; & tamen etiamnum de istius
cordis dominatu certare mecum velles. Hæc omnia
non parum commovebant animum meum; sed inge-
nue fateor nihil me tunc horum intellexisse, adeo rudi
ingenio eram; nec boni quicquam faciebam, nisi quia
Dominus ipse tam valide me ad illud urgebat, ut ejus
impressioni resistere vix possem. Quod mihi pudor-
em incutit in his omnibus, quæ hîc scribo; ubi signi-
ficare vellem quam merito mihi debeat æternum
supplicium, quod jugiter Deo ejusque gratiis restite-
rim, tum significare etiam cuperem ejus miserationum
multitudinem; videbatur enim onus in se suscepisse
fugitantem me insequendi, & assidue opponendi suam
bonitatem meæ malitiæ, suum amorem meis ingrati
animi noxis, quæ mihi toto vitæ tempore acerbissi-
morum dolorum materiam præbuerunt; quod supre-
mum liberatorem meum agnoscere nescirem, qui mei
curam ab ipsis incunabulis tam amanter gesserat, ac
semper deinceps gerere perrexit. Quumque aliquan-
do stupore veluti absorpta mirarer, quod tanta infi-
delitas mea, totque vitia, quæ in me cernebam, non
efficerent, ut me respueret, hoc mihi responsum dedit:
sic tecum ago, quod te cupiam efficere quoddam ve-
luti compositum ex amore meo, meisque miserationi-
bus. Et alio quodam tempore dixit mihi: te mihi in-
sponsam elegi, mutuamque inter nos fidelitatem pol-
lici-

liciti sumus, quum mihi castitatem vovisti. Ego te ad illud votum emittendum sollicitabam, antequam mundus ullam sibi partem cordis tui vindicasset; illud enim purum omnino mihi deposcebam, terrenisque affectibus incoinquinatum: quo in statu ut illud mihi conservarem, propriæ voluntatis tuæ malitiam omnem auferebam, ne posset ipsa cor tuum corrumpere; tum sanctæ Matris meæ curis servandam te dedi, & apud eandem depositam te habui, ut pro ratione mearum voluntatum te informaret.

Hæc adeo Virgo sanctissima bonæ Matris loco mihi semper fuit, nec suo unquam auxilio me frustrata est, ad eamque in meis angustiis & necessitatibus solemne mihi confugium erat tanta cum fiducia, ut sub ejus materna protectione nihil esse mihi videretur, quod metuerem. Itaque tunc temporis voto me obstrinxi ad jejunium diebus sabbati in ejus honorem observandum; ad officium ejus Immaculatæ Conceptionis, quum legere scirem, recitandum; ad Salutationem Angelicam septies quotidie toto vitæ tempore recitandam, flexo toties genu in honorem septem ipsius dolorum; meque tradidi in ancillam ipsius perpetuam, eam suppliciter orans, ut eo nomine ac titulo decorare me ne gravaretur. Verum tanquam ipsius filia eam alloquebar non secus ac bonam Matrem meam, in quam amore vere tenero jam tum affici me sentiebam. At illa severe me objurgavit quum denuo paratam me vidit cedere terribili pugnx, quam in memetipsa experiebar. Nam victa consanguineorum persecutionibus, Ma-

D d

trif-

XVI.
Beatissimæ
Virginis
maternus in
eam affe-
ctus.

trisque tam charæ lacrymis, nec non monitis quæ ipsa dabat, puellam anno ætatis vigesimo debere sibi vitæ conditionem amplecti, in eorum sententiam pertrahi incipiebam. Mihi nempe perpetuo inculcabat Satanas: Misella, quid consilii capis, quum religionem vis ingredi? omnibus te ridendam propinatura es; nunquam enim in hoc vitæ genere perseverabis. Et quis pudor religiosam vestem exuere, e monasterioque dimitti? Quæ te deinde latebra satis occultabit? Inter hæc omnia prorumpebam in uberes lacrymas, nam a viris mirum quantum abhorrebam, nec jam quid amplecti statuerem sciebam.

XV.II.
*Sponsi Christi
querela,
minæ, &
promissa.*

At tandem misertus est mei supremus magister meus, qui intentos semper in votum meum oculos meos tenebat. Et quodam die post sacram, ni fallor, communionem, se mihi monstravit esse sponsum, quos amare possem, formosissimum, ditissimum, potentissimum, in omnibusque perfectissimum & absolutissimum; quumque ante tot annos ipsi desponsa essem, quærebat cur, se relicto, alium accipere vellem. Tum vero hæc adjecit: scito, si ita me spreveris, æternum te a me deferi; si vero datam fidem mihi fervas, non discedam a te, & adversus omnes inimicos tuos ero tua ego ipse victoria: indulgeo aliquid ignorantix tuæ, quod scilicet nondum, qui sim, intellexeris; si vero mihi fidelis es, & me sequeris, docendo efficiam ut me cognoscas, meque tibi manifestabo. Hæc quum diceret, tam profunda pace perfudit interiora mea, tantamque tranquillitatem expertus est animus meus

ut

ut decreverim morituram me potius, quam mutaturam esse consilium. Tunc mihi vincula mea videbantur esse dirupta, nihilque metuendum superesse; quum cogitarem, etiamsi vita religiosa purgatorium mihi futura esset, levius fore reliquo vitæ tempore illic purgari, quam ad inferna detrudi, quæ toties ingentibus peccatis meis promeruissem. Quum igitur fluctuans animus meus ad vitæ religiosæ propositum se applicuisset, divinus ille sponsus animæ meæ, ne ipsi adhuc e manibus elaberer, petiit ut libertatem meam ipsius potestati ultro permetterem; quia debilis eram. Nihil in me moræ fuit, quominus huic divinæ potestati traderetur libertas mea, quam quidem ex illo temporis articulo Dominus potenter invasit; tamque alte ex hoc ipso momento se insinuavit in cor meum, ut votum meum renovarim: quid rei esset, incipiens intelligere. Illi sponsondi, me quovis etiam vitæ proposito periculo, nunquam aliud quam religiosæ vitæ genus amplexuram, idque palam domi significavi, consanguineos orans, ut, quantumvis conditiones ab iis oblatas qui me sponsam petebant, commodas esse mihi repræsentarent, illas respuerent. Quod quum mater mea intellexisset, coram me temperabat a lacrymis; sed assidue flebat apud eos omnes, qui sermonem ea de re inferebant. Illi autem sibi omnino faciendum putabant, ut me monitum venirent, si matrem relinquerem, mortem illi a me accersitum iri: hujusque damni rationem mihi apud Deum aliquando reddendam; neminem enim habebat mater, cujus

obsequiis juvari posset; addebantque tam bene me, matre mortua, quam viva Monialem fore. Atque unus e fratribus meis, qui me multum diligebat, omnes conatus adhibuit ut a meo proposito me deterreret, partem mihi offerens sui patrimonii, quo dotata pinguius, commodius nuberem. His omnibus cor meum, non secus ac rupes, immotum tangi desinebat, licet adhuc triennio mihi manendum in sæculo, & adversus hæc omnia pugnandum esset.

XVIII.
Mittitur in
Patru domum, ubi a
Consobrina
in familiam
S. Ursulæ al-
licitur.

Tunc missa sum in domum unius ex patruis meis, ejusque curæ commissa. Huic erat filia monialis, quæ quum me sciret ingredi religionem velle, nihil non effecit, ut me haberet ejusdem secum instituti sociam. Neque tamen allici me sentiebam ad vitæ genus quod profitentur sacre virgines a sancta Ursula dictæ. Illi respondebam: attende, si in cœnobium vestrum ingrediar, ingressuram me in gratiam tui tantum: volo autem in monasterium me recipere, ubi nec ullæ consanguineæ, nec personæ sint mihi notæ, ut divini amoris impulsu religionem profitear. Verum quum nescirem ubinam futurum illud esset, variarum religionum notitia carens, qua discernerem quænam mihi esset ex omnibus suscipienda, prope modum manus dabam illius importunis sollicitationibus; eam enim amabam plurimum, adhibebatque, ut me exoraret, auctoritatem Patru mei, cui obsistere non audebam, quod tutor meus esset, mihi que diceret, non minus charam me sibi esse, quam unum ex filiis suis; ac propterea velle se, ut in eo oppido, ubi degeret, stabilis manerem.

rem. Nec ullo modo passus est, ut me frater meus reduceret domum, quod diceret pro jure suo se velle habere me in potestate. Quo factum est, ut frater meus qui nondum voluerat annuere, ut vitam religiosam amplecterer, admodum mihi succensuerit; his omnibus connivere me putans, ut ipso invito, & Matris injussu in sanctæ Ursulæ coenobium me conjicerem. Sed longe ab eo consilio aberam; quo enim me urgebant magis (quod eo usque perductum est, ut me etiam intromittere vellent in monasterium) eo graviore fastidio ab illo vitæ genere abhorrebam.

Mihi arcana quædam vox dicebat intus, non te illic volo, sed inter religiosas sanctæ Mariæ. Attamen illas Moniales a sancta Maria dictas videndi nulla mihi fiebat potestas, quamvis earum multas cognatas haberem; mihiq; de illis dicebantur, quæ satis esse possent, ut mentes propositi tenacissimas ab eo deducerent. At quo plures adhibebantur conatus, ut ab eo consilio deterrerer, eo illas amabam magis, mihiq; desiderium augeri sentiebam illarum institutum amplectendi, propter hoc tam amabile sanctæ Mariæ nomen, quod mihi significabat, hanc esse ipsam quam quærebam, vitæ rationem. Et quodam die quum intuerer in pictam tabellam magni sancti Francisci Salesii, visus est in me, quam suam appellabat filiam, oculos conjicere, tam paterno simul amicoque affectu, ut illum non alio deinceps quam boni patris loco habuerim. Sed de his omnibus nihil audebam dicere, nec sciebam, quo pacto me expedirem a consobrina mea, & to-

XIX.

*Sed a Deo
vocatur ad
Moniales a
S. Maria di-
ctas.*

ta illa religiosa familia, quæ tantis benevolentiae officiis me prosequabatur, ut jam adversus illam tueri me non possem.

XX.
In domum
paternam
revocatur
ubi recrude-
scunt pugnae
& dolores.

Quum autem in ipso versarentur articulo aperiendæ mihi januæ Monasterii, per nuntium certior factum, fratrem meum ex gravi morbo decumbere, & matrem meam in extremis esse. Quod me impulit ad iter versus ipsam hoc ipso tempore suscipiendum, a quo deterreri non potui, quanquam ægrotabam, non tam aliqua alia ex causa, quam ex animi dolore, quem contraxeram, quum viderem quamdam mihi necessitatem instare ingrediendi cœnobium, quo me non vocatam a Deo arbitrabar. Nocte tota iter confeci licet leucarum propemodum decem. Hunc in modum extricata fui ex illis angustiis, ad gravissimam aliam crucem rursus experiendam, quam non explicabo per singula, quum satis multa jam ea de re dixerim. Satis sit dicere, meis omnibus molestiis novam esse factam dolorum accessionem. Ostendebatur mihi matrem meam sine me vivere non posse, quando quidem meus tantilli temporis discessus ejus morbi causa erat; ac denique illius mortis rationem Deo me reddituram esse: Quod quum mihi diceretur a personis Ecclesiasticis, acres mihi doloris aculeos infigebat, ob tenerum amorem, quo illam complectebam, & quo utebatur Diabolus, ut persuaderet mihi, hunc ipsum quem cogitabam a matre discessum, meæ damnationis æternæ causam fore.

Ex

Ex alia parte tantopere me urgebat Deus meus ad omnia, ipsum sequendo, relinquenda, ut nullo jam intervallo ab hoc suo impulsu vacare me pateretur: tantoque me accendebat desiderio ad vitæ ipsius patientis similitudinem me conformandi, ut quicquid malorum ferebam pro nihilo haberem; quæ mihi erat causa gravioribus pœnitentiis me afflictiandi, & quandoque humi me abjiciens coram imagine crucifixi Domini mei, his eum verbis alloquebar: O mi dilecte Salvator, quam felix ero, si tuam in me imaginem patientem imprimes! & mihi respondebat: *hoc ipsum est quod volo, dummodo tu mihi non obsis, & quod tuarum est partium ad hoc opus perficiendum conferas.* Ut vero nonnullas mei sanguinis guttas illi darem, digitos meos arcte vincebam, tum illos infixis acubus pungebam, & singulis sacræ quadragesimæ diebus, quantum in me erat flagris me, verberabam, in honorem verberum quæ in flagellatione accepit. At quantocumque temporis spatio me verberarem, parum inde poteram elicere sanguinis, quem bono Magistro meo rependerem pro sanguine in mei gratiam effuso, & quia humeri erant pars illa corporis quam cædebam, multo tempore opus erat, ut aliquid sanguinis exprimerem. Verum triduo ante quadragesimam me ipsa discerpissem lubens, ad compensandas injurias divinæ ipsius majestati a peccatoribus illatas. Trium illorum dierum jejunium, quantum fieri poterat, pane & aqua contenta observabam; reliqua, quæ mihi in cibum tunc dabantur, pauperibus erogans.

Meum

XXI.

Novis se
pœnitentiis
excruciat.

XXII.
*Eucharistiæ
desiderium.*

Meum maximum gaudium erat, quod mundum relictura essem, meque hac cogitatione oblectabam, quod frequenter sacram Eucharistiam sumtura essem. Non enim nisi raro illius sumendæ facultatem obtinere poteram, meque unam ex omnibus felicissimam arbitrata essem, si frequenti Eucharistiæ communione uti potuissem, & noctes sola coram sanctissimo Sacramento traducere; tam fidentis enim animi mihi ipsa conscia eram, ut licet ultra modum cæteroqui meticulosa, nihil tamen simile animo agitare, simul ac eram in illo loco deliciarum mearum. Et in pervigilio dierum Eucharistiæ communioni sacrarum, non aliter quam mihi vim inferendo loqui poteram, alto silentio veluti mergi me sentiens, ob illius actionis magnitudinem, quæ mihi obcunda erat; & post susceptum sanctissimum Sacramentum lubenti animo abstinuissem cibo, potu, sermone, aspectu; tantum erat solatium, tanta tranquillitas, quam experiebar. Et quantum in me erat, latitabam, ut meum summum bonum amare discerem, cuius impressionibus tantopere urgebar ad amorem, ejus amoris rependendum.

XXIII.
Orandi methodum doceri ardet.

Verum si cætera etiam omnia facerem, mihi non videbar amare unquam ipsum posse, nisi orationis exercitium docerer: nam de orandi modo, & ratione nihil sciebam aliud, quam quod ipse Dominus me docuerat, ut scilicet Sanctis omnibus ipsius motibus me traderem totam, siquando me solam cum ipso in exiguum aliquem recessum possem concludere. At mihi fatis non dabatur otii, toto enim, quantus quantus

tus erat, die, mihi cum domesticis famulis laborandum erat. Quum autem assidue conquerer apud supremum Magistrum meum, vereri me ne in ulla earum rerum, quas faciebam, ipsi placere non possem, quod nimium propria voluntas mea inferret sese in mortificationes meapte sponte lubenterque susceptas, quum tamen nihili facerem id quod ex obedientia non fieret. Heu, aiebam, Domine mi, da mihi aliquem qui me ducat ad te. An non tibi satis sum, respondit ille, Quid times? Filia sic dilecta, ut te diligo, potest ne perire in ulnis ipsis Patris Omnipotentis? Nesciebam quid esset a Patre Spirituali regi, at magno ardebam obediendi desiderio, divinæque bonitati placuit ita res disponere, ut cujusdam jubilæi tempore apud nos diverteret unus e religiosa sancti Francisci familia, qui domi nostræ pernoctavit, ut peccata nostra generali confessione deponendi spatium nobis suppeteret. A diebus circiter septemdecim in mea scribenda confessione occupata eram, quanquam enim generaliter confitebar quoties opportunitas aliqua se offerebat, videbar mihi nunquam satis frequentes hujusmodi confessiones facere posse, propter ingentia peccata mea; quorum dolore tam acri pungebar penitus, ut non modo multis lacrymis illa deflerem, sed præ nimio illo quo urebar dolore, ea apud omnes evulgare ex animo cupiissem: idque ingemiscebam maxime; quod tam cæca essem, ut illorum atrocitatem nec fatis possem animo percipere, nec quanta esset, verbis explicare. Eam ob causam quicquid reperire poteram in libris,

*Confessionem
generalem
parat.*

E c qui

qui de confessione differunt, scripto exarabam, & quandoque in confessionis chartam ea inferebam, quorum vel ab ipsa appellatione abhorrebam; sed mecum ipsa dicebam: hoc fortasse scelus admisi, nec tamen novi; plane æquum est, ut illius declarandi pudorem feram, ad satisfaciendum divinæ justitiæ. Hic non diffitebor, si maximæ partis eorum, de quibus me accusabam, conscia mihi fuisset, inconsolabilem mihi dolorem futurum fuisse; qualem etiam dolorem ex iisdem illis confessionibus susceptura fuisset, nisi mihi Dominus meus asseverasset se voluntati, quæ minime mala est, omnia ignoscere. Hanc igitur confessionem feci, cuius multa folia bonus ille Pater a me prætermitti voluit, illa legendi potestatem facere nolens. Rogavi illum, ut conscientiæ meæ satisfacere me fineret; quum majoribus quam ille putaret, peccatis obstricta essem. Hæc confessio magnam mihi attulit animi tranquillitatem. Aliquid de mea vivendi ratione ipsi declaravi, circa quod multa utilia monita mihi dedit; sed omnia declarare non audebam; hoc enim putabam esse vanitatis; in quod vitium ne incurrerem vehementer timebam, quod ad illud indoles mea multum propenderet: quodque arbitrarer, quæ faciebam, omnia ad hunc vanæ gloriæ scopum dirigi, sensum a consensu discernere nesciens. Id me multum angebat, peccatum enim admodum horrebam; quippe quod Deum ab anima mea alienaret. Bonus ille Pater Franciscanus instrumenta poenitentiae mihi promisit, & illi significavi
qua-

quatuor jam aut quinque annos a me sollicitari fratrem meum, ut religionem ingredi me fineret; per ipsumque adhuc stare ne ingrederer.

Qua de re sic mei fratris animo religionem iniecit, ut ipse a me postea petierit semperne in proposito religiosam vitam amplectendi persisterem; cui quum respondissem paratam me esse mortem pati potius quam mutare consilium; voluntati meæ satisfacturum se pollicitus est. Ut igitur de dote mea pacifceretur, profectus est ad illam bonam consobrinam meam, quæ me sollicitare non desinebat, volente matre cæterisque consanguineis meis, ut in illo cœnobio monialis essem. Jam igitur, quomodo id ne paterer, effugerem, nesciebam. Sed interea dum frater meus hoc iter habuit, confugi ab Beatissimam Virginem bonam Dominam meam, adhibito apud illam suffragatore sancto Hyacinto, cui multas preces obtuli, nec non multa sacrificia celebranda procuravi in honorem sanctæ Matris meæ, quæ mihi solatium ferens, amice dixit: nihil timeas, eris vera filia mea, eroque semper bona tua Mater. Hæc verba ita tranquillarunt

XXIV.
*De religione
capeffenda
iterum agi-
tur.*

*B. Virgo
eam consola-
tur.*

animum meum, ut omni exclusa dubitatione mihi persuaferint non obstantibus omnibus quæ objiciebantur, obstaculis, rem quemadmodum mihi promittebatur, ita perfectum iri. Reversus ergo frater mihi dixit: petuntur pro dote quatuor millia librarum, tuum est de patrimonio tuo, ut lubebit disponere; nondum enim de re transactum est. Continuo illi audacter respondi: nunquam transigetur, volo ad san-

*Ad solam
Monasterii
Parodiensis
appellatio-
nem cor
ipsius dila-
tatur præ
gaudio.*

ctæ Mariæ religiosas virgines me recipere, idque in cœnobium valde hinc diffitum, ubi nulla erit mihi sive sanguine, sive familiaritate conjuncta: volo enim Dei solius intuitu religionem ingredi; volo mundum prorsus relinquere, abdendo me in retrusum aliquem angulum, ubi me hominum consuetudine non utentem, & mundus obliviscatur, & ego mundum. Multa mihi Monasteria proposita fuerunt, in quæ consensum præbere minime poteram; sed ut primum Parodiense Monasterium appellatum est, dilatatum est præ gaudio cor meum, statimque assensum præbui. At mihi adhuc invisendæ fuerunt illæ sanctimoniales, apud quas habitaveram octavo ætatis anno, ubi gravis adhuc pugna sustinenda mihi fuit; me enim domum intromittere appellantes suam filiam, quærentes cur vellem ipsas deferere, quibus tam chara essem? addebant se non posse æquo animo ferre meum in sanctæ Mariæ ordinem ingressum, quum me in eo perseveraturam non esse probe scirent. Hujusce rei periculum facere me velle dixi, meque induxerunt ad promittendum reditum apud ipsas, quum e sanctæ Mariæ cœnobio dimitterer; huic enim vitæ dicebant satis se scire nunquam fore ut possem assuescere. Iis omnibus, quæcumque illæ mihi opponere potuerunt, minime movebatur cor meum; imo magis confirmabatur in proposito; quum jugiter diceret, moriendum est, aut vincendum. Verum cætera prætereo, quæ mihi sustinenda fuere, certamina, ut veniam quam primum ad locum felicitatis meæ charum Parodium. Hic simul

mul atque vestibulum colloquiis destinatum subii, hæc verba intus mihi dicta sunt, is locus est, ubi te volo. Postea fratri meo declaravi pacta conventa cum hisce monialibus esse transigenda; quandoquidem nunquam apud alias ullas religionem amplexura eram. Miratus est eo vehementius, quod me huc adduxerat solummodo ad visendas nonnullas e sanctimonialibus sanctæ Mariæ, quarum ex numero me esse velle dissimularam; non enim aliis, quam hisce conditionibus me adduxerat. Sed ante hinc abire nolui, quam de omnibus ingressus mei conditionibus inter utramque partem convenisset: quo facto novam vitam hausisse mihi videbar, usque adeo suavi pacis ac lætitiæ sensu perfundebar; quod ita me efficiebat hilarem, ut ii, quos latebat quid experiretur animus meus, hunc in modum jocarentur: cernite illam: quam bene gerit externam futuræ sanctimonialis speciem. Et certe pluribus, quam unquam antehac comta prodibam vanitatis ornamentis, itidemque genio indulgebam, ob ingens illud gaudium, quo afficiebar; quod mox tota adhæsuræ essem supremo bono meo, Deo meo; qui dum hæc scribo, hæc crebro mecum amice expostulat: vide filia, futurumne sit, ut reperire unquam possis patrem aliquem amore unigeniti Filii sui vulneratum, qui tantam illius curam gesserit, qui tam teneri in illum amoris indicia expromere potuerit, quam tenera fuerunt amoris in te mei testimonia, & hæcenus edita, & posthac edenda: amor quippe meus tam patienter in

te excolenda, ad meamque normam, vel a tenerima ætate, conformanda laboravit, suaviter expectans te, nec unquam tuos inter omnes renisus sustinere te gravatus. Memento igitur, si gratum in me animum extinguere, horumque omnium gloriam ad me referre desineres, te illa oblivione mei facturam esse ut hic omnis boni fons ineffabilis tibi exaresceret.

XXV.
Animi sensus quum mundo valedicendum fuit.

Quum illuxisset tandem adeo exoptata dies, qua mundo valedicendum erat, majori quam unquam antea gaudio affecta sum, majoremque experta sum constantiam in corde meo, quod obduruerat quodammodo ad omnem sensum sive amicitiae, sive doloris, qui cum ab aliis, tum maxime a matre mihi significabatur, nec lacrymam vel unam in hoc ab illis discessu fudi. Mihi enim videbar haud absimilis captivæ cuiuspiam mulieri, quæ se carcere exemptam, solutamque vinculis videt, in domum sui sponsi mox admittendam, ad ineundum novam possessionem, plenaque cum libertate, ipsius conspectu, bonis & amore perfruendum. Hoc ipsum erat quod sponsus meus dicebat cordi meo, quod eam ob rem extra se totum rapiebatur. Nec aliam sciebam causam afferre vocationis meæ ad sanctæ Mariæ institutum, quam quod vellem esse filia beatissimæ Virginis. Sed fateor in ipso articulo temporis, quo ingrediendum fuit, qui in diem sabbati incidebat, difficultates omnes, quas experta eram, multasque alias animi anxietates tam vehementer facto impetu in me irruisse, ut in ipso ingressu anima mea jamjam a corpore divellenda
mihi

mihi videretur. Mox autem mihi monstratum est sac-
cum captivitatis meæ a Domino conscissum esse, me-
que ipsius manibus, ejus pallio lætitiæ circumdari; &
tanta efferebar lætitia, ut clamarem, hic locus est
ubi me vult Deus. Continuo menti meæ id inscul-
ptum fuit: domum hanc locum esse sanctum, omnes-
que illas, quæ eam incolerent, sanctas esse oportere, *Monita di-
vina in Mo-
nasterii in-
gressu.*
atque hoc sanctæ Mariæ nomen mihi significare
quovis pretio sanctitatem comparandam esse, eam-
que ob rem necesse esse in omnibus abnegare se, & im-
molare, nulla in re sibi parcendo, nihil planè sibi re-
tinendo. Mollebat ea cogitatio quicquid difficulta-
tum mihi videbatur esse asperrimum in hisce initiis.
Quo tempore factum est per aliquot dies, ut quoti-
die mane excitarer a somno hisce verbis, quæ distin-
cte audiebam, eorum sensum minime intelligens: *Di-
lexisti justitiam*, & reliquum versiculi: necnon aliàs
his aliis verbis: *Audi filia & vide*, &c. itemque
his: *agnovisti semitam tuam & viam tuam*, O Je-
rusalem mea; domus Israel; sed Dominus diriget te in
omnibus viis tuis nec unquam derelinquet. Hæc, quo-
rum sensum ignorabam, referebam omnia ad bonam
illam, quæ Novitiis præerat, magistram: hanc, atque
etiam domus totius moderatricem habebam pro meo
in terris Christo. Quumque non nosssem habuisssem-
ve unquam usum spiritualis directionis, adeo gestie-
bam, quod hanc sequendo, obedientiam exercere pos-
sem, ut quæcumque earum ex ore prodibant, ora-
culorum instar acciperem: nihil jam esse putans, quod
time-

*Obedientiæ
studium.*

*Docetur ora-
re.*

timerem, si ex obedientia facerem, quæ mihi ab ipsis præscriberentur. Quumque rogarem novitiarum magiltram, ut orationis exercitium me doceret, cujus fame tam vehementi laborabat anima mea, negabat credere se posse, me tam grandem natu in cœnobium venisse hujus exercitii rudem & ignaram. Quod quum ita esse illi confirmassem, mihi respondit: proximæ orationis tempore, Domino te siste tanquam telam puram & vacuam pictori ad elaborandum propositam. Sed quod illa mihi dicebat non intelligens, voluisssem, ut mihi exposuisset, nec ab ipsa petere audebam. Dictum autem mihi fuit: Veni, hoc ipsum te docebo. Vixque orationem aggressa eram, quum ostendit mihi supremus Dominus meus animam meam hanc esse telam vacuam: in qua exprimere volebat lineamenta omnia vitæ suæ patientis, quæ in amore tota, & privatione effluxit: cujus operatio in silentio, sacrificium in sua consummatione fuit: facturumque se, ut hæc imago imprimeretur animæ meæ, postquam absterfisset reliquas omnes in ea maculas, tum affectus ad res terrenas, tum privati in meipsam, & in res creatas amoris, ad quas mea me indoles facilis, & obsequiosa multum alliciebat. Sed Dominus hoc temporis puncto me omnibus exuit, & cor meum evacuat, atque animam meam sic plane nudatam succendit tam ardenti amandi sui, necnon ferendorum dolorum desiderio, ut nullum quietis intervallum mihi relinqueret, tam acriter meis instans vestigiis, ut mihi non suppeteret otium nisi cogitandi quo pacto ama-

*Amore
Christi ac
crucis suc-
cenditur.*

amare ipsum, me crucifigendo, possem. Tantaque semper illius erga me bonitas fuit, ut ad hoc pervenendi vias mihi, quotiescunque opus fuit, aperuerit.

Quamvis autem Novitiarum magistram nihil celarem, apud me ipsa tamen statueram poenitentiarum facultates ampliores, quam per eam liceret, mihi procurare. Quod quum exequi pararem, sanctus fundator meus ulterius progredi me non sinens tam graviter increpavit, ut postea idem tentare nunquam ausa sim. Hæc siquidem verba semper hæere impressa cordi meo: itane filia, posse te putas placere Deo ultra præscriptum obedientiæ, qua una præcipue nititur ac fundata est hæc congregatio, non vero corporis macerationibus?

Graviter increpatur a S. Fundatore quod in poenitentiis modum ab obedientia præscriptum transgredi pararet.

Peracto primæ probationis meæ tempore cum desiderio ardenti totam me exhibendi mancipatam Deo, qui me, ut ad hanc felicitatem perduceret, affidue & misericorditer insecutus est, quum tandem sanctam vestem nostram religiosam induissem, monstravit mihi supremus Magister meus tempus advenisse sponsalium nostrorum, quæ novum in me imperii jus ipsi tribuebant, meque duplici adstringebant vinculo ad ipsum super omnia diligendum: ac deinde significavit mihi, se, more eorum, qui vel flagrantissimo ardente amore, effecturum ut gustarem hoc tempore suavissimas amoris sui delicias. Ac re quidem ipsa tam extraordinariis me blanditiis accepit, ut sæpe me totam extra me raperent, obeundisque solitis muneribus imparem facerent. Id me tam alte immerge-

XXVI. Vestem religiosam induit.

Sponsalia cum Christo.

Ff bat

*Retrahitur a
via orationis
extraordi-
naria: sed
frustra.*

bat in quandam pudoris veluti voraginem, ut aliarum in conspectum prodire non auderem. Qua de re increpata fui, & admonita, non esse hunc sanctæ Mariæ filiarum spiritum, quarum institutum nihil extraordinarium affectaret: ac nisi ab his omnibus me ipsa revocarem, fore ut ad professionem non admitterer. Hæc monita multum mihi mœroris attulere; quibus in angustiis posita nihil non effeci, nullos non adhibui conatus ut ab hac via me retraherem; sed frustra mei omnes conatus fuere. Amantissima autem Novitiarum magistra, ad me ex hoc tramite deducendam, quod poterat pro sua parte conferebat, minime id advertente me. Quum enim avidam orationis exercendæ, atque adeo addiscendæ famem præ me ferrem, nec possem, quovis adhibito conatu, traditas mihi orandi methodos ac vias tenere, coacta semper reverti ad methodum supremi Magistri mei; cuius magisterio, ut me subtraherem, illudque prorsus obliviscerer, omnia moliebar; data sum adjutrix uni ex officialibus domus, quæ me orationis tempore labore occupatam tenebat; quo expleto, quum a Novitiarum magistra facultatem peterem omissæ orationis tempus repensandi, increpabar graviter, jubebarque inter laborandum, in Novitiarum domicilio orationis quotidianæ pensum persolvere: quod & faciebam, nullatenus hoc labore animum meum abstrahente a suavi, quod semper augeri sentiebam, gaudio ac solatio. Jussa sum ad matutinæ orationis puncta, quæ traduntur, audienda me conferre: quibus auditis, ad lo-

locum mihi assignatum scopis verrendum abitura essem, ad officium usque primæ. Eo decantato exigebatur a me ratio orationis meæ, seu potius illius, quam supremus Magister meus in me operabatur. Ego vero, quæ in toto hoc negotio nihil spectabam aliud, quam ut obedirem, ex quo summam animi voluptatem capiebam, corpore licet laboris defatigationem ægre ferente, sic postea canebam.

Quanto plus amoris meo

Soli vero bono meo

In terris obfistitur,

Tanto magis e supernis

Sedibus hîc facer ignis

Emissus accenditur.

Hanc a me flammam ærumna

Non nocturna, non diurna

Potest unquam tollere.

Quo plus dolebit cor meum,

Eo plus Cor, Christe, tuum

Me sibi vult jungere.

Insatiabili fame laborabam ignominiarum & mortificationum, licet earum sensus, ut erat mea indoles, in me vigeret acer & delicatus. Assidue me Supremus urgebat Magister meus ad aliqua huiusmodi postulanda; idque mihi mortificationes, & quidem luculentas accersebat. Quamvis enim illæ quas petebam, mihi tanquam indignæ negarentur, aliæ imponebantur inexpectatæ, tamque repugnantes nativis propensionibus meis, ut, dum mihi ipsi operose

XXVII.

Fames ignominiarum & mortificationum.

Ff 2

vim

vim facere oportebat, non possem, quin bonum magistrum meum in hunc modum alloquerer: veni in auxilium meum, quandoquidem tu horum causa es: qui mihi auxilio veniebat dicens: agnosce igitur, te sine me nihil posse, neque adeo te ope destitui finam, modo tu nihilum tuum tuamque infirmitatem in mea fortitudine absorptam teneas. Unam tantummodo referam illarum mortificationum vires meas superantium, in qua Dominus promissi sui veritatem re ipsa ut experirer effecit. Res est a qua personæ omnes nostræ familiæ, tam graviter suapte natura abhorrebant, ut frater meus pactis conventis de mea in religionem admittance transigendis exceperit, ne unquam ad hoc faciendum cogerer: nulloque labore id obtinuit, quum res esset ex sese admodum indifferens. Ad hoc ipsum tamen faciendum necesse fuit, ut venirem; sic enim ea de causa omni ex parte oppugnata fui, ut jam quid facto opus esset nescirem, quum mihi vitam profundere videretur esse facilius quam hujusmodi vim mihi facere. Ac certe quidem nisi vocationem meam habuisssem vita ipsa chariorem, tunc potius a religioso instituto descivisssem quam opus illud a me expetitur pergissem. At renitebar frustra, quandoquidem supremus Dominus meus hoc exigebat a me sacrificium mei ipsius, ex quo alia tam multa pendebant. Tres ipsos dies pugnavi tanta violentia, ut miserationem commoverem, præsertim Novitiarum magistræ, apud quam statim accingebam me ad id exequendum, quod illa præscribebat, deinde

de animo deficiebam, & propemodum dolore encabar, quod indolem meam vincere non possem. Tum illi dicebam: hei mihi! quidni vita potius me privas, quam ab obedientia desciscere finis? tum illa: abi, inquit, digna non es hujus virtutis exercitio, & nunc edico ne facias, quod faciendum præscribebam. Satis mihi fuerunt hæc verba, statim dixi: moriendum, aut vincendum est. Me contuli apud sanctissimum Sacramentum consuetum asylum meum, ubi tres circiter quatuorve horas in gemitibus lacrymisque exegi, ut necessaria ad me ipsam vincendam fortitudine roborarer. Sic autem orabam: heu, mi Deus, mene dereliquisti? Itane igitur fiet, ut sacrificium meum aliquam adhuc exceptionem patiatur, nec in perfecti holocausti hostiam consumatur? Verum Dominus meus volens, ut mihi postea manifestavit, ad extrema veluti redactam probare fidelitatem amoris erga se mei, divinum amorem adversus naturæ renisus in indigna ancilla sua pugnantem lubens contemplabatur. At denique amor e pugna victor discessit; nullo enim alio delinita solatio aut instructa telo, quam hisce verbis: amorem oportet nihil sibi retinere: veni ad magistram Novitiarum, cujus ad pedes in genua procumbens, illam rogavi ut miseratione tacta, potestatem mihi faceret hujus rei, quam a me cupiebat, faciendæ: idque tandem præstiti, licet nunquam alias graviolem quam tunc experta sim hujus rei horrorem, qui toties recurrebat, quoties eadem res denuo peragenda occurrebat: idque spatio annorum circiter octo, quo

toto tempore opus illud exercere perrexi. Tum vero post illud sacrificium mei ipsius, gratiæ omnes ac beneficia supremi Domini mei mihi congeminata sunt, sicque inundaverunt animam meam, ut sæpe dicere cogerer: sustine, O mi Deus, torrentem hunc qui me absorbet, aut animum meum dilatando capaciorrem fac illius accipiendi. At vero hîc referre superse-
deo omnes illas operationes, purique amoris in animam meam munificas cumulatissimasque effusiones, quæ erant ejusmodi ut meis verbis enarrari fatis non pos-
sent.

XXVIII.
*Nova oppu-
gnationes
instante pro-
fessione.*

Circa quod nova mihi sustinenda fuit oppugnatio instante professionis meæ tempore; quum diceretur mihi, fatis apparere aptam me non esse ad haurien-
dum Visitationis sanctæ Mariæ spiritum, ab omni-
bus hujusmodi viis fallaciæ & illusioni obnoxiiis alie-
num. Quod continuo communicavi cum supremo
Domino meo, sic apud ipsum conquesta: heu, mi
Deus, tu igitur causa eris dimissionis meæ. Datum
est responsum: Dic Superiori tuæ nihil esse timendum,
neque de tua admissione dubitandum: me tua cau-
sa sponsum esse, ac si solvendo idoneus ipsi videar,
me tibi prædem futurum. Quæ quum retulissem ad
Superiorem meam, jussit me in datæ fidei pignus ab
ipso petere, ut me redderet utilem sancto religionis
instituto accurata illius omnium legum & consue-
tudinum observatione: cui postulato ipsius amantissi-
ma bonitas sic respondit: sit ita ut petis, filia, hæc
omnia tibi annuo; te enim religioni utiliore, quam
opi-

opinatur, efficiam; sed modo mihi adhuc soli cognito: ac postmodum gratias meas spiritui tuæ regulæ, tuarum Superiorum voluntati, tuæque ipsius infirmitati accommodabo, ita ut merito suspectum tibi sit quicquid te ab accurata regulæ tuæ observatione avocabit, quam cæteris omnibus, ut anteponas, volo. Mihi præterea non displicet ut tuarum Superiorum voluntatem sequaris, quum vetabunt ne id facias quod ego tibi præscripsero: sine, faciant de te quodcunque ipsæ voluerint; non deerit mihi facultas mea consilia perducendi ad suum finem, vel iis ipsis viis quæ in contraria ducere videantur. Unum volo directioni meæ esse reservatum, scilicet interiora tua ac præsertim cor tuum, in quo, quum puri amoris mei imperium collocaverim, nunquam aliis quibuscumque de imperio concedam. Matri nostræ omnium Superiori, & Novitiarum magistræ abunde satisfactum est his omnibus responsis, quorum effecta tam aperte manifestata sunt, ut jam dubitare non possent, quin hæc verba a Veritate profecta essent. Nulla enim perturbatione affici sentiebam interiora mea, nec aliud quicquam mihi curæ fuit, quam ut obedirem, quocumque id meo labore præstandum esset. Sed bona de me aliarum existimatio, mihi que obsequendi studium intolerabilis martyrii loco mihi erat; idque totum habebam pro justa pœna peccatorum meorum, quæ mihi tanta esse videbantur, ut lubentius latura essem quicquid tormentorum potest excogitari ad hæc ipsa expianda peccata, divinæque justitiæ satisfaciendum.

Asse-

XXIX.
Die profes-
sionis in
sponsam a
D. Jesu
accipitur.

Assecuta igitur tam exoptatum sanctæ professio-
nis religiosæ bonum, illo demum die a supremo Ma-
gistro meo in sponsam clementer accepta sum. Sed eo
modo, quem a me verbis exprimi non posse sentio.
Hoc unum dicam, Dominum meum agere tunc vi-
sum fuisse, tanquam cum sponsa montis Thabor:
quod mihi morte acerbius accidebat, quum me pror-
sus dissimilem viderem sponso meo, quem in Calva-
riæ monte plagis deformatum intuebar. At dictum
est mihi: sine agam singula suo quæque tempore: vo-
lo enim ut nunc sis ludibrium amoris mei, qui juxta
suum beneplacitum te sibi ludum esse vult: oportet
itaque ut abnegatam te præbeas cæco quodam mo-
do, nulloque adhibito renisu, me tuis impendiis mihi-
met satisfacere non ægre ferens: sed tua ista abnega-
tio præmio non carebit. Pollicitus est se mihi semper
præsto futurum dicens: parata semper esto ad me ac-
cipiendum; volo enim posthac mansionem apud te
facere, ut tecum sermonem habeam, colloquiaque mi-
sceam: atque me ex illo temporis puncto divina sua
præsentia muneratus est, sed modo mihi antehac inex-
perto; nunquam enim tanto affecta eram beneficio,
spectatis iis effectibus, quos deinde in me hujusmodi
gratia operata est. Illum mihi proximum videbam,
sentiebam, multoque melius audiebam, quam si per-
acta res esset corporeis sensibus, qui aliò distracti me
potuissent ab illa præsentia avocare, sed huic visioni
impedimentum afferre non poteram, quum ea de meo
nihil haberet. Id proprii nihili mei sensum tam alte
im-

Perpetua
Dei præsen-
tia munera-
tur.

impressit animo meo, ut in ejusdem nihili abyssum me veluti dilapsam continuo senserim, unde emergere ab eo tempore non potui, tenente me religione ac reverentia erga infinitam illam magnitudinem, cujus in conspectu nunquam esse voluisssem nisi prono in terram abjectoque vultu, aut nixa genibus, quod mihi fuit ex tempore illo consuetum, quantum operum nostrorum ratio ac debilitas mea ferre potuit: nec enim Dominus quietam me esse patiebatur in alia minus venerabunda corporis compositione, nec sedere audebam nisi quum coram aliquis adesset, idque quod conscia mihi essem indignitatis meæ, quam mihi semper monstravit esse tantam, ut quoties veniendum esset in hominum conspectum, incredibili pudore suffunderer; unde fiebat, ut cuperem me in hominum memoria non vivere nisi ad contemptus, humiliationes, & convitia ab ipsis ferenda: unum siquidem illud mihi debetur. Et unicuique ille amor animæ meæ adeo lætabatur, quum sic acerbe acciperer, ut mihi superba licet cæteroqui indole & contemptûs impatiente, nullum aliud inter res creatas solatium relinqueret, quam tempora illa contradictionum, ignominiarum, & abjectionum, & illas quidem cibum mihi delicatissimum esse volebat, quo fraudari me passus non est, nec dicebat, fatis est; imo quod ex rerum creatarum aut mei ipsius parte deerat, supplebat ipse. Verum, O mi Deus, quanto sensus acrior me afficiebat, quum tu ipse manum operi specialiter admoveres: id si vellem verbis expri-

G g me-

mere longiori, quam par sit, enarratione opus esset.

Deus duplicem in se sanctitatem ei ostendit.

Suis me colloquiis dignabatur nonnunquam, ut amicus, aut tanquam amore vehementissimo flagrans sponsus, aut tanquam pater amore vulneratus erga filium sibi unicum, sub aliisque nominibus ac titulis, qui quos effectus in me producerent, dicere superfedeo. Satis erit dixisse Dominum mihi in se ipso ostendisse duplicem sanctitatem, amoris unam, alteram iustitiæ, suo ambas modo severissimas; & quæ in me perpetuo exercendæ essent. Ita ut prior illa sanctitas acerbissimum quoddam purgatorii genus mihi inflitura esset, ad allevandas sanctas animas piaculari igne cruciatas, quibus pro suo arbitrio potestatem facturum esset Dominus conquirendi sibi apud me subsidii. Quod vero attinet ad ejus sanctitatem iustitiæ peccatoribus adeo terribilem & tremendam, ipsa mihi justæ suæ severitatis subeundum pondus imponebat, affligendo me ad noxas pro peccatoribus expiandas, ac pro illis præsertim personis quæ Deo Domino sunt sacræ, pro quibus, aiebat, ostendam tibi, ac proprii sensus experimento te posthac docebo, quid te oporteat in amoris mei testimonium pati. Sed, O mi Deus, cui compertum est, quam ignara sim & inerudita ad enarranda omnia quæcumque ex illo die, inter tuam supremam Majestatem, & vilem indignamque ancillam tuam, nunquam otiosis amoris tui, & gratiæ tuæ donis effecta sunt; fac ut eorum nonnulla, quæ ab humano captu & sensu minus aliena sunt, aliqua ex parte declarare possim, quantum satis esse queat ad
osten-

ostendendum, quam effuse ultra modum in liberalitate prodierit tuus in tam mileram indignamque amor.

Quum autem nihil esset quod Superiori meæ, & Novitiarum magistræ non aperirem, ad ipsas ea etiam referens quæ sæpe non intelligebam; quumque mihi significassent has esse vias extraordinarias filiabus Visitationis Sanctæ Mariæ non consentaneas, id mihi magnum mœrorem attulit, effecitque ut nullos non adhibuerim conatus resistendi, ut ab hac via me ipsa revocarem; sed frustra: ille enim spiritus tanto jam cum imperio dominabatur in spiritum meum, ut hunc pro arbitrio regere non possem, nec meas item reliquas interiores potentias, quas in illo spiritu penitus absorptas sentiebam. Quantum in me erat, enitebar, quam edocebar orationis aliorumque exercitiorum normam sequi; sed eorum nihil infidebat animo meo. Legebam frustra præscripta orationis puncta, effluebant omnia ex animo, nec addiscere aliud quicquam poteram aut retinere, quam quod supremus Magister meus me docebat; quod mihi amplam patiendi materiam dedit. Laborabatur enim, quantum fieri poterat, in destruendis ejus in me omnibus operationibus; in hoc ipso laborare pro mea parte jubebar, & quantum in me erat, adversus ipsum pugnabam, obedientiæ præscripto religiose obsequens, ut me subtraherem ipsius potentiæ, quæ quidem meam reddebat irritam, & apud ipsum conquerebar in hunc modum: O mi supreme Magister, cur me non relinquis in via

XXX.
*Iterum a via
interiori ex-
traordinaria
revocatur,
sed inca-
sum.*

ordinaria filiarum Visitationis? Mene in tuam sanctam domum adduxisti, ut ibi me perderes? Largire hasce gratias extraordinarias electis illis animabus, quæ & iis obsequentur fidelius, & tibi gloriæ plus dabunt, quam ego, quæ nihil aliud quam resisto tibi: amorem tui solum & Crucem tuam volo, idque mihi satis est, ut bona religiosa sim, quæ est omnium votorum meorum summa. Et mihi responsum datum est: Pugnemus, Filia, non detrecto certamen, & videbimus uter victoriam reportaturus sit, creator ne, an ipsius figmentum, fortitudo an infirmitas, omnipotens an ipsamet impotentia. Sed qui victor discesserit, huic æternum victoriæ jus cedit. Hoc responsum summo me affecit pudore, in quo quum versarer, dixit mihi Dominus: scito me non offendi omnibus istis conatibus quibus mihi repugnas & reniteris ex obedientia, pro qua dedi vitam meam, sed efficere volo ut intelligas, me summo cum imperio & dona mea largiri & creaturas meas regere, nec quicquam fore quod obstare possit, quominus consilia mea exequar. Quamobrem non solum volo ut facias quod tuæ superiores tibi præscribent, sed etiam ut eorum omnium, quæ tibi a me præscribentur, nihil, earum injussu, facias; amo enim obedientiam, & mihi sine illa placere non potest. Id placuit admodum Superiori meæ, quæ ut ipsius Domini potestati me totam permitterem iussit: quod & feci magno cum gaudio, nec minori cum tranquillitate, quam statim experta sum in anima mea duram veluti

luti tyrannidem passa. Tum post sacram communio-
nem petiit a me Dominus, ut sibi libertatem meam,
atque universum meum esse, sicut ante jam immola- *Libertatem
ac seipsam
totam ite-
rum Domi-
no petente
immolat.*
veram, denuo immolarem: quod ex animo præstiti;
dummodo, aiebam, O mi supreme Magister, nihil
in me unquam extraordinarium hominum oculis ma-
nifestes, nisi quod plurimum mihi apud ipsos humi-
liationis & abjectionis asferre poterit, bonæque de
me illorum existimationi plurimum detrahere: timeo
enim ne te prodam, neve tua apud me dona in tu-
to non sint: namque, hei mihi, Deus meus, conscia
mihi sum infirmitatis meæ. Noli timere, inquit, filia,
huic securitati abunde consulam: meorum enim in te do-
norum me ipsum custodem præstabo, efficiamque ut
mihi nunquam resistas. Itane vero, O mi Deus, me
semper sine dolore fines? Tum mihi continuo mon- *Monstratur
ei Crux præ-
grandis.*
strata est Crux prægrandis, cujus extremam partem ocu-
lis assequi non poteram, sed floribus omnino cooperta
Crux erat. En tibi lectum castarum sponfarum mearum,
ubi efficiam, ut consummes delicias puri amoris mei.
Flores isti sensim decident, & solæ tibi supererunt sub
illis nunc, ob tuam debilitatem, latentes spinæ; verum
tam acri morfu te pungent, ut tibi tota vis amoris
mei futura sit ad ferendum illum dolorem necessaria.
Hæc verba ingenti gaudio me affecerunt, ita existi-
mantem, nunquam mihi satis fore tolerantiarum,
humiliationum, & contemptuum, ad explendam il-
lam, qua ardebam, horum omnium sitim: nec dolores
unquam mihi posse acerbiores accidere, quam quos

experiebar eam ob causam, quod satis acerba non paterer. Ejus enim amor diu noctuque in me operabatur; sed illæ mihi graves erant deliciæ: Crucem volebam meram & solam, eamque ob rem vidissem lubens corpus meum pœnitentiis mactatum, & labore, cujus tantum mihi ipsa sumebam, quantum vires ferre poterant. Nec enim dolore vacua vel temporis puncto vivere poteram: & quanto plura patiebar, tanto magis satisfaciebam illi sanctitati amoris tria in corde meo desideria accendenti, quibus assidue cruciabar, unum patiendi; alterum, ipsum Dominum amandi, & in sacra Eucharistia sumendi; tertium moriendi, ut cum ipso conjungerer. De tempore ac loco jam sollicita non eram, ex quo supremum Dominum meum adjunctum ubique comitem habebam; quicquid de me statueretur æquo animo intuebar nullamque in partem propenso; quum mihi prope compertum esset, eum qui se mihi, nullo meo merito, sed ex mera bonitate sua sic tradiderat, nulla unquam ratione mihi auferri posse. Hæc cogitatio quovis in loco tranquillabat animum meum: idque experta sum quum jussa fui secessum spiritualium exercitiorum professionis meæ peragere pascendo asinam cum suo asello in assignata mihi exigua horti parte; quæ mihi occupatio non parum negotii exhibebat. Currebat asina huc illucque assidue, nec mihi ullam quietis partem relinquebat ad signum usque vespertinum Salutationis Angelicæ: quo dato cænatum ibam. Tum, interea dum Matutinum ex parte canebatur, ad asellum asinamque

*Iesum ubique
adjunctum
comitem habet.*

*Hujus intimæ
conjunctionis
effectus mirabilis.*

que revertabar in stabulum, ut ipsis pabulum darem. Tam bene mihi erat in illa occupatione, ut etiam si toto vitæ tempore duratura esset, minime id graviter latura essem: meusque supremus Dominus ibi me tam assidua sua consuetudine fidus comes dignabatur, ut ab ea concursationes omnes, quibus necessario exagitabar, me non avocarent. Hoc enim ipso in loco gratias accepi tantas, ut iis pares nunquam experta essem. Quod præsertim attinet ad cognitiones mihi tunc ab ipso injectas de suæ sanctissimæ mortis, ac passionis mysterio. Sed hæc si velim scribere in profundum pelagus me immergam, facitque nimiae prolixitatis metus, ut hæc omnia præteream. Dicam solummodo hinc mihi tantum Crucis amorem injectum esse, ut momento temporis vivere nequeam, quin patiar (idque silentio, citra omne solatium & levamen, citra omnem ab aliis commiserationem.) Et commoriar illi supremo Domino animæ meæ omnium opprobriorum, dolorum, humiliationum, oblivionum & contemptuum pondere oppresso: quod perpetuum mihi fuit toto vitæ meæ tempore, quæ ipsius miseratione in hujusmodi exercitiis consumpta est tota; puri scilicet amoris exercitiis: Domino ipso semper procurante, talia mihi abunde suppeditari fercula sibi gustatu tam suavia, ut nunquam dicat, satis est.

Quodam die supremus Magister meus hoc mihi documentum dedit: scito, inquit, occasione alicujus culpæ a me admixtæ, me esse sanctum, & Doctorem sanctitatis: purus sum, & levissimam maculam ferre non

*Crucis amor
ei injectus.*

XXXI.
*Christi docu-
menta circa
animæ pu-
ritatem.*

non possum. Quamobrem agendum tibi est in simplicitate cordis, cum animi intentione recta & pura in conspectu meo; neque enim possum pati vel minimam ab ea simplicitate aberrationem; ac si me impulit nimius amor in te meus, ut tuus Magister fierem, te docendam, & ad meum arbitrium meaque consilia conformandam susciperem, compertum tibi faciam intolerabiles mihi esse animas tepidas & ignavas; meque quamvis in ferendis tuis infirmitatibus lenem, non minus severum & accuratum fore in tuis infidelitatibus corrigendis, ac puniendis. Quod ut tota vita experirer effecit: possum enim confirmare ne unam quidem culpam meam, quæ paulum modo haberet deliberatæ voluntatis aut negligentiae, ab eo prætermittam esse incorrectam, aut impunitam; quanquam semper in sua misericordia & infinita bonitate corripiebat. Nihil tamen, fateor, erat mihi acerbius atque terribilius, quam illum tantisper mihi subiratum videre. Præ illo dolore, quem ex hoc aspectu capiebam, cæteri omnes dolores, correptiones item & mortificationes nihil erant. Eam ob rem veniebam protinus peti- tum a Superioribus meis, ut mihi poenitentias ob meas culpas injungerent: sic enim mihi impositis ab obedientia poenis satis sibi factum esse testabatur. Quæ increpabat majori cum severitate erant ea, quæ sequuntur: defectus reverentiæ & attentionis coram sanctissimo Sacramento, orationis præsertim & officii tempore; vitia minus rectæ minusve puræ animi intentionis; vana curiositas; Et, quamvis ejus oculi acutissimi vel mi-

minimos deprehendant charitatis, aut humilitatis defectus, nec eos sua gravi increpatione carere ipse sinat, nihil est tamen quod conferri possit cum defectibus obedientiæ five erga Superiores, five erga regulas, ac demum in anima religiosa ipsi Domino intolerabilis est vel levissima vox, qua se, quominus imperata faciat, adversus Superiores tueatur cum reluctantis animi significatione. Erras, aiebat mihi, quum te mihi placere posse putas hujuscemodi actionibus, & mortificationibus, quas quum sibi propria voluntas elegerit, mavult Superiorum voluntatem ad sese pertrahere quam a suscepto consilio deflectere. Agedum, disce, hæc omnia a me respui tanquam fructus infectos propria voluntate, quæ mihi in anima religiosa horrore est; atque adeo mihi gratius est, ut illa suis omnibus commodis, exiguis illis quidem ex obedientia indulgeat, quam ut corporis afflictationibus & jejuniis ex propria voluntate se maceret. Quumque contingebat, ut meopte nutu, & ipsius Domini, aut meæ Superioris injussu hujusmodi mortificationes, ac poenitentias exercerem, ne patiebatur quidem, ut illas sibi offerrem, meque imposita hujus culpæ poena corripiebat, quemadmodum ob cæteros meos defectus; quos ita emendabat, ut sua cuique poena esset propria in illo purgatorio, ubi me expurgabat, ut minus indignam redderet divina sua præsentia, communicatione, & operatione; omnia enim in me operabatur. Quumque quodam die præscriptum mihi verberationis spatium hymni *Ave Maris stella* complevissem, mihi dixit:

Hh

Ec-

Ecce mihi meam portionem; tum pergente me, addidit: en illa, quam nunc prosequeris, portio Dæmonis est: quo audito protinus verberatione destiti. Alias quum idem exercitium obirem pro Sanctis defunctorum animabus, quæ piaculari igne cruciantur, ut primum volui pergere ultra factam mihi ab obedientia potestatem, illæ me circumdedere conquerentes se meis verberibus cædi. Id mihi mentem iniecit decernendi morituram me potius, quam obedientiæ fines vel tantillum prætergressuram. Ac deinde Dominus hujus culpæ poenam, ut a meipsa repeterem, me monebat. Sed nihil difficile mihi videbatur: quia tunc temporis omnes poenarum mearum, dolorumque asperitates adhuc absorptas tenebat in amoris sui dulcedine, quam mihi ut subtraheret sæpe ipsum orabam supplex; faceretque liberiores potestatem oblectandi me ipsam gustandis amaritudinibus illarum ærumnarum, derelictionum, agoniarum, opprobriorum, & aliorum id genus cruciatuum. Sed mihi respondebat, meum esse, omnibus suis dispositionibus æquo animo nulloque discrimine subesse, non vero sibi legem dicere. Faciam, ut, temporis progressu, intelligas, me sapientem esse animarum directorem: quas novi per vias tutas deducere, quum fuimet immemores mihi sese totas permittunt.

XXXII. Die quodam paulo plus otii nacta manendi, ut
Favor insi- eram, apud Sanctissimum Sacramentum; exiguum
gnis ubi Ss. enim spatium vacuum relinquebatur ab iis occupatio-
Cordis Jesu nibus, quas mihi obedientia injungebat; quum totam
secreta ac me
thesauri pri-
mi ei re-
velantur.

me circumfessam reperirem divina illa præsentia, sed tam vehementi cum impressione, ut meimet, locique ubi eram oblita, prorsus tradiderim me divino illi spiritui, & cor meum illius amoris potentiae permiserim, admisit me Dominus ad recubandum admodum diu supra divinum pectus suum; ubi prodigia amoris sui mihi patefecit, necnon inexplicabilia sacratissimi Cordis sui arcana, quæ me ad hoc usque tempus celaverat. Tum vero primum aperuit mihi Cor suum: sed tam vere, tamque manifeste, ut iis effectibus, quos gratia illa in me operata est, omnem ea de re dubitandi locum ademerit mihi quæ tamen in iis omnibus quæ geri in me dico, semper mihi a deceptione metuo. Sic autem res peracta esse mihi videtur. Dixit mihi Dominus: divinum Cor meum tanto ardet amore erga homines, atque adeo erga te nominatim, ut flagrantissimæ charitatis suæ flammæ intra se continere jam non valens, eas tua opera effundere velit, seque illis manifestare, ut iis ditescant, quos tibi aperio, pretiosis thesauris, qui sanctitatis & salutis gratias continent ad ipsos e perditionis barathro revocandos necessarias. Teque tanquam indignitatis & ignorantiae abyssum elegi, ad magni hujusce consilii executionem procurandam, ut mihi tanquam uni illius auctori omnia tribuantur. Deinde ipse cor meum a me petiit, quod ut acciperet, eum supplex rogavi: accepit, & in suo Corde adorando illud collocavit: ubi mihi monstravit illud instar exiguæ atomi, quæ in illa fornace consumebatur; ex qua extractum tanquam arden-

tem flammam ad cordis modum conformatam, re-
 posuit illud in loco unde sumserat, dicens: ecce tibi,
 dilecta mea, pretiosum pignus amoris mei, qui pe-
 ctori tuo inserit unam scintillulam suarum flammarum
 ardentissimarum, ut tibi cordis loco sit, teque ad ex-
 tremum usque spiritum consumat, & cuius ardor non
 extinguetur, nec refrigerationem invenire poterit, ni-
 si aliquantulum in emissionem sanguinis tui, quem ita
 inspergam sanguine Crucis meae, ut tibi remedium il-
 lud plus humiliationis, ac doloris allaturum sit, quam
 levaminis. Quamobrem volo, ut illud remedium
 cum simplicitate petas: tam ut id observes, quod vo-
 bis ex obedientia praescriptum est, quam ut solatio
 fruaris fundendi sanguinis tui super crucem humiliatio-
 num. Quodque argumento tibi sit, insignem gratiam
 quam tibi modo contuli non esse imaginationis tuae
 hallucinationem, eamque fundamentum esse earum
 omnium, quas tibi posthac sum collaturus, quamvis
 lateris tui vulneri cicatricem obduxerim, illius dolor
 tibi perpetuus relinquetur. Si autem haec tibi
 sumfisti tantummodo nomen ancillae meae, nunc ti-
 bi nomen impono, dilectam sacrae Cordis mei disci-
 pulam. Post beneficium tam insigne protractumque
 tam longo temporis spatio, quo toto nesciebam, in
 terrisne posita, an in Coelum translata essem, com-
 plures dies mansi velut accensa tota & inebriata, sic-
 que impos animi, ut ad me ipsam revocare me non
 possem ad verbum vel unum proferendum, nisi vim
 mihi ipsa facerem, tantaque erat opus violentia ad
 re-

recreationem, cibumque capiendum, ut in superanda difficultate quam patiebar, vires meæ totæ exhaurirentur, quod me multum humiliabat. Et somnum capere non poteram: hæc enim plaga, cujus adeo mihi pretiosus est dolor, præ vehementibus, quibus me urget ardoribus, consumit me, facitque ut viva prorsus ardeam; sicque Deo plenam me esse sentiebam, ut Superiori meæ rem declarare non possem sicuti voluisssem, & uti reipsa fecissem, quantumcumque doloris ac pudoris afferat mihi harum gratiarum declaratio, ob meam magnam indignitatem, ob quam optatius mihi fuisset millies peccata mea omnibus aperire, quod magno cum solatio fecissem, si licuisset; lubentiusque alta voce confessionem meam generalem coram omnibus legissem in triclinio, ad ostendendam ingentem, quæ in me est, improbitatis vim, ut mihi gratiarum quas accipiebam nihil attribueretur.

Illa de qua modo dixi, loquendo de meo lateris dolore, iterabatur mihi primo quoque die veneris singulorum mensium. Iterabatur autem in hunc modum Cor illud sacratissimum repræsentabatur mihi instar solis conspicua luce collucentis, cujus radii plane ardentes recta ferebantur in cor meum, quod continuo tam ardenti igne inflammatum se sentiebat, ut mihi viderer mox redigenda in cineres. Atque eo potissimum tempore supremus ille Magister me docebat, quid a me exigere, sui que amabilis Cordis arcana mihi manifestabat. Et quodam die, quum me colligi totam intra me sensissem, omnibus sensibus & po-

XXXIII.
*Prædicti fa-
voris reno-
vatio singu-
lis mensibus.*

tentiis extraordinario quodam modo ad interiora revocatis; Jesus Christus dulcis Magister meus se mihi exhibuit totum gloria circumfulgentem, cum suis quinque plagis quinos soles lumine adæquantibus, cujus e sacra humanitate flammæ undique prorumpebant, sed præsertim ex ejus adorando pectore, quod fornax esse videbatur, quodque quum aperuisset sese, manifestavit mihi Cor suum totum amans, totum amabile, unde tanquam ex vivo fonte flammæ illæ prodibant. Tum vero inexplicabilia puri amoris sui prodigia mihi referavit, ostenditque quousque nimia charitas sua progressa esset in amandis hominibus, a quibus nihil nisi immemoris ingratiq[ue] animi testimonia referret: quod multo me acerbius affligit, agebat ipse, quam quicquid dolorum tuli in passione mea: quandoquidem si amoris meo aliqua ex parte responderent, parum mihi esse videretur quicquid pro illis egi. Sed meam omnem studiosam erga ipsos beneficentiam non nisi languore, neglectu fastidioque suo rependunt. At saltem tu hoc mihi officium præsta, ut ipso[rum] ingrati animi vitium, quantum erit in te, compenses. Quumque meam impotentiam excusarem, mihi respondit: Accipe, en tibi, unde quicquid tibi deest, supplere possis: eodemque temporis puncto, quum illud divinum Cor aperuisset sese, erupit inde tam ardens flamma, ut ea me mox absumtum iri putaverim; penetravit enim per me totam, neque jam illi ferendæ par eram; quum oravi ipsum, ut miseretur infirmitatis meæ. Ego ero, inquit, fortitudo tua; noli timere, sed attende

de voci meæ, & his quæ a te requiro, ut ad meorum consiliorum executionem te præpares. Primum in sanctissimo Sacramento me suscipies, quantum tibi per obedientiam licebit, quantumcunque inde mortificationum, & humiliationum in te redundet, quas quidem tanquam amoris mei pignora accipere debes. Præterea sacram Eucharistiam sumes primo quoque die veneris cujusque mensis; singulis autem noctibus feriæ quintæ ac sextæ communibus, participem te faciam mortiferæ illius agoniz ac tristitiæ, quam in horto olivarum pati volui. Quæ tristitia te ad quandam agoniam adiget, quam animo comprehendere non poteris, morte ipsa graviorem. Atque ut mihi comes adjuncta sis in illa humili oratione, quam inter meas omnes angustias patri tunc obtuli, e lecto surges inter horam noctis undecimam & duodecimam, ut mecum procidas in faciem, sicque unius horæ spatio humi prostrata perseveres, tum ad divinam iram placandam implorandâ pro peccatoribus misericordiâ; tum ad levandam quodammodo illam, quam ex Apostolorum meorum derelictione sentiebam, amaritudinem, quæ fecit, ut illis exprobrarem, non potuisse illos una hora vigilare mecum: ac per illam horam id facies, quod te docebo. Sed audi Filia, noli omni spiritui credere, aut ex levitate confidere, Satanas enim rabida te decipiendi cupiditate ardet: quamobrem nihil facias, nisi ex eorum assensu, qui te regunt, ut autoritate obedientiz freta contra illius deceptiones in tuto sis; nihil enim potest adversus obedientes. Toto hujus commu-

ni-

nicationis tempore vix mei ipsa memor eram, quidve de me factum esset sciebam: quum una e fororibus inde me revocavit; & quod responsum dare, ac ne pedibus quidem insistere, nisi admodum ægre, non possem, ducta sum ad matrem Superiorem nostram, quæ me deprehendens a sensibus quodammodo alienatam, toto exardescente corpore ac contremiscente, in genua procumbentem increpavit totis viribus, humiliavitque: ex quo sinceram voluptatem capiebam, incredibilique afficiebar gaudio. Meorum enim peccatorum mihi conscia tanto suffundebam pudore, ut quantumvis acerbe accipi me contingeret, mitius quam pro meritis, me accipi arbitratura essem. Quum autem ea quæ gesta erant, summo licet cum pudore narraffem Superiori, gravius adhuc humiliare me denuo incepit, nihil ex iis, quæ Dominum nostrum a me requirere putabam, mihi tunc annuens, & quicquid ipsi dixeram contemtum respuens. Id mihi magno fuit solatio, magnaue cum pace discessi.

XXXIV.

*Morbus ex
amore divi-
no conce-
ptus.*

Protinus ignis, qui me exedebat, vehementem febrem continuam mihi accersivit; sed erat mihi pati delectabilius, quam ut morbum meum quærimoniis significarem. De eo itaque verbum non ante feci, quam me vires defecere. Tunc inspecto morbo medicus cognovit eo jam diuturno me laborare, febris tamen accessiones adhuc plus sexaginta consecutæ sunt; nec unquam tantum consolationum experta sum: toto namque corpore meo summis affecto doloribus, paulum levabatur ea, qua ardebam, patiendi sitis. Ille quippe
ignis

ignis devorans non alebatur & fatiabatur alio quam ligni Crucis pabulo; omnis scilicet generis afflictionibus & mortificationibus; nec ullum unquam dolorem experiebar tantum, quantum capiebam ex eo, quod satis multa satisve acerba non paterer. Ex eo morbo moritura existimabar; sed Dominus noster suas erga me gratias non intermittens, hanc mihi gratiam contulit sensuum viriumque defectionem aliquando patienti: tres personæ adorandæ Trinitatis sese mihi exhibentes, magnis consolationibus affecerunt animam meam; sed quid tunc gestum sit, verbis explicare non possum; nisi quod Pater æternus ingenti admodum mole Crucem mihi offerens totam spinis inhorrescentem, una cum cæteris omnibus Passionis instrumentis, hæc dicere mihi visus est: accipe, Filia, idem tibi munus confero, quod dilecto Filio meo contuli. Ego vero, inquit mihi Dominus meus Jesus Christus, huic Cruci te affigam, sicut ipse Cruci affixus fui, fidumque ibi comitem tibi me præbebo. Tertia autem harum adorandarum personarum mihi dixit, a se, qui totus esset amor, ibi me expurgatum & consumtum iri. Relicta est animæ meæ pax magna, gaudiumque incredibile; species enim, quam tres illæ divinæ personæ impreslerunt animo meo, nunquam deleta est. Mihi repræsentatæ sunt sub imagine trium adolescentum alba indutorum veste, omni ex parte splendentium, ætate, magnitudine ac pulchritudine coæqualium. Non intellexi tunc, ut postea feci, quantum id mihi afflictionum præsignificaret. Quumque

Visio sanctissimæ Trinitatis.

*Sanitati a B.
Virgine re-
stituitur.*

jussa essem orare Dominum, ut mihi sanitatem redderet, hanc ab eo petebam, sed metuens ne me exaudiret. At dictum est mihi sanitatis meae restitutionem argumento futuram esse, utrum a Spiritu Dei essent omnia illa, quæ fiebant in me; illoque edito veritatis indicio, potestatem mihi factum iri tam suscipiendæ sacræ Eucharistiæ, quam vigilandæ illius horæ, quæ mihi ab ipso præscripta erat. Hæc omnia Domino quum ex obedientia exposuissem supplex, sanitati omnino, ut petebam, restituta sum. Nam bona Mater mea beatissima Virgo, quum suo me dignata esset conspectu, insignibusque demulsisset blanditiis, post longum satis colloquium, hæc mihi dixit: animum accipe, dilecta Filia mea, in ea sanitate, quam tibi Filii mei nomine restituo; grandis enim adhuc tibi restat & ardua via peragenda, quam conficies semper affixa Cruci, clavis & spinis perforata, flagrisque conscissa. Verum noli timere, non deferam te, meamque tibi protectionem spondeo. Cujus promissionis effectum egregie deinceps sensi, in magna, quam experta sum, illius protectionis necessitate.

XXXV.
*Quid effice-
ret in ejus
anima Dei
sanctitatis
impressio.*

Pergebat Dominus meus id mihi muneris imperitari, ut præsentiam suam in singula momenta, eamque minime dubiam experirer, quod mihi perpetuum fore promiserat: neque adeo illâ me privabat ob ullam ex iis culpis, quas admittebam. Sed quum ejus Sanctitas nullam maculam ferre possit, & quum ipse mihi ponat ob oculos vel minimam imperfectionem meam, in quam paulum modo deliberationis, aut negli-

gligentia irreperit; quumque ita imperfecta sim & misera, ut multa peccem, licet non omnino voluntaria, fateor intolerabile mihi supplicium esse ipsius divinae sanctitatis oculos sustinere, quum aliqua in re infideliter egi. Nullum est supplicii genus quod non lubentius subirem, quam sustinerem praesentiam Dei huius Sancti, postquam novae alicujus culpae maculam anima mea contraxit; levius esset mihi millies in ardentem fornacem praecipitem ruere. Quodam die, quum inter loquendum de me ipsa, obortum aliquem vanae gloriae sensum non compressissem, O mi Deus, quantum lacrymarum & gemituum haec mihi culpa peperit! seorsum enim & privatim cum ipso agentem me objurgavit austero vultu in haec verba: Quid habes, O pulvis & cinis, unde gloriari possis? Quandoquidem ex te aliud habes nihil quam miseriam & nihilum, quod sicut oblivisci nunquam debes, ita nec unquam ex nihili tui abyssu te proripere; ac ne faciat magnitudo donorum meorum ut obliviscaris id quod es, volo tuam ipsius imaginem tibi ob oculos ponere. Ac protinus horribilem hanc imaginem mihi exposuit, ubi in angustam veluti tabellam contractum erat totum id quod sum: quod me adeo commovit, tantumque mihi injecit horrorem mei, ut nisi me Dominus sua manu sustentasset, praeter dolore, animo defectura essem. Nec enim poteram animo comprehendere nimiam illam bonitatem & misericordiam, quae nondum in inferna praecipitem me dedisset: imo me pateretur adhuc, quum ferre me ipsa non possem. Quum-

que huiusmodi supplicio puniret levissimos in me vanæ gloriæ motus, id quandoque efficiebat ut ipsum sic alloquerer: O mi Deus, aut mihi vitam, aut huiusce imaginis aspectum adime; nec enim vivere possum, si illam videro. Mihi enim infligebat intolerabiles poenas odii, & propriæ adversus me ipsam vindictæ. Et obedientia non sinente ut in me ipsa exercerem asperitates, quas ille mihi suggerebat aspectus, quantum inde doloris haurirem, non possum explicare. Quumque scirem huic supremo Domino animæ meæ satis esse factum, si ea exequerer, quæ mihi obedientia præscriberet, ipsique singulari voluptati esse, quum humiliatam me cerneret; eam ob rem fidelis eram in culpis meis accusandis, ut mihi ob illas poenitentia imponeretur: quæ quantumvis esset aspera, levis refrigerationis loco mihi erat, præ illa, quam infligebat Dominus ipse, vitia deprehendens in eo etiam, quod purissimum, perfectissimumque esse videretur. Hoc ipsum est quod mihi Dominus comperit fecit quodam die festo Sanctorum omnium, quum distincte has voces audivi: nihil inquinatum in innocentia: nihil amittitur in potentia: nihil transit in hac præclara mansione; hæc omnia consummantur in amore. Quæ mihi tradita fuit, horum verborum interpretatio dudum animum meum occupatum tenuit. Nihil inquinatum in innocentia: id sibi volebat, mihi non esse committendum, ut in anima mea, aut corde meo macula ulla resideret. Nihil amittitur in potentia: hoc est, debere me omnia Domino meo tradere

&

& permittere, qui quum sit ipsamet potentia, non esset passurus ullam jacturam ab eo fieri, qui omnia ipsi traderet & permetteret. Duæ reliquæ sententiæ de Paradiso intelligendæ veniebant, in quo nihil est quod transeat, quum sint omnia æterna; & in quo omnia in amore consummantur. Quumque mihi exiguum monstratum esset illius gloriæ specimen, proh sancte Deus, quanto exultavi gaudio, quantus in me desiderii æstus hinc exarsit! totum hunc diem qui in meorum exercitiorum spiritualium tempus incidebat, in hisce inexplicabilibus voluptatibus exegi, quas gustatura ne mox evolare, nihil esse videbatur, quod me jam morari deberet. Sed longe me opinione falli, hæc quæ mihi dicta sunt verba ostenderunt.

Frustra suspirat cor tuum
 Ut mox intres in hoc regnum,
 Huc recte non aspirabis
 Nisi via sanctæ Crucis.

Deinde quum mihi ostenderetur quicquid in totius vitæ meæ decursu mihi tolerandum incumberet, infremui toto corpore, licet illud tunc non ita intelligerem, ut postea ipsa re intellexi.

Præparanti mihi Confessionem annuam, & magna cum anxietate peccata mea in memoriam revocanti, dixit supremus Magister meus: cur te excrucias, fac quod in te est, cætera ipse supplebo; nihil enim in hoc Sacramento tam requiro, quam cor contritum & humiliatum, quod ex sincera voluntate mihi nunquam displicendi accuset se citra omnem simulationem.

XXXVI.

*Monitum
 divinum
 contra an-
 xietatem in
 Sacramento
 Confessionis.*

70 DE VITA VENERAB. MATRIS
nem. Tunc ignosco sine cunctatione, indeque perfecta consequitur morum emendatio.

XXXVII.

*Spiritus
Christi summum in ejus
animam imperium.*

Quum supremus ille Spiritus qui operabatur in me sine me, tantum dominatum exerceret in totum esse meum spirituale, atque etiam corporeum, ut jam nullum, nisi ex ipsius nutu, gaudii tristitiæve motum in corde meo excitare, nulla cogitatione animum meum occupare possem, nisi quam ipse immisisset: hinc factum est ut magno semper in timore versata sim, ne in Dæmonis illusiones incurrissem; quantumvis rem ita non esse mihi asseveratum sit, sive ab eodem illo Spiritu, sive ab iis qui me in vita spirituali regebant, videlicet meis Superioribus. Porro ille Spiritus directores mihi dederat solummodo, ut iudicium facerent de suo in me agendi modo, quem probandi aut improbandi amplam ipsis potestatem faciebat: qua in re id dolebam, quod me adeo non retraherent ab ea, in qua versari me putabam illusione, ut potius in eam altius immergerent, sive Confessarii, sive alii; quum monerent ut hujusce Spiritus potentiae me dederem, citraque omnem exceptionem ejus ductui totam me permitterem; dicerentque mihi definendum non esse ejus motibus obsequi, etiamsi, ut putabam, Dæmonis ludibrium me esse vellet. Annuam igitur meam confessionem feci: qua peracta mihi ipsa videbar spoliata esse, simulque indui veste alba, his vocibus adjectis: ecce vestem innocentiae, qua induo animam tuam, ut jam non vivas aliam quam hominis Dei vitam, hoc est, ut vivas quasi non vi-

vi-

vivens, sed me vivere in te finens; ego enim sum vita tua, nec vives posthac nisi in me & per me, qui volo ut agas quasi non agens amplius, me scilicet in te, & pro te agere atque operari finens, omniaque curæ meæ committens: nunc voluntatem habere debes, tanquam non habens, mihiq; hanc curam semper & ubique relinquere, ut pro te velim.

Quodam die unicus ille amor animæ meæ sese mihi obtulit altera manu gestans pictam effigiem vitæ omnium quas sibi animo fingere persona religiosa possit, felicissimæ, perpetua videlicet pace, & internis externisque consolationibus affluentis, cum firma valetudine, accedente bona hominum existimatione & plausu, nec non aliis rebus naturæ placentibus: altera vero manu aliam gestabat effigiem vitæ omnino pauperis & abjectæ, omnis generis ignominiiis, contemptibus & contradictionibus Crucifixæ, semperque & animo & corpore aliquid tolerantis incommodi. Tum binas illas imagines mihi offerens dixit: elige, Filia, utram malueris: utramvis eligas, easdem tibi gratias conferam: tum ad ejus pedes me abjiciens ut ipsum adorarem, respondi: O Domine mi, nihil volo nisi te solum, & id quod ipse pro me eliges, Quumque mihi valde institisset, ut eligerem, sufficis mihi, ajebam, O mi Deus, fac pro me quod majorem tibi gloriam allaturum est, nulla habita utilitatum mearum commodorumque ratione: tibi ipse satisfacias, & mihi satis est. Tunc mihi dixit, me, cum Magdalena, optimam partem elegisse, quæ a me non ef-

XXXVIII.

Optio ei datur vitæ in terris beatæ aut crucifixæ.

set auferenda : quandoquidem ipse hæreditas mea futurus esset in æternum . Et mihi offerens hanc pictam vitæ crucifixæ tabellam , en , inquit , id quod tibi ele- gi , quodque mihi placet magis , tum ad meorum con- filiorum plenam executionem , tum ad te reddendam mihi conformem . Illa altera vita est plenæ possessio- nis , non vero meriti ; reservanda proinde est æternita- ti . Accepi mihi hanc effigiem mortis & crucifixio- nis , manum , quæ mihi illam offerebat , deosculata , & fremente licet natura , illam cordis affectu quam poteram tenerrimo amplexa sum ; quumque eandem pectori meo apprimerem , tanta vi illam mihi impri- mi sensi , ut ipsa mihi viderer nihil esse aliud , quam coalitum quidpiam ex iis omnibus quæ in illa ima- gine expressa videram ; sicque animus meus est im- mutatus , ut me ipsa non agnoscerem . Sed hæc omnia permittebam iudicio Superioris meæ , quam celare ni- hil poteram : nihilve eorum , quæ mihi injungebat , omittere ; dummodo ab ipsa , nullius alterius personæ interventu , præscriberentur . Hic autem Spiritus , qui me possidebat , stupendum mihi horrorem injiciebat , earum rerum , quas ipsa alterius suasu mihi præcipie- bat , siquando alienis consiliis regere me vellet ; quia promiserat mihi se illius mentem illustraturum , quan- tum esset satis , ut ipsa me convenienter suis divinis consiliis dirigeret .

XXXIX.
*Satanæ ten-
tanda tradi-
tur .*

Quum autem gratiæ maximæ , quas ab ipsius bo- nitate accipiebam , sacrae communionis tempore mihi impertirentur , & ea nocte quæ agitur a feria quinta
ad

ad sextam ; quo tempore inexplicabilibus beneficiis afficiebar , accidit aliquando ut Domini voce mone-
 rer , expetitam me fuisse a Satana , ut probarer cujus-
 vis generis contradictionibus , humiliationibus , tenta-
 tionibus , & derelictionibus , sicut aurum probatur
 in fornace , factamque esse Satanæ illarum omnium
 probationum liberam potestatem , uno excepto tenta-
 tionis genere , quod ad luxuriæ vitium pertinet , quo
 in genere nolebat Dominus ut mihi unquam a tenta-
 tore molestia exhiberetur ; quod ab eo vitio tam ve-
 hementer abhorreret , ut ne minimum quidem cir-
 ca illud tentari se voluisset . Verum adjiciebat Domi-
 nus , a cæteris omnibus tentationibus cavendum mihi
 esse diligenter , præsertim a tentationibus superbiæ ,
 desperationis , & gulæ quam gravius morte ipsa hor-
 rebam ; asseveravit tamen nihil mihi esse metuendum ,
 quandoquidem futurum se polliceretur in medio mei
 tanquam propugnaculum inexpugnabile , ac pro me
 pugnaturum , cessurumque in præmium victoriarum
 mearum , atque suam mihi potentiam circumpositu-
 rum , ne succumberem ; at mihi assidue invigilan-
 dum esse curæ totius exterioris hominis : sibi vero
 interiora mea curæ fore . Nec ita multo post audi-
 vi minas oppugnationis mei , qui mihi objectus sub
 specie horribilis Mauri , oculis binarum instar pruna-
 rum ardentibus , dentibusque adversum me infren-
 dens : maledicta , inquit , non effugies , ac si semel po-
 testati meæ mancipatam te habuero , senties profecto
 quid possim : ubique tibi nocebo . Et quanquam alia

K K

mul-

multa mihi minabatur, nihil timebam tamen; usque adeo firmis præfidiis intus roborari me sentiebam: ac ne omnes quidem inferni furores terrorem mihi injecturi esse videbantur, ob præcipuam quandam vim quam inesse sentiebam exiguae imagini Christi Crucifixi, cui Christus ipse supremus liberator meus virtutem dederat abigendi a me omnes illos tartareos furores. Imaginem illam semper cordi meo admotam diu noctuque gestabam; unde multa mihi auxilia provenerunt. Domestici valetudinarii curandi officium accepi, ubi Deo soli notum esse potest, quantum dolorum laborumque tulerim, sive ab indole mea præfervida & ad molestiæ sensum tenera, sive ab hominibus, sive a Dæmone, qui postquam me impulerat sicque prostraverat, ut frangerem quicquid habebam præ manibus, mihi nonnunquam cum cachinnis coram illudebat. Heus, agebat, omnis expertus industriæ, nunquam quicquam recte facies? Quod sic animum meum affligebat dejiciebatque, ut nescirem quid consilii caperem. Sæpe enim mihi potestatem adimebat, rem declarandi Matri nostræ Superiori, quia obedientia omnes ipsius vires frangebat, & dissipabat. Die quodam e supremis scalis me impulit in præceps habentem præ manibus gabatam testaceam plenam prunis, quarum nulla pars effusa est; quumque ad infimas delapsam scalas me comperi, nihil mali passam me deprehendi, quamvis eæ quæ labentem me viderunt, crura mihi confRACTA esse existimarint. Sed fidum custodem Angelum meum sensi excipientem

Angeli Custodis præsentia fruatur: & ab eo de defectibus corrigitur.

tem

tem me: ea enim gratia mihi sæpe conferebatur ut ipsius aspectu fruerer ab eoque increparer & corrigerer. Quum aliquando immiscuisssem me sermonibus de matrimonio cuiusdam cognatæ meæ, id mihi ostendit tam indignum esse anima religiosa, tamque graviter propterea me objurgavit, ut dixerit, si unquam posthac talibus negotiis me admiscerem, se mihi faciem suam absconsurum. Ferre non poterat levissimam immodestiam aut reverentiæ defectum coram supremo Domino meo, cujus in conspectu ipsum humi prostratum videbam, quod & a me fieri volebat; faciebam autem quam sæpissime poteram, & ad meos levandos tam animi, quam corporis perpetuos dolores, nullam corporis compositionem reperiebam aptiorem; quia hæc erat una ex omnibus maxime consentanea nihilo meo, quod assidue præ oculis habebam, eo velut abyssu quadam, semper absorptam me sentiens, sive tempus esset patiendi, sive fruendi; quo etiam tempore nullam voluptatem gustare poteram. Illa enim amoris sanctitas ita me urgebat acriter ad mutuam gratiam ipsi, aliquid patiendo, referendam, ut gratior nulla mihi quies esse posset, quam si corpus meum omni pœnarum genere oppressum sentirem, animum omni genere derelictionum afflictum, ac totum esse meum immersum ignominiiis, contemptibus & contradictionibus, quas mihi deesse divina miseratio non sinebat: nec enim momentum temporis his ærumnis mihi vacuum abire patiebatur, quo non aliquod externum aut internum

76 DE VITA VENERAB. MATRIS
incommodum me affligeret. Quum salubris illius pa-
nis copia minor suppetebat, aliunde mihi erat morti-
ficatione conquirendus, cujus materiam indoles mea
ad superbiam impatientiamque proclivis abunde mi-
hi suppeditabat. Ac ne unam quidem talis mortifica-
tionis occasionem prætermittere me patiebatur Do-
minus meus: id si quando mihi contigerat negle-
xisse, ob ingentem, quo afficiebar, hujusmodi mortifi-
cationum horrorem, faciebat plane Dominus meus
ut duplum rependerem. Quoties autem aliquid a me
omnino fieri volebat, instabat mihi tam acriter ut ce-
dendum tandem esset. Qui mihi fons multorum do-
lorum fuit: quod sæpe conatus meos ad obsistendum
adhibuerim, quum Dominus me probaret ea parte,
quæ repugnabat maxime indoli meæ, & nativis pro-
pensionibus adversabatur, contra quas directo gradu
jugiter ut incederem volebat.

XL.
*Sensum ac
sui ipsius in-
signis victo-
ria.*

Tam delicatula eram, ut vel levissimæ fordes nau-
seam mihi moverent. Tam graviter de hoc vitio
me increpavit, ut aliquando me comparans ad abster-
gendum ægrotæ vomitum, facere non potuerim, quin
illum lingua abstergerem, atque adeo comederem:
his verbis Dominum meum alloquens: si mille mihi
essent corpora, mille amores, mille vitæ, hæc omnia
ultro immolarem, ut tibi mancipata essem. Tum ve-
ro tantum deliciarum in illa actione gustavi, ut quo-
tidie similes occasiones mihi offerri voluissem, ut so-
lo teste Deo discerem me vincere. Sed ejus bonitas,
cui uni debebam acceptam referre fortitudinem, qua me
ipfa

ipsa viceram, mihi tamen testata est, quantum voluptatis ex hac mea victoria cepisset. Nocte enim, ni fallor, proxime consequenti, duas tresve circiter horas os meum tenuit applicitum vulneri sacratissimi sui Cordis, essetque mihi admodum difficile explicare quid tunc senserim, quidve tunc illa gratia in anima mea & corde meo operata sit. Sed hæc satis sint ad ostendendam magnam vim bonitatis & misericordiæ Dei mei in adeo vilem personam: nolebat tamen minuire teneritudinem meam ad doloris sensum, nec vehementem difficultatum horrorem, non solum ut honorem per me exhiberi faceret horrore illi, quem ipse in horto olivarum experiri non renuit, sed etiam ut mihi victoriæ atque humiliationis materiam præberet. Verum, hei mihi! fidelis non sum, & sæpe cado, idque aliquando libenti animo permittere videbatur, cum ad retundendam superbiam meam, tum ad me stabiliendam in mei ipsius diffidentia quum scilicet animadverterem sine ipso me nihil posse nisi perpetuis lapsibus malum perpetrare, unde ipsa emergere non possem. Et tunc temporis supremus ille Dominus animæ meæ veniebat in auxilium mihi, & tanquam bonus pastor amoris sui brachia mihi protendebat, dicens: agnoscis igitur te sine me nihil posse: quod me colliquefaciebat grati animi sensu erga ipsius amantissimam bonitatem; quæ mihi uberrimas eliciebat lacrymas, quod ipsum viderem non aliter ulciscen-tem peccata mea, quam nimix caritatis effusionibus; quibus certare videbatur cum ingrati animi mei infi-

Alia ejusdem generis heroica mortificatio.

delitibus, quas nonnunquam sic mihi ob oculos ponebat una cum gratiarum suarum multitudine, ut mihi potestatem adimeret, ipsum alia quam lacrymarum mearum voce alloquendi, idque cum doloris sensu supra quam possim dicere vehementi. Quodam die, quum aliquantum nauleans ministrassem ægrotae cuidam dysenteria laboranti, tam gravem ea de re increpationem ab ipso accepi, ut lasanum exportans, adauctam me, hujus culpæ sarcinendæ causa, senserim ad linguam longo temporis intervallo intingendam in eas fordes, quas ægrota egresserat, & ad buccas iisdem implendas. Deinde Domino familiariter ac benigne improperanti quod talia facerem, respondi: O Domine mi, id facio ut tibi placeam, divinumque Cor tuum mihi devinciam, illudque a te consecuturam me spero: at tu, mi Domine, quid non egisti ut tibi hominum corda devincires, quæ tamen ipsi præbere tibi nolunt, & ex quibus sæpe te expellunt? Fateor, filia, eo me amoris vi impulsam esse, ut omnia pro ipsorum salute devoverem: quamvis amoris meo, grati animi significatione, non respondeant; sed volo ut ex sacratissimi Cordis mei meritis penes ingratum ipsorum animum; volo tibi dare hoc ipsum Cor meum.

XII.
Destinatur in victimam justitiæ divine pro peccatis unius religiosæ familie.

Prius autem necesse est ut te præbeas ipsius victimam immolationis, ad avertendam, ipso deprecatore, ultionem, quam divina irati Patris mei justitia parat adversus unam religiosam familiam, quam pro sua justa indignatione objurgare vult & punire. Et eodem tem-

temporis puncto, quum hanc ipsam familiam mihi ostenderet, simulque eos defectus, qui suam provocaverant iram, nec non ea omnia, quæ ad illam placandam mihi subeunda erant, tum vero ex illo aspectu tota cohorrui, nec mihi ad offerendum hoc sacrificium animi satis fuit; sed dixi, me, quum mei juris non essem, facere id non posse, nisi obedientiæ assensus accederet. Timor vero quo ducebar, ne mihi hujusce oblationis faciendæ potestas fieret, effecit ut rem ad Superiores meas referre negligerem. Sed Dominus instabat mihi jugiter nullamque quietis partem mihi relinquebat. Effundebam in uberes lacrymas, tandemque eo adductam me vidi, ut superiori meæ declaranda mihi res esset. Quæ quum eas videret angustias, in quibus versabar, dixit mihi ut iis omnibus, quæ a me Dominus exigebat, me totam absque ulla exceptione devoverem. Tum vero, mi Deus, gravioribus adhuc angustiis constrictam me vidi; nihil enim mihi suppetebat animi ut dicerem: onus subeo: semperque resistere pergebam. At in pervigilio Præsentationis Beatæ Virginis Mariæ, divina illa justitia mihi visa est tam terribilibus armis instructa, ut jam apud me non essem; quumque diutius repugnare non possem, dictum est mihi, ut quondam sancto Paulo: durum est tibi contra justitiæ meæ tela calcitrare; sed quandoquidem obstitisti mihi, ut humiliationibus, quæ hoc sacrificio peragendo tibi subeundæ sunt, te subtraheres, eas tibi infligam altero tanto graviores: a te enim dumtaxat exigebam, ut privatim te ipsa de-

vo-

voveres; nunc ut palam omnibus te devoveas volo, idque eo modo ac tempore, ut humana ratio tota merito offendenda videatur, iisque ad te humiliandam adjunctis, quæ in reliquum vitæ tempus perpetua tibi, & tecum ipsa, & coram aliis, erubescendi materia futura sint: ut hinc scilicet intelligas, quantum hoc mali sit Deo resistere. Et sane id prorsus intellexi, nunquam enim tam male mihi fuisse experta sum. Mearum illarum angustiarum rudem hic adumbrabo imaginem, sed non id totum, quod ipsa res erat exprimentem. Vespertina oratione expleta, exire Chorum cum aliis non potui, ibique ad ultimum cœnulæ signum mansi in assiduis fletibus ac gemitibus: hinc perrexi ad cœnulam una cum sororibus sumendam, ac deinde progressa ad recreationis locum, tam acriter urgeri cæpi ad me palam & alta voce devovendam quomodo mihi Deus velle se significabat, ut facere non potuerim, quin inde me proriperem ad Superiorem meam in valetudinario tunc decumbentem. Sed eram fateor, ita mei impos, ut similis mihi ipsa viderer homini, qui manibus pedibusque constrictis, nihil sive in seipso, sive extra se, reliquum haberet solum & liberum præter lacrymas, quas ego ubertim profundebar, hanc unicam relictam mihi esse doloris mei significationem putans. Idem enim experiebar quod mortalium sceleratissima, quæ magna vi funium, ad locum sui supplicii pertraheretur. Illam Dei sanctitatem videbam justæ iræ suæ telis armatam, paratam ea vibrare ad præcipitandam me in hiantes illas inferni

ni

ni fauces, quem videbam apertum, jamjamque me absorpturum. Ardere me sentiebam igne devorante, & in ipsas ossium medullas penetrante. Totum meum corpus mirum in modum contremiscebat, nec alia, quam hæc verba proferre poteram: Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam. Sic ingemui sub mei doloris pondere, nullam Superioris adeundæ facultatem nacta ad usque octavam: quo tempore una ex Sororibus, quum mihi occurrisset, me perduxit ad Superiorem. Obstupuit Mater nostra affectam me videns eo modo, quem explicare non poteram. Sed hoc ad meas ærumnas accedebat, quod eas ex solo aspectu ab aliis intelligi arbitrarer; quod ita non erat. Superior mea sciens solam obedientiam esse, quæ quocumque vellet, flectere posset illum spiritum, qui me sic constructam tenebat, jussit ut sibi declararem quid rei paterer. Ac protinus declaravi quomodo vellet Deus, ut sibi totum esse meum in oculis totius religiosæ familiæ devoverem; & qua de causa id a me posceret: quam hîc reticeo, ne sanctam charitatem, unaque Cor Christi lædam, ex quo dilecta illa virtus ortum habet: quapropter eam vel levissime lædi non patitur, quovis quæsito obtentu vel colore. Denique quum egissem ac dixissem ea quæ supremus Dominus meus a me requirebat, ea de re alii alios sermones, alii alia judicia faciebant. Sed hæc omnia rei adjuncta permitto misericordiæ Dei mei: idque confirmare possum, me nunquam, si bene commemini, tam gravia passam fuisse; ac ne omnes quidem

ærumnæ, quas ad illum usque diem experta eram, etiamsi in unum coaluissent cum illis omnibus, quas deinde pertuli, & ad extremum usque spiritum perpetuæ simul omnes mihi fuissent, conferri meo iudicio possent cum ærumnis illius noctis, qua Dominus vilem ancillam suam dignatus est, ut sanctæ Passionis suæ noctem doloribus plenam honorarem. Quamquam mea nox, illius Dominicæ noctis exiguum specimen fuit. Ex alio in alium locum circumducebar summo ubique mihi pudore incusso. Exacta igitur illa nocte in iis cruciatibus, quos novit Deus, & absque ullo quietis intervallo ad tempus usque sancti Missæ sacrificii, in eo mihi videor audivisse hæc verba: denique facta est pax, & meæ sanctitas iustitiæ placata est ea, quam fecisti, oblatione, ut honorem exhiberes oblationi a me factæ, quum primum in Matris meæ visceribus carnem sumsi; cujus oblationis meæ merita renovare, tuæque ipsius oblationi conjungere volui, ut applicaretur in gratiam religiosæ familiæ, quemadmodum ostendi tibi. Quamobrem ex omnibus iis quæ facere te, aut pati continget nihil jam tibi tanquam tuum vindicare debes, neque in augmentum meriti, neque in satisfactionem pro peccatis, neque in alium quempiam finem; quum omnia voluntati meæ permiseris, ac pro religiosa domo devoveris. Itaque me ipsum imitata feres omnia & ages in silentio, intuitu solius divinæ gloriæ in stabiliendo regno sacratissimi Cordis mei in corde hominum, quibus ipsum Cor meum, tua opera, manifestare volo. Hæc sancta documenta
mi-

mihi dedit supremus Dominus meus, postquam illum in sacra Communionem suscepissem; sed me non eduxit ex illo poenarum statu in quo versabar, & in quo pace fruebar imperturbata, ex voluntaria acceptatione dolorum meorum, quos, ut mihi monstrabatur, ultro subire deberem, vel ad supremi iudicii diem, si sic placeret Deo meo, qui me deinceps hominibus non aliter proposuit, quam ut signum cui contradiceretur, ut sentinam repulsarum, contemptuum & ignominiarum: quæ omnia cum gaudio videbam in me facto impetu, omni ex parte irruentia, nulloque sive coelesti, sive terreno suppetente solatio. Videbantur eò simul omnia tendere ut in nihilum redigerer: interrogabar assidue, & pauca responsa, quæ quasi per vim ex me eliciebantur, augendi tamen supplicii mei instrumenta erant; nec poteram edere, nec dormire, nec loqui, & hæc una mihi erat quies, unaque occupatio ut humi prostrata manerem coram Deo meo, cujus suprema magnitudo tenebat me totam profunda nihili mei abyssu absorptam, flentem semper & gementem ad implorandam ab ipso misericordiam, & justæ ipsius iræ tela avertenda. Atque officium quod exercebam domi, perpetuis me & animi & corporis occupationibus distinens, supplicium mihi afferebat intolerabile. Supremus enim Dominus meus, etiam si tot aliunde ærumnis afficerer, non patiebatur ut vel levissimam ex illis occupationibus prætermitterem; aut alicujus omittendæ veniam a Superioribus peterem: quod idem a me exigebat circa cætera religiosæ vitæ

munia, regularumque nostrarum observationem, ad quæ omnia supremæ ipsius potentiæ vi pertrahi me sentiebam, non secus ac fontem ad locum novi supplicii: ubique enim supplicia reperiēbam; sicque immergebar penitus dolori meo, ut mihi & vitæ & animi nihil superesse experirer, nisi quantum satis erat ad ea videnda & sentienda, quæ mihi acerba contingebant. Sed hæc omnia ne minimum quidem me sollicitam efficiebant aut tristem; quanquam inter hæc omnia semper ducebar per viam maxime repugnantem naturæ male mortificatæ, meisque nativis propensionibus adversantem.

*A cibo
abhorret.*

Factum est utprehenderer non manducare, quæ ex causa graviter objurgata fui, & a Superiore mea & a Confessario, qui me iusserunt, quicquid mihi in refectorio apponeretur, comedere; quod quidem obedientiæ præscriptum videbatur mihi superare vires meas; sed is qui indigenti mihi deesse vires nunquam patiebatur, eas addidit, quæ satis essent ut citra omnem cunctationem & excusationem parerem: quamvis post cibi sumtionem mihi necesse esset secedere parumper ad cibum quem sumseram evomendum: quod quum admodum diu passa essem, hinc nata est tanta nauseantis stomachi multo cum dolore solutio, ut jam terræ omnino non esset exigui cibi quem capiebam, posteaquam mutato obedientiæ præscripto, visum est satius jubere, ut tantum comederem quantum pro viribus liceret. Ac cibi sumtio, non diffiteor, gravis ex illo tempore mihi cruciatus fuit: ibam nempe ad triclinium tanquam ad
lo-

locum supplicii, cui me peccatum addixerat, & quantumvis conarer nullo habito delectu ea comedere, quæ mihi apposita essent, facere non poteram quin id deligerem, quod vilissimum esse arbitrarer, tanquam maxime consentaneum paupertati meæ, nihiloque meo, cuius recordatio assidue inculcabat animo meo, quandoquidem panis & aqua victui sufficiunt, cætera omnia esse superflua.

Ut me referam ad meum hunc poenarum statum, is nullo remittebatur intervallo, imo augebatur in dies novis valde acrium dolorum & ignominiarum accessionibus; nam exstimatum fuit me a malo Dæmone possideri aut obsideri; mihi que inspergebatur affatim aqua lustralis, adhibito Crucis signo aliisque precibus ad malignum spiritum ejiciendum. At ille quo possideri me sentiebam, adeo non aufugiebat, ut potius sibi me conjungeret arctius, dicens mihi: aquam lustralem amo, Crucemque sic diligo, ut facere non possim, quin illis adhæream, qui ipsam pro amore meo gestant. Quæ verba sic denuo inflammaverunt in anima mea desiderium patiendi, ut quicquid patiebar, stilla tantum aquæ mihi videretur, quæ insatiabilem sitim meam accenderet potius quam expleret: Quanquam nulla pars mei non habebat proprium sibi dolorem sive in animo sive in corpore, idque sine ulla cujusquam commiseratione. Diabolus enim summa vi me impugnabat, ac victa millies succubuissem, nisi extraordinaria quadam, quæ pro me pugnabat, potentia muniri me sensissem. Denique Superior mea

XLII.
*A malo Dæ-
mone obsessa
ac decepta
creditur.*

quid aliud caperet consilii nescia ad remedium confugit sacrae Communionis, quam mihi praescripsit, ad Dominum exorandum, ut in priorem statum me restitueret. Quum ergo ipsi Domino ex obedientia me obtulissem, tanquam ipsius hostiam immolationis, sic mecum locutus est: ita est, Filia, ad te venio tanquam summus Sacerdos, novum tibi vigorem impertiturus, novisque suppliciis te immolaturus, quod & praestitit; tantumque mutationis in me factum esse deprehendi, ut me haberem tanquam mulier serva, quae modo in libertatem vindicata est. Sed breve hoc intervallum fuit: instaurati enim sunt, ut ante, sermones quibus admonebar, eorum omnium, quae in me fiebant, Diabolum artificem esse, qui, nisi caverem, suis dolis illusionibusque me perditurus esset. Gravius id me perculit, quae toto vitae tempore timueram, ne deciperer ipsa, aliosque deciperem, licet minime id vellem; unde mihi lacrymarum ingens copia oboriebatur; nec enim ullo prorsus modo poteram me subtrahere potentiae illius supremi Spiritus, qui operabatur in me, & quantumcumque conarer, non erat in mea potestate positum illum a me abigere, ejusve operationes impedire: ita enim sibi subjecerat omnes potentias animae meae, ut mihi ipsa videretur esse immersa abyssus quadam, in quam eo defigebam altius, quo plures ad emergendum conatus edebam; quamvis omnes, quae mihi suggerebantur, resistendi artes adhiberem, sed frustra. Aliquando tanta vi pugnabam, ut pene viribus exhausta e pugna discederem.

At

At meus supremus Dominus ludebat quodammodo in meis omnibus conatibus infringendis, meque, primo aditu, dispulsis omnibus timoribus meis, confirmabat his verbis: quid tibi timendum est inter brachia Omnipotentis? Fierine posset, ut ipse te inimicorum tuorum furori permittens perire fineret? Postquam tibi ab infantia tua factus sum ipse Pater, Magister & Moderator, perpetuis indiciis significare non desinens tenerum erga te affectum divini & amantissimi Cordis mei, in quo perpetuum tibi semperque præsens domicilium constitui ad maiorem securitatem, dic mihi quod majus argumentum dari tibi cupias amoris in te mei, illudque tibi dabo: sed quare adversum me pugnas solum verum & unicum amicum tuum? Hæc exprobratio diffidentiae meae tanto me pudore ac dolore affecit, ut ex illo tempore statuerim nunquam de meo quicquam me collaturam ad probandum illum spiritum qui me regebat; sed satis mihi fore humiliter & ex animo acquiescere iis omnibus quæ ad hanc probationem perficiendam aliis agenda viderentur.

O Domine mi, cui notum est, quam mihi grave sit, huic obedientiae præscripto, quod nunc exequor, parere; & quantam vim patiar in his omnibus tantum pudore, animique mei repugnantia scribendis, hanc mihi gratiam concede, ut moriar potius quam aliquid scribam, præter id quod a spiritus tui veritate proficiscitur, tibi que maiorem gloriam afferre, mihi graviolem pudorem inculere potest: & per misericordiam

*A Domino
consolatur.*

XLIII.
*Deum orat
ut se, hæc
scribere re-
pugnantem
adjuvet.*

diam tuam te obtestor, O mi supreme Domine, ut nunquam hoc scriptum a quoquam alio legatur, quam ab eo, per quem illud examinari vis; ut hoc idem scriptum non obstet, quominus in æterna creaturarum oblivione æternoque contemptu sepulta maneam. O mi Deus, hoc solatium ne deneges vili ancillæ tuæ. Protinus meæ petitioni sic responsum est: omnia permitte beneplacito voluntatis meæ, omni- que tua cura omissa, mea consilia perficere me sine: omnia mihi curæ erunt. Cœptum igitur opus ex obedientia persequar, O mi Deus, nihil agens aliud quam ut voluntati tuæ faciam satis eo martyrii genere quod patior hæc conscribendo, quorum unaquæque littera sacrificii instar esse mihi videtur. Semper allici me sensi ad amandum supremum Dominum meum propter seipsum, unumque illum quærendum. Nunquam ipsius donis quantumlibet in me profusis adhæsit anima mea: ea non aliam ob rem magni faciebam, quam quod ab ipso proficiscerentur. Ad ea, quam minimum poteram, advertebam animum, omniaque oblivisci conabar ut ipsius meminissem solius, præ quo cætera omnia nihil esse duco; & quum hoc obedientiæ præscriptum exequendum fuit, fieri posse non putabam, ut de iis agerem quæ tam dudum præteriere. At Dominus mihi ostendit, rem omnino contra quam putabam se habere; quo enim facilius scribam, eundem animi affectum, de quo loquor, facit ut super unaquaque re nunc experiar: quod mihi nullum relinquit dubium, quin ipse velit ut hæc scribam.

Inter

Inter ærumnas & timores quos patiebar, cor meum
semper fruebatur imperturbata pace. Jussa sum autem
colloqui cum hominibus nonnullis doctrina præditis,
qui me adeo non confirmarunt in via quam seque-
bar, ut potius meas pœnas auxerint; donec Domi-
nus noster huc misit Reverendum Patrem de la Co-
lombiere, quem supremus Dominus meus, aliquanto
postquam ipsi me consecraveram, se mihi missurum ef-
se promisit, scilicet unum e suis servis, cui, juxta illam
quam mihi pro tempore impertiretur intelligentiam,
manifestari a me volebat omnes thesauros, omniaque
arcana sacratissimi Cordis sui, quæ mihi ab ipso Do-
mino credita erant: quandoquidem ad me mittebatur,
ut me in via Domini confirmaret; & ingentes gratias Dei
misericordie ex ipsius sacratissimo Corde hauriret, quas
quidem in nostris colloquiis abunde profusurum se
idem Dominus pollicebatur. Quumque Sanctus ille
vir huc venit, interea dum sermonem habebat ad no-
stram religiosam familiam, hæc verba intus audiui: En
illum, quem tibi mitto. Quod brevi verum esse pror-
sus agnovi in confessione, quæ facta est unâ ex feriis
Quatuor temporum. Quamvis enim nos mutuo nec
vidissemus unquam, nec allocuti essemus, admodum
diuturnis me alloquiis detinuit, mecumque loqueba-
tur non aliter quam si intellexisset ea quæ in me age-
bantur. Mihi tamen ea die visum non est cum ipso
statum animi mei ullo modo communicare. Is autem
quum videret velle me discedere, ne cæteris sorori-
bus diuturniori mora incommodo essem, petiit cen-

XLIV.
P. Claud. la
Colombiere
ad eam Deo
sic ordinante
mittitur.

M m serem-

feremne ut alia die rediret, me hoc ipso in loco allocuturus: at timida indoles mea, quæ omnes hæc communicationes reformidabat, fecit ut illi responderem, mei juris me non esse, sed facturum id quod obedientia præscriberet. Discessi, horam unam cum dimidio cum ipso collocuta. Rediit autem non ita multo post, & quamvis nossẽm, hanc esse Dei voluntatem, ut ipsum alloquerer, ingenti tamen horrore ab eo colloquio deterreri me sensi quum adeundus fuit; id quod ipsi statim declaravi; sed mihi respondit, lætari se quod mihi opportunitatem obtulisset meum aliquem affectum Deo immolandi. Tum vero ipsi nullo labore, nullaue tergiversatione cor meum aperui, & intima animæ meæ manifestavi perinde mala ac bona. Quibus auditis vehementer me consolatus est, asserens nihil esse quod timerem ab illius spiritus ductu, quandoquidem ille me ab obedientia non revocabat: mihi obsequendum esse illius motibus, permittendo ejus voluntati totum esse meum, ut de eo disponderet, meque juxta suum beneplacitum sacrificaret & immolaret: cæterum mirari se ingentem Dei nostri bonitatem, qui me toties resistentem non fastidisset. Docuit me dona Dei æstimare, & cum reverentia atque humilitate suscipere frequentes communicationes, & familiaria quibus me dignabatur colloquia; propter quæ in assidua erga tantam bonitatem gratiarum actione versari deberem. Quumque illi declarassem supremum hunc Dominum animæ meæ ubique mihi instare, nullo excepto seu loco seu tem-

tem-

tempore; ita ut vix mihi potestas relinqueretur illius orationis quæ voce perficitur; ad quam tamen peragendam tanta mihi ipsa vim inferebam, ut nonnunquam inter percurrendum rosarium, meum os, ut erat, apertum maneret, ac ne uni quidem verbo proferendo idoneum: edixit, ne posthac huiusmodi preces per vim recitare conarer: fatis mihi esse debere illas, quarum persolvendarum lege tenebar, adjecta, quum id possem, corona Beatæ Virginis. Communicatis autem aliqua ex parte, cum eodem Patre, præcipuis blanditiis & amoris adhæSIONIBUS, quibus hic dilectus animæ meæ me complectebatur, & quas hîc omitto scribere, respondit magnam in his omnibus causam esse & mihi propriæ humiliationis, & sibi admirationis ob ingentes erga me Dei misericordias. Divina autem illa bonitate non patiente, ut ullam consolationem acciperem, quæ mihi multis humiliationibus non constaret, multas utique hocce colloquium mihi accersivit, & pater ipse mea causa multa pertulit: nam rumor erat me id agere, ut ipsum illusionibus meis deciperem, ipsique quemadmodum cæteris, fucum facerem. Sed hoc ipsi nullam exhibebat molestiam, nec propterea destitit, quamdiu mansit in hoc oppido, quod spatium temporis breve fuit, suas in me curas conferre, quas deinde semper contulit. Atque ego centies mirata sum, quod ille me, uti alii fecerant, non defereret; cum eo enim agebam ejusmodi ratione, quæ quemvis alium ab incepto opere avocasset. Quanquam nulli curæ parcebat in me humili-

lianda & mortificanda, quod mihi pergratum accidebat.

Quum aliquando in templum nostrum venisset rem divinam facturum, magnis & me & illum gratiis Dominus noster affecit; nam temporis puncto, quo ad ipsum Dominum sacra Communione suscipiendum accessi, monstravit mihi sacratissimum Cor suum tanquam ardentem fornacem, aliaque duo Corda divino Cordi proxime adhæsura, in illudque se profunde abditura, additis his verbis:

Hæc tria plane sincerus

Corda jungit amor meus,

His æternis nexibus.

Significavit mihi hanc conjunctionem totam spectare ad gloriam sacratissimi Cordis sui, cujus thesauros illi Patri per me manifestari volebat, ut eorum pretium utilitatemque hominibus exponeret, atque prædicaret: ob eamque causam placere sibi, ut bonorum spiritualium æqua portio nobis non secus ac fratri & sorori obveniret: quumque super ea re Domino supplex opponerem inopiam meam, quantoque intervallo misella, qualis ego sum, peccatrix a tantæ virtutis tantique meriti viro distaret, mihi respondit: infinitæ Cordis mei divitiæ supplebunt omnia & æquabunt; dic modo illi, quæ tibi significata sunt, nec quicquam time. Id itaque illi renuntiavi, quum primum collocuti fuimus: videntque quanta humilitate & gratiarum actione acciperet hæc, & alia multa ad ipsum spectantia, quæ supremi Domini mei jussu ipsi

ipſi declaravi, graviter permota ſum, majoremque inde fructum cepi, quam ex omnibus quibus intereſſe potuiſſem, ſacris concionibus. Illi etiam declaravi, Dominum hæſce gratias non aliam ob rem mihi largiri, quam ut glorificaretur in animabus, quibus illas, prout ſibi placere oſtenderet, ſive verbo, ſive ſcripto diſpertirem: Dominumque nolle ut ſatagerem quid mihi dicendum ſcribendumve eſſet, quandoquidem hoc ipſum gratiæ ſuæ unctione perfuſurus erat, ad fructus, quos inde expectabat, procreandos in hominibus ad hæc ſcripta dictave excipienda bene comparatis: hoc etiam addidi multum me angere, propterea quod præ animi repugnantia cunctarer ſcribere ac dare certis hominibus quaſdam ſchedulas, unde graves in me humiliationes redundarent. Quibus auditis, edixit, ne, quantumcumque ærumnarum hinc mihi impenderet, ſanctis huiusce ſpiritus motibus obſequi unquam deſiſterem; ſed ut cum ſimplicitate dicerem, quod is mihi dicendum ſuggerebat; aut poſtquam ſcripſiſſem, ſchedulam exhiberem Superiori meæ, tum illâ, ex ejus præſcripto, uterer: quod deinceps obſervabam. Sed id multas ab hominibus abjectiones mihi peperit. Juſſit etiam ut ſcriberem ea quæ in me agebantur, a quo valde abhorrebam: ſcribebam autem, ut juſſa exequerer; tum ſcripta comburebam: obedientiæ ſatiſfactum eſſe putans. Sed graves ærumnas mihi procreabat ea agendi ratio, cujus etiam injecta mihi per aliquem religio eſt, atque adeo ne hoc poſthac facerem interdictum fuit.

XLV.
*Christus do-
 nationem
 bonorum
 ejus omnium
 ab ipsa scri-
 pto exigit:*

Quodam die supremus Dominus meus a me pe-
 tiit, ut in sui gratiam testamentum de scripto, sicuti
 jam viva voce feceram, integramve & absque ulla
 exceptione donationem facerem eorum omnium, quæ
 mihi aut agere aut pati contingeret, omniumque
 precum ac bonorum spiritualium quæ pro me sive jam
 defuncta, sive adhuc in vivis degente offerrentur;
 jussitque percontarer Superiorem meam, velletne in
 his tabulis conficiendis tabellionis vice fungi, cujus
 operis solidam mercedem ipsi daturum se polliceba-
 tur; sin vero id facere detrectaret, ut adirem ea de
 re servum suum Patrem de la Colombiere. Sed
 Superior mea id faciendum in se suscepit. Quod scri-
 ptum quum obtulissem huic unico amoris animæ meæ,
 admodum sibi placere testatus est, dixitque velle se,
 juxta consilium voluntatis suæ, & in cujus gratiam
 sibi videretur, de eo disponere: quandoquidem au-
 tem divinus amor omnibus me exspoliaret, hanc ef-
 fe voluntatem suam, ut alias deinceps non haberem
 quam sacratissimi Cordis sui divitias, quarum hoc
 ipso momento temporis mihi donationem fecit, meo-
 que sanguine a me perscribi jussit, prout ipse dicta-
 bat: tum illam meo Chirographo munivi, sacratissi-
 mo scilicet ipsius Jesu nomine, quod cordi meo scri-
 ptorio scalpello inscripsi. Quibus peractis dixit mihi,
 sibi cordi fore, ut centuplo remunerarentur bona
 omnia quæ quisquam in me conferret, perinde ac
 si collata essent in seipsum, quandoquidem in iis nihil
 erat, quod mihi vindicare possem tanquam meum:
 mer-

mercedemque illi, quæ in ipsius Domini gratiam hoc testamentum perscripsisset, non aliam redditum iri, atque beatæ Claræ a *Montefalco*; propterea adjecturum se ipsius actionibus infinita suarum actionum merita, facturumque, ut sacratissimi sui Cordis amore eandem coronam promereretur. Id me vehementi affecit gaudio, ob magnum amorem quo illam complectebam, quod animam meam abunde pasceret suavissimo mortificationis & humiliationis pane: qui panis ita sapiebat supremo Magistro meo, ut ad huiusmodi voluptatem illi procurandam cupiissem huic operi manum ab omnibus admoveri. Hanc adeo mihi gratiam annuebat Deus meus, ut nunquam me panis ille deficeret; quum vita mea tota elapsa sit in doloribus tum corporis, tum etiam animi, quod Deus offenderetur, ægre ferentis. Is porro Deus optimus semper me roboravit, sive inter persecutiones, contradictionesque creaturarum, sive medias inter tentationes Dæmonis, qui me graviter exagitavit, ac persecutus est, sive etiam adversus me ipsam quæ mihi met ipsa fui inimicus omnium, contra quos pugnandum mihi fuit crudelissimus & superatu difficillimus. Jam illa omnia, quæ modo recensui, incommoda non obstabant quominus laboris corporei pars mihi imponeretur nihilo levior, quam quanta vires meas omnino adæquabat; quæ pœna non levis accedebat ad illum dolorem, quem capiebam ex eo quod horrore me esse putarem omnibus creaturis, easque ægre admodum me tolerare, quum me ipsa ferre non sine magno

gno labore possem. Id agentem me cum proximis assidue angebat, nec aliud habebam perfugium, quam amorem propriæ abjectionis, in quam, velut in abyssum quandam, non sine causa me profunde abdebam. Omnia mihi humiliationi vertebantur, etiam minimæ actiones; nec alia esse existimabar quam muliercula delusa visis inanibus, quibus pertinaciter adhærescerem; & mihi, inter hæc omnia, tantillum levaminis, aut solatii doloribus meis quærere non licebat, id vetante supremo Magistro meo, qui volebat ut omnia silentio paterer, atque ut hocce tesserarium lemma mihi assumerem iusserat:

Amor meus carens labe

Me non finit trepidare,

Volo cuncta silens ferre.

Volebat ut omnia a se expectarem, & si quando accideret, ut mihi ipsa aliquid consolationis conquirerem, in ea, pro animi levamine, dolorem novumque cruciatum mihi exhibebat; quod semper numeravi inter maxima, quæ mihi Deus meus contulerit beneficia, mihi scilicet pretiosum Crucis thesaurum ademtum non fuisse, quamvis eo dono indignissimæ, quo semper male usa sum; pro quo tamen liquefieri me, ardenti erga meum liberatorem amore & gratiarum actione cupiebam. Inter hos animi sensus & Crucis delicias dicebam: quid retribuam Domino pro tantis quæ retribuit mihi? Quam mihi bonus es, O mi Deus, qui me Sanctorum mensa dignaris, nec aliis me cibis pascis quam quibus ipsos
fu-

sustentaſti, delicatis dilectorum tuorum & fideliffimo-
rum tibi amicorum ferculis copioſe nutriens miſeram
me peccatricem: nempe tibi notum eſt, ſine ſanctiffi-
mo Sacramento & Cruce, nullam mihi vitæ hujus
uſuram relictum iri, nec mihi exilii mei diuturnita-
tem tolerabilem fore, in hac valle lacrymarum, in
qua ærumnas meas minui nunquam cupiebam: quo
pluribus enim corpus meum premebatur, eo majori
gaudio afficiebatur animus meus, eo liberior erat ad
colloquendum cum Jeſu meo patiente, eique adhæ-
rendum; nec enim ullo deſiderio magis accendebar
quam ut perfectum Jeſu mei crucifixi exemplar effi-
cerer. Hinc erat quod gauderem, quum ejus ſupre-
ma bonitas bene multos operarios adhiberet ad hoc
opus, ex ipſius animi ſententia perficiendum. Verum
ſupremus ille Dominus non recedebat ab indigna ſua
victima, cujus infirmitatem, & ad bonum quodvis
faciendum impotentiam noverat. Sicque nonnun-
quam me alloquebatur: perhonorifice tecum ago,
dilecta filia mea, quum adeo nobilibus ad te crucifi-
gendam instrumentis utor. Meus Pater æternus cru-
delibus immifericordium tortorum manibus me tra-
didit, ut crucifigerer: ego vero in te crucifigenda,
utor opera perſonarum quæ mihi conſecratæ ſunt
& addictæ; quarum ego te poteſtati permiſi, & pro
quarum ſalute volo ut mihi offeras quicquid tibi per
ipſas doloris eveniet. Idque præſtabam ex animo, ul-
tro ſemper in me ſuſcipiens omnem poenam quam
promereretur Dei offenſa, ſiqua irreperet in eam,

N n quæ

quæ erga me tenebatur, agendi rationem. Quamquam, ut verum fatear, æumnâ mihi procreandâ, neminem posse putabam ullius iniustitiæ noxam contrahere, quum satis pro meritis affligi non possem. Sed fateor ita me oblectari habendis de patiendi felicitate sermonibus, ut etiam si ea de re integra volumina scriberem, satis futurum esse non videatur desiderio meo: meus porro proprius amor de huiusmodi rebus differendo sibi admodum satisfacit.

XLVI:
*Jejunium in
pane & a-
qua vel absti-
nencia ab o-
mni potu per
50. dies ei a
Christo indi-
citur.*

Accidit aliquando ut supremus Dominus meus mihi significaverit sibi esse in animo deducere me in solitudinem non quidem in desertum ut ipse ductus fuerat, sed in solitudinem sacratissimi Cordis sui, ubi me dignaturus esset intimis suis colloquiis tanquam amici cum sua dilecta: ibi se nova mihi daturum esse documenta suarum voluntatum, novasque additurum vires, ut fortiter ad mortem usque pugnando, iisdem voluntatibus obsequeretur, quandoquidem multorum inimicorum impressiones mihi sustinendæ supererant. Quamobrem petere se a me, dixit, ut in honorem jejunii quod in deserto observarat, quinquaginta dierum, pane tantum & aqua victitans, jejunium cole-rem. At quum hujus observandi jejunii potestas a Superioribus facta non esset, ne in aliquam singularis vivendi rationis notam incurrerem, significavit mihi, non minus sibi gratum fore, si quinquaginta dies ipsos potu me abstinere, in honorem ardentis peccatores saluandi sitis, quam sacratissimum Cor suum passum erat; itemque illius quam in ligno Crucis pen-

pendens toleraverat. Annuuit obedientia, ut hanc pœnitentiam exercebam, quæ mihi gravior altera videbatur, propter vehementem sitim qua perpetuo cruciabar; ita ut mihi necesse esset ad me refrigerandam, ingentes aquæ pateras sæpe ebibere. Gravibus me pugnīs hoc tempore Diabolus impetebat, præsertim ad desperationem mihi injiciendam, ostendens mihi, tam improba quum essem, non esse quod mihi partem ullam in Cœlo fore sperarem; quandoquidem jam nulla mihi pars erat in amore Dei mei, quo æternum privanda essem: hinc mihi lacrymæ ubertim eliciebantur. Alias vanæ gloriæ stimulis me urgebat. Tum detestabili illa gulæ tentatione; horribilem in me famem excitans, objiciebat animo meo quicquid maxime posset gustui satisfacere, idque meorum exercitiorum spiritualium tempore, quod me mirum in modum cruciabat. Hæc vero fames me urgebat, donec in triclinium intrarem ad reficiendum Corpus, ubi simul atque eram, ingens succedebat ciborum fastidium, quibus ut aliquantulum vescerer, vim mihi ipsi adhibere opus erat. Ut primum autem a mensa surrexeram, vehementior quam antea fames mihi renascebatur: atque Superior mea, quam præ illusionum metu, nihil eorum, quæ mihi accidebant celabam, jussit ut quum maxime fames me premeret ipsam adirem, edendi facultatem petitura, quod faciebam animo supra modum repugnante, ob ingentem pudorem quo afficiebar: tum vero illa non modo me non dimittebat ad capiendum cibum, sed etiam eam

*Gravissimis
tentationi-
bus a Demo-
ne exagita-
tur.*

*Gula in pri-
mis.*

ob rem graviter me humiliabat & mortificabat dicens, me fami meæ satisfacturam, quum aliæ irent in refectorium: deinde quæta in mea afflictione permanebam. Eam quam susceperam abstinentiam a potu ad finem usque perducere tunc mihi per obedientiam non licuit; sed postquam parui, iussu sum de integro hanc abstinentiam inchoare, & quinquaginta dies, totiusque anni ferias sextas absque potu exegi. Æquo animo eram, sive annueretur, sive abnueretur id quod petebam: obedire mihi satis erat.

*Impuritate
excepta.*

Adversarius autem meus omni ex parte oppugnare me non desinebat, excepto luxuriæ vitio, cuius tentationibus ne me impeteret, interdictum illi erat a supremo Magistro meo. Quanquam, die quodam, quum Superior mea mihi dixisset, ut irem apud sanctissimum Sacramentum functura certi cuiusdam principis vice, illius vitii tentatione vexata fui multas horas; donec mutato illo obedientiæ præscripto, iussit mea Superior ut illic manerem sustinendo personam bonæ religiosæ visitationis, continuo tentationes illæ conquievire, meque merfam reperi consolationum dilavio, ubi supremus Magister meus docuit me, quid a me exigere.

XLVII.
*Documenta
a Christo ac-
cepta ad per-
fectionem
spectantia.*

Postulabat porro ut in jugi immolationis actu versarer, eamque ob rem facturum se dicebat, ut horror difficultatum animique mei in agendo repugnancia ita in me augeretur, ut nihil posthac nisi cum violentia & labore actura essem, ad mihi suppeditandum in rebus levissimis maximeque indifferentibus materiam

riam victoriæ; quod semper ex illo tempore exper-
tam me esse, possum omnino confirmare. Addebat
præterea nihil suavitatis me gustaturam esse, nisi in
montis Calvariæ amaritudinibus, facturumque se ut
afflictionum martyrium invenirem in iis omnibus,
ex quibus cæterorum hominum gaudium, voluptas,
& temporaria felicitas potest coalescere: quod verum
fuisse manifesto experimento fecit ut sentirem; quan-
doquidem supplicium mihi esse cœpit, quicquid vo-
luptatis nomine appellatur: ac vel in ipsis modicis ani-
mi relaxationibus, quæ sororibus quandoque conce-
duntur, gravius quidpiam patiebar, quam si acutissi-
mæ febris ardoribus laborassem: quanquam vo-
lebat Dominus ut in mea agendi ratione nihil hîc
diversum appareret ab eo, quod sorores aliæ facie-
bant: unde fiebat ut illum sic alloquerer: O supre-
mum bonum meum, quanti mihi venditur hæc oble-
ctatio! Tanto mihi oneri erant lectus & refectoryum, ut
ad utrumvis ineundum, vel accessisse fatis esset ad ge-
mitus mihi excitandos lacrymasque eliciendas. At do-
mestica officia, & colloquia cum externis mihi pror-
sus intolerabilia erant, nec me unquam ire memini
ad locum hisce colloquiis destinatum, nisi cum ea
abhorrentis animi repugnantia, quam absque magna
adhibita vi, superare non poteram: quocirca sæpe
proolvebar in genua ut vires ad meipsam vincendam
supplex a Deo peterem. Scribendi labor non erat
minus mihi gravis, non tam ex eo quod flexis geni-
bus scribebam, quam ex illo altero & hujus & cæ-

terarum actionum horrore. Existimatio ac fama, laudes & hominum plausus mihi graviores accidebant, quam vani honoris cupidissimis & ambitiosissimis hominibus ignominiae omnes, contemptus & abjectiones. Unde aliqua ejusmodi data occasione, Deum sic alloquebar: O mi Deus, arma potius in me tartareos omnes furores, quam hominum linguas vanis laudibus, plausibus & adulationibus: irruant in me potius humiliationes omnes, dolores, contradictiones, & ex verecundia rubores; horum enim omnium sitim inexplebilem in me accendebat, quamvis eorum cum praesto erant, sensu tam acri me pungeret, ut facere non possem, quin doloris identidem mei signa ederem, quod mihi erat intolerabile, quum me agnoscerem animo esse tam parum humili ac mortificato, ut afflictio mea homines latere non posset. Tum mea omnis consolatio erat ut confugerem ad propriae abjectionis amorem, qui me impellebat ad gratias agendas supremo Domino meo, quod me talem hominibus ostenderet, qualis reipsa eram, ut in hominum existimatione nihil omnino essem. Volebat insuper Dominus, ut mihi ipsi nihil quærerem, sed omnia tanquam ex ipsius manu susciperem, omnia ipsius arbitrio permitterem, nullamque rem pro meo nutu decernendam mihi vindicarem: ut de afflictione perinde illi gratias agerem, ac de affluentia consolationum: ut acerbissima quæque, quum evenirent, & gravissimum pudorem afferentia, pro meritis meis evenire, atque etiam infra merita esse existimarem, & natum inde dolorem pro his qui me af-

affligebant offerem. Volebat item ut de se, magna cum reverentia; de proximis quum bonæ existimationis, & commiserationis significatione loquerer: de me autem nunquam, aut certe breviter, & cum proprio contemptu, nisi cum gloriæ suæ causa aliter facere me juberet. Ut ipsius supremæ magnitudini omne bonum & omnem gloriam; mihi quicquid mali esset semper assignarem. Ut extra ipsum nullam consolationem quærerem, neque id satis, nisi solatia, quibus me recrearet, ipsi immolarem, iisque nuntium remitterem. Ut nulli rei adhærescerem: vacua omnibus & spoliata essem: nihil nisi in ipso & propter ipsum amarem: ipsum solum in omnibus ejusque gloriæ augmentum, mei ipsius prorsus immemor, intuerer: & licet omnia propter ipsum facere deberem; volebat tamen ut in singulis actionibus meis semper esset aliquid, quod divinum Cor suum recta spectaret; ut puta, tempore recreationis oportere dicebat, ut sua ipsi recreatione oblectarem doloribus, mortificationibus, & humiliationibus quas mihi subministrandas curaret, & quæ mihi, ipso dante, non defuerunt: eaque omnia mihi accipienda esse cum gaudio in honorem ejusdem sacratissimi Cordis: itidem in refectorio offerri sibi a me volebat in suarum epularum delicias quicquid palato maxime arridere arbitrarer; & ita de cæteris omnibus meis exercitiis. Vetabat insuper ne unquam quemquam judicarem, accusarem, aut condemnarem, nisi me ipsam. Multa alia mihi documenta dedit, quorum præ multitudine cum obstupescerem

rem, dixit mihi nihil esse quod timerem, quum esset ipse Magister bonus, tam potens in efficiendo ut ea quæ doceret ad usum revocarentur, quam sapiens in bene docendo & gubernando. Et quidem re ipsa Dominus, quod vere confirmare possum, natura licet maxime repugnante efficiebat, ut id agerem quod volebat.

XLVIII.
*Revelatio de
festo in hono-
rem sanctis-
simi Cordis
Jesu cele-
brando.*

Quum aliquando essem coram sanctissimo Sacramento die octava ipsius festi, accepi a Deo meo profusas ipsius amoris gratias, mihiq; suboriri sensi desiderium ipsius beneficiis aliqua ex parte respondendi, eique amorem pro amore reddendi, & dixit mihi: non potes majorem mihi amorem testari, quam id faciendo quod jam toties a te petii. Tunc divinum Cor suum mihi manifestans, En, inquit, Cor illud, quod homines ita dilexit, ut nihil prætermiserit ad suum ipsis amorem significandum, se etiam exhaurire & consumere non dubitans: & in gratiarum actiones a plerisque nihil accipio aliud, quam ingrati animi signa, aliis irreverenter & sacrilege, aliis frigide & contentim erga hoc amoris Sacramentum se gerentibus. Verum quod me gravius tangit illud est, quod mihi consecrata corda sic se gerunt. Quamobrem id a te peto, ut feria sexta proxime sequens octavam sanctissimi Sacramenti peculiari festo dicata sit in honorem sacratissimi Cordis mei; qui dies celebrabitur potissimum sacra Eucharistia suscipienda, & luendis solemni satisfactione injuriis, quæ ipsi sacratissimo Cordi illatæ sunt, quamdiu in sacris aris sanctissimum Sacramentum publicæ adorationi palam pro-

propositum fuit: ego vero tibi polliceor, Cor meum dilatatum iri ad effundendos abunde divini sui amoris influxus, in eos qui hunc ipsi honorem exhibebunt, & ab aliis exhibendum procurabunt. Et ad hæc quum respondissem me nescire qua ratione possem exequi quod ex me, a tam longo jam tempore, requirebat, dixit mihi ut super ea re alloquerer servum suum Patrem de la Colombiere, quem mihi ad hoc consilium exequendum miserat. Is autem quum me audisset, iussit ut scripto exararem, quæ ipsi de sacratissimo Christi Corde dixeram, nec non alia multa ad ipsum pro Dei gloria spectantia, qui voluit ut multum consolationum in hoc sancto viro reperirem, tum ut ex eo discerem divinis ipsius consiliis respondere, tum ut confirmarer ex illis, quibus angebar timoribus, ne in illusiones incurrerem, ita ut in assiduos gemitus propterea erumperem. Quum Dominus hunc servum suum ex hoc oppido vocasset ad infidelium conversionem procurandam, hanc mihi inflictam plagam sic excepi, ut prorsus acquiescerem voluntati Dei, qui illum adeo utilem mihi præstiterat exiguo illo temporis spatio, quo hîc commoratus erat; & mihi tantisper animum advertenti ad illam profectionem Dominus talem cogitationem exprobravit in hæc verba: agedum, egone tibi non sufficio principium tuum & finis tuus? Nec plura adjicienda fuerunt, ut omnia divinæ voluntati permitterem; quandoquidem certo compertum habebam omnia, quæ mihi necessaria essent, ipsi cu-

O o ræ

ræ fore ut mihi suppeditarentur.

At nullam adhuc nanciscebar opportunitatem in lucem emittendi devotionem in Cor sacratissimum, quam pene unam spirabam. Prima illius manifestandæ opportunitas mihi per divinam bonitatem oblata ejusmodi fuit: quum festum sanctæ Margaritæ incidisset in feriam sextam, rogavi Sorores nostras in novitiatu degentes, cujus curæ tunc præeram, ut quicquid honoris mihi parabant occasione diei, qui festus erat sanctæ Patronæ meæ, id totum ad honorandum Cor sacratissimum Domini nostri Jesu Christi converterent; quod fecerunt ex animo, composita exigua ara, cui imposuerunt icunculam sacratissimi Cordis in charta calamo delineatam. Huic imagini conatæ sumus exhibere quicquid honorum nobis hoc sacratissimum Cor suggessit, quod & mihi & illis multas accersivit humiliaiones, mortificationes & contradictiones. Id enim mihi criminationis inferebatur, quod vellem novam devotionem in mores inducere. Quæ omnes afflictiones magno mihi erant solatio: quodque timebam maxime illud erat, ne divinum illud Cor hisce sermonibus offenderetur, & aliquid inde injuriæ in ipsum redundaret: omnia enim, quæ contra hanc devotionem dici audiebam, totidem gladii erant, quibus Cor meum transfodiebatur. Interdictum porro mihi fuit ne ullam ex his sacratissimi Cordis imaginibus palam exponerem, dictumque mihi est aliud concedi non posse, nisi ut illi secretum aliquem cultum offerrem. In afflictione

*Occasione
dicti cultus
erga Cor SS.
Jesu multa
patitur.*

ne mea non habebam ad quem confugerem, nisi ad ipsummet Dominum, qui dejectum mihi erigebat animum, dicens affidue: ne timeas, regnabo, quicquid contra moliantur inimici mei, iique omnes qui obstare conabuntur: quæ verba me admodum consolata sunt, quandoquidem aliud optabam nihil, nisi ut ipsum regnantem viderem. Ipsi igitur curam commisi causæ suæ defendendæ, dum ego filens paterer. Sed tot alia excitata sunt persecutionum genera, ut infernus totus adversus me debacchari, omniaque eo spectare viderentur ut ad nihilum redigerer. Fateor tamen nunquam me majori pace intus in memetipsa potitam esse, nec tam ingenti affectam esse gaudio, quam quum mihi minæ intentarentur de subeundo carcere, atque denuntiaretur fore ut (instar boni Magistri mei) apud unum e Principibus terræ traducerer tanquam muliercula in vanis imaginationis suæ ludificationibus pertinaciter obfirmata. Quod non eo dico, ut credatur me multum passam esse, sed potius ut manifestentur ingentes Dei mei miserationes erga me, quæ unice amabam, plurisque quam cætera omnia faciebam eam, quam mecum communicabat, suæ Crucis portionem, escam scilicet mihi tam suavem, ut nunquam illam fastidirem.

Si penes me fuisset sacram Eucharistiam crebro sumere, cumulate mihi satisfactum esset. Acciditque aliquando ut ardentem id cupienti mihi obtulerit sese summus Dominus meus, & congesta scopis purga-

XLIX.
Jesu erga
ipsam amo-
ris insigne
testimonium.

menta ferenti dixerit: vidi, Filia, gemitus tuos, & cordis tui desideria ita mihi grata sunt, ut si meum divinum amoris Sacramentum non instituissem, illud ipsum in gratiam tui instituturus essem, ut gauderem voluptate habitandi in anima tua, meamque amoris quietem in corde tuo caperem. Quæ verba me tam vehementi ardore penetrarunt, ut illius vi animam meam totam abripi sentirem, neque possem animi mei sensum aliter significare, quam hisce vocibus: O amorem, O Deum nimium amantem tam indignæ creaturæ! Atque hoc mihi toto vitæ tempore vehemens incitamentum fuit ad expromendam erga hunc purum amorem grati animi memoriam.

L.

*Visio animæ
in Purgato-
rio detentæ
auxilium ab
ipsa peten-
tis.*

Alio quodam die quum essem coram sanctissimo Sacramento (festus agebatur ejusdem sanctissimi Sacramenti dies) obtulit sese mihi quidam totus absorptus flammis, quarum ardores tam acriter me invadebant, ut una cum illo ardere mihi ipsa viderer. Is quum mihi ostendisset quam miseranda esset in purgatorio sua conditio, magnam vim lacrymarum profudi: tum mihi dixit: ego sum Religiosus ille Benedictinus, qui peccatorum tuorum confessionem quodam die excipiens jussi ut sacram Eucharistiam susci- peres; in cujus rei gratiam, Deus mihi potestatem fecit petendi a te in meis cruciatibus auxilii. Petiit itaque, ut trimestri spatio quicquid facere me aut pati contingeret sibi donarem; quod ipsi promisi, petita prius a Superiore mea hujus rei facultate. Explicuit mihi vehementium dolorum suorum causas, quæ erant

erant ejusmodi: quod nempe privatum commodum, præ nimio bonæ apud homines existimationis studio, divinæ gloriæ antetulisset. Altera causa, quod charitatis partes non explevisset erga fratres suos. Tertia causa erat nimius naturalis affectus erga creaturas, isque in colloquiis spiritualibus significatus, quod multum Deo displicere testabatur. Mihi esset admodum difficile explicare quid hisce tribus mensibus passa sim; nec enim unquam discedebat a me, & qua parte hærebatur lateri meo, ea ardere tota mihi videbatur, sed cum sensu doloris tam acri, ut fere assiduos gemitus ederem, lacrymasque funderem assiduas: atque Superior mea miserata vicem meam, severas pœnitentias mihi imponebat, præsertim corporis verberationes; iis enim pœnis atque corporis macerationibus, quæ mihi ex charitate injungebantur, multum remittebatur de aliis pœnis, quas illa sanctitas amoris mihi imprimebat tanquam exiguum specimen pœnarum, quibus animas illas commiseratione sane dignas affligit. Expletis tribus mensibus vidi illum longe alium atque antea videram; nam prorsus gaudio cumulatus & gloria ad suam felicitatem æternam possidendam evolabat. Mihi cum gratiarum actione dixit se apud Deum auxilio mihi futurum. Verum ego in morbum incideram; & quum idem meorum atque illius dolorum finis fuisset, brevi ex morbo convalui.

Quum autem aliquando supremus Dominus meus mihi significasset, si quando deferere statuisset aliquam ex animabus pro quibus me pati volebat, facturum

se ut experirer qui sit status animæ reprobatae, fentireque ipsa angustias, quibus urgetur mortis imminenti tempore. Nihil unquam terribilius experta sum, idque mihi declarare cupienti verba non suppetunt. Aliquando enim mihi seorsum ab aliis laboranti data est in conspectum religiosa quædam adhuc vivens, mihiq; sic dictum est, ut penitus intelligerem: ecquid vides illam nomine tenus religiosam, quam paratus sum evomere ex corde meo & sibi metipsam derelinquere? Eodem temporis momento tanto terrore correpta sum, ut prono in terram vultu prostrata dudum ibi manserim, ex concepto timore animum confirmare non valens; atque eodem tempore divinæ justitiæ me obtuli ad patiendum quicquid ipsi liberet, ut illam non desereret: tum visa sum mihi, conversâ in me justâ ipsius indignatione, ad horribiles omni ex parte redacta ærumnas & angustias. Namque humeros meos prægravi pondere premi sentiebam. Si lubebat oculos ad Cœlum tollere, cernebam numen mihi infensum virgis verberibusque mox in me expediendis armatum: ex alia parte videbar mihi videre infernum hiantem, faucibus ad me deglutiendam apertis. Intus apud me rebellabant omnia, & in perturbatione versabantur; inimicus meus violentis undique me impetebat tentationibus præsertim desperationis, & assidue fugiebam eum qui fugienti mihi instabat, & cujus oculis occultare me non poteram; quodvis enim tormenti genus ultro subiissem ad huiusmodi latebram reperiendam. Ignominias ferebam

hor-

MARGARITÆ ALACOQUE. III

horrendas, quod ærumnas meas omnibus notas esse arbitrarer : ac ne precari quidem Deum poteram , nec aliter quam lacrymis dolorem meum testari ; id unum dicendo , Ah ! quam horrendum est incidere in manus Dei viventis. Aliásque prono in terram ore dicebam : percutite , mi Deus , seca , ure , absolve quicquid tibi displicet , nec corpori meo , nec vitæ meæ , nec carni , nec sanguini meo parce , modo hanc animam æternum salvam esse jubeas . Non poteram , fateor , diu sustinere tam acerbum statum , nisi ipsius Domini amantissima misericordia sub justitiæ suæ severitate prope succumbentem me confirmasset . Hinc adeo morbum contraxi , ac nonnisi ægre mortem effugi . Graves hujusmodi affectiones animi sæpe , ut paterer , effecit ; inter quas quum mihi ostendisset ultionem quam volebat de quibusdam animabus sumere , ad ejus sacros pedes amplectendos supplex provoluta ipsum sic allocuta sum : O mi Salvator , effunde potius in me omnem iram tuam , & dele me de libro vitæ , potius quam ut perdas animas istas tuas quæ tibi tanti constiterunt . Et mihi datum est responsum : at illæ te non amant , nec te affligere desinent . Nihil interest , O mi Deus , dummodo te ament , non desinam orare te ut ipsis ignoscas . Dimitte me , eas jam pati non possum . Tum vero adhuc arctius illum complexa , non , Domine mi , non te dimittam , donec illis ignoveris ; & dixit mihi : annuo , si vadem te pro illis dare vis . Volo utique Domine : at tibi non satisfaciam nisi ex tuis ipsius , ut soleo , bonis , qui thesauri sunt
fa-

112 DE VITA VENERAB. MATRIS
sacratissimi Cordis tui. In hac oblata conditione ac-
quievit.

LII.
Visio celestis
SS. Cordis
Jesu.

Alio quodam die, quum facerem opus commune
canabinum, secessi in exiguum impluvium prope
Templi cellam, ubi sanctissimum Sacramentum asser-
vatur: ibi flexis genibus in opus nostrum incumbens,
adverti protinus animum meum ac sensus meos col-
ligere sese, ac mihi simul repræsentatum est amabile
Cor adorandi Jesu mei, sole splendidius. Mediis erat
in flammis puri amoris sui, circumdantibus Seraphi-
nis, qui mira quadam symphonia concinebant:

Amor triumphat,
Potitur amor,
Gaudia procreat,
Sacri Cordis amor.

Quumque beati illi spiritus me invitarent ad lau-
des illius divini Cordis una secum celebrandas, non
audebam me ipsis adjungere; sed meam hanc timi-
ditatem arguerunt, mihiq; dixerunt se venisse ut me
sibi sociam assumerent, ad perpetuum amoris, adora-
tionis, laudumque obsequium illi persolvendum; quem
in finem, mea vice ipsimet functuri essent coram san-
ctissimo Sacramento, ut vicaria ipsorum opera illud
fine ulla intermissione amare possem; itidemque dixe-
runt in partem se venturos amoris mei, passurosque
in persona mea, quemadmodum ego in persona eo-
rum potitura eram; initæque hujus societatis moni-
mentum eodem tempore in hoc sacratissimo Corde
litteris aureis & indelebili amoris caractere consi-
gna-

gnarunt. Duabus tribusve horis in hac divina communicatione expletis, illius effectus in reliquum totius vitæ meæ tempus permanere sensi, five auxiliis inde acceptis, five deliciis quas illa pepererat & pariebat in me, quam ejusmodi gratia totam reliquit velut pudoris abyſſo immerſam: nec deinde illos beatos ſpiritus inter orandum aliter appellabam, quam meos divinos focios. Id tanto me deſiderio inflammavit ſincerae in agendo animi intentionis, tamque ſublimem animo meo notionem impreſſit illius puritatis, quæ neceſſaria eſt hominibus cum Deo collocuturis, ut præ illa, omnia mihi immunda viderentur.

Accidit alio quodam tempore, ut una e Sororibus noſtris junioribus lethargia ſopiretur, utque ſpes nulla ſuper'eſſet fore, ut extremis morientium Sacramentis muniri poſſet; quod multum angebat totam domum noſtram, ac præſertim noſtram Matrem, quæ juſſit ut Domino promitterem quicquid ſibi ad eam gratiam impetrandam acceptum fore benigne mihi ſignificare vellet. At vix Superioris præſcripto parueram, quum ſupremus ille Dominus animæ meæ mihi pollicitus eſt, ſororem non morituram ſine illis, quæ merito ipſi precabamur, Sacramentorum ſubſidiis, dummodo ego tria ipſi Domino pollicerer, quæ ex me omnino requirebat. Primum, ut nunquam ullum in religioſa familia officium mihi aſſignatum detrectarem: ſecundum, ut ad colloquia cum externis ire; ac demum (quod tertium erat) ſcribere non

LIII.

Sorori lethargo laboranti ſuccurrit promiſſione Deo facta.

Pp

re-

renuerem. Ad hanc petitionem fateor me totam cohortuisse, quod ab hisce rebus vehementer animus meus abhorreret. Respondi autem: O Domine mi, ea sane parte me probas, qua debilem me nosti; at facultatem petam, quæ quidem mihi continuo a mea Superiore concessa est; quantumvis hanc mihi acerbam facultatem fore; ipsi significarem. Hujus promissi, quod in morem voti Dominus a me fieri voluit, testem etiam syngrapham conficere me iussit, ut ab sponsione desciscere jam non possem. Verum, hei mihi! quoties in his, quæ promiseram, præstandis infidelem me præbui. Neque enim Dominus, qui sibi promitti iusserat, eam, quam patiebar in præstando promisso, difficultatem ademit, quæ ad hunc usque diem mihi relicta est: sed Soror nostra extremis Sacramentis munita fuit.

LIV.
Nomen Je-
su pectori
inseculpit &
miraculo sa-
natur.

Ut autem ostendam, quousque tot inter insignia Dei beneficia infidelitas mea procederet, id quod sequitur commemorabo. Quum aliquando ardenti tenerer desiderio recipiendi me ad exercitia spiritualia per aliquot dies de more peragenda, ad ea ut me aliquot ante diebus compararem, volui secundò sanctum Jesu nomen cordi meo insculpere: sed quum id ita fecissem, ut inde vulnera nata essent, mea Superior ea de re per me monita, pridie quam mihi exercitia ineunda essent, mihi dixit se velle aliquod remedium huic malo procurare, ne quem ex eo periculosum morbum contraherem. Eam ob rem has ad Dominum nostrum querelas detuli meas: O mi amor unice, patie-

tierisne ut præter te alius quisquam cernat plagas, quas tui causa mihi intuli? Nonne ea est potentia tua, ut sanare me valeas, qui summum meis omnibus malis es remedium? Denique misertus mei ob eam quam patiebar in hoc aperiendo vulnere animi repugnantiam, promisit mihi postridie me sanam fore; quod ita re ipsa factum est uti promiserat. Sed quum id renuntiare non potuissem Superiori meæ, cujus alloquendæ opportunitatem nacta non eram, per schedulam edixit mihi, ut plagas meas ostenderem Sorori id suo nomine nuntianti, quæ malo meo remedium adhibitura esset. Quia autem sana facta eram, existimavi licere mihi exequendis illis obedientiæ iussis supersedere, donec Matrem nostram adiissem, uti re ipsa ob idipsum adii, dixique me sanatam esse. Proh Deus bone! Quam severe, propter hanc inobedientia moram accepta fui, tam a Superiore ipsa, quam a supremo Domino meo, qui me sub pedibus suis velut in quodam exilio esse iussit, ubi mansi dies circiter quinque assidue deflens violatam a me obedientiam; veniamque orans perpetuis corporis macerationibus. Quod ad meam Superiorem attinet, ipsa mecum tunc egit omnino non indulgenter, prout ipsi Dominus suggerebat; nam sacræ Communionis privatione me multavit, quo supplicio gravius aliud in hac vita mihi non erat, millies enim morte damnari maluissem: plagas insuper meas me ostendere Sorori iussit, quæ sanatas illas comperiens nullum iis remedium adhibere voluit: magnum nihilo-

*Quanta ob
levissimum
inobedientiæ
defectum
passa sit.*

minus inde pudorem retuli: & hæc omnia nihili ducebam; nullum enim est tormenti genus, quod non ultro subitura essem ad testandum dolorem, quem capiebam ex illa offensione supremi Domini mei, qui demum, postquam mihi compertum fecit, quantum sibi displiceret, vel minimus ac levissimus obedientiæ defectus in anima religiosa, & postquam huius culpæ meæ pœnam a me repetiit, adfuit ipsemet postremis meorum exercitiorum diebus, meas absterfurus lacrymas & vitam redditurus animæ meæ. Sed hic finis doloris mei non fuit, quantiscumque me blanditiis & suavitatibus demulceret: hæc una recordatio, quod ipsi displicuissem, mihi satis erat ut effunderer in lacrymas. Ita enim liquido mihi monstravit quid sit obedientia in anima religiosa, ut fatear, me ad illum usque diem, id quodammodo non intellexisse; sed in hoc referendo longius excurrem. Et dixit mihi, in pœnam meæ culpæ, non solum hanc sacratissimi nominis Jesu insculptam lateri meo notam, quæ mihi tanti constiterat, in memoriam illius doloris quem ipse in hoc accipiendo nomine passus erat; non solum, inquam, hanc notam posthac non apparituram, sed ne illam quidem, quæ prius impressa fuerat; quæ ambæ antea probe signatæ, & suis quæque distinctæ characteribus apparebant. Atque illud dicere possum, meam hanc solitudinem, doloris plenam solitudinem fuisse.

LV:
Spiritus in
ea agentis
probatio
queritur,
& miracula
veritas con-
firmatur.

Quumque tam assidue infirma essem valetudine, ut octodecim continentes dies mihi sine morbo non
ef-

effluerent; quodam die, gravi ex morbo decumbentem ac vix satis habentem vocis, ut audiri possem, adiit me Mater nostra matutino tempore, schedulamque mihi dedit, jubens ut id facerem, quod illa contineret. Erat autem ejusmodi: necesse esse sibi certum experimentum capere, num ea omnia, quæ in me agebantur, a Spiritu Dei essent: hujus rei argumentum fore, si Deus quinque mensium integram valetudinem, nulliusque alienæ opis indigentem mihi concederet. Si autem aut diabolicus, aut naturalis spiritus me regeret, eodem semper modo corpus meum affectum iri. Dicere nequeo quantorum mihi dolorum hæc schedula causa fuerit, cujus mihi argumentum & sententia, antequam eam legissem, manifestata fuerat. Igitur valetudinario exire iussa sum ejusmodi verbis, quæ ipse Dominus noster suggerebat, ut ea naturæ graviora & acerbiora efficeret. Hanc igitur schedulam obtuli supremo Domino meo, qui non ignorabat quid contineret, & respondit mihi: id tibi confirmo, Filia, me in testimonium boni spiritus, qui te regit, ultro illi concessurum fuisse tot annos firmæ valetudinis tuæ, quot menses poposcit; imo quæcumque alia voluisset certa hujus rei signa daturum fuisse. Quumque Sacerdos sacram Hostiam populo adorandam exhiberet in Missæ sacrificio, sensu ipso experta sum omnes meæ valetudinis infirmitates mihi detractas esse more vestis qua exuta essem, & quæ suspensa mansisset; nec minus viribus valere cœpi, minusque firma uti valetudine, quam robustissimus

quispiam, quem a longo tempore nullus tentasset morbus; quo in statu præfinitum mihi tempus exegi, eoque expleto in priorem statum restituta sum.

LVI.
Febri laborans e valetudinario egrēdi & spiritualibus exercitiis vacare jubetur, ubi a Christo sanatur, & delictis cumulatur.

Quum autem me, die quodam, febri laborantem Superior mea valetudinario exire jussisset ad spiritualia exercitia de more traducendam, meæ enim recurrebant ea peragendi vices; dixit mihi: vade, committo te curæ Domini nostri Jesu Christi; ipse te dirigat; ipse te gubernet & sanet juxta suam voluntatem. Quanquam nonnihil obstupui, tunc enim ab febre mihi corpus intremebat, abii tamen læta hoc obedientiæ præscripto exequendo, tum quod totam me commissam viderem curæ boni magistri mei, tum quod occasionem hinc nacta essem pro ipsius amore patiendi, nihil sollicita quo modo exercitiorum meorum tempore mecum ageret, ac perinde æquo animo futura, sive patiando, sive fruendo tunc exerceri me vellet: mihi paria sunt omnia: dummodo ipse sibi satisfaciatur, & ego illum diligam, id mihi, aiebam, satis est. Sed ubi primum in cellam nostram me recepi, obtulit ipse se mihi, quæ humi me abjeceram dolore & frigore pene exanimis, ac surgere jussam innumeris blanditiis excepit dicens: ecce nunc penes me tota es, & curæ meæ omnino relicta, quam ob rem sanam te volo his reddere, qui ægotantem te mihi in manus dederunt. Tam perfecte sanam reipsa me fecit, ut mihi ipsa non viderer ægotasse: quod magnam admirationem commovit præsertim Superiori meæ quid gestum esset scienti. Nunquam solitudinem experta sum

sum tantis perfusam gaudiis ac deliciis: in quodam Paradiso versari me putabam ob insignes gratias, quas continenter accipiebam a Domino meo Jesu Christo, a sanctissima ipsius Matre, ab Angelo meo Custode, & Beato Patre meo sancto Francisco Salesio. Illas gratias singillatim non persequar, ne longior sim; verum O quam singulares illæ fuerunt! Amabilis director meus, ut consolaretur dolorem, quo me affecerat delendâ sacratissimi sui nominis notâ tantis cum doloribus cordi meo ante insculptâ, ejusdem nominis notam interiori cordi meo imprimere gravatus non est, externamque pectori meo inscribere puri amoris sui sigillo & prorsus inflammato scalpello: verum id eo modo fecit, qui millies plenior consolationis & gaudii fuit, quam ille prior afflictionis & doloris fuerat. Quum mihi deesset nihil præter Crucem, sine qua vivere non poteram, & extra quam mihi voluptas nulla etiam coelestis & divina sapiebat, quia instar omnium deliciarum illud habebam ut nempe essem similis Jesu meo patienti; id unum versabam animo, ut corpus meum vexarem omnibus macerationibus, quas pro ampla, quæ mihi facta erat, hujus rei potestate adhibere licebat. Et re ipsa hoc ipsum corpus probe maceravi sive pœnitentiis, sive certa victus lectique ratione; stravi enim mihi e testaceis fragmentis lectulum, in quo cubabam summa cum voluptate, tota licet contra infremente natura: sed frustra erat hic fremitus, cui non auscultabam. Quum autem vellem corpori meo adhibere
ma-

macerationem quamdam, quæ ipsa sua asperitate magnam sui appetitionem in me ciebat, & qua putabam aliquo modo satisfacturam me pro injuriis Domino nostro in sanctissimo Sacramento illatis, five a me indigna peccatrice, five ab iis omnibus, qui in eodem Sacramento honorem ipsi debitum violant; paranti jam mihi hujus propositi executionem supremus Dominus meus edixit ne ultra progredere, dicens: gratius sibi fore sacrificium desiderii mei, quam si illud exequerer, propterea quod ipse, qui spiritus est, sacrificia spiritus requireret: quibus dictis parui & acquievi.

LVII.
*Visio celestis
in sumptione
Eucharistiae
cum prædicatione
securæ infirmitatis
gravissimæ.*

Eunti aliquando mihi ad sanctam Communionem, visa est, instar solis cujus splendorem ferre non poteram, splendere sacra Hostia, ejusque in medio Dominus noster in manu habens coronam spineam, quam paulo post Sacramenti susceptionem imposuit capiti meo dicens: accipe, Filia, coronam hanc in signum illius, qua brevi donaberis in similitudinem mei. Tunc non intellexi quid hæc sibi vellent; sed non ita multo post comperi ex iis effectibus, qui consecuti sunt, terribiles plagas mihi in capite inflatas; ita ut ex illo tempore mihi viderer caput habere circumcinctum acutissimis dolorum spinis, quibus, quoad vixero, pungi non desinam: pro quibus doloribus immortales ago gratias Deo meo, qui tantis beneficiis afficit vilem suam victimam. Verum, hei mihi! victimas, ut sæpe dico Domino meo, decet esse innoxias, quum ego contra

to-

tota noxia sim. At fateor me pretiosam hanc coronam a supremo Domino meo acceptam in majoris beneficii loco reponere, quam si maximorum Regum terræ omnia diademata mihi dono donasset: idque eo magis, quod nemo coronam hanc mihi detrahere potest, & quod sæpe hinc ad beatam adducor necessitatem vigilandi, & cum ipso, qui meus unicus amor est, colloquendi, caput meum in cervicali reclinare nequiens, sicut bonus Magister meus, qui adorandum caput suum in Crucis lecto reclinare non poterat. Id me incredibilibus gaudiis afficit, quum aliquam ipsius in me similitudinem exprimi video. Volebatque Dominus, ut per hunc meum dolorem a Deo Patre suo, per merita spinæ coronationis suæ, cui meam confociabam, supplex peterem conversionem peccatorum ad meliorem vitam, & humilitatem pro superbis illis capitibus, quorum factus tam ingratus ipsi & injuriosus est.

Quodam die ex eorum numero qui ante quadragenarium jejunium geniales sunt, quinque circiter hebdomadibus ante feriam quartam cinerum, post sacram Communionem Dominus se mihi obtulit Crucem suam bajulans, sub ea insuper specie, qua Judæis ostensus est a Pilato dicente, *Ecce Homo*, totus vulneribus laceratus & sugillationibus deformatus, manante undique ipsius adorando sanguine, ac tristi lamentabilique voce dicens: nemo ne erit, quem misereat mei, quive mecum patiente dolere, & in partem venire velit dolorum meorum, inter digna com-

LVIII.
*Visio Christi
Crucem bajulantis tem-
pore Bacchanalium.*

Q q

mi-

miseratione tormenta, quæ patior a peccatoribus hoc præsertim tempore? Quod in me erat, ad hoc officium ipsi exhibendum, ultro detuli, ad sacros ejus pedes provoluta cum lacrymis & gemitibus; subiensque onus prægravis illius Crucis clavorum cuspidibus undique inhorrescentis, cujus pondere opprimi me sentiebam, cœpi melius intelligere gravitatem & malitiam peccati, quod ita in corde meo detestabar, ut maluissem millies præcipitem me dare in infernum, quam vel unum peccatum sciens ac volens committere. O dignum, aiebam, omni execratione peccatum, quam detestabile es propter injuriam quam infers supremo bono meo! Dominus autem mihi significavit, fatis non esse, quod Crucem illam bajularem; sed mihi faciendum, ut cum ipso eidem cruci affigerer, ut fida ipsi focia adjungerer particeps dolorum ejus, contemptuum, opprobriorum & aliarum contumeliarum, quas patiebatur. Continuo permisi me totam ejus voluntati in iis omnibus quæ ex me cupiebat, sinens me, pro ejus beneplacito, Cruci affigi vi morbi, qui brevi effecit, ut clavorum, quibus illa Crux tota aspera erat, aculeos sentirem doloribus acerrimis, quos non levabat alia commiseratio, quam contemtionem aliaque multa inde consecuta naturæ maxime odiosa. Sed heu! quid possem pati, quod æquaret magnitudinem criminum meorum, quæ me jugiter pudoris velut abyssu quadam absorptam tenent, ex quo Deus ostendit mihi horribilem figuram animæ peccati mortalis labe foedatæ, nec non ipsius peccati

cati gravitatem quæ, in bonitatem insurgens infinite amabilem, ipsi summe injuriosa est. Hic aspectus acerbior me angit, quam omnia tormentorum genera; iis enim omnibus vellem cruciari cœpisse tamquam antidotis adversus peccata, ne in ea, quæcumque admisi, inciderem; idque vellem, etiamsi certo comperitum haberem Deum meum ex infinita sua misericordia illorum peccatorum veniam mihi concessurum, neque illis tormentis cruciandam me traditurum. Hi dolorum sensus, de quibus supra dixi, perseverare solebant in me toto genialium dierum tempore ad feriam usque quartam cinerum, quo die videbar in extremis esse, nullo mihi suppetente solatio vel levamine, quod novam dolorum accessionem non pareret: ac deinde derepente satis mihi virium ac vigoris esse comperiebam ad sacrum Quadragesimæ jejunium observandum, quod supremi Domini mei beneficio ac miseratione semper observavi; quamvis aliquando tot doloribus opprimerer, ut exercitium aliquod aggrediens mihi non viderer posse in eo ad finem usque subsistere: tum ab illo ad aliud inchoandum pergebam iisdem cum difficultatibus, dicens: O mi Deus, hanc gratiam mihi concede, ut ad finem pervenire possim: quem postquam assecuta eram, Domino agebam gratias quod tolerantis suis, quasi horologio, sic metiretur momenta mei temporis, cujus horarum singularum ita dari signum jubebat, ut illud dolorum suorum quasi rotæ circumactæ moderarentur. Et quando novæ alicujus Crucis dono mu-

nerari me volebat, ad id me præparabat affluentia blanditiarum & deliciarum spiritualium tantarum, ut illis sustinendis par futura non fuisset, si diuturniores fuissent: & tunc temporis dicebam: O mi amor unice, hæc omnia gaudia voluntaria abdicatione tibi in manus trado: transfer ea ad sanctas illas animas, quæ melius quam ego, iis utentur ad maiorem gloriam tuam: te unum volo, propter te ipsum: subtrahe ergo mihi cætera omnia, ut te amore completar ab omni & propriæ utilitatis intuitu & voluptatis illecebra libero; & aliquando illud ipsum erat tempus, quo de industria studebat meis desideriis adversari, non secus ac sapiens peritusque director, dans mihi frui, quum pati voluissem. Utrumque, fateor, profectum ex ipsius manu donum erat: atque omnia quæ in me contulit beneficia, ex mera misericordia contulit; nec enim ulla unquam creatura sic illi restitit, ut ego restiti, sive infidelitatibus meis, sive illo quo laborabam metu in illusiones incurrendi. Et centies mirata sum quod ille me non redigeret in nihilum. Quantæcumque meæ sint culpæ, me non privat amabili præsentia sua, sicut ipse mihi pollicitus est; sed quum ipsi aliqua in re displicui, eandem præsentiam mihi exhibet ita terribilem, ut quodvis tormentum mihi futurum esset levius, quodvis lubentius millies toleratura essem, quam divinam illam præsentiam divinæque sanctitatis subitura conspectum, post contractam alicujus peccati labem: & tunc temporis, in latebras aliquas, si penes me fuisset, con-

ji-

jicere me voluissẽ; sed vani erant mei omnes conatus, ubique enim in id, quod fugiebam, incurrebam, idque cum cruciatibus adeo horrendis, ut mihi ipsa esse viderer in purgatorio. Nihil erat in me dolore vacuum, solatium nullum, nec solatii conquirendi desiderium. Hinc in amaritudine dolorum meorum erumpebam in has voces: O quam horrendum est incidere in manus Dei viventis! Hunc in modum meas ipse noxas eluebat, quando ipsa satis fidelem promptumque ad eas puniendas animum non adhibebam. Nec ullum unquam peculiare beneficium ipsius bonitas mihi impertiebatur, quod non hujusmodi tormenta præcederent; itemque post accepta beneficia, me absorptam esse quodammodo sentiebam purgatorio humiliationum & ignominiarum, in quo ea patiebar quæ verbis exprimere nequeo; sed semper in summa animi quiete, quæ mihi nulla re turbari posse videbatur; quamvis partem animæ inferiorem sæpe agitent siue animi mei commotiones, siue inimicus meus, qui ut me perturbaret nihil non moliebatur, cum nulla sit anima contra quam valeat magis, & in qua plus lucri faciat, quam ea, quæ laborat animi perturbatione & inquietudine: talem animam sibi ipse ludibrio habet atque ad omne bonum ineptam facit.

F I N I S.

Deus sit benedictus.

Qq 3

EX-

EXCERPTA QUÆDAM

Litterarum ejusdem Ven. Matris ad animæ suæ
rectorem scriptarum.

Ex Litteris datis 10. Augusti 1689.

Divinissimum illud Christi Cor totam me tenet
affidue velutimersam mari amaritudinum, & abyf-
so humiliationum atque abjectionum, ut ipsi similis
effecta, peculiari quodam cultu prosequar illum ango-
rum & ærumnarum gurgitem, quo mersum semper
fuit Cor ipsum sacratissimum Christi; divinâ justitiâ
sic ab eo ultionem de injuriis per nos Patri æterno il-
latis exigente. Quos itaque, ob stabilitum illius sa-
cratissimi Cordis regnum, nonnunquam experior læ-
titiae sensus, ii fulguris instar dicto citius abeunt, sta-
timque revolvor ad meam hanc in pace impertur-
bata amaritudinem amarissimam, quo ex fonte re-
fero mentem ad hominum laudes ac vituperia ex
æquo paratam, dum apud me statuo, talia hominum
de me judicia aliam me nunquam posse efficere ac
reipsa sum coram Deo. Per quicquid igitur inest ti-
bi amoris erga Cor Christi divinissimum, te oro,
atque obtestor, ut ab ipso Christo Domino exores
tibi gratiam perspiciendi numquid pravi habeat isce,
quem exposui, animi status, & quid sit in me quod
Domino displiceat; quod deinde totum, pio commi-
serationis officio, mihi simpliciter & aperte declarare
ne graveris: ego enim lucis egentissima, in iis omni-
bus

bus quæ ad me spectant, tota cæca sum. Quamobrem, ne quid in me obstet sacratissimo Cordi majorem sui cognitionem & amorem hominum mentibus injicere volenti, sæpe verita, eo adducor ut cupiam eximi, si Deo placitum foret, hac misera vita, in qua mihi una voluptas est perpetuo pati in similitudinem hujus dilecti animarum nostrarum, qui me tam acri urget patiendi fame; ut miser famelicus cibum non possit excipere ore avidiori, quam ego corde expetam panem suavissimum dolorum, contentus, humiliationes, hominum denique de me oblivionem & propriam cum rubore abjectionem.

Littere date 3. Novembris 1689. sic incipiunt:

Nunc igitur adest tandem illud tempus, quum corda nostra sine intermissione oportet absumi divino illo incendio sacratissimi Cordis amabilis Jesu nostri; qui quum intra se jam non contineat sacras illas flammæ, easdem tam ardentes intorquet in corda huic igni concipiendo fatis aptata. His ergo flammis ardere nobis detur in perpetuas æternitates.

Deinde sub finem Epistolæ postquam exposuit nonnullas gratias, & sibi concessa a Deo lumina, pergit in hanc sententiam:

De his nihilominus quid sentias mihi velim significes, & quo ex spiritu hæc omnia tibi videantur esse profecta: quamquam enim ejusmodi gratiarum effecta sunt nulla nisi amor, pax, mei ipsius coram Deo despicientia ex proprii nihili intuitu orta

ta

ta, in eo tamen, quod de iis facere te rescribes, iudicio plane acquiescam. Imo hæc omnia licet mihi ostenderis meras esse fallacias, meramque illusionem, videor mihi nihil propterea animum contractura; quod talibus gratiis nunquam animo adhæserim, sed ei folli, quem ipsarum auctorem esse arbitrata sum Domino meo Jesu Christo, quem a me tollere, cujus e complexu me divellere, nemo est, ut mihi quidem videtur, qui possit: idque mihi satis superque est.

Ex Litteris datis 17. Januarii 1690.

Voluit me supremus Dominus noster dolores intimos atque angores animi experiri hisce diebus antecinalibus, quum tot hominum peccatis offenditur, atque a tam multis deseritur; & hoc tempus ita existimo mihi tempus esse doloris & amaritudinis, ut mihi nihil obversari ante oculos mentis, nihil sapere possit, præter Jesum meum dolentem & derelictum, dum ipsius dolorum in partem venio; quorum sensum tam acrem mihi inurit Cor ipsius sacratissimum, ut me ipsa non agnoscam. Nihil est, quod in manibus divinæ justitiæ non fiat instrumentum aptum ad cruciandam hanc victimam peccatis onustam. Nihil itaque possum aliud nisi memetipsam tanquam hostiam placationis immolare ejus sanctitati, quæ justitia est, tam terribili certe quidem inquinatis peccato hominibus, ut plane confitear, nisi me tantum confirmaret ipsius sanctitas, quæ amor & misericordia est, quantum justitia ipsa suæ severitatis pondere me premit,

mit, me huic oneri, vel punctum temporis ferendo non futuram. In his tamen omnibus pace imperturbata fruor, nihil studens nisi beneplacito divinæ voluntatis acquiescere, quæ si fiat, id unum mihi instar omnium est. Neque vero mihi posse videbar respondere tuis litteris, at mihi in mentem venit, si Deo cordi sit, ut rescribam, ab eodem mihi datum iri, ut id possim, eo quo placitum ipsi fuerit modo; ego enim in præsentia nullam aliam, quantum in me est, vellem vocem edere nisi hanc, *tristis est anima mea usque ad mortem*; vel hanc Salvatoris mei e Cruce pendens, *Deus meus ut quid dereliquisti me*; & rursus hæc ejusdem Christi verba, *Pater dimitte illis*. Quanto autem patior magis, tanto magis uri me sentio patiendi siti. Quamobrem æquum mihi videtur futurum si res omnes creatæ præsto sint, & velut ad manum divinæ justitiæ tamquam instrumenta ad me excruciamdam expedita. Quamquam nihil opto, nihil posco, satis habens subesse totamque me permittere divino arbitrio.

Ex Litteris datis 18. Februarii 1690.

Fateor tibi sic augeri meos animi dolores, ut identidem tartarea omnis turba videatur in me libere debacchari, in meumque prorsus interitum conspirasse: hunc in modum undique impetita, nullo tamen timore percellor, totam me abdens penitusque insinuans in arcem meam munitissimam Cor sacratissimum Jesu Christi Domini mei, qui tanquam dux

R r

&

130 DE VITA VEN. MAT. MARG. ALACOQUE.
& moderator sapientissimus, quantum mihi necesse
est virium, ad singulos impetus sustinendos, tantum-
dem omnino mihi in ipso opportuni temporis articu-
lo, nec plus minusve impertit.

Ex Litteris datis 16 Maji 1690.

Supremus Dominus meus tota est fortitudo mea
ac firmamentum meum, in mediis quidus varie jacta-
ri non desino angoribus & ærumnis, quæ nonnun-
quam eo usque progrediuntur, ut mihi tantis pro-
cellis concidendum esset millies, nisi relevarer per il-
lud, de quo dixi, præsidium Cordis Jesu mei amabi-
lis in sacratissimo Sacramento; quod præsidium si mihi
tollatur, perierit profecto mihi omnis lætitia, delecta-
tio omnis, omne in hac vita solatium. Jamque tibi
fatebor pro ea qua ad te scribo fiducia, indubitatum
me experiri effectum eorum verborum, quæ audiui
a Domino meo quum primum cœpit ad amabilis
Cordis sui cognitionem me adducere; quibus verbis
significavit indignæ ancillæ suæ, velle se facere ut vi-
ta mea proxime accederet ad similitudinem vitæ ho-
minis Dei, atque adeo effecturum se ut evaderem in
verum exemplar Jesu pauperis, abjecti, contemti, &
dolentis, prorsusque derelicta essem & omni destitu-
ta præsidio: quod ita præstat Dominus meus, ut sæ-
pe exclamem cum ipso Jesu meo e Cruce pendente,
Deus meus ut quid dereliquisti me?

EDI-

E D I C T A

Plurimorum Episcoporum circa cultum Cordi Jesu debitum, & Institutionem festi ad honorem ejusdem Sanctissimi Cordis.

EPISCOPUS CONSTANTIENSIS

In Normannia, anno 1688.

Carolus Franciscus de Lomenie de Brienne Episcopus Constantiensis.

QUUM acceperimus Presbyteros Seminarii nostri impetrasse a felicis recordationis Clemente X. summo Pontifice Bullam Apostolicam pro instituenda pia societate personarum utriusque sexus in Templo dicti Seminarii sub invocatione sacri CORDIS JESU ET MARIE, in cujus cultum fodales fidem suam obligabunt ad bona opera quæ ad gloriam Dei, & salutem animarum spectare possunt: lecta & inspecta Bulla hujusmodi, quam reperimus auctoritate firma comprobata, & indulgentiis ac benedictionibus plenam; sodalitatem Nos ipsi instituimus sub invocatione SACRI CORDIS JESU ET MARIE. Statuta illius approbavimus; & volumus ut seminarii Presbyteris liceret in memoratam sodalitatem cooptare quoscumque dignos existimabunt. Et quibus diebus celebrari solet festum SACRI CORDIS JESU ET MARIE, hoc Festum cum octava agere. Volumus autem in sodalium numerum ipsi ante omnes ac pri-

R r 2 mo

mo loco aggregari: omnesque & singulos hortati sumus, ut pari beneficio gauderent: & sacro illi CORDI eum cultum redderent, quem ejus dignitas & excellentia postulant. Datum Constantiis castris, in palatio nostro Episcopali. Die 25. Jan. 1688. CAROLUS FRANCISCUS Episcopus Constantiensis.

ARCHIEPISCOPUS VESONTINUS

Anno 1694.

Missam propriam pro festo Cordis Jesu Missali Diœcesis proprio, inserendam decrevit.

Missæ de SACRATISSIMO CORDE JESU CHRISTI feria sexta post octavam Corporis Christi.

Introitus. Gaudeamus omnes in Domino diem festum celebrantes sub honore sacratissimi Cordis Jesu, &c.

Petrus Franciscus Hugon Presbyter sacre Theologiæ Doctor, Ecclesiæ Metropolitanæ Bifuntinæ Canonicus, & Serenissimi Principis Honorati Francisci de Grimaldi ex Principibus Monæci Archiepiscopi Bifuntini, & sacri Romani Imperii Principis, &c. in temporalibus & spiritualibus Vicarius Generalis, Fidem facimus, & testamur, Missam de SACRATISSIMO CORDE JESU CHRISTI superscriptam, de verbo ad verbum desumptam fuisse ex Missali Bifuntino, ab Illustrissimo & Reverendissimo DD. felicitis memoriæ Antonio Petro de Grammont Archiepiscopo Bifuntino, anno 1694. edito. Præterea testamur, prædictam Missam juxta ritum Bifuntinum, cultumque

er-

erga sacratissimum Cor Jesu Christi, in hac Dioecesi cum maxima religione ad animarum spirituale incrementum proficere, præcipue in feriâ sexta post octavam Corporis Christi specialiter ipsi assignata; cuique festo in nonnullis locis Indulgentiæ plenariæ a Summis Pontificibus concessæ sunt, societatesque & Confraternitates erectæ. Quibus auxiliis Christi Fideles ad hoc tandem deducantur, ut jam in semet ipsis sentire possint, quod & in Christo Jesu. In quorum fidem præsentem dedimus manu nostra scriptas, & subsignatas, sigilloque Officii nostri munitas. Bisuntii 14. Aprilis. Anno millesimo septingentesimo vigesimo quinto.

P. F. HUGON Vicarius generalis.

ARCHIEPISCOP. LUGDUNENSIS

Galliæ Primas. anno 1718.

Franciscus Paulus de Villeroy de Neuville Archiepiscopus Lugdunensis, &c.

Post exordium luculentum de divitiis inæstimabilibus quæ in persona Christi latent; & de obligatione Pastorum deducendi Fideles in cognitionem tam salutarem, descendit ad sanctitatem Cordis Jesu. Tum sic prosequitur ... Adjumento vobis erit SACRO-SANCTI ILLIUS CORDIS FESTUM, quale jam celebratur in pluribus Dioecesibus, & Indulgentiis Summorum Pontificum decoratur. Finem ego, modum, spiritum hujus festi examinavi diligentissime, quæ omnia veræ

Rr 3 pie-

pietati congruere sunt comperta. Quandoquidem non aliud intenditur quam cultus particularis, Adorationis, Amoris, Laudis & Gratiarum actionis exhibitus Cordi Jesu, tamquam Throno amoris erga Deum & homines. Quoniam vero in Eucharistia maxime patet amor ille, atque in eodem mysterio sæpius ab hominibus contumeliis afficitur, præcipuus finis hujus cultus est satisfacere, quantum fieri potest, de injuriis divino huic Cordi illatis, ab ingratis hominibus. Gratum autem Deo esse hujusmodi cultum tot signis innotuit, ut creditam mihi a Deo auctoritatem & ministerium adhibere operæ pretium putaverim, ad fovendum, quantum in me est, & augendum eundem cultum.

Quocirca auditis Decano, Canonicis, ac Capitulo Ecclesiæ Comitum Lugdunensis, statui & volui, ut deinceps in perpetuum ab anno proximo 1719. feria sexta post octavam Corporis Christi celebretur per totam Dioecesim FESTUM SACRI CORDIS JESU, cum cessatione laborum in omni Monasterio, cum obligatione Fidelibus omnibus imposita divinis assistendi, cum facultate omnibus Monasteriis concessa divinam Hostiam eo die publice in Ecclesiis suis adorandam proponendi, cum concessu Indulgentiæ 40. dierum omnibus utriusque sexus Fidelibus, qui confessi, & sacra Eucharistia resecti, aliquam e memoratis Ecclesiis visitabunt.

Habitate, Fratres dilectissimi, in Corde Jesu, memores quod monet Augustinus, per vulnera carnis pa-

patere arcana Cordis. Ingredimini vulnus Lateris, unde ad Cor ipsum dabitur aditus, ubi, teste & experto Bernardo, protegimur, pascimur, refrigeramur, quiescimus. Datum Lugduni. 3. Decembris. 1718.

Idem Archiepiscopus anno 1721. statuit & iussit idem festum celebrari cum cessatione laborum in tota Dicecesi. Voluit insuper ut in omnibus Ecclesiis, Metropoli, Collegiis, Parochialibus, & Monasteriorum totius Dicecesis, sanctissimum Sacramentum eo die publice adorandum proponeretur; cum aliis concessionibus, & hortationibus ut supra.

EJUSDEM ARCHIEPISCOPI
Lugdunensis.

Facultas celebrandi festi SS. Cordis Mariæ in Ecclesia majoris Nosocomii, ubi Confraternitas ad cultum perpetuum B. M. V. adhibendum, constituta est.

Franciscus Paulus de Neuville de Villeroy, &c.

Viso libello supplici nobis ex parte Confratrum porrecto, iisdem facultatem concedimus celebrandi quotannis festum SS. Cordis Mariæ. Die 8. Febr. &c. Datum Lugduni 9. Julii 1716.

EPI-

EPISCOPUS MASSILIENSIS

22. Oct. anno 1720.

*Henricus Franciscus Xaverius de Belsunce de Castel-
moron Episcopus Massiliensis, &c.*

Post eloquentem ac patheticam narrationem ma-
lorum, famam superantium, quibus Civitas flo-
rentissima ex gravissima ac diuturna pestilentia affli-
cta ac prostrata est, tantæ calamitati remedium ali-
quod quærens Illustrissimus ac Reverendissimus Epi-
scopus ad Cor divinissimum Jesu confugit...

Eas ob causas ut justam Dei iracundiam mitige-
mus, modumque afferamus metuendæ cladi quæ gre-
gem Nobis semper charissimum depopulatur, impe-
ravimus, & imperamus in universa Dicecesi nostra
diem festum in honorem SACROSANCTI COR-
DIS JESU. Quod festum deinceps celebrabitur
quotannis feria sexta proxime sequenti octavam san-
ctissimi Sacramenti. Quo die, jam in aliis quibusdam
hujusce regni Dicecesibus idem festum observatur.
Datum Massiliæ die 22. Octob. 1720.

Postea vero prima die Nov. ejusdem anni promulga-
to isto Pastoralis mandato, Civitas Massiliensis ac Dice-
cesis universa SACRATISSIMO CORDI JESU publice fue-
re consecrata, tanta cum religione & pompa, ut nihil
splendidius solemniusve desiderari potuerit. Ex quo
tempore ipso Prælato in aliis Mandatis attestante,
pestis ita manifeste imminui cœpit, nemo ut non
crediderit quo die Massilia Cordi Jesu devota fuit,

eo-

eodemque pariter die, illam malis suis defunctam
fuisse.

CIVITATIS MASSILIENSIS Deliberatio.

De Voto publico circa celebrationem festi CORDIS
JESU.

Hac die. 28. Maji. 1722. Nos Joan. Petrus Mou-
ftiés, Baltazar Dieudé, Pet. Remuzat, & Joan. Bapt.
Saint Michel, Consules Civitatis Massiliensis, &c.

QUUM convenissemus in civilis Consilii Basili-
cam, præfente domino Marchione de Pilles Re-
gio Provinciæ Præfecto, & Urbis Gubernato-
re, post lectas litteras a Domino Episcopo ad nos da-
tas, unanimi consensu statuimus, votum Deo nuncupa-
re stabile & irrevocabile in manibus Domini Episcopi,
quo nos, nostrosque successores in perpetuum obstrin-
geremus, singulis annis qua die celebratur FESTUM
SACRI CORDIS JESU, interfuturos Missæ fa-
crificio in Templo primi Monasterii a Visitatione dicti,
ibidem sanctissima Eucharistiæ mysteria percepturos,
& in expiationem criminum in dicta Urbe patratorum
oblaturus Cereum 4. librarum pondere, qui ea die ar-
deret coram augustissimo Sacramento. Tum rogatu-
ros D. Episcopum, ut solemnem omnium ordinum
supplicationem decerneret in perpetuum ejusdem diei
vespertinis horis, ad quam ipsi accedere teneremur.
Actum Massiliæ die & anno supradictis.

Sf

Vo-

Votum ejusmodi ritu solemniter nuncupatum est in Ecclesia Cathedrali, & memorata supplicatio decreta est, ut habetur ex actis 4. Junii 1722. ubi Illustriss. Episcopus ipse sic loquitur. Quum anno 1720. & festo die omnium Sanctorum, Civitatem hanc cum tota Diocesi SACRO CORDI JESU consecrassem, indeque promptum & mirabile solatium contra grassantem luem experti essemus: Hodie 4. Junii & festo SS. Sacramenti adfuerunt in Ecclesia Cathedrali DD. Petrus Mousties, Balthazar Dieudé, Petrus Remuzat, & Joannes Baptista S. Michel, Consules Urbis Massiliensis, coram me præ manibus SS. Sacramentum habente ad solemnem supplicationem, & prostrati votum superius memoratum nuncuparunt: quod ego ratum habui, ut deinceps in perpetuum juxta formam suam persolvatur. Tum de consensu præpositi Canonorum, & Capituli Ecclesiæ Cathedralis decrevi, & statui in perpetuum solemnem omnium ordinum supplicationem singulis annis agendam die festo SACRI CORDIS JESU. Subscripserunt *Mousties* Consul. *Dieude* Consul. *Remuzat*, Consul. *S. Michel* Consul. HENRICUS, Episcopus Massiliensis. *Foresta Colongue*, Præpositus. *Dcaux*, Officialis & Canonicus. *Vintimille*, Canonicus & Vicarius Gener. *Bernard*. Canon. *Vacon*, Canon. *Capus* Canon. *Coudonneau* Presb. & Secret.

EPI-

EPISCOPUS TELONENSIS

13. Maji anno 1721.

*Ludovicus Petrus de la Tour du Pin de Montauban,
Episcopus Telonensis.*

Post opportunam præfationem de malis a graffante pestilentia profectis hæc habet... Ad sacratissimum Cor Jesu adeamus... tanquam ad tutissimum perfugium, in quo tot malorum quibus premimur reperiemus levamentum... huic ergo divinissimo Cordi supplices accedimus, illique devovemus & consecramus in perpetuum hanc Urbem, totamque hanc Diocesim. Quas ob causas volumus & jubemus, ut in omni hacce Diœcesi, singulo quoque anno, FESTUM SACRATISSIMI CORDIS DEI JESU celebretur feria sexta immediate sequenti octavam festi Corporis Christi: qua die sanctissimum Sacramentum in omnibus Templis hujusce Diœceseos venerandum proponatur. Datum Telone, trigesima Maji. 1721.

Vix in vulgus emissum erat Pastorale Mandatum, quum pestilentia, & Telone, & in universa Diœcesi pæne evanuit; adeo ut nemo non confessus fuerit, divinitus plane accidisse, ut tam atrox tamque tenax lues ita subito sine recidiva cessarit.

CAPITULI ECCLESIAE

Metropolitanæ Aquifextanæ Votum perpetuum ab Illustrissimo ac Reverendissimo Archiepiscopo approbatum, de celebratione festi Cordis Jesu.

2. Julii 1721 *Congregatis Præposito, Administratore, & Canonicis.*

Dominus de Piolenc Administrator significavit videri sibi æquum, ut, juxta majorum consuetudinem, in pari temporum iniquitate, & sequuta tot malorum liberatione, perpetuo quodam actu Religionis Capitulum Deo se gratum redderet pro depulsione pestis ab hac Civitate, post menses decem, per quos Capitulum cum suis Clericis, in re divina horisque Canonicis assidue recitandis non impeditum est. Rem itaque Capituli Religione dignam facturos, si approbante D. Archiepiscopo quot annis in hoc templo celebrent FESTUM SACRI CORDIS JESU. Quum enim hujusmodi cultus jamdiu inclaruerit, & in multis Ecclesiis solemni ritu agatur feria sexta post octavam Corporis Christi, approbantibus summis Pontificibus multiplici Brevi Indulgentiarum, accedente multorum Episcoporum autoritate; ac in maxima Regni hujus Dioceseos parte sit celebris, summeque gratus fidelibus, videtur is esse quem Deus calamitosiis his temporibus promoveri & confirmari velit; quum Episcopi ad arcendam luem quæ grassabatur, cum summa fiducia decreverint & statuerint unusquisque in sua Dioc-

Diœcesi celebrari FESTUM SACRI CORDIS JESU. Quoniam vero D. Archiepiscopus noster inter pias alias exercitationes, ad quas grassante lue hortatus est, voluit in primis ut ad sacrum Cor Jesu haberetur perfugium, credendum est festi hujus institutionem, non parum collaturam esse ad promovendum Dei gloriam; D. Archiepiscopo fore acceptissimam; fidelibus ad pietatem incitamentum, & toti Ecclesiæ nostræ cœlestium munerum fontem. Quibus auditis unanimi consensu deliberatum, statutumque est, approbante Archiepiscopo, FESTUM SACRI CORDIS JESU in hac Ecclesia post octavam Corporis Christi prima die, ex voto perpetuo celebrare. Qua die solemne sacrum faciet unus e DD. Canonicis; & sanctissimum Sacramentum publice adorandum proponetur, uti infra octavam Corporis Domini. Sed quia destinata huic festo dies jam præterit, hoc anno celebrabitur qua die solemnis omnium ordinum gratulatio divino Numini decerneretur pro fine contagii, & societatis ac commercii restitutione. Subscripserunt *Juliac* Præpositus. *Fourbin. Labarben. Lauthier. Villeneuve. Piolenc* Administ. *Reynaud Secret. Regusse Canon.*

De his monitus Archiepiscopus, rogatusque per Capituli Legatos approbationem.

Nos, inquit, Carolus Gaspar du Luc Archiepiscopus Aquisextanus, audita lectione memoratæ deliberationis, hanc approbavimus & confirmavimus. Itaque statuimus, ac sancimus, ut FESTUM SA-

CRI CORDIS JESU celebretur in perpetuum, in Ecclesia nostra Metropolitana, feria sexta post octavam Corporis Christi, & divina Hostia publice adoranda proponatur, ut sit infra octavam Corporis Christi. Hac vero prima vice celebretur festum, qua die fiet per Urbem sollemnis omnium ordinum gratulatio pro dato pestilentiae fine. CAROLUS, *Archiepiscopus Aquisgranensis.*

ARCHIEPISCOPUS ARELATENSIS

14. Julii anno 1721.

Jacobus de Fourbin de Janson, Archiepiscopus Arelatensis.

Praesenti Civitatis calamitate, pari eloquentia ac pietate Decreto suo exposita, aliorum Praelatorum exemplum secutus, dejectos civium animos ad fiduciam excitans.

Confugiamus, inquit, ad Christi vulnera, & sponfam cant. imitati, in has petrae scissuras semper apertas oculamus nos... Quem ob finem, ut fiduciam nostram excitemus, ut tutum asylum certumque malis nostris remedium invenire possimus, FESTUM SS. CORDIS JESU in Dicecesi nostra instituendum duximus, ac instituimus. Quod deinceps celebrabitur tempore ac modo, a Nobis post liberationem nostram assignandis, &c. Datum Arelate. 14. Julii. 1721.

CIVITATIS AVENIONENSIS

Votum perpetuum, anno 1722.

Die 4. Novemb. festo S. Caroli Borromei dicata.

AD iram divinam placandam, & grassanti pestilentiae sævissimum flagellum avertendum, Illustrissimus ac Reverendissimus Dominus Archiepiscopus publicam decrevit supplicationem, cui ipse interfuit nigra veste indutus & stola violacea, e collo pendente fune, & Crucem portans ab Ecclesia Metropolitana usque ad portam Templi dicti a Visitatione. Hic concionem habuit præsertim de cultu sacri Cordis Jesu, & fiducia in eo reponenda: qua finita concione, D. Assessor nomine Magistratum, & totius Civitatis, ad pedes Archiepiscopi votum vovit, ut sequitur.

Vovemus Deo omnipotenti & æterno, coram gloriosa Virgine Maria, Angelis, & Sanctis curiæ cœlestis, & tibi, Illust. ac Reverend. Præsul; ac promittimus adituros nos quotannis, qua die tibi placuerit, Templum a te designatum; ibidem adfuturos sacro, & oblaturus Cereum decem librarum pondere, ut novo & solemni hoc cultu, nobis, civibusque, divinæ benignitatis beneficia, quorum fons est C O R J E S U conciliemus. Rogamus insuper Præsul Ill. ut festum jubeas agi diem, quem voto persolvendo designabis: atque in monumentum æternum extet concessionis tuæ actus publicus. Archiepiscopus autem locum,

VO-

voti persolvendi, in perpetuum assignavit Templum Monasterii a Visitatione. Diem vero, feriam sextam infra octavam Corporis Christi.

EPISCOPUS CARPENTORACTENSIS

Franciscus Maria Abbaty, Episcopus Carpentoractensis.

IS, edicto suo, ad præcavenda mala ex contagione civitati impendentia, promulgato, (quo, haud scio, an aliquid in eo genere prudentius ac utilius prodierit) dum media ad avertendam divinam iram commemorat.

In primis, inquit, hortamur civitatum pagorumque nostræ Dioceceseos Consules, ut iis, quorum interest, in consilium adhibitis, vota SACRATISSIMO CORDI DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI faciant: Quod nimirum refugium universale Christianorum esse debet; quodque specialiter colitur postridie octavæ Corporis Christi. Datum Carpentoracti die 17. Nov. 1721.

CLE-

CLEMENTIS XI.

Breve Indulgentiarum pro feria sexta (festo CORDIS JESU consecrata) omnibus Ecclesiis Monasteriorum Ordinis Visitationis Beatæ Mariæ concessum.

Quoniam in hoc Brevi nulla fiat peculiaris mentio de cultu sacrosancti Cordis Jesu, scitur tamen, eo tantum sine postulatū fuisse, ut festum divinissimi Cordis in hanc feriam sextam incidens, in Ecclesiis dictarum sanctimonialium, cum majori splendore celebrari posset: uti revera in omnibus fere Provinciis celebratum est.

UNIVERSIS Christi fidelibus præsentes litteras inspecturis Salutem, & Apostolicam Benedictionem. Ad augendam fidelium religionem, & animarum salutem, cœlestibus Ecclesiæ thesauris, pia charitate intenti, omnibus utriusque sexus Christi fidelibus vere pœnitentibus & confessis ac sacra Communionem refectis, qui aliquam ex Ecclesiis Monasteriorum Monialium Ordinis Visitationis Beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ a sancto Francisco Salesio instituti ubique existentibus, feria sexta post octavam sanctissimi Corporis Christi, a primis Vesperis usque ad occasum solis diei hujusmodi, singulis annis devote visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam & remissionem misericorditer in Domino concedimus. Præsentibus ad septennium tantum valituris.

T t

Vo-

Volumus autem quod si pro impetratione, præsentatione, admissione, seu publicatione præsentium, aliquid vel minimum detur aut sponte oblatum recipiatur præsentibus nullæ sint. Utque præsentium transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides habeatur quæ haberetur ipsis præsentibus si forent exhibitæ vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Mariam Majorem sub annulo piscatoris die xx. Septembris. M. DCCCXIX. Pontificatus nostri anno decimo nono.

Gratis pro Deo & scriptura.

F. Card. OLIVERIUS.

OFFICIUM

Adorandi Cordis Jesu dup. 2. class. ex Breviario Benedictino Parisiis editum apud Petr. Debats via Jacobæa.

Ad Vesp. Ant. Jesus ingrediens mundum dicit. In capite libri, &c. *Capit. 3. Reg. 6. 9.* Sanctificavi mihi domum hanc &c. *Hymn.* Jesu paterni pectoris, &c.

OFFICIUM

Pro festo sanctissimi Cordis B. Mariæ V. die 8. Feb. dup. 2. class. ex eodem Breviario Benedict.

Ad Vesp. Ant. O admirabile & omni laude dignissimum Cor Mariæ, &c. *Capit. cant. 8.* Pone me ut signaculum, &c. *Hymn.* Jesu Mariæ gloria, &c.

LI

LIBELLUS SUPPLEX

*Sanctimonialium a Visitatione B. V. M. dictarum ad
Summum Pontificem BENEDICTUM XIII.*

BEATISSIME PATER,

DIvinæ gloriæ promovendæ zelus, quo incenditur SANCTITAS VESTRA, facit ut magna cum fiducia ad ipsam accedamus, & ab ipsa supplices petamus quod maximum pietati tum ornamentum, tum incrementum afferet. Fervet in Monasteriis nostris SACRATISSIMI CORDIS JESU solemnitas. Uni e Sororibus nostris hujusce Monasterii Professæ manifestavit olim Dominus quantum sibi placeret religiosus hic cultus: nec sine ingenti gaudio hunc videmus in orbem fere totum disseminari, quemadmodum ipsa divino afflata Numine prænunciaverat. Habet hæc solemnitas Prælatorum gratiam, in tantum, ut sibi eam nonnulli suas in Ecclesias, etiam cum voto, & percepti fructu voti, transfulerint. Habet studia Populorum, qui eam plurimis in locis omni devotionis fervore celebrant. Habet munera Summorum Pontificum SANCTITATIS VESTRÆ prædecessorum, qui plenarias Indulgentias e thesauro Ecclesiæ excerptas larga manu benigne concesserunt. Verum ut in dies augeatur magis, atque ut fervetur idem ubique in hoc festo celebrando ritus, ad SANCTITATIS VESTRÆ pedes provolutæ petimus suppli-

T t 2

ces

ces, ut dignetur oblatam Missam una cum officio SACRATISSIMI CORDIS JESU approbare; ut Pontificiæ authoritatis suffragio munita, neque variationem deinceps, neque contradictionem patiatur. Nec vero petimus nostro tantum nomine, sed & Monasteriorum nostrorum Anneciensis, Lugdunensis, Gratianopolitani, Parisini, Divionensis, Mussipontani, Vesuntini, Rhotomagensis, Metensis, aliorumque tum e Gallia tum e Lotharingia bene multorum, a quibus perscriptam negotii bene gerendi authoritatem accepimus. Quod si petitioni nostræ annuat SANCTITAS VESTRA, æternum sibi vota precelque nostras devinciet, æternum omnes Visitationis Beatæ Mariæ Sanctimoniales tanti beneficii memores experietur. Ita testantur totius instituti nomine. Pareii Moniaci. 6. Junii. Anno Domini 1725.

SANCTITATIS VESTRÆ,

Humillimæ & obsequentiss. Filiæ & ancillæ,
 S. Anna Elizab. de la Garde Marzac *Præposita Monast.*
 S. Anna Alexia de Mareschalle *Consultrix.*
 S. Maria Catharina du Chailloux *Consultrix.*
 S. Joanna Francisca Chalon *Consultrix.*
 S. Maria Helena Coing *Consultrix.*

LIBELLUS SUPPLEX

BENEDICTO XIII. Pontifici Maximo, ab Illustriss. & Reverendiss. Episcopo Massiliensi cum universo ipsius Dioecesis Clero, porrectus.

BEATISSIME PATER,

Devotissimus Filius vester *Henricus Franciscus Xavierius de Belfunce de Castelmoron Episcopus Massiliensis*, cum universo Dioecesis suae Clero tam seculari quam Regulari, ad pedes Sanctitatis Vestrae pro-volutus cum omni reverentia & filiali confidentia ipsi exponit: Quod anno 1720. multiplicatis Massiliensium sceleribus, ultionum Dominus saevissima peste ex thesauris irae suae educta, eam fumsit de infelici populo vindictam, quae cunctis vel maxime dissitis totius orbis terrarum nationibus formidanda fuit. Superba haec Massiliensis civitas plena populo & divitiis, divino judicio, subito, lacrymis & solitudini hactenus inaudita, desolationi tradita & ita morti addicta est, ut quotidie omnium ordinum hominum millia, saeviente pestilentia de medio tollerentur; morientium simul & mortuorum corpora, non in aedibus tantum, sed maxime, quod horrendum fuit, per vicos omnes & plateas hujus vastae Urbis passim permixta, ibidemque coacervata & putrefacta cadavera, canibus esca jacerent. Sed quod dolendum

T t 3

ma-

maxime afflictissimo Pastori fuit, PATER SANCTISSIME ipsa ineunte pestifera vastitate, ducentis quinquaginta fere eodem tempore Christi Ministris gloriosa morte sublati, aliis peste laborantibus, fugientibus cæteris, fere ab omnibus derelictus, dilectas oves magna ex parte absque Ecclesiæ Sacramentorum auxilio misere morientes, mœrore confectus ipse videre quotidie ac deflere coactus est.

Quid in tot ac tantis rerum omnium calamitatibus ageret Pastor quotidie moriens? Humanæ sapientiæ conatus omnes in vanum adhibiti, frustra in honorem Sanctorum vota multiplicata fuerant. A solo Domino Nostro Jesu Christo semper vivente ad interpellandum pro nobis, laboranti & morienti populo auxilium sperans Massiliensem populum cum reliqua sua Diœcesi, quam fere totam devastabat pestilentia, publice SACRATISSIMO CORDI DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI, omnium misericordiarum nunquam exhaustiendi fonti consecravit: statuitque ut in posterum in reparationem peccatorum populi, & in gratiarum actionem, in tota Diœcesi dies festus solemni-ter & perpetuo celebraretur quotannis in honorem adorandi CORDIS JESU, feria sexta prima post octavam Corporis Christi; & sanctissimi Nominis Jesu, die 14. Januarii.

Ubi primum in lugubri supplicatione seu processione habita die Sanctorum omnium, assistente paucissimo superstite Clero & Populo (fremetibus modicæ fidei hominibus qui ex ista generali omnium com-

communicatione infaulta omnia Urbi & Civibus minabantur) hæc solemnitas in medio desolatæ Civitatis pronunciata fuit, & supra dictæ solemnitates ab Episcopo ante Missam inter vivos & mortuos promulgatæ fuerunt, si plaga non cessavit subito, misericordia tamen commotus est Dominus super populum suum, atque ex illa hora, quod est prodigio par, imminui semper & usque ad cessationem integram decrescere manifeste visa est lues pestifera.

Tanti beneficii testes ac memores Massiliæ Consules, singulis annis in die festo SACRATISSIMI CORDIS JESU in Ecclesia primi Monasterii Monialium Visitationis B. Mariæ Virginis, sumto divino Eucharistiæ Sacramento, Cereum Majestatis offensæ piaculum, & grati animi pignus, ex voto offerunt, & interfunt eodem die solemnibus omnium Ordinum supplicationi, quæ per totam Urbem, ad perpetuam rei memoriam, ex eodem voto indicta est.

Undique tanti beneficii, dicam, an prodigii sparso rumore, non solum apud Massilienses, sed etiam apud fere omnes istius Provinciæ Dioceses adaugetur & effluet in dies nova illa Christi Domini in sacrosancto Eucharistiæ Sacramento colendi ratio, quam Deus Optimus Maximus signis non dubiis comprobavit, & quæ quotidie in Galliis & in aliis Regnis mirifice propagatur. Ad augendam talem Populorum Diocesis Massiliensis devotionem Innocentius XIII. in omnibus fere ac singulis totius hujus Diocesis Ec-

clesiis plenariam Indulgentiam, in prædicta feria sexta proxima post octavam Corporis Christi, benigne ac paterne concessit.

Ut hæc ergo tum expiationis, tum gratiarum actionis solemnitas cum omni celebritate & devotione in perpetuum Massiliæ celebretur, unum deest, PATER SANCTISSIME, nimirum ut Missa, & Officium in honorem SACRATISSIMI CORDIS JESU Liberatoris nostri, id est ipsius Domini Nostri Salvatoris semper super peccatores miserentis, Vestra & Sanctæ Sedis auctoritate approbentur, eaque recitari a Clero tam Regulari quam Seculari liceat. Hoc suppliciter & enixe deprecantur a peste divinitus liberati Episcopus, & Clerus hujus Urbis, quæ nunc multo magis sua erga Sedem Romanam reverentia & obedientia gloriatur, quam olim honorifico fororis Romæ titulo.

HENRICUS, *Episcopus Massiliensis.*

Foresta Colongue Ecclesiæ Cathedralis Præpositus. *J. Borel*, Ecclesiæ S. Martini Præpositus. *Guerin*, Ecclesiæ & Capituli nostræ Dominæ de Aquis Decanus. *Laurens*, Vicarius perpetuus Ecclesiæ Cathedralis. *Rastegue*, Vicarius perpetuus Ecclesiæ Cathedralis. *Nicolas*, Ecclesiæ S. Martini Vicarius. *Christin*, Ecclesiæ S. Martini Vicarius. *Giraud*, Vicarius perpetuus Ecclesiæ Nostræ Dominæ de Accuis. *A. Dalmas*, Vicarius perpetuus Ecclesiæ Nostræ Dominæ de Accuis. *Jourdan*, Prior S. Laurentii. *Dalmas*, Vicarius Ecclesiæ Parochialis S. Ferreoli. *Fr. Josephus Hiacinthus Serry*
Ma-

Magister ac Prior Conventus Massiliensis Ordinis FF. Prædicatorum. *Fr. Roman*, Corrector Conventus Massiliensis. *Fr. Cherubinus a S. Agnete*, Prior Conventus Massiliensis Augustinianorum discalceatorum. *Joannes le Brienne*, Commendator Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede Redemptoris Captivorum Conventus Massiliæ. *Fr. Eustachius a divo Carolo*, Minister Conventus Massiliensis Ordinis sanctissimæ Trinitatis pro redemptione Captivorum excalceatæ Congregationis. *Fr. Angelus Roux*, Doctor Parisiensis, & Prior Majoris Carmeli. *Fr. Augustinus Menc*, Superior Conventus Massiliensis Ord. Serv. B. M. V. *Josephus Gerin*, Superior domus S. Jacobi Societatis Jesu. *Fr. Carolus Thoard*, Minister Conventus sanctissimæ Trinitatis Massiliensis. *Fr. Angelus Auriol*, Guardianus Conventus FF. Minorum Recollectorum. *F. Berger*, Superior Canonorum Regularium S. Augustini Ordinis S. Antonii. *De Garcin*, Superior Seminarii. *Bodincent*, Superior Presbyterorum SS. Sacramenti. *Petrus de Cabassole*, Superior Domus sanctæ Crucis Societatis Jesu. *F. Joannes Baptista Geassensis*, Guardianus Conventus Massiliensis Capuccinus. *F. Andreas Blanchet*, Prior Conventus S. Augustini. *F. Marcellus a S. Anna*, Prior Conventus Carmelitarum discalceatorum. *F. J. Fr. Pezenas*, Guardianus FF. Minorum de Observantia. *F. Joannes a S. Bartholomæo*, Superior Cœnobii S. Bernardi *des Feuillans*. VINTIMILLE, Vicarius Generalis & Canonicus Ecclesiæ Cathedralis.

EPISTOLA

Celsissimi Episcopi Cracoviensis, Ducis Severiæ, ad
Summum Pontificem BENEDICTUM XIII.

*Sanctissimo Patri ac Domino Domino BENEDICTO
divina Providentia PAPAE XIII. sacrosanctæ
ac Universalis Ecclesiæ Pontifici Maximo Domino
Clementissimo.*

BEATISSIME PATER,

AD osculum pedum SANCTITATIS
VESTRÆ humillime provolutus, supplices in con-
spectu ejus cum Filiali reverentia effundo preces,
pro gratia ejusmodi. Quod cum constans devotio
Fidelium erga sacratissimum COR JESU CHRISTI etiam
in Regno Poloniæ viget, ardent quoque piarum ani-
marum corda ut Regia amoris divini COR istud san-
ctissimum majori in dies colatur devotione, ac hono-
re. Cujus quidem propagandi cultus singulari fer-
vent desiderio religiosa pectora Monialium instituti
Visitationis Beatæ Mariæ Virginis, quarum pietatis
zelus omnium accendit animos. Unicum optant ani-
mæ Deo sacratæ, ut has piorum desideriorum san-
ctiores flammæ SANCTITAS VESTRA
Paterna admittance dignetur. Fovebit autem & ma-
gis excitabit, si ex sua Pastoralis benignitate, & Apo-
sto-

stolicæ Potestatis plenitudine, ad vota expectantis populi FESTUM SANCTISSIMI CORDIS JESU, cum officio proprio, & Missa, pro universali Ecclesia instituere decreverit. Quam gratiam Cordi divino sine dubio acceptissimam, quum a SANCTITATIS VESTRÆ clementia, supplicibus imploro votis, pro longæva incolumitate SANCTITATIS VESTRÆ, ejusque felicissimo regimine divinam Majestatem exoro SANCTITATIS VESTRÆ obedientissimus exorator & humillimus servus,

CONSTANTINUS SZANIAVSKI.
Cracoviæ. 6. Maji 1726.

EPISTOLA

Serenissimi Regis Poloniæ ad Summum Pontificem
BENEDICTUM XIII.

*Sanctissimo ac Beatissimo in Christo Patri ac Domino
Domino BENEDICTO divina Providentia Pa-
pæ ejus Nominis XIII. Sacrosanctæ Romanæ ac
Universalis Ecclesiæ Pontifici Maximo Domino
Clementissimo.*

SANCTISSIME, ac BEATISSIME in
Christo PATER Domine Domine Clementissime.

Post oscula beatorum pedum SANCTITA-
TIS VESTRÆ, mei, Regnique ac dominiorum

V v 2

meo-

meorum humillimam commendationem. Cum Regnum meum peculiari patrocínio & protectione sanctissimi CORDIS JESU fruatur, quod speciali cultu ac singulari devotione tum ego, tum Gens tota Polonia prosequimur, supplicandum esse duxi SANCITATI VESTRÆ, ut non solum ad meum subditorumque meorum spirituale solatium, verum etiam ad ædificationem Christi fidelium aliarum Regionum, hujusmodi devotionem statuere & suprema autoritate sua ad totum orbem extendere velit. Etenim quum BEATITUDO VESTRA humillimæ supplicationi meæ clementissime annuere dignata fuerit, coelestes benedictiones mihi, Regnoque meo, ejusdem sanctissimi CORDIS patrocínio profecto sperare licebit. Ego vero tanto beneficio auctus diuturnum ac felix Christiani orbis regimen SANCITATI VESTRÆ apprecari non prætermittam. Ac interim filiali cum observantia maneo. Dabantur Varsoviæ. Die xv. mensis Maji. Anno Domini M. DCCXXVI. Regni vero mei anno XXIX. SANCITATIS VESTRÆ obedientissimus Filius.

AUGUSTUS Rex Poloniæ.

DE

DE CONFRATERNITATIBUS

*Sub titulo sanctissimorum Cordium JESU & MARIAE
constitutis.*

UT evidentissime appareat, cultum tam divinissimi Cordis Jesu quam SS. & immaculati Cordis Mariæ, toto orbe jam esse diffusum, via nulla certior visa est, quam ponere ob oculos numerum Confraternitatum quæ sub utroque illo sacro titulo ab Episcopis ubique locorum erectæ, atque a Summis Pontificibus Indulgentiarum litteris solemniter decoratæ sunt. En igitur harum litterarum Catalogum, ex Romano Archivo ab ipso Indulgentiarum substituto fideliter extractum, ex quo constabit spatium annorum circiter 32. trecentas & septemdecim ejusmodi Confraternitates (præter illas quæ diligentiam Inquisitoris effugerunt) ad honorem tum divinissimi Cordis Jesu, tum SS. & immaculati Cordis Mariæ, in omnibus fere Christiani orbis partibus, etiam remotissimis, atque in Ecclesiis omnis generis, & ordinis, solemniter fuisse constitutas: in quibus videlicet singulis annis insigni pompa (ut in his Confraternitatibus assolet) præstituto die, Corda SS. publice, magnoque populorum concursu celebrantur.

Confraternitates, quæ sub titulo sancti Cordis Mariæ constitutæ sunt, asterisco distinctas reperies, hæ assurgunt ad numerum 35. inter quas 15. exstant utrique sacro Cordi Jesu simul ac Mariæ consecratæ. Aliæ vero quæ sub solo titulo SS. Cordis Jesu

Indulgentiis ditatæ sunt numerum implent 282.

Juvabit autem, ad pleniorē ac certiorē rei notitiā, nec non ad fidelium studium magis excitandum, Exemplum integrum litterarum ejusmodi Apostolicarum, hīc apponere. Sunt autem omnes ejusdem prorsus formæ, ac tenoris, ut sequitur.

BENEDICTUS PP. XIII.

AD perpetuam rei memoriam. Quum sicut accepimus in Ecclesia N. N. Civitatis N. N. Diocesis N. N. una pia & devota utriusque sexus Christi fidelium Confraternitas sub titulo SACRI CORDIS JESU (non tamen pro hominibus unius specialis artis) canonicē erecta seu erigenda existat, cujus Confratres, & Consores quamplurima pietatis & charitatis opera exercere consueverunt, seu intendunt: Nos, ut Confraternitas ejusmodi majora in dies suscipiat incrementa, de omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus authoritate confisi, omnibus utriusque sexus Christi fidelibus qui dictam Confraternitatem impofterum ingredientur, die primo eorum ingressus si vere pœnitentes & confessi, sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumserint, plenariam: ac tam descriptis, quam pro tempore describendis in dicta Confraternitate Confratribus & Consores in cujuslibet eorum mortis articulo, si vere quoque pœnitentes, & confessi, ac sacra Communionē refecti, vel, quatenus id facere nequiverint, saltem contriti, nomen Je-

Jesu, ore, si potuerint, sin minus corde devote invocaverint, etiam plenariam: nec non eisdem, nunc & pro tempore existentibus dictæ Confraternitatis Confratribus, & Confororibus vere etiam pœnitentibus & confessis, ac sacra Communione refectis, qui prædictæ Confraternitatis Ecclesiam, seu Cappellam, vel Oratorium, die festo principali dictæ Confraternitatis, per eosdem Confratres semel tantum eligendo, & ab Ordinario approbando, a primis Vesperis usque ad occasum solis diei ejusmodi, singulis annis devote visitaverint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderint, plenariam similiter omnium peccatorum suorum indulgentiam & remissionem misericorditer in Domino concedimus. Insuper dictis Confratribus & Confororibus vere pariter pœnitentibus & confessis ac sacra Communione refectis, Ecclesiam, seu Cappellam, vel Oratorium ejusmodi in quatuor aliis anni feriatis, vel non feriatis, seu Dominicis diebus, per memoratos Confratres, semel tantum etiam eligendis, & ab eodem Ordinario approbandis, ut supra visitantibus, & ibidem orantibus, quo die prædictorum id egerint, septem annos & totidem quadragenas: quoties vero Missis, & aliis divinis Officiis in Ecclesia seu Cappella, vel Oratorio ejusmodi pro tempore celebrandis & recitandis; seu Congregationibus publicis, vel privatis ejusdem Confraternitatis ubivis faciendis interfuerint; aut pauperes hospitio

spitio susceperint; vel pacem inter inimicos composuerint, seu componi fecerint, vel procuraverint; nec non etiam qui corpora defunctorum tam Confratrum & Confororum ejusmodi, quam aliorum ad sepulturam associaverint; aut quascunque processiones de licentia Ordinarii faciendas, sanctissimumque Eucharistiæ Sacramentum, tam in Processionibus, quam quum ad infirmos, aut alias ubicumque & quomodocumque pro tempore deferetur, comitati fuerint, vel si impediti, campanæ ad id signo dato, semel orationem dominicam, & Salutationem Angelicam dixerint; aut etiam quinquies orationem, & Salutationem eandem, pro animabus defunctorum Confratrum, & Confororum ejusmodi recitaverint; aut devium aliquem ad viam salutis reduxerint, & ignorantes præcepta Dei, & ea quæ ad salutem sunt, docuerint; aut quodcumque aliud pietatis, vel charitatis opus exercuerint; toties pro quolibet prædictorum operum exercitio, sexaginta dies de injunctis eis, seu alias quomodolibet debitis pœnitentiis, in forma Ecclesiæ consueta relaxamus. Præsentibus perpetuis temporibus valituris. Volumus autem ut si alias dictis Confratribus & Confororibus præmissa peragentibus, aliqua alia indulgentia perpetuo, vel ad tempus nondum elapsum duratura, concessa fuerit, præsentibus nullæ sint. Utque si dicta Confraternitas alicui Archiconfraternitati aggregata jam sit, vel in posterum aggregetur, aut quavis alia ratione uniatur, vel etiam quomodolibet instituatur; priores & quævis aliæ litte-

ræ

ræ Apostolicæ illis nullatenus suffragentur; sed ex tunc eo ipso nullæ sint. Datum Romæ apud sanctum Petrum, sub Annulo piscatoris, die... mensis... anni... Pontificatus nostri anno...

F. Card. OLIVERIUS.

CONFRATERNITATES

Sub titulo Sacrorum Cordium JESU & Mariæ expeditæ sub INNOCENTIO XII.

1. **I**N Ecclesia Monasterii Monialium Nostræ Dominæ (vulgo *de Nostre-Dame*) nuncupatarum, Ordinis ejusdem B. M. Virginis, Civitatis Pictaviensis. Confraternitas sub titulo Cordis B. M. V. Datum 24. Decembris 1693.
2. In Eccl. Monast. Monialium B. M. V. Pictaviensis. Confrat. sub titulo Cordis Domini Nostri Jesu Christi Datum 18. Januarii 1694.
3. In Eccl. Conventus Fratrum Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observantia Recollectorum nuncupatorum loci de Versailles Parisiensis Diocesis, Confrat. sub titulo Cordis Jesu, & perpetui amoris ejusdem Domini nostri Jesu Christi. Datum 3. Maji 1695.
4. In Eccl. Conventus Fratrum Ordinis Beatæ Mariæ de Monte Carmelo Civitatis Nannetensis, Confrat. sub titulo sacratissimi Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 30. Maji 1695.
5. In Eccl. Monast. Monialium Ordinis Visitationis Beatæ Mariæ Virginis Immaculatæ a S. Francisco Salesio, Burdigalensis, Confrat. sub titulo Cordis Jesu. Datum 27. Junii 1695.
6. In Eccl. Canonicorum Regularium Ordinis S. Augustini civitatis Cadurcensis. Datum 7. Januarii 1697.

X x

7.

7. In Eccl. Monast. Monialium sub regula Sanctæ Claræ Civitatis Sarlatensis. Confrat. sub titulo Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 14. Maji 1697.
8. In Eccl. Monast. Monialium S. Ursulæ oppidi seu loci Liburniæ Burdegalensis Diœcesis. Confrat. sub titulo Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 14. Maji 1697.
9. In Eccl. Domus Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Civitatis Redonensis, Confrat. sub titulo Cordis sacratissimi Domini nostri Jesu Christi. Datum 23. Augusti 1697.
10. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatæ Civitatis Rhotomagensis, Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 17. Januarii 1698.
11. In Eccl. Monast. Monialium Cælestinæ nuncupatarum oppidi Civitatis etiam nuncupatæ Huiensis * Leodiensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi, ac B. M. V. necnon S. Josephi. Datum 10. Aprilis 1698.
12. In Eccl. Parochiali loci de Severac Nannetensis Diœcesis, Confrat. sub titulo sacri Cordis Jesu Christi. Datum 21. Aprilis 1698.
13. In Eccl. Monast. Monialium Ursularum nuncupatarum Civitatis Viennensis, Confrat. sub titulo sacri Cordis Jesu Christi. Datum 22. Aprilis 1698.
14. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. oppidi de Thiers Claromontensis Diœcesis, Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 30. Aprilis 1698.
15. In Eccl. Fratrum Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observantia Recollectorum nuncupatarum oppidi de Montargis Senonensis Diœcesis, Confrat. sub titulo Cordis Jesu, & perpetui amoris ejusdem. Datum 13. Septembris 1698.

16. In Eccl. *de Bonne nouvelle* vulgariter nuncupatorum Fratrum Ordinis Prædicatorum Civitatis Redonensis. * Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Domini nostri Jesu Christi, & B. M. Virginis. Datum 22. Septembris 1698.
17. In Cappella Infantis Jesu Xenodochii generalis nuncupata oppidi *de Chateau-Briand* Nannetensis Diœcesis. Confrat. sub invocatione seu titulo perpetuæ adorationis sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 27. Octobris 1698.
18. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis Beatæ Mariæ Virginis oppidi Bruxellensis Mechliniensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 12. Novembris 1698.
19. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatæ loci *de Montferrand* Claromontensis Diœcesis, Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 12. Januarii 1699.
20. In Eccl. secundi Monasterii Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatæ Civitatis Rothomagensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 25. Januarii 1699.
21. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Andegavensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 22. Martii 1699.
22. In Eccl. Monialium Ordinis Sancti Francisci Poenitentium Cappuccinarum nuncupatarum Civitatis Gandavensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 30. Aprilis 1699.
23. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Excalceatorum nuncupatorum Civitatis Leodiensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 9. Maji 1699.
24. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. oppidi Cadomensis Bajocensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sa-

164 DE CULTU SACROSANCTI

- cri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 23. Maji 1699.
25. In Eccl. Monialium hospitaliarum (vulgo *des Dames Hospitalieres*) nuncupatarum oppidi de Limoux Narbonensis Dioecesis. Datum 17. Augusti 1699.
26. In Eccl. Monast. Monialium B. M. V. Civitatis Sarlatensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 31. Augusti 1699.
27. In Eccl. Monast. Monialium sancti Francisci Salesii in via S. Jacobi nuncupatarum Civitatis Parisiensis. Datum 19. Septembris 1699.
28. In Eccl. Monast. Monialium Charitatis nuncupatarum oppidi Cadomensis Bajocensis Dioecesi. Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Domini nostri Jesu Christi, ac B. M. Virginis. Datum 10. Novembris 1699.
29. In Eccl. Monast. Monialium Sanctæ Ursulæ Civitatis Corisopitenensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 23. Novembris 1699.
30. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatæ oppidi Sancti Dionysii nuncupatarum Parisiensis Dioecesis. Datum 8. Maji 1700.
31. In Eccl. Parochiali de Moor Seele nuncupata Tornatensis Dioecesis. Datum 27. Maji 1700.
32. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatæ in Suburbio S. Germani Parisiensis Confrat. sub titulo S. Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 27. Julii 1700.

CONFRATERNITATES

*Sub titulo Sacrorum Cordium JESU & MARIE
expeditæ sub CLEMENTE XI.*

33. In Eccl. Parochiali loci de Doure Sarlatensis Dioecesis. Datum 14. Decembris 1700.

34. In Eccl. Monast. Monialium B. M. V. Civitatis Ruthenenfis. Datum 22. Decembris 1700.
35. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Civitatis Turonensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 16. Februarii 1701.
36. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Excalceatorum nuncupatorum oppidi Huenfis Leodiensis Dioecesis. Datum 8. Aprilis 1701.
37. In Eccl. Fratrum ut supra Pagi Jemeppe Leodiensis Dioecesis. Datum ut supra, die ut supra.
38. In Eccl. Fratrum ut supra, prope oppidum Vifeti Leodiensis Dioecesis. Datum anno & die ut supra.
39. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. sub instituto Sancti Francisci Salesii oppidi de Forqualquier Cistaricensis Dioecesis. Datum 16. Julii 1701.
40. In Eccl. Monialium tertii Ordinis S. Francisci oppidi seu loci Badæ Helvetiorum, Constantiensis Dioecesis Provinciae Moguntinae. Datum 7. Octobris 1701.
41. In Eccl. B. M. V. ac S. Bernardi Monasterii de Robermont nuncupati, Monialium Ordinis ejusdem S. Bernardi Leodiensis Dioecesis. Datum 21. Octobris 1701.
42. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Venetensis. Datum 22. Decembris 1701.
43. In Eccl. Monast. Monialium Recollectinarum nuncupatarum Civitatis Namurcensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 24. Martii 1702.
44. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. oppidi Billo-
montis Claromontensis Dioecesis. Datum 10. Aprilis 1702.
45. In Eccl. Imperiali Nativitatis B. M. V. I. Monasterii Rioifaltenfis Monachorum Ordinis S. Benedicti Con-

- stantiensis Dioecesis Provinciae Moguntinae. Datum 19. Junii 1702.
46. In Eccl. Parochiali seu alia Ecclesia loci de Vinerols Claromontensis Dioecesis. Datum 8. Maji 1702.
47. In Eccl. Monialium Sanctae Clarae, Civitatis Labacensis. Datum 10. Maji 1702.
48. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. *Die Colom-bier* nuncupatarum Civitatis Redonensis. Datum 8. Junii 1702.
49. In Eccl. Seminarii *de S. Genies* nuncupati Ruthenen-sis Dioecesis. Datum 12. Junii 1702.
50. In Eccl. S. Joannis Baptistae Clericorum Regularium Societatis Jesu oppidi *Licgnitz* Vratislaviensis Dioece-sis. Datum 19. Junii 1702.
51. In Eccl. B. M. V. Auxiliatricis nuncupat. Monialium Ursularum nuncupatarum, oppidi Lucernae Constan-tiensis Dioecesis Provinciae Moguntinae. Datum 23. Junii 1702.
52. In Eccl. Monialium S. Clarae Civitatis Olomucensis. Datum 7. Julii 1702.
53. In Eccl. Monialium tertii Ordinis S. Francisci Recol-lectinarum nuncupatarum, oppidi seu loci Eupence vulgo *de Nean* Leodiensis Dioecesis. Datum 26. An-gusti 1702.
54. In Eccl. Sororum nuncupatarum sub invocatione S. Josephi, loci seu Parochiae S. Anselmi nuncupatae, Cla-romontensis Dioecesis. Datum 22. Septembris 1702.
55. In Eccl. Conventus Quintinensis Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo, Briocensis Dioecesis. Datum 13. Novembris 1702. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi.
56. In Eccl. Conventus Fratrum Ordinis Prædicatorum
* Civitatis Trecensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 13. Novembris 1702.
57. In Eccl. Conventus Fratrum Ordinis Prædicatorum,
Vil-

- Villæ de Cran Andegavenſis Dioceſis. Conſrat. ſub
* titulo ſacrorum Cordium Domini noſtri Jeſu Chriſti,
& B. M. V. Datum 15. Decembris 1702.
58. In Eccl. Monaſt. Monialium Urſularum oppidi ſeu
loci Dalemonti Baſileenſis Dioceſis. Datum 7. Fe-
bruarii 1703.
59. In Eccl. Monialium S. Claræ loci *de Exian* Gebben-
nenſis Dioceſis. Conſrat. ſub titulo ſacri Cordis Do-
mini noſtri Jeſu Chriſti. Datum 8. Februarii 1703.
60. In Eccl. Monialium S. Mariæ oppidi Montium Came-
racenſis Dioceſis. Datum 3. Martii 1703.
61. In Eccl. ſeu Cappella Monialium de pœnitentia Re-
collectinatum nuncupatarum oppidi trajecti, Leodien-
ſis Dioceſis. Conſrat. ſub titulo ſacri Cordis Domini
noſtri Jeſu Chriſti. Datum 8. Martii 1703.
62. In Eccl. Parochiali de *Enſiva* prope Verviam Leo-
dienſis Dioceſis. Datum 17. Martii 1703.
63. In Eccl. Monialium Cæleſtinarum nuncupat. Tor-
naci, Cameracenſis Dioceſis. Datum 17. Martii
1703.
64. In Eccl. Hospitalis ſeu Domus Dei (vulgo *l'Ho-
tel-Dieu*, oppidi ſeu loci de Fallaize Sagiſenſis Dio-
* ceſis. Conſrat. ſub titulo charitatis & ſacrorum Cor-
dium Jeſu & Mariæ. Datum 20. Martii 1703.
65. In Eccl. S. Mariæ Majoris nuncupatæ Monialium Ur-
ſularum etiam nuncup. oppidi Friburgi de Briſgav
Conſtantienſis Dioceſis Provinciæ Moguntinæ. Con-
ſrat. ſub titulo ſacri Cordis Domini noſtri Jeſu Chriſti.
Datum 26. Maji 1703.
66. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo
Excalceatorum nuncupatorum Civitatis Mechlinien-
ſis. Datum 5. Junii 1703.
67. In Eccl. ſeu Cappella Fratrum Ordinis Prædicato-
* rum Civitatis nuncupatæ de Quimperle Venetenſis
Dioceſis. Conſrat. ſub titulo ſacrorum Cordium Jeſu
&

- & Mariæ. Datum 10. Julii 1703.
68. In Eccl. Basilica nuncupata sanctissimi Corporis Christi Civitatis Wratislaviensis. Confrat. confederatio nuncupata sub titulo sacratissimi Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 10. Julii 1703.
69. In Eccl. Parochiali S. Michaelis vulgo (*Saint Michel*) nuncupata, Virdunensis Dioecesis. Datum 27. Octobris 1703.
70. In Collegiata ac Parochiali Ecclesia Assumptionis B. M. V. I. oppidi nuncupati *Aigueperfes* Claromontensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Mariæ. Datum 9. Novembris 1703.
71. In Parochiali Ecclesia Monasterii de l'Epinaffe nuncupati Monialium Ordinis Frontisebraldi, Tolosanae Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 9. Novembris 1703.
72. In Eccl. seu Cappella sub titulo sacri Cordis Jesu, Civitatis Augustanensis Provinciae Moguntinae. Datum 14. Februarii 1704.
73. In Eccl. Monast. Monialium Annunciatorum nuncupatarum, oppidi de Nivelles Namurcensis Dioecesis. Datum 20. Februarii 1704.
74. In Eccl. Monialium Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Excalceatarum oppidi de *Ciney* Leodiensis Dioecesis. Datum 28. Februarii 1704.
75. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo antiquorum nuncupatorum Civitatis Redonensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 10. Maji 1704.
76. In Eccl. Monast. Monialium Sororum nigrarum nuncupatarum Ordinis S. Augustini, loci de *Quenoy* Cameracensis Dioecesis. Datum 23. Maji 1704.
77. In Eccl. Parochiali S. Vedasti loci de *Bethune* Attrebatensis Dioecesis. Datum 23. Maji 1704.
78. In Eccl. Monast. Monialium Ursularum nuncupatarum

- rum oppidi nuncup. *Aix-la-Chapelle* Leodiensis Dioecesis. Datum 23. Maji 1704.
79. In Eccl. Presbyterorum secularium Congregationis Oratorii S. Philippi Nerii Civitatis Fossionensis. Datum 26. Junii 1704.
80. In Eccl. Monast. ad S. Annam nuncup. Monialium tertii Ordinis S. Francisci Reformatarum seu Capucinorum nuncup. oppidi seu loci Brigantii Constantiensis Dioecesis Provinciae Moguntinae. Datum 30. Junii 1704.
81. In Eccl. Monast. Hospitaliarum charitatis nuncupat. Beatae Mariae Civitatis Rupellensis. Confrat. sub titulo Cordis Domini nostri Jesu Christi Datum 7. Julii 1704.
82. In Eccl. seu Cappella puellarum seu Filiarum Praesentationis B. M. V. I. sub instituto S. Francisci Salesii oppidi seu loci *d'Armaniere* Atrebatensis Dioecesis. Datum 3. Julii 1704.
83. In Eccl. seu Cappella Monast. Monialium de Penitentia Recollectinarum nuncup. oppidi Werthenensis Ruremundensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 20. Augusti 1704.
84. In Eccl. Parochiali Burgi seu oppidi *de Theux* Leodiensis Dioecesis. Datum 23. Decembris 1704.
85. In Eccl. Monialium S. Ursulae oppidi Clagenfurti Salisburgensis Dioecesis. Datum 5. Januarii 1705.
86. In Eccl. Monialium S. Ursulae oppidi nuncup. *Innsbruck* Brixinensis Dioecesis. Datum 20. Februarii 1705.
87. In Eccl. Monialium B. M. de Charitate nuncup. Villae seu oppidi *de Quinganap* Trecorensis Dioecesis. * Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Domini nostri Jesu Christi ac B. M. V. Datum 31. Martii 1705.
88. In Eccl. Fratrum minorum Ordinis S. Francisci Recollectorum nuncup. Civitatis Nannetensis. Confrat.

- sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 4. Maji 1705.
89. In Eccl. S. Frigidiani Clericorum Regularium Congregationis S. Pauli Decollati Barnabitarum nuncup.
* Civitatis Pifarum Confrat. sub titulo sacri Cordis B.M. V. Datum 6. Maji 1705.
90. In Eccl. Monast. Monialium Ordinis S. Benedicti oppidi Issorienfis Claromontensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 18. Maji 1705.
91. In Eccl. S. Mariæ de Victoria nuncup. Clericorum Regularium Congregationis Pauperum Matris Dei scholarum piarum nuncup. oppidi Varavia Posnaniensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 30. Maji 1705.
92. In Eccl. Monialium S. Claræ Civitatis Cadurcensis. Datum 2. Junii 1705.
93. In Eccl. Collegiata SS. Stephani & Nicolai Civitatis Constantiensis. Datum 6. Junii 1705.
94. In Parochiali seu alia Eccl. loci Violani vulgo *Venstau* nuncup. Augustanensis Dioecesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 16. Julii 1705.
95. In Eccl. Monialium Recollectinarum de poenitentia nuncup. oppidi Lovaniensis, Mechliniensis Dioecesis. Confrat. sub titulo Domini nostri Jesu Christi. Datum 16. Julii 1705.
96. In Eccl. Parochiali S. Michaelis loci *Apfliang* Augustanensis Dioecesis, Provinciæ Moguntinæ. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 9. Octobris 1705.
97. In Eccl. Parochiali S. Leodegarii loci de *Longhoffen*, Constantiensis Dioecesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 16. Octobris 1705.
98. In Eccl. Monialium Ordinis B. M. de Monte Carmelo oppidi seu loci de *Neufchateau* in Lotharingia Tullen-

- lensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 10. Martii 1706.
99. In Eccl. seu Cappella sæculari de *Jaxtheimb* Augustanensis Dioecesis. Provinciæ Moguntinæ. Datum 11. Martii 1706.
100. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi nuncup. Dantragues Ruthenenfis Dioecesis. Datum 15. Martii 1706.
101. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi de Redon Venetenfis Dioecesis. Confrat. societas nuncup. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 28. Martii 1706.
102. 56. In Eccl. seu Cappella Collegii & Seminarii Clericorum Regularium Societatis Jesu Scotorum nuncupat. oppidi Duaci Atrebatensis seu alterius Dioecesis. Datum 8. Aprilis 1706.
103. In Eccl. Parochiali S. Dionisii Areopagitæ loci Messkurchii Constantiensis Dioecesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 17. Aprilis 1706.
104. In Eccl. S. Marci Monialium S. Ursulæ Civitatis Salsburgensis. Datum 21. Aprilis 1706.
105. In Eccl. Parochiali loci *Udembroch*. Colonienfis Dioecesis. Datum 2. Junii 1706.
106. In Eccl. Parochiali S. Altonis nuncup. Fratrum Brigittinorum etiam nuncup. Frisingensis Dioecesis. Datum 8. Julii 1706.
107. In Eccl. Monast. SS. Petri & Pauli Apostolorum Monachorum Ordinis S. Benedicti oppidi seu loci Erfurti in Thuringia Moguntinæ Dioecesis. Datum 27. Julii 1706.
108. In Eccl. Paroch. Pagi Cippenaufensis Constantiensis Dioec. Provinc. Moguntinæ. Datum 6. Augusti 1706.
109. In Eccl. seu Cappella sacri Cordis Jesu Monialium B. M. V. seu Domicellarum Anglicarum nuncup. oppidi Mindelhein Augustanensis Dioecesis Provinciæ Mo-

172 DE CULTU SACROSANCTI

- 00 guntinæ. Datum 7. Augusti 1706.
110. In Eccl. Domus puellarum seu Mulierum unionis christianæ de S. Chaumond nuncup. Civitatis Parisiensis. Confrat. sub titulo sacratissimi Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 23. Augusti 1706.
111. In Eccl. Filiali prope oppidum Erdingam ad sacrum cruorem nuncup. Frisingensis Dioecesis. Datum 10. Septembris 1706.
112. In Eccl. Filiali in *Hohenburg* Herbipolensis Dioecesis, Datum 10. Decembris 1706.
113. In Eccl. Monast. Monialium Ursularum nuncup. oppidi de Valenciennes Cameracensis Dioecesis. Datum 17. Decembris 1706.
114. In Eccl. Monast. Imperialis nuncup. Monachorum Ordinis S. Benedicti in *Zwifalten* Constantiensis Dioecesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 4. Februarii 1707.
115. In Eccl. Collegiata S. Catharinæ de Wolfegii Constantiensis Dioecesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 22. Martii 1707.
116. In Eccl. Monast. Monialium Capuccinarum nuncup. Civitatis Brugensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 18. Aprilis 1707.
117. In Eccl. Parochiali S. Blasii di Weiler Constantiensis Dioecesis provinciæ Moguntinæ. Datum 10. Junii 1707.
118. In Eccl. S. Ursulæ Sororum S. Ursulæ nuncup. Neuburgi ad Danubium Augustanensis Dioecesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 17. Junii 1707.
119. In Eccl. Filiali seu Cappella contigua Ecclesiæ Parochiali S. Jacobi loci Rettemberg Augustanensis Dioecesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 12. Julii 1707.
120. In Eccl. seu Cappella S. Angeli Custodis oppidi nuncup. Burghusii in Bavaria Salisburgensis Dioecesis Datum 3. Augusti 1707.

121. In Eccl. Transfigurationis Domini nostri Jesu Christi Clericorum Regularium Congregationis pauperum Matris Dei scholarum piarum nuncup. oppidi Zucoviensis, Cracoviensis Dioecesis. Datum 22. Augusti 1707.
122. In Eccl. Parochiali S. Martini Episc. oppidi Aschan Augustanensis Dioecesis Provinciae Moguntinae. Datum 10. Decembris 1707.
123. In Eccl. Hospitalis S. Nicolai oppidi de Blevia Burdegalenensis Dioecesis, Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 8. Februarii 1708.
124. In Eccl. S. Joannis Baptistae Monialium Ordinis S. Benedicti loci vulgo *Cloosterholzen* nuncup. Augustanensis Dioecesis Provinciae Moguntinae. Datum 7. Martii 1708.
125. In Eccl. Fratrum Minorum Ordinis S. Francisci de observantia Recollectorum nuncup. Trevirensis Dioecesis. Datum 28. Junii 1708.
126. In Eccl. sacri Cordis Jesu Monast. Monialium Ursularum nuncupat. oppidi Dusseldorpii Colonienensis Dioecesis. Datum 15. Septembris 1708.
127. In Eccl. S. Nicolai Villaci Labacensis Dioecesis. Datum 22. Septembris 1708.
128. In Eccl. Parochiali S. Ursulae loci *Maiselstein* Augustanensis Dioecesis Provinciae Moguntinae. Datum 20. Octobris 1708.
129. In Eccl. Parochiali oppidi seu loci de Linds nuncup. Labacensis Dioecesis. Datum 26. Octobris 1708.
130. In Eccl. S. Annae Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Excalceatorum nuncup. Civitatis Aurelianae. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. Virginis. Datum 1. Februarii 1709.
131. In Eccl. Monast. Monialium Ursularum nuncup. Civitatis nuncup. di *Strambench* Ratisbonensis seu alterius Dioecesis. Datum 26. Aprilis 1709.

174 DE CULTU SACROSANCTI

132. In Eccl. Parochiali B. M. V. Canonicoꝝ Regularium Ordinis S. Augustini loci *Hochenzeisenberg* Frisingensis Diœcesis. Datum 29. Maji 1708.
133. In Eccl. S. Cypriani Monast. Monialium S. Benedicti Civitatis Tergestinensis. Datum 11. Julii 1709.
134. In Eccl. Monast. de Sion nuncup. Monialium Canonissarum Regularium Ordinis S. Augustini oppidi Lirani Antverpiensis Diœcesis. Datum 29. Julii 1709.
135. In Eccl. sub titulo Jesu & Mariæ, ac S. Josephi Monialium Urfularum nuncup. oppidi Goritiæ Aquilejensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 7. Octobris 1709.
136. In Eccl. Monast. Monialium sub regula Sanctæ Claræ Civitatis Pragensis. Datum 7. Octobris 1709.
137. In Eccl. Collegii Clericorum Regularium Societatis Jesu Civitatis Pekinensis. Datum 19. Novembris 1709.
138. In Eccl. Collegii Clericorum Regularium Societatis Jesu Civitatis Machaonensis. Datum 19. Novembris 1709.
139. In Eccl. B. M. V. Canonicoꝝ Regularium Ordinis S. Augustini loci *Hochenpeissenberg* Frisingensis Diœcesis. Datum 15. Januarii 1710.
140. In Eccl. S. Mariæ Magdalænæ Monialium Ordinis S. Benedicti loci *Seedorf* Constantiensis Diœcesis provinciae Moguntinæ. Datum 7. Januarii 1710.
141. In Eccl. Parochiali SS. Petri & Pauli Apostolorum loci *Lantherach* Constantiensis Diœcesis Provinciae Moguntinæ Datum 22. Februarii 1710.
142. In Eccl. Parochiali S. Joannis Baptistæ oppidi Lambaliensis Briocensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Jesu & Mariæ pro solatio Agonizantium nuncup. Datum 30. Maji 1710.
143. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Civitatis Aurelianensis, Confrat. Mulierum tantum

- * tum sub titulo sacrorum Cordium Jesu & Mariæ. Datum 10. Junii 1710.
144. In Eccl. Parochiali oppidi seu loci de *Provenchere* Bifuntinæ Diœcesis. Datum 10. Julii 1710.
145. In Eccl. Monialium Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Excalceatarum nuncup. Civitatis nuncup. di Munsterfeldin in Ducatu Juliaceusi Colonienfis Diœcesis. Datum 12. Julii 1710.
146. In Eccl. Monast. Monialium loci de Pomarede Cadurcenfis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 6. Novembris 1710.
147. In Eccl. Monast. Monialium Annunciationis B. M. V. sub regula S. Augustini prope Bulsanum Tridentinæ Diœcesis. Datum 16. Januarii 1711.
148. In Eccl. S. Spiritus Monialium Ursularum nuncup. oppidi nuncup. Claudiferi Salisburgenfis Diœcesis. Datum 28. Januarii 1711.
149. In Eccl. Parochiali S. Martini Episcopi oppidi Rottemburgi Constantienfis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 30. Martii 1711.
150. In Eccl. B. M. V. loci Elderer Augustanenfis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 6. Maji 1711.
151. In Eccl. Parochiali Dafficensi in Regno Bohemiæ Pragenfis Diœcesis. Datum 9. Maji 1711.
152. In Eccl. Parochiali S. Catharinæ loci Babitz Olomuncenfis seu alterius Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Christi. Datum 13. Maji 1711.
153. In Eccl. Cathedrali Posnanienfi. Confrat. sub titulo sacratissimi Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 10. Novembris 1711.
154. In Eccl. B. M. V. Lauretanæ nuncup. Monialium Ursularum etiam nuncup. oppidi Pofonii Strigoniensfis Diœcesis. Datum 13. Novembris 1711.
155. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi nuncup. Augi Ro-

176 DE CULTU SACROSANCTI

- Rothomagensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Jesu Christi. Datum 19. Novembris 1711.
156. In Eccl. Monialium S. Ursulae loci S. Hippoliti nuncup. Bifuntinae Dioecesis. Datum 22. Decembris 1711.
157. In Eccl. Monialium S. Ursulae oppidi nuncup. Stabuleti Leodiensis Dioecesis. Datum 21. Martii 1712.
158. In Eccl. S. Clarae Monialium sub regula ejusdem S. Clarae oppidi Oppaviae Olomucensis Dioecesis. Datum 6. Aprilis 1712.
159. In Eccl. Monialium S. Ursulae oppidi nuncup. d'Espa-
* tion Rutenensis Dioecesis, Confrat. sub titulo sacro-
rum Cordium Jesu & Mariae. Datum 13. Maji 1712.
160. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Tricastrinensis. Datum 12. Maji 1712.
161. In Eccl. S. Noitburgis. nuncup. Civitatis Colonien-
sis. Datum 14. Julii 1712.
162. In Eccl. Parochiali de Damrichard Bifuntini Dioece-
sis. Datum 21. Octobris 1712.
163. In Eccl. Monialium Ordinis S. Francisci Cordigera-
rum nuncup. oppidi seu loci de Mondidier Ambia-
nensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Do-
mini Nostri Jesu Christi. Datum 16. Novembris 1712.
164. In Eccl. Praesentationis. B. M. V. I. Monialium tertii
Ordinis S. Francisci Civitatis nuncup. Tugii Constan-
tensis Dioecesis Provinciae Moguntinae Datum 6. De-
cembris 1712.
165. In Eccl. Parochiali ad Neostadium in Palatinatu Ra-
tisbonensis Dioecesis Datum 16. Januarii 1713.
166. In Eccl. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carme-
lo Civitatis Bambergensis. Datum 10. Martii 1713.
167. In Eccl. S. Annae Monast. Monialium Ordinis Visi-
tationis B. M. V. Immaculae Civitatis nuncup. Mo-
nachii Frisingensis Dioecesis Datum 5. Aprilis 1713.
168. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I.
oppidi nuncup. Nanci Tullensis Dioecesis, Datum 12.
Septembris 1713. 169.

169. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatæ Civitatis Argentinensis. Datum 12. Septembris 1713.
170. In Eccl. Monast. Monialium Hospitaliarum nuncup. Militiæ S. Joannis Hierosolymitani oppidi de Martel Cadurcensis Dioecesis. Datum 16. Septembris 1713.
171. In Eccl. Clericorum Regularium Congregationis Pauperum Matris Dei scholarum piarum nuncup. oppidi Petricoviensis Gnesnensis Dioecesis. Datum 9. Januarii 1714.
172. In Eccl. Fratrum Ordinis Minorum Sancti Francisci de Observantia Recollectorum nuncupat. Civitatis Nannetensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 15. Octobris 1714.
173. In Eccl. B. M. V. in Marienstein Frisingensis Dioecesis. Datum 25. Octobris 1714.
174. In Eccl. Parochiali S. Wolfangi loci *Michkausen* Augustanensis Dioecesis Datum 20. Novembris 1714.
175. In Eccl. seu Cappella hospitalis Regii loci de Montaiga Lucionensis Dioecesis. Datum. 7. Januarii 1715.
176. In Eccl. Monast. Monialium Ursularum nuncup. oppidi seu loci *Carbaix* Corisopitensis Dioecesis. Datum 8. Aprilis 1715.
177. In Eccl. Monast. Monialium Congregationis B. M. V. Civitatis nuncup. de *Corbeil* Parisiensis Dioecesis. Datum 13. Aprilis 1715.
178. In Eccl. Monast. Monialium Recollectinarum nuncup. oppidi nuncup. *Desvesne* Cameracensis Dioecesis. Datum 13. Aprilis 1715.
179. In Eccl. Monast. Monialium Ursularum nuncupat. de *Clermont en Beauvoisis* Bellovacensis Dioecesis. Datum 13. Aprilis 1715.
180. In Eccl. seu Cappella Hospitalis (vulgo *l'Hotel-Dieu*)

178 DE CULTU SACROSANCTI

- nuncup. oppidi de Figeac Carducensis Dioecesis. Datum 23. Aprilis 1715.
181. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatæ Civitatis Aniciensis. Datum 29. Julii 1715.
182. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Meldensis. Datum 12. Augusti 1715.
183. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Aurelianensis. Datum 12. Augusti 1715.
184. In Eccl. Monialium Hospitaliarum vulgo *de la Cha-viotte* nuncup. Civitatis Atrebatensis. Datum 13. Augusti 1715.
185. In Eccl. Monast. Monialium S. Ursulæ oppidi nuncup. Perronæ Nivernensis Dioecesis. Datum 31. Augusti 1715.
186. In Eccl. Vicariali S. Viti loci Hendorff, Salisburgensis Dioecesis. Datum 7. Novembris 1715.
187. In Eccl. Monasterii Monialium Annunciationis B. M. V. I. de S. Catharina nuncup. Civitatis Boloniensis. Datum 26. Novembris 1715.
188. In Eccl. Parochiali loci Gamundiani Augustanensis Dioecesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 22. Januarii 1716.
189. In Eccl. Monast. secundi Monialium Visitationis B. M. V. I. Anneckii Gebbennensis Dioecesis. Datum 21. Martii 1716.
190. In Eccl. Parochiali Bettendorffenfi nuncupat. unita Monast. de Portu Mariano Monachor. Ordinis Cisterciën. Ratisbonen. Dioecesis Datum 21. Aprilis 1716.
191. In Eccl. Monast. Monialium B. Mariæ de Charitate nuncupat. sub Regula sancti Augustini Civitatis Vernetensis. Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Domini nostri Jesu Christi ac B. M. V. Datum 18. Maji 1716.
192. In Eccl. Monialium S. Ursulæ oppidi nuncup. Bruntrutanae Bisuntinæ Dioecesis. Datum 27. Junii 1716.

193. In Eccl. Collegiata oppidi de Muras in Alvernia sancti Flori Dioecesis. Datum 14. Julii 1716.
194. In Eccl. Præpositurali sanctæ Catharinæ Castellidrarberg Brixin. Dioecesis. Datum 15. Julii 1716.
195. In Eccl. Monialium SS. Sacramenti Ordinis sancti Benedicti oppidi Civitatis nuncup. de Chastillon sur Loing Altissiodoren. Dioecesis. Datum 20. Julii 1716.
196. In Eccl. Monialium Congregationis B. M. V. oppidi Civitatis nuncup. de Monfort l'Amaury Carnoten. Dioecesis. Datum 20. Julii 1716.
197. In Eccl. Conceptionis B. M. V. I. Fratrum Minorum Ordinis S. Francisci Recollectorum nuncup. in Rastad, Sirensis Dioecesis. Datum 2. Septembris 1716.
198. In Eccl. Parochiali oppidi Civitatis nuncup. Balebi Bolonien. Dioecesis. Datum 16. Novembris 1716.
199. In Eccl. Nostræ Dominæ de Charitate Ordinis sancti Augustini in Suburbio Parochiæ Nostræ Dominæ de la Riche Civitatis Turonensis Confrat. sacrorum Cordium Domini Nostri Jesu Christi, ac B. M. V. Immaculatæ. Datum 16. Januarii 1717.
200. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. Immaculatæ Civitatis Augustanensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 11. Martii 1717.
201. In Eccl. Virginum, vulgo *les Filles de là Doctrine Chretienne* oppidi nuncup. Medunte Carnotensis Dioecesis. Datum 5. Aprilis 1717.
202. In Eccl. Monialium S. Ursulæ Civitatis nuncup. Rodumnæ Lugdunensis Dioecesis. Datum 5. April. 1717.
203. In Eccl. Parochiali oppidi de Ligny Tullensis Dioecesis. Datum 3. Junii 1717.
204. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Arelatensis. Datum 15. Julii 1717.
205. In Eccl. Collegiata quæ ut asseritur, insignis existit oppidi nuncup. Cherii Taurinensis Dioecesis. Datum

- tum 15. Julii 1717.
206. In Eccl. Monialium Ordinis S. Dominici loci Alten-
stah prope Veldkirchium Curiensis Diocesis. Datum
20. Julii 1717.
207. In Eccl. seu Cappella Poenitentium Alborum nun-
cup. oppidi etiam nuncup. de Gaillac Albiensis Dioc-
esis. Datum 17. Augusti 1717.
208. In Eccl. S. Claræ Monialium tertii Ordinis S. Fran-
cisci oppidi Stantii Constantiensis Diocesis Provin-
ciæ Moguntinæ. Datum 27. Augusti 1717.
209. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis
Massiliensis. Datum 30. Augusti 1717.
210. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis
Nemaufensis. Datum 30. Augusti 1717.
211. In Eccl. Parochiali S. Mariæ Magdalenæ Villæ Scu-
chozebrii Luccoriensis Diocesis. Confrat. sub titulo
sacri Cordis Salvatoris Domini nostri Jesu Christi.
Datum 8. Octobris 1717.
212. In Eccl. Monialium Nostræ Domine Civitatis Biter-
* rensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum
9. Novembris 1717.
213. In eadem Eccles. Monialium. Confrat. sub titulo
sacri Cordis Jesu. Datum ut supra.
214. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I.
Civitatis Cracoviensis. Confrat. sub titulo sacri Cor-
dis Domini nostri Jesu Christi. Datum 12. Novem-
bris 1717.
215. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis
Vilnensis. Datum 12. Novembris 1717.
216. In Eccl. Monialium S. Ursulæ sub regula S. Augusti-
ni oppidi de Marcigny Ædvensis Diocesis. Datum 15.
Novembris 1717.
217. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis
Carpentoractensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis
Domini nostri Jesu Christi. Datum 23. Martii 1718.

218. In Eccl. Monialium S. Ursulae Civitatis Quebecensis. Datum 28. Martii 1718.
219. In Eccl. Monialium sub regula Sanctae Clarae Monast. de Minscendorff. Aquileiensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. Virginis Datum 31. Martii 1718.
220. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. I. sita in via S. Jacobi Civitatis Parisiensis. Datum 34. Maji 1718.
221. In Communitatis Filiarum Fidei nuncupat. oppidi etiam nuncup. de Bergerac Petragoricensis Dioecesis. Datum 16. Maji 1718.
222. In Eccl. Monialium Congregationis B. M. V. Civitatis Narbonensis. Datum 28. Maji 1718.
223. In Eccl. Monialium Congregationis B. M. V. Civitatis Monasteriensis. Datum 26. Augusti 1718.
224. In Eccl. Conventus Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo *du Pont l'Abbe* Corisopitensis Dioecesis. Datum 27. Augusti 1718.
225. In Eccl. Parochiali Sanctae Genovefae oppidi de Vernon Ebroidensis Dioecesis. Datum 7. Novemb. 1718.
226. In Eccl. Parochiali de Mulheim, Colonienfis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Domini nostri Jesu Christi. Datum 5. Decembris 1718.
227. In Eccl. secundi Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Aquensis in Provincia Provinciae. Confrat. &c. Datum 20. Decembris 1718.
228. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Avenionensis. Confrat. &c. Datum 20. Decembris 1718.
229. In Eccl. Monast. Monialium B. M. V. Civitatis Tolonenfis. Datum 15. Martii 1719.
230. In Eccl. seu Cappella sanctissimi Salvatoris flagellati loci Sparf Salisburgensis Dioecesis. Datum 27. Martii 1719.
231. In Eccl. B. M. V. Castri Thrain filiali Parochiae Birban-

- bangensis Ratisbonensis Dioecesis. Datum 11. Maji
 * 1719. Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Jesu & Mariae.
232. In Eccl. Monast. Monialium Ursulinarum nuncup. oppidi Lyncensis Passaviensis Dioecesis. Confrat. sub
 * titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 12. Julii 1719.
233. In Eccl. S. Michaelis Archangeli, ac S. Barbaræ Clericorum Regularium Congregationis Pauperum Matris Dei scholarum piarum nuncupat. loci de Reßovia Præmulliensis Dioecesis. Datum 8. Augusti 1719.
234. In Eccl. S. Jacobi Apostoli Monast. Monialium Canonissarum Regularium Ordinis S. Augustini Civitatis Viennensis in Austria. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 14. Novembris 1719.
435. In Eccl. Monast. Monialium Ordinis Visitationis B. M. V. Immaculatae oppidi de Rumillo Gebbennensis Dioecesis. Datum 22. Decembris 1719.
236. In Eccl. B. M. Lauretanæ nuncup. Monialium Ursulinarum etiam nuncupat. oppidi Posonii Stigonienensis Dioecesis. Datum 22. Februarii 1720.
237. In Eccl. Fratrum Ordinis minorum S. Francisci Capuccinorum nuncupat. de Graji Bisuntinæ Dioecesis.
 * Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 6. Maji 1720.
238. In Eccl. S. Crucis Monialium Ordinis S. Benedicti oppidi Slonim Vilnensis Dioecesis. Datum 22. Maji 1720.
239. In Eccl. Parochiali loci Resicensis Posnaniensis seu alterius Dioecesis. Datum 22. Junii 1720.
240. In Eccl. Monast. Monialium S. Crucis Ordinis S. Benedicti oppidi nuncup. des Sables d'Olonne Lucionensis Dioecesis. Datum 6. Julii 1720.
241. In Eccl. Parochiali seu alia Ecclesia SS. Petri & Pauli Apostolorum in monte Madronensi Frinsingenensis Dioecesis. Datum 29. Julii 1720.

242. In Eccl. S. Marci Clericorum Regularium Congregationis scholarum piarum nuncup. oppidi Warez Chelmenfis Dioecesis. Datum 6. Novembris 1720.
243. In Eccl. Parochiali S. Stephani Protomartyris oppidi de Montluel in Bressia Lugdunensis Dioecesis. Datum 22. Decembris 1720.
244. In Eccl. S. Petri & S. Barbaræ loci *de Saint Chaumont* vulgo nuncup. Lugdunensis Dioecesis. Datum 10. Martii 1721.
245. In Eccl. Fratrum Ordinis Eremitarum S. Augustini Civitatis Lugdunensis. Datum 17. Martii 1721.

CONFRATERNITATES

*Sub titulo Sacrorum Cordium JESU & MARIE
expeditæ sub INNOCENTIO XIII.*

246. In Eccl. Fratrum Ordinis minorum S. Francisci de Observantia Recollectorum oppidi Brulensis, Coloniensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacrorum Cordium Jesu & Mariæ. Datum 7. Junii 1721.
- * 247. In Eccl. Parochiali S. Mariæ Desperoni (di *San Fermo* vulgo nuncup.) Placentinæ Dioecesis. Provinciæ Bononiensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Jesu Crucifixi, ac B. M. Virginis Dolorosæ. Datum 19. Junii 1721.
248. In Eccl. Conventus Civitatis Fratrum Ss. Trinitatis Redemptionis Captivorum Civitatis Lugdunensis. Datum 11. Augusti 1771.
250. In Parochiali seu alia Eccl. S. Jacobi *di Portolongone* Massanensis Dioecesis Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 5. Septembris 1721.
- * 251. In Eccl. Monialium Ursularum nuncup. oppidi nuncup. de Faovet Corisopitenfis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacratissimorum Cordium Jesu & Mariæ. Datum 12. Januarii 1722.

184 DE CULTU SACROSANCTI

252. In Eccl. Monast. Monialium sub regula Sanctæ Clare loci Seßlingensis Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 28. Januarii 1722.
353. In Eccl. Monast. Monialium Capuccinarum nuncup. loci Sanctæ Mariæ Angelorum etiam nuncupat. Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 20. Martii 1722.
254. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. de Cresnieux Viennensis Diœcesis in Delphinatu. Datum 21. Martii 1722.
255. In Eccl. Monast. Monialium Urbanistarum nuncup. loci de Sorcy Tullensis Diœcesis. Datum 13. Aprilis 1722.
256. In Eccl. Monast. Monialium Ordinis S. Francisci Recollectarum nuncup. loci *de Chateau Vilain* Lingonensis Diœcesis. Datum 20. Aprilis 1722.
257. In Eccl. Monast. Monialium Ursularum nuncupat. oppidi de Salanche Gebbenensis Diœcesis. Datum 17. Julii 1722.
258. In Eccl. S. Mariæ de Consolatione nuncup. Fratrum Ordinis S. Francisci de Paula Minimorum nuncup. prope Pagum de Monte Valle nuncup. Bisuntinæ Diœcesis. Datum 24. Augusti 1722.
259. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Bellicensis. Datum 31. Augusti 1722.
260. In Eccl. Cathedrali Civitatis Vazatensis. Datum 26. Septembris 1722.
261. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Pictaviensis. Confrat. &c. Datum 12. Octobris 1722.
262. In Eccl. Parochiali loci Raftenfeld. Passaviensis Diœcesis. Datum 7. Novembris 1722.
263. In Eccl. S. Georgii sopramuro nuncup. Civitatis Placentinæ Provinciæ Bononiensis. Confrat. seu Congregat. sub titulo sacri Cordis Mariæ. Datum 3. Februarii 1723.

264.

264. In Eccl. Monast. Monialium B. M. V. Matris Dei loci Annonay Viennensis Dioecesis in Delphinatu. Datum 4. Martii 1723.
265. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Tolosanensis. Confrat. seu Congregat. Datum 22. Martii 1723.
266. In Eccl. S. Crucis Ordinis Fratrum Prædicatorum loci Frankenstein Wratislaviensis Dioecesis. Datum 2. Aprilis 1723.
267. In Eccl. Parochiali S. Remigii oppidi nuncup. Carolopolitanae Rhemenfis Dioecesis. Datum 5. Aprilis 1723.
268. In Eccl. Parochiali ac Collegiata oppidi nuncup. *de Aigue - Perse* Claromontensis Dioecesis. Datum 19. Aprilis 1723.
269. In sæculari ac Collegiata Eccl. S. Andochii oppidi de Saulieu Aedvensis Dioecesis. Datum 24. Maji 1723.
270. In Eccl. Parochiali loci Bedoini Carpentoraënsis Dioecesis. Datum 31. Maji 1723.
271. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Aquensis. Datum 31. Maji 1723.
272. In Eccl. Monast. Monialium S. Ursulae loci Carumbi Carpentoraënsis Dioecesis. Datum 31. Maji 1723.
273. In Eccl. Monialium S. Ursulae oppidi seu loci Pater-narum Carpentoraët. Dioec. Datum 31. Maji 1723.
274. In Eccl. Parochiali loci Lanterensis Basileensis Dioecesis. Datum 18. Junii 1723.
275. In Eccl. seu Cappella Sororum nuncup. Civitatis Bituricensis Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. Virginis. Datum 28. Junii 1723.
276. In Eccl. S. Georgii Clericorum Regularium Congregationis Pauperum Matris Dei scholarum piarum nuncup. oppidi Szezuecini Vilnensis Dioecesis. Datum 13. Augusti 1723.
277. In Eccl. S. Bonaventurae Fratrum Ordinis Minorum

186 DE CULTU SACROSANCTI

- S. Francisci de Observantia nuncup. Civitatis Lugdunensis. Datum 6. Novembris 1723.
278. In Eccl. Monast. Monialium Congregationis B. M. V. Civitatis Moguntinæ. Datum 17. Novembris 1723.
279. In Eccl. Monast. Monialium B. M. V. de Basilico nuncup. Ordinis S. Francisci Civitatis Messanensis. Datum 27. Novembris 1723.
280. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. Civitatis Cracoviensis. Datum 29. Novembris 1723.
281. In Eccl. Fratrum Ordinis minorum S. Francisci de Observantia nuncup. loci Budensis Vilnensis Diœcesis. Datum 10. Januarii 1724.
282. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Ebredunensis. Datum 10. Januarii 1724.
283. In Eccl. Parochiali S. Andreæ oppidi nuncup. Ravenspurgenfis Constantiensis Diœcesis Provinciæ Moguntinæ. Datum 3. Februarii 1724.
284. In Eccl. Monast. Monialium S. Annæ Ordinis Cisterciensis Civitatis Trevirensis. Datum 3. Februarii 1724.
285. In Eccl. Monast. Monial. Ursulinarum nuncup. oppidi etiam nuncup. Gifortii Rhotomag. Diœcesis. Datum 4. Martii 1724.

CONFRATERNITATES

*Sub titulo Sacrorum Cordium JESU & Mariæ
expeditæ sub BENEDICTO XIII.*

286. In Eccl. Parochiali loci Gebreile nuncup. Basileensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis Jesu. Datum 30. Junii 1724.
287. In Eccl. Parochiali de Bourbonne Lingonensis Diœcesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 4. Julii 1724.
288. In Eccl. Monast. Monialium Congregationis B. M. V.

V. oppidi de Langeac Dioecesis S. Flori. Datum 17. Julii 1724.

289. In eadem Eccl. Confrat. sub titulo sacri Cordis B.

* M. V. Datum 17. Julii 1724.

290. In Eccl. Monialium S. Ursulae Civitatis Viennensis in Delphinatu. Datum 17. Julii 1724.

291. In Eccl. Collegiata S. Mariae Fulcorinae nuncup. Civitatis Mediolanensis. Datum 21. Julii 1724.

292. In Eccl. Monialium S. Ursulae Civitatis Bisuntinensis.

* Confrat. sub titulo sacri Cordis Mariae. Datum 24. Julii 1724.

293. In Eccl. Parochiali S. Petri de Varise Dioecesis Carnotensis. Datum 7. Augusti 1724.

294. In Eccl. Monialium Ordinis S. Francisci oppidi Ensisheim Dioecesis Basileensis. Datum 9. Septembris 1724.

295. In Eccl. Parochiali loci S. Nicolai de Portu nuncup. Dioecesis Tullensis. Datum 15. Septembris 1724.

296. In Eccl. Monast. Monialium Visitationis B. M. V. I. oppidi de Crest Dienfis Dioecesis. Datum 7. Novembris 1724.

297. In Eccl. Monialium Congregationis Nostrae Dominae oppidi de Langogne Dioecesis Mimatensis. Datum 26. Januarii 1725.

298. In Eccl. Imperiali Assumpt. B. M. V. Canonico-
* Regularium Ordinis S. Augustini Congregationis Lateranensis Civitatis Pragensis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. M. V. Datum 16. Februarii 1725.

299. In Eccl. Parochiali S. Joan. Baptistae oppidi nuncupat. Leupferberg Uratislaviensis Dioecesis. Datum 16. Martii 1725.

300. In Eccl. Monialium Visitationis B. M. V. Civitatis Ambianensis. Datum 16. April. 1725.

301. In Eccl. Metropolit. Civitatis Rothomagensis. Datum 16. April. 1725.

188 DE CULTU SACROSANCTI

302. In Eccl. Monialium Annuntiationis B. M. V. Immaculatae oppidi nuncup. Joinville Catalaunensis Dioecesis. Datum 16. April. 1725.
303. In Eccl. Parochiali S. Martini loci de Rosieres Dioecesis Aniciensis. Datum 24. Julii 1725.
304. In Eccl. Conventus in Lesmo nuncup. Fratrum Ordinis B. M. V. de Monte Carmelo Strictioris Observantiae Civitatis Varaviae Posnaniensis Dioecesis. Confrat. sub titulo sacri Cordis B. V. M. Datum 17. Augusti 1725.
305. In Eccl. Fratrum Ordinis minorum S. Francisci de Observantia Recollectorum oppidi de Vitry Dioecesis Catalaunensis. Datum 28. Nov. 1725.
306. In Eccl. Clericorum Regularium Soc. Jesu Civitatis nuncup. Antourae Beritensis Dioecesis. Datum 4. Decembris 1725.
307. In Eccl. Parochiali de Novian Tullensis Dioecesis. Datum 13. Februarii 1726.
308. In Eccl. B. M. V. Angelorum Monialium Tertii Ordinis S. Francisci oppidi Appencellae Dioecesis Constantiensis Provinciae Moguntinae. Datum 16. Januarii 1726.
309. In Eccl. Monialium S. Bernardi oppidi de la Ciotat, Massiliensis Dioecesis. Datum 8. Aprilis 1726.
310. In Eccl. Monialium S. Ursulae loci Gratiae Portus Rothomagensis Dioecesis. Datum 8. April. 1726.
311. In Eccl. Parochiali Dominae Nostrae Cazzopitellae in Insula Martinicae. Datum 23. Septemb. 1726.

Ego infrascriptus testor omnes supradictas Indulgentias perpetuas ex Registris desumptas esse.

Mathias Deltour, Substitutus Indulgentiarum.

Con-

*Confraternitatibus supradictis adjungendæ sunt quæ
sequuntur.*

312. In Eccl. Monialium B. V. M. a Visit. nuncup. Civitatis Divionensis. Dioecesis Lingonensis. Datum 13. Martii 1697.
313. In Eccl. Monialium B. M. V. a Visitat. nuncup. Civitatis Bisuntinensis. Idib. April. 1698.
314. In Eccl. Monialium Ursularum oppidi de Poligny Dioecesis Bisuntinensis. Datum 1. Julii 1698.
315. In Eccl. Monialium B. V. M. a Visit. nuncup. Civitatis Salinensis Dioecesis Bisuntinensis. Datum 13. Augusti 1698.
316. In Eccl. Monialium B. V. M. a Visit. nuncup. Civitatis Dolanæ Dioecesis Bisuntinensis. Datum 7. Novembris 1698.
317. In Eccl. Monialium Ursularum oppidi d'Arbois Dioecesis Bisuntinensis. Idib. Maji 1703.

FINIS.

I N D E X.

Pars I. in tres Libros distributa.

LIBER I.

- D**E Origine progressu & natura cultus SS. Cordis Jesu.
 Cap. I. Origo piissimi cultus. pag. 1.
 Cap. II. De progressu SS. Cultus. 14.
 Cap. III. Memorata prius revelationis veritas expenditur; ubi, occasione accepta, quæ fides ejusmodi cælestibus gratiis adhibenda sit, obiter perstringitur. 22.
 Cap. IV. Quæ & qualis sit natura SS. Cultus, proponitur & explicatur. 35.
 Cap. V. Cultum Cordis Jesu, & cultum SS. Eucharistia inter se differre. 46.

LIBER II.

- De Excellentia Cultus Cordis Jesu. 49.
 Cap. I. De Excellentia Rei quæ colenda proponitur. 50.
 De Excellentia SS. Cordis Jesu in se spectati. 53.
 De Corde Jesu comparate ad homines. 62.
 Cap. II. Satisfit objectionibus. 73.
 Cap. III. Excellentia Cultus Cordis Jesu ex fine excellentissimo declaratur. 102.
 De Amore Jesu erga homines aliquid attingitur, quantum ad propositum satis est. 103.
 Quid tanto amori rependere homines debuerunt. 106.
 Ingratus hominum animus expenditur. 112.
 Querela Christi justissima, satisfaciendique necessitas. 120.
 Cap. IV. Excellentia tum virtutum quas Cultus Cordis Jesu complectitur, tum fructus qui ex ejusdem praxi colligitur. 124.

LIBER III.

- De usu & praxi Cultus SS. Cordis Jesu. 129.
 Cap. I. De Cultu interiori Cordis Jesu. 131.
 Cap. 131.

I N D E X.

191

Cap. II. De Cultu exteriori Cordis Jesu.	134.
Cap. III. Variæ praxes Cordi Jesu colendo idoneæ a Sanctis Viris exercitæ ac traditæ.	139.
Praxis I. ex Lud. Blosi documentis.	ibid.
Praxis II. ex Lanspergio desumpta.	140.
Praxis III. Ex R. P. Alvarez de Paz.	142.
Praxis IV. S. Gertrudi a Deo revelata.	143.
Praxis V. Venerab. Matri Mariæ de Incarnat. ex Ordine Sanctimonial. Divæ Ursulæ, Deo revelante, tradita.	144.
Praxis VI. deducta ex visione cælesti habita a Virgine Parodiensi supra memorata.	149.
Cap. IV. Appendix de Cultu SS. & immaculati Cordis Mariæ Matris Dei Jesu.	150.
Cap. V. & ultimum. Exercitia ad Cultum Cordium Jesu & Mariæ pertinentia.	161.
Exercitium laudis & adorationis ad Cor Jesu.	162.
Exercitium amoris ad Cor Jesu.	163.
Invocatio ad Cor Jesu.	165.
Pro injuriis Cordi Jesu inflictis voluntaria expiatio ad Cor Jesu.	ibid.
Oblatio sui suarumque rerum ad Cor Jesu.	167.
Exercitium ad Cor Mariæ.	170.
Precationes piique affectus ad sacrosancta Corda Jesu & Mariæ.	173.

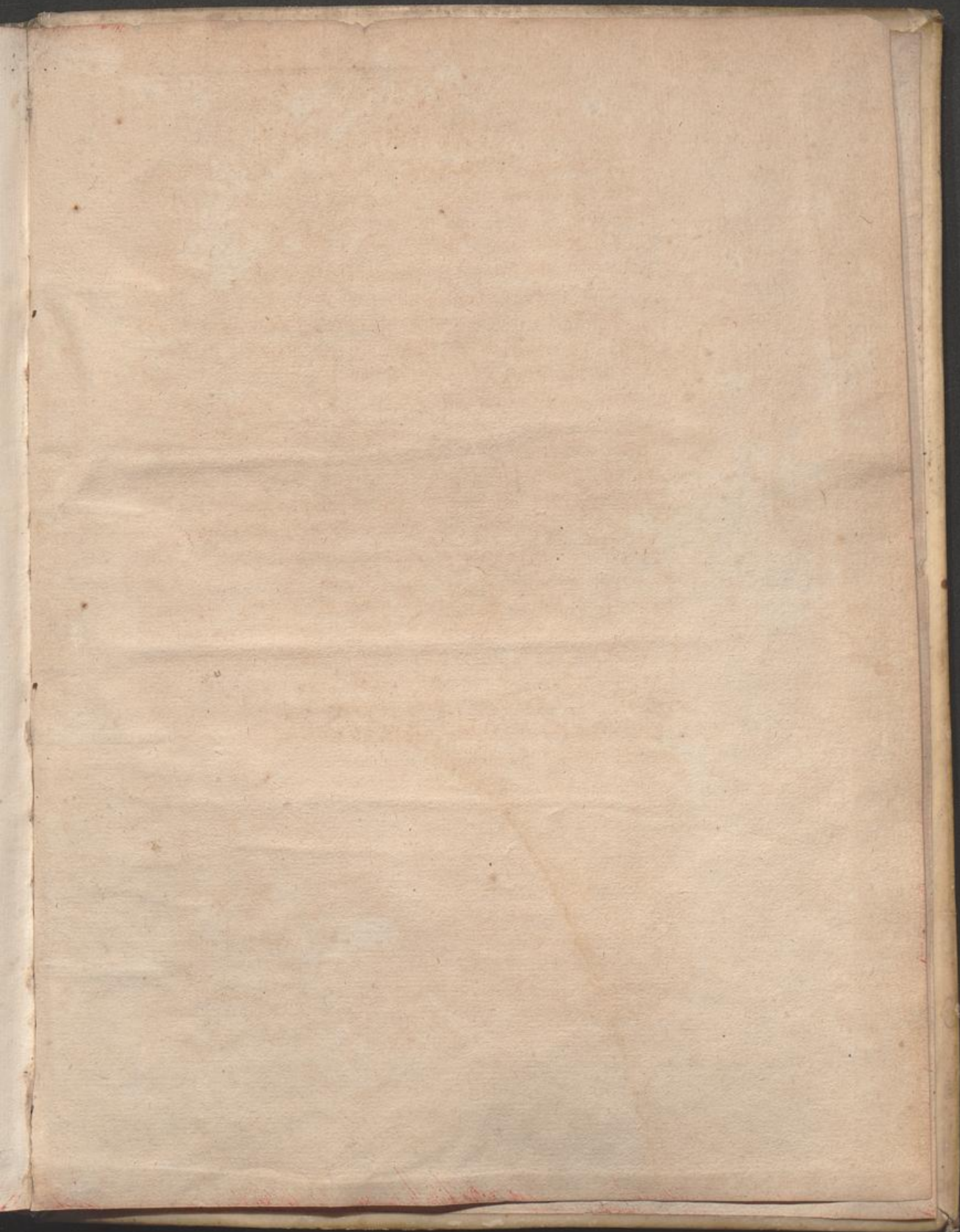
P A R S I I.

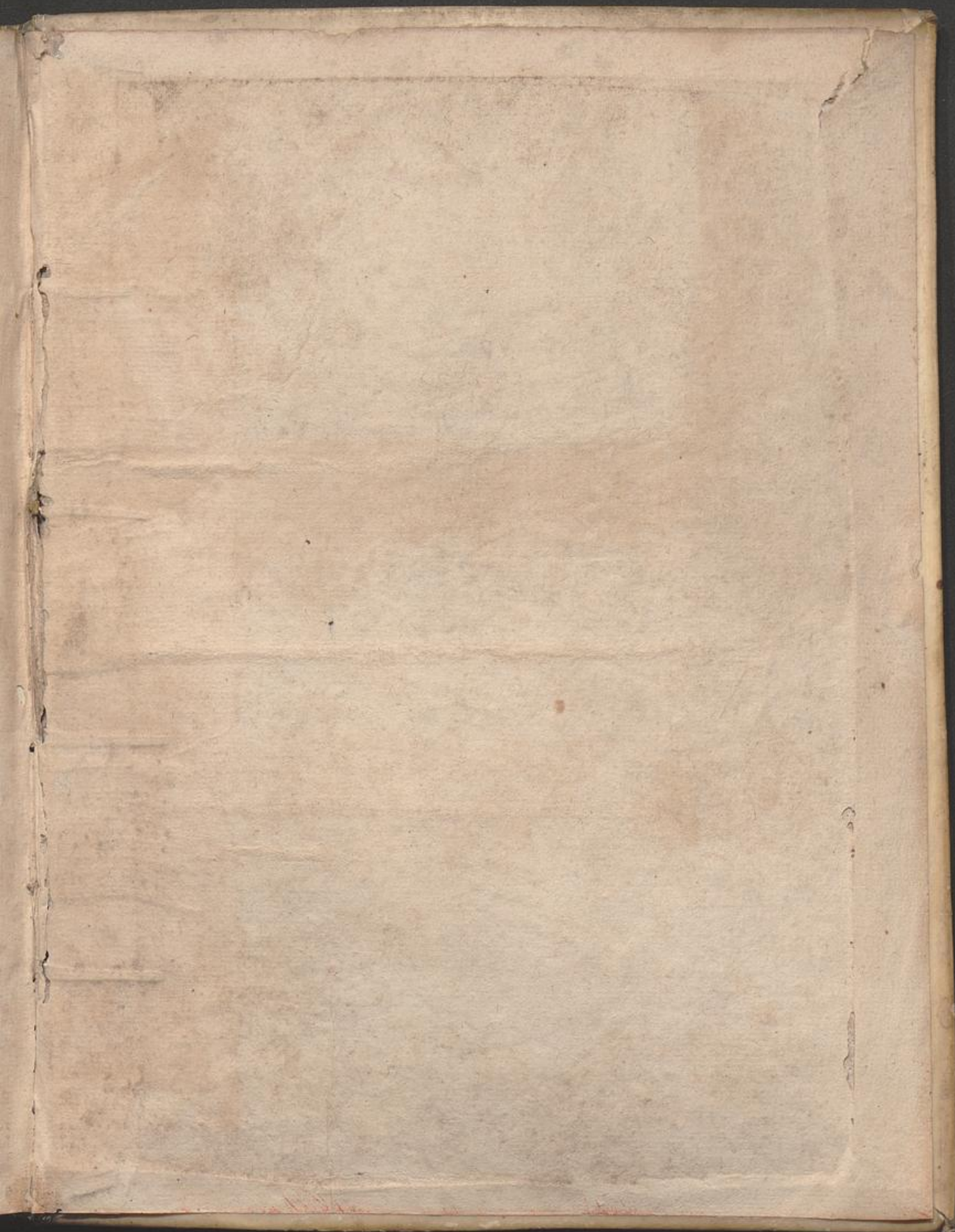
De vita venerab. Mat. Marg. Mariæ Alacoque.	
Monitio ad Lectorem.	(i)
Epistola Illustriss. D. D. Episcopi Sueffionensis ad hujusce opusculi authorem scripta de vitæ sanctitate prædictæ vener. Matris Margaritæ.	(ii)
Exemplum miraculi authentici meritis venerab. Mat. Marg. Mariæ a Deo impetratum.	(xiii)
Exemplum fideliter exscriptum ex iis quæ jussu Patris sui spiritualis scripsit de vita sua ven. Mat. Margarita Maria Alacoque.	I.

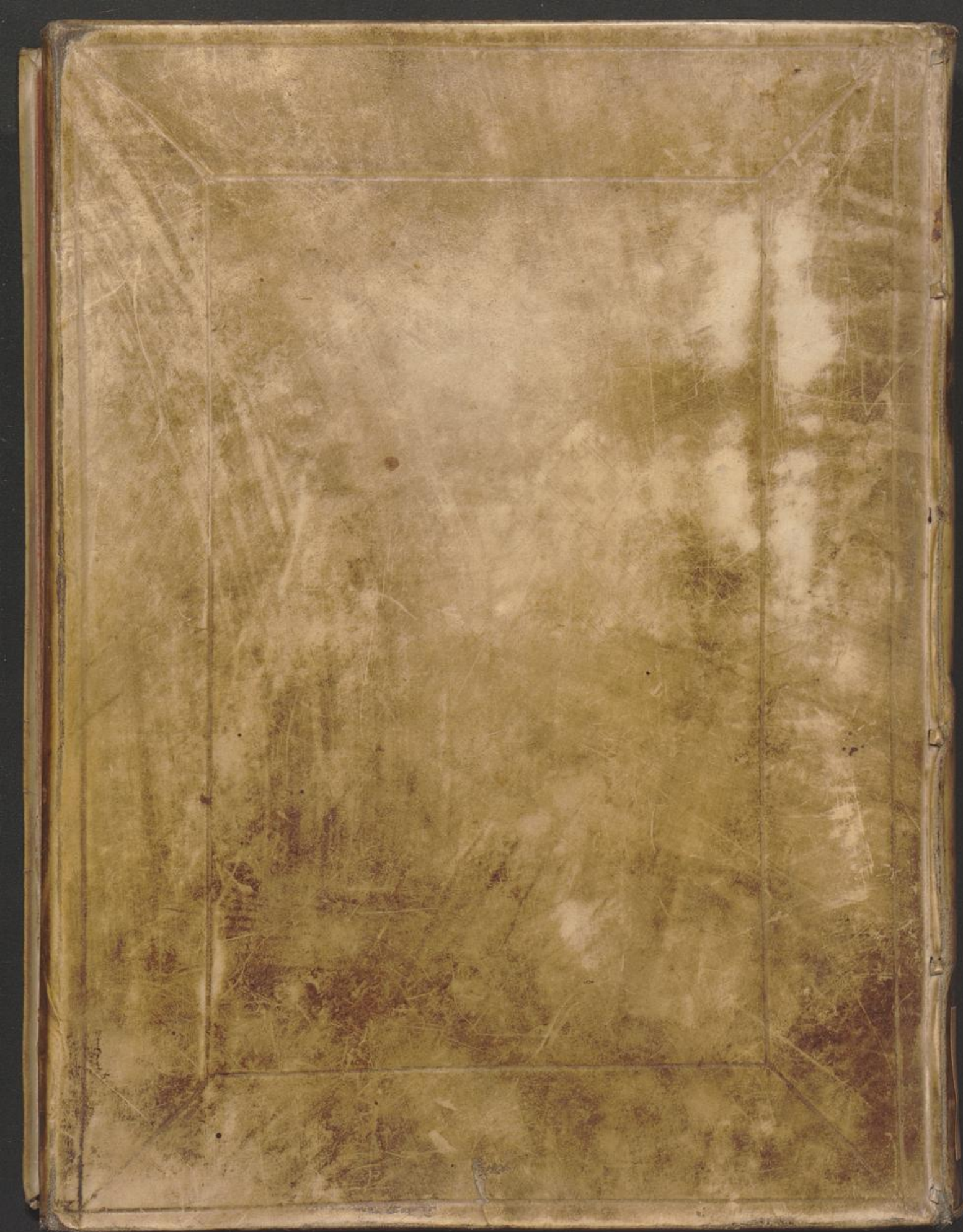
Ex-

<i>Excerpta quaedam litterarum ejusdem ven. Matris.</i>	126.
<i>Edicta plurimorum Episcoporum circa Cultum SS. Cordis Jesu debitum, & institutionem festi ad honorem ejusdem SS. Cordis.</i>	131.
<i>Episcopus Constantiensis in Normannia anno 1688.</i>	ibid.
<i>Archiepiscopus Vesuntinus anno 1694.</i>	132.
<i>Archiepiscopus Lugdunensis Galliae Primas. anno 1718.</i>	133.
<i>Ejusdem Archiepiscopi facultas celebrandi festi SS. Cordis Mariae.</i>	135.
<i>Episcopus Massiliensis anno 1720.</i>	136.
<i>Civitatis Massiliensis deliberatio de voto publico circa celebrationem festi SS. Cordis Jesu.</i>	137.
<i>Episcopus Telonensis anno 1721.</i>	139.
<i>Capituli Ecclesiae Metropolit. Aquissextanæ votum perpetuum de celebratione festi SS. Cordis Jesu an. 1721.</i>	140.
<i>Ejusdem voti approbatio ab Archiepiscopo.</i>	141.
<i>Archiepiscopus Arelatensis an. 1721.</i>	142.
<i>Civitatis Avenionensis votum perpetuum an. 1722.</i>	143.
<i>Episcopus Carpentoracensis.</i>	144.
<i>Breve Pontificium Ecclesiis Monasteriorum Visitationis B. V. M. concessum.</i>	145.
<i>Officium adorandi Cordis Jesu ex Breviar. Benedictino.</i>	146.
<i>Officium SS. Cordis Mariae ex eod. Breviario.</i>	ibid.
<i>Libellus supplex Sanctimonialium a Visitatione B. V. M. ad Summum Pontificem Benedictum XIII.</i>	147.
<i>Libellus supplex Benedicto XIII. ab Illustriss. & Reverendiss. Episcopo Massiliensi cum universo ipsius Diocesis Clero porrectus.</i>	149.
<i>Epistola Celsissimi Episcopi Cracoviensis, Ducis Severiæ ad Summum Pontificem Benedictum XIII.</i>	154.
<i>Epistola Serenissimi Regis Poloniae ad Summum Pontificem Benedictum XIII.</i>	155.
<i>De Confraternitatibus sub titulo SS. Cordium Jesu & Mariae constitutis.</i>	157.

Finis Indicis.

R. 5.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

1. 1. 1.

Th

2648